

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Samra Beganović

**Psihosocialne stiske in težave tujih študentk in
študentov na Univerzi v Ljubljani**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2025

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Samra Beganović

**Psihosocialne stiske in težave tujih študentk in
študentov na Univerzi v Ljubljani**

Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Tadeja Kodele

Ljubljana, 2025

ZAHVALA

Najlepša hvala vsem sogovornicam in sogovornikom, ki so sodelovali v raziskavi in z mano delili svoje zgodbe.

Za vsako spodbudno besedo, ljubezen in podporo, hvala moji mami, očetu, sestri, fantu in vsem mojim prijateljem. Hvala, ker ste verjeli vame in hvala, da ste.

Posebna in največja zahvala gre moji mentorici, doc. dr. Tadeji Kodele, za podporo, strokovne usmeritve in nasvete pri pisanju diplomskega dela. Hvala, da ste se vedno hitro odzvali in bili pripravljeni pomagati.

Življenje ni čakanje, da nevihta mine. Življenje je učenje, kako plesati v dežju.
Vivian Greene

Psihosocialne stiske in težave tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani

Povzetek diplomskega dela

V okviru diplomskega dela z naslovom Psihosocialne stiske in težave tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani sem želela pridobiti informacije o tem, s kakšnimi psihosocialnimi stiskami in težavami se srečujejo tuje študentke in tuji študenti na Univerzi v Ljubljani ob začetku študija, kako te težave rešujejo, kakšen je odnos domačih študentov in študentk do tujih študentov in študentk, kakšne oblike pomoči potrebujejo tuji študenti in študentke za lažjo prilagoditev na novo okolje ter kakšne spremembe glede položaja in počutja tuji študenti in študentke prepoznajo po nekaj letih življenja v novem okolju. Na začetku teoretičnega uvoda opredelim pomen adolescence, faze v adolescenci in pomen postadolescence. Nato predstavim izzive v adolescenci, varovalne dejavnike v obdobju adolescence ter psihosocialne stiske in težave v adolescenci. V nadaljevanju najprej pišem o migracijah na splošno, o migracijah v Sloveniji in o migracijah zaradi študija. V zaključnem delu pregleda teorije pišem o študentkah in študentih tujcih v Sloveniji in predstavim njihove pravice in izzive, s katerimi se srečujejo. Na koncu predstavim še psihosocialne stiske študentk in študentov. V nadaljevanju opredelim značilnosti raziskave, ki sem jo izvedla s sedmimi tujimi študentkami in študenti, ki prihajajo iz različnih držav bivše Jugoslavije in študirajo na različnih fakultetah Univerze v Ljubljani. Z delno standardiziranih intervjujev sem ugotovila, da so se tuji študenti in študentke soočali z različnimi psihosocialnimi stiskami in težavami, kot so predvsem težave zaradi nepoznavanja slovenskega jezika in težave zaradi pandemije covid-19. Sodelujoči v raziskavi kot težave izpostavijo tudi soočanje z občutkom tujosti, nesprejetosti in osamljenosti. Poleg tega omenjajo še težave pri učenju in razumevanju študijskega gradiva, težave zaradi osamosvajanja v novem okolju, soočanje s stresom in anksioznostjo. Poudarijo različne težave na področju financ, iskanja nastanitve, urejanja bivanja, zdravstvenega sistema in težave pri iskanju psihosocialne podpore in pomoči. Omenjene psihosocialne stiske in težave večinoma rešujejo s pomočjo pogovorov, podpore in pomoči s strani njim pomembnih oseb ter s pomočjo različnih aktivnosti in osebnostnih lastnosti. Ko gre za potrebe za lažje soočanje s psihosocialnimi stiskami in težavami na različnih področjih, med drugim izstopajo potreba po pomoči s strani drugih starejših študentk in študentov, hitrejši proces urejanja bivanja, seznam potrebne dokumentacije pri urejanju bivanja v različnih jezikih in pravica do štipendij. Ko pa gre za odnos domačih študentk in študentov do tujih študentk in študentov, ta odnos ob začetku študija zaznamuje predvsem prisotnost predsodkov do tujih študentk in študentov, apatija v odnosu do njih, nesprejemanje in obravnavanje tujih študentk in študentov kot manjvrednih. Sodelujoči v raziskavi po nekaj letih študija na Univerzi v Ljubljani opažajo spremembe na tem področju, in sicer sprejetost s strani domačih študentov, odsotnost občutka tujosti pri tujih študentkah in študentih, več razumevanja in medsebojne pomoči. Druge spremembe, ki jih tuji študenti in študentke opažajo po nekaj letih študiranja in življenja v novem okolju, se nanašajo predvsem na boljše počutje zaradi poznavanja jezika, večjo sproščenost, navajenost in napredek in dobro integracijo v novo okolje.

Ključne besede: adolescenca, postadolescenca, migracije, pravice, izzivi, psihosocialne stiske in težave, tuji študenti in študentke.

The Psychosocial Distresses and Issues of Foreign Students at the University of Ljubljana

Graduation Thesis Abstract

As part of my thesis, *The Psychosocial Distresses and Issues of Foreign Students at the University of Ljubljana*, I aimed to investigate the psychosocial challenges faced by foreign students at the University of Ljubljana at the beginning of their studies. The study focuses on how these students cope with such issues, the nature of relationships between domestic and foreign students, what can be done to facilitate the assimilation process, and how their social position changes after studying abroad for several years. The theoretical part begins with a definition of adolescence, the stages of adolescent development, and the concept of post-adolescence. I then address the challenges, protective factors, and psychosocial issues commonly experienced during adolescence. This is followed by a discussion of migration in general, migration in Slovenia and educational migration. The final part of the theoretical framework explores the status of foreign students in Slovenia, their legal rights, and the specific challenges they face. I conclude by highlighting general psychosocial difficulties encountered by students. The empirical part of the research involved qualitative interviews with seven foreign students from various countries of the former Yugoslavia, all of whom were enrolled in different faculties at the University of Ljubljana. Using partially standardised interviews, I found that foreign students experienced a range of psychosocial difficulties, often related to limited knowledge of the Slovenian language and the effects of the covid-19 pandemic. Participants also reported feelings of alienation, rejection, and loneliness. Additional challenges included difficulties with understanding study materials, adapting to independent living in a new environment, and coping with stress and anxiety. Students identified various practical issues, such as problems with finances, housing, residence permits, the healthcare system, and access to psychosocial support. These challenges were most commonly managed through conversations with trusted individuals, social support, and participation in various activities. To ease the adaptation process, participants emphasised the importance of peer support from senior students, faster processing of residence permits, multilingual administrative documents, and access to scholarships. Regarding the relationship between domestic and foreign students, participants described initial experiences marked by prejudice, indifference, non-acceptance, and condescending treatment. However, over time, they observed improvements in these relationships, including greater acceptance, reduced feelings of alienation, and increased understanding and mutual support. After several years of studying and living in Slovenia, the participants reported improvements in language proficiency, comfort, adaptation, personal growth, and integration into their new environment.

Key words: adolescence, postadolescence, migrations, rights, challenges, psychosocial distresses and issues, foreign male and female students.

KAZALO VSEBINE

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. Adolescenca.....	1
1.1.1. Faze adolescence.....	2
1.1.2. Postadolescenca	3
1.1.3. Izzivi v adolescenci.....	5
1.1.4. Varovalni dejavniki v obdobju adolescence	7
1.1.5. Psihosocialne stiske in težave v adolescenci	7
1.2. Migracije	8
1.2.1. Migracije v Sloveniji	10
1.2.2. Migracije zaradi študija	11
1.3. Študentke in študenti tujci v Sloveniji.....	12
1.3.1. Pravice tujih študentk in študentov	13
1.3.2. Izzivi tujih študentk in študentov	16
1.3.3. Psihosocialne stiske študentk in študentov	20
2. EMPIRIČNI DEL	22
2.1. Opredelitev raziskovalnega problema	22
2.2. Raziskovalna vprašanja	22
3. METODOLOŠKI DEL	24
3.1. Vrsta raziskave	24
3.2. Teme raziskovanja.....	24
3.3. Merski instrument ali viri podatkov	25
3.4. Opredelitev enot raziskovanja – populacija, vzorec.....	26
3.5. Opis postopka zbiranja podatkov oziroma empiričnega gradiva	26
3.6. Opis obdelave gradiva	27
4. REZULTATI.....	30
5. RAZPRAVA	57
5.1. Kritična ocena uporabljene metodologije.....	62
6. SKLEPI.....	64
7. PREDLOGI	66
8. VIRI IN LITERATURA	68
9. PRILOGE	72
9.1. Vodilo za intervju.....	72
9.2. Odprto kodiranje.....	74
9.3. Osno kodiranje	154

KAZALO GRAFOV

Graf 1.1: Število študentov s tujim državljanstvom iz držav bivše Jugoslavije, vpisanih v visokošolsko univerzitetno izobraževanje v Sloveniji.	13
--	----

KAZALO SLIK

Slika 3.1: Primer odprtega kodiranja.....	28
Slika 3.2: Primer osnega kodiranja.....	29

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 3.1: Demografski podatki o sogovornicah in sogovornikih.....	27
Preglednica 9.1: Odprto kodiranje intervjuja A.....	74
Preglednica 9.2: Odprto kodiranje intervjuja B.....	88
Preglednica 9.3: Odprto kodiranje intervjuja C.....	97
Preglednica 9.4: Odprto kodiranje intervjuja D.....	104
Preglednica 9.5: Odprto kodiranje intervjuja E.....	118
Preglednica 9.6: Odprto kodiranje intervjuja F.....	132
Preglednica 9.7: Odprto kodiranje intervjuja G.....	143

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. Adolescenca

Beseda adolescenca dobesedno pomeni »zrasti v odraslost« (Jaffe, 1998, str. 19). Gre za obdobje v razvoju človeka, ki se začne s pojavom pubertete (med 11. in 13. letom) in se konča v srednjih dvajsetih letih (Bonnie in Backes, 2019, str. 2). To je čas, v katerem se posameznik fizično, mentalno, družbeno in čustveno razvija (Agarwal, Jindal, Maheshwari in Rastogi, 2020, str. 1370). V adolescenci se življenje mladostnika¹ spreminja. Mladostnik doživlja razne telesne, psihološke in družbene spremembe, zaradi katerih mora v osnovi spremeniti odnos do svojega spolnega telesa, svoje identitete in družbe, v kateri živi (Braconnier, 2005, str. 29).

Erikson (kot navedeno v Ule, 2008, str. 59) adolescenco opredeli kot psihosocialno čakalno obdobje, premor v človekovem razvoju, ki mlademu človeku omogoča preizkušanje socialnih vlog, strategij, nabiranje socialnih izkušenj in preizkušanje svojih moči.

Horvat in Magajna (1989, str. 233) pa adolescenco opredelita kot obdobje in kot proces duševnega dozorevanja iz otroka v odraslega, ki poteka preko medsebojnega delovanja med otrokom in njegovim okoljem. Od odvisnosti in zaščitenosti v lastni družini mora posameznik preiti v samostojno odločanje in delovanje ter skrb za druge, kar pa zahteva reorganizacijo odnosa do sebe in sveta ter pridobitev novih stališč in zmožnosti.

Avtorici Horvat in Magajna (1989, str. 234–238) navajata razvojne naloge adolescence:

- ustvarjanje novih in zrelejših odnosov z vrstniki obeh spolov;
- oblikovanje svoje spolne vloge in spolne identitete;
- sprejemanje in obvladovanje lastnega telesa;
- oblikovanje čustvene neodvisnosti od staršev in drugih odraslih;
- priprava na družinsko življenje;
- oblikovanje odnosa do dela in priprava na poklicno udejstvovanje;
- oblikovanje lastnega sistema vrednot in etičnih načel;
- oblikovanje želje in sposobnosti opravljanja družbeno odgovorne dejavnosti.

¹ V besedilu za mladostnike in mladostnice, v nadaljevanju študente in študentke, uporabljam izmenično ženski in moški spol, ki pa sta vsakokrat zamenljiva in veljata za vse spole.

Bonnie in Backes (2019, str. 2) poudarjata, da razvojne spremembe v adolescenci povečujejo dovzetnost za nagrade, željo po prevzemanju tveganj, pomen socialnega statusa, nagnjenja, ki so nujna za raziskovanje novih okolij, in vzpostavljanje novih odnosov. Povečane kognitivne sposobnosti, ki so pridobljene med obdobjem adolescence, omogočajo razvoj drugih vidikov psihosocialnega razvoja, kot so oblikovanje identitete in oblikovanje sposobnosti za t. i. samousmerjanje (angl. *capacity for self-direction*). Pri oblikovanju identitete mladostnikov gre za nastajajoči odraz njihovih vrednot, prepričanj in ciljev, ki jih je mogoče graditi in preoblikovati skozi življenje in čas. Dejavniki, kot so družina, kultura, vrstniki in mediji, pomembno vplivajo na razvoj in oblikovanje identitete s tem, da so mladostniki prav tako aktivni udeleženci v tem procesu. Kako se večplastna identiteta mladostnikov in mladostnic kaže ter kakšno vlogo ima pri njihovem splošnem počutju, je močno odvisno od njihovih izkušenj v različnih socialnih okoljih.

Adolescenca je torej obdobje, v katerem se povečuje sposobnost za samousmerjanje. V tem obdobju mladostniki pridobijo kognitivne sposobnosti, potrebne za razmišljanje o kompleksnih vprašanjih glede njihove vloge v svetu. Pomembno je poudariti, da so sistemi, kot so šolstvo, zaposlovanje, zdravstvo in pravosodje kompleksni, zato se morajo mladi pri »krmarjenju« med njimi pogosto odločati sami. Te kompetence niso pomembne le za prehod v odraslost, ampak tudi za to, da obdobje adolescence postane možnost za spodbujanje njihove želje po prispevanju v družbi (Bonnie in Backes, 2019, str. 2).

Čeprav je adolescenca pogosto opisana kot čas negotovosti in tveganja za mlade, je obenem tudi razvojno obdobje, ki mladostnikom ponuja priložnosti, da se učijo in rastejo. Predstavlja ključni most med otroštvom in odraslostjo ter priložnosti za pozitiven razvojni vpliv na življenje (Bonnie in Backes, 2019, str. 2).

1.1.1. Faze adolescence

Marjanovič Umek (2019, str. 105) razvojno obdobje adolescence deli na tri razvojna podobdobja, ki se med seboj razlikujejo po več psiholoških značilnostih:

- zgodnje mladostništvo, ki traja do približno 14. leta starosti;
- srednje mladostništvo, ki traja do približno 17. ali 18. leta starosti;
- pozno mladostništvo, ki traja do približno 22. ali 24. leta starosti.

Berk, Puklek, Levpušček in Zupančič (kot navedeno v Zupančič, 2019, str. 197) poudarjajo, da je do težav pri delitvi obdobja adolescence oziroma spremembe v delitvi pripeljalo

podaljševanje obdobja psihološkega, bivanjskega in ekonomskega osamosvajanja mladostnikov od izvirne družine, do katerega je prišlo zaradi povečanih družbenih zahtev po izobraževanju, strokovni usposobljenosti in veliki izbiri različnih možnosti glede poklicnega dela, življenjskega sloga, vključevanja v javno življenje itn.

V zadnjih desetletjih je pri delitvi obdobja adolescence, predvsem v tehnološko razvitih družbah, opazna sprememba. Med staro in novo delitvijo obdobja adolescence so razlike v tem, da srednje mladostništvo traja do približno 16. leta starosti, pozno mladostništvo pa do približno 18. leta. Obstaja pa še prehod v odraslost oziroma porajajoča se odraslost, ki traja do približno 27. leta starosti. Za mlade, ki so v tem obdobju, je značilno, da so v primerjavi z mladostniki precej heterogena skupina oziroma bivajo sami, pri starših ali s partnerji. Nekateri se izobražujejo, nekateri so zaposleni, nekateri so poročeni, drugi ne, nekateri imajo otroke, drugi nimajo in podobno. Pri njih se pojavlja intenzivnejše in neodvisno raziskovanje identitete, nižja raven egocentrizma in višja samoosredotočenost. V tem obdobju posamezniki v nekaterih vidikih sebe zaznavajo kot odrasle, v drugih pa ne. Tudi obdobje prehoda v odraslost zaznavajo kot obdobje optimizma in velikega števila subjektivnih možnosti (Marjanovič Umek, 2019, str. 105).

1.1.2. Postadolescenca

Nekateri avtorji so že omenjeno delitev adolescence spremenili na način, da so med adolescenco in odraslost umestili še eno formativno obdobje, in sicer tako imenovano postadolescenco, ki naj bi trajala do tridesetega leta. Sodobne družbe naj bi namreč potrebovale več časa za to, da pripravijo nove generacije na produktivno vključitev v družbo. Zaradi tega naj bi bila temeljna razvojna naloga postadolescence priprava na odraslost (Poljšak Škraban, 2004, str. 81).

Po Kennistonu (kot navedeno v Ule in Kuhar, 2003, str. 33) pa postadolescenca zajema obdobje med 20. in 24. letom. Postadolescenco avtor opredeljuje kot posebno obliko mladosti, ki se pojavi po tradicionalni mladosti in pomeni obdobje nove intenzivne osebnostne in identitetne krize, ki sledi prvotni identitetni krizi v adolescenci. Uspešno razrešena identitetna kriza adolescence, ki jo izkusijo tisti, ki podaljšujejo šolanje čez dvajseta leta, je eden od pomembnih pogojev za nastop postadolescence.

Rezultati adolescentske in postadolescentske identitetne krize so dokaj različni. Za prvo identitetno krizo oziroma adolescentsko krizo je značilno, da nima političnih posledic. Postadolescentska kriza pa ima politične posledice. Potek adolescentske krize je viharški in

v njej se pojavljajo močna čustva krivde, nemira, osamljenosti, strahu zgodnje adolescence. V postadolescentški krizi pa se pojavlja občutek »bližanja koncu črte«, vsebuje manj občutkov strahu in zavestnega nemira, vendar več težav mladih z družbo odraslih in svojimi bodočimi vlogami v njej (Ule in Kuhar, 2003, str. 33).

Nekateri avtorji identitetno krizo postadolescentov interpretirajo kot nekakšni podaljšani infantilizem razvajene sodobne mladine, ki se boji vstopa v odraslost. Po njihovi razlagi naj bi se mladi bali izgube privilegijev, ki jih s seboj prinaša vstop v odraslost. Iz tega razloga mladi zavračajo odraslost, poudarjajo zvestobo svojim načelom, brezkompromisnost, saj se bojijo, da bodo postali le neučinkoviti priveski odraslih. Kenniston in poznejši raziskovalci mladih, kot sta Zinnecker in Hurrelman (kot navedeno v Ule in Kuhar, 2003, str. 33), s takšnimi interpretacijami ne soglašajo. Poudarjajo, da najpomembnejša in izrazita skupina postadolescentske populacije oziroma študentk in študentov, enostavno ni zadovoljna s podobo odraslosti, ki jim jo ponuja obstoječa družba. Mladi niso zadovoljni z družbo, v kateri naj bi živeli v prihodnosti, zato jo želijo spremeniti, kar nekatere izmed njih vodi v politični radikalizem. Dejstvo, da se bodo morali kmalu vključiti v odrasli svet, pri mladih izzove novo krizo. Ta korak, ki se nanaša na vključevanje v odrasli svet, je za njih problematičen. Iz tega razloga je po Kennistonu (kot navedeno v Ule in Kuhar, 2003, str. 33) druga kriza bolj kriza prehoda iz mladosti v odraslost kot pa del tipične mladostniške krize.

Po Watermanu (kot navedeno v Poljšak Škraban, 2004, str. 84) se v času študija v identitetnem razvoju posameznika dogajajo največje spremembe in dosežki. Študijsko okolje posamezniku omogoča, da pridobi različne izkušnje, ki usmerjajo njegovo pozornost na identitetna vprašanja in na različne poti razreševanja teh vprašanj. Omogoča jim prostor za eksperimentiranje oziroma preizkušanje različnih življenjskih stilov in dolžino mladosti. Tukaj pa je treba poudariti, da niso vsi študenti v fazi postadolescence. Nekateri so lahko v fazi podaljšane adolescence, drugi pa, tisti, ki so, na primer, poročeni ali zaposleni, so v položaju mladih odraslih. Kar pomeni, da je postadolescenca možnost za posameznika in ne univerzalna značilnost vseh mladih določene starosti (Poljšak Škraban, 2004, str. 84).

Ule in Kuhar (2003, str. 34) kot osrednje teme oziroma težave postadolescence navajata napetost med samopodobo in zahtevami družbe, razpetost med onipotentnostjo in samozavračanjem, mladocentričnostjo ter zavračanjem socializacije in kulturalizacije. Poudarjata, da se v adolescenci mladi soočajo s tem, da jim družbeno okolje daje različne socialne definicije oziroma se soočajo s socialnim etiketiranjem. V postadolescenci pa to socialno etiketiranje ni

več tako pomembno. V postadolescenci se posamezniki soočajo predvsem z neskladjem oziroma konfliktom med lastno samopodobo, vrednostnimi in življenjskimi orientacijami, željami, pričakovanji ter zahtevami in možnostmi družbe. Medtem ko se posamezniki v obdobju adolescence osredotočajo na izgradnjo lastne samopodobe, imajo posamezniki v obdobju postadolescence samopodobo že precej oblikovano in so posledično še bolj občutljivi na neskladje med svojo samopodobo in družbenim redom.

V postadolescenci lahko govorimo tudi o premiku od identičnosti k medsebojnosti. V adolescenci mladi zaznavajo druge predvsem v kontekstu iskanja podobnosti in razlik v primerjavi s seboj ter v procesu vzpostavljanja prijateljskih odnosov. V obdobju postadolescence pa posamezniki dosežejo večjo usklajenost v medosebnih odnosih ter razvijejo sposobnost sprejemanja in priznavanja razlik med seboj in drugimi. Hkrati, ko se razvijajo medosebnih odnosi, poteka spreminjanje odnosov do starejših. Odnos do starejših se od kompleksnega mentorstva razvija do morebitnega partnerstva in podpore ter potrjevanja v tistem, kar je v mladih najboljše, ne da bi za to zahtevali visoko ceno v obliki podrejanja, posnemanja, tekmovanja ali celo hvaležnosti. Predvsem se spreminja odnos mladih do njihovih staršev. Medtem ko je za adolescenco značilno nihanje med identifikacijo s starši in nasprotovanju staršem, v postadolescenci mladi starše vidijo kot osebe, določene z lastno družbeno in zgodovinsko situacijo ter delno z lastnimi željami in obsesijami. V postadolescenci se posamezniki zavedajo obsega družinskih tradicij, usode in kulture in smeri razvoja. Postavi se jim vprašanje, ali naj to tradicijo, usodo, kulturo itn. nadaljujejo ali naj ustvarijo svoj lastni način življenja. V postadolescenci tudi moralni in kognitivni razvoj posameznikov doživi preobrat od bolj konvencionalnih k bolj osebnim oblikam razmišljanja in sklepanja. Posameznik osebno privzeta in ponotranjena načela namreč sprejema z razmislekom, ne pa slepo ali zaradi socialnega konformizma (Ule in Kuhar, 2003, str. 34).

1.1.3. Izzivi v adolescenci

Tako, kot so za sodobne družbe značilne vsakodnevne hitre spremembe, ki vedno naraščajo in prinašajo ljudem različna tveganja in negotovosti kot tudi nove priložnosti in izzive, je pod vplivom teh sprememb tudi proces odraščanja mladine (Trbanc, 2005, str. 161).

Erikson (kot navedeno v Ule, 2008, str. 60) opredeljuje različne izzive oziroma krize, s katerimi se posamezniki srečujejo v obdobju adolescence. Meni, da je adolescenca most med tem, kar je posameznik bil kot otrok, in tem, kar namerava postati. Pozitivna razrešitev te krize od

posameznika zahteva, da sprejme samega sebe, razvije ustrezno samopodobo, da ga drugi sprejmejo, in dobi priznanje za svoja dejanja ter podporo pri prizadevanjih za samostojno vključitev v družbo. Mladostnik je v tem obdobju tudi v nevarnosti, da prehitro konča svoj samorazvoj ali se pred vsakršno odločitvijo umakne v osamo in notranjo praznost. To je povezano z identitetno krizo, in sicer s tem, kako se bo ta iztekla v adolescenci, kar je zelo odvisno od tega, kako so se razrešile identitetne krize v otroštvu. Na primer, mladostnik, ki je že v zgodnjem otroštvu doživel zavračanje okolice in si ni mogel pridobiti niti temeljnega zaupanja vase in v druge, bo v krizi adolescence izpostavljen propadu zaradi izgube identitete ali pa bo izbral »negativno identiteto«.

Druga kriza se označuje kot nasprotje med intimnostjo in osamitvijo. Ta kriza je povezana s strahovi in negotovostjo pri ustvarjanju partnerskih odnosov, novimi intimnimi skupnostmi in novimi samostojnimi oblikami življenja ter prevzemanja novih odgovornosti v odraslosti. V pozni odraslosti sledi kriza, ki jo zaznamuje nasprotje med ustvarjalnostjo in nenapredovanjem. Vezana je na obdobje v življenjskem poteku, ki naj bi bilo zrelo ustvarjalno obdobje, ampak se lahko preusmeri v rutino in nenapredovanje. Zadnja oziroma univerzalna razvojna kriza je vezana na starostno obdobje in se označuje kot kriza nasprotja med integriteto in življenjskim obupom. V tej krizi posameznik oziroma posameznica motri in opazuje vse svoje dotedanje življenje in delo (Ule, 2008, str. 60).

Braconnier (2005, str. 27–28) adolescenco opisuje kot obdobje v življenju posameznika, ki ga označuje veliko novih potreb, nenadnih silnih želja in vznemirljivih izkušenj, po drugi strani pa ga nujno označujejo tudi dvomi, negotovosti in tveganja, povezana z veliko novostmi, in sicer zaradi vpliva nagonov in poželenj, ki se pojavijo zaradi različnih telesnih in duševnih sprememb. Relativno mirno obdobje otroštva zamenja množica sprememb in novih spoznanj, ki mladi osebi omogočijo spoznavanje sebe in odnosov z drugimi ljudmi.

Mladostnik telesne in psihološke spremembe doživlja istočasno. Medtem ko se počuti negotovega, ker ni več otrok v varnem okrilju staršev, ki ga zasipajo z ljubeznijo in dobrohotno vzgajajo, oziroma ni več tega, kar je prej določalo njegovo občutje in mnenje. Mladostnik pa čuti tudi potrebo, da se tega znebi. Tisto, kar ga je zanimalo v otroštvu, želje, ideale, vzore in zanimanja, sčasoma pušča v preteklosti in začne iskati nova zanimanja in stvari, ki ga bodo veselile. Sprejeti mora nove odločitve, ki po eni strani pomenijo določeno svobodo in dosežke, po drugi strani pa negotovost in odpovedovanje (Braconnier, 2005, str. 29).

V obdobju adolescence ima mladostnik različne priložnosti oziroma možnosti, ki so lahko omejene z ekonomskimi, socialnimi in strukturnimi neugodnimi okoliščinami, v mnogih primerih pa tudi z rasizmom, pristranskostjo in diskriminacijo. Ti družbeni dejavniki lahko pomembno vplivajo na življenjsko pot mladostnic in mladostnikov, saj zmanjšujejo dostop do storitev in podpore, ki so sicer na voljo njihovim vrstnikom, ki se s prej navedenimi neugodnimi okoliščinami ne srečujejo, ter jih izpostavljajo večjemu tveganju, večji stopnji stresa in dodatnim zahtevam. Te dodatne pritiske mladi na nek način ponotranjijo, kar negativno vpliva na njihov razvoj v obdobju adolescence. Zaznane razlike v priložnostih so povezane z razlikami v izidih na področju zdravja, varnosti, blagostanja, izobraževanja, zaposlitvenih dosežkov in življenjskih poti, saj se izobraževalni uspeh, zdravstveno stanje mladostnikov in mladostnic ter njihovo mesto v družbi razlikujejo glede na raso, etnično pripadnost, socioekonomski status in spol (Bonnie in Backes, 2019, str. 3–4).

1.1.4. Varovalni dejavniki v obdobju adolescence

Obstajajo štiri splošne kategorije varovalnih dejavnikov za posameznike v obdobju adolescence, in sicer skupnost, družina, šola in individualni dejavniki (odpornost, temperament, inteligenca in pozitivna socialna usmerjenost). Pomembna je tudi povezanost oziroma pozitiven odnos s staršem, skrbnikom ali drugo pomembno odraslo osebo, povezanost s socialno skupino, vključno z možnostjo aktivnega sodelovanja v njej, posedovanje veščin, ki so potrebne za uspešno sodelovanje pri odnosih v socialni skupini in dosleden sistem priznavanja in spodbujanja (Malekoff, 2004, str. 15).

Poleg tega Hawkins (1995, str. 13) omenja še razvijanje prosocialnih povezav ter jasnih vrednot in prepričanj o tem, kaj je etično in zdravo vedenje, prepričanje v sposobnost mladostnikov, da se uspešno soočajo z izzivi, ob sposobnosti sprejemanja jasno postavljenih pričakovanj in pravil, ki usmerjajo njihovo vedenje.

1.1.5. Psihosocialne stiske in težave v adolescenci

Eden od pomembnih vidikov razvoja posameznika v adolescenci je njegovo duševno zdravje. Pomemben vidik zdravja mladostnika pa predstavljajo psihosocialne težave. Pojem »psihosocialno« se nanaša na eksternalizirane ali vedenjske probleme, kot so motnje vedenja, težave v izobraževanju, zloraba substanc, hiperaktivnost itn., ter internalizirane ali čustvene težave, kot so anksioznost, depresija itd. (Gokhale in Ingole, 2019, str. 2).

Izraz psihosocialna stiska predvideva, da stisko povzroča predvsem neugodno okolje oziroma dejavniki socialnega okolja in pokriva tudi subjektivno oceno lastnega stanja (Mikuš Kos, 2017, str. 38). Za psihosocialne stiske pri mladih je značilno, da so v zadnjih letih v vzponu. To je povezano s kompleksnimi in raznolikimi družbenimi vidiki, med katerimi je nedvomno tudi povečana pozornost, ki jo strokovnjaki posvečajo temu področju. Posledica tega je, da so posamezniki in posameznice bolj seznanjeni s tem, kakšen je njihov psihosocialni položaj in tako pri sebi kot pri drugih okoli njih prepoznavajo širši obseg različnih stanj, kot je to veljalo v preteklosti (Razpotnik in Rapuš Pavel, 2023, str. 11).

Wilkinson, Pickett in Verhaeghe (kot navedeno v Razpotnik in Rapuš Pavel, 2023, str. 19) kot eno od ključnih tem za razumevanje vzpona psihosocialnih stisk, ki jih danes mladi doživljajo v družbenem kontekstu, navajajo pomanjkanje občutka povezanosti in sprejetosti v svojem okolju, v katerem živijo in odraščajo mlade generacije.

V nadaljevanju bom pisala o tem, kako se mladi poleg že omenjenih izzivov in težav v adolescenci srečujejo še z dodatnimi izzivi in težavami, če se na njihovi poti odraščanja srečujejo s pojavom, ki ga Mikac in Dragović (2017, str. 131) opišeta kot zgodovinsko konstanto, vsakodneven proces in dogajanje. Pri tem pa mislita na pojav, ki se imenuje, migracije.

1.2. Migracije

Mednarodna organizacija za migracije (IOM) migracije opredeljuje kot gibanje posameznika ali skupine ljudi čez mednarodno mejo ali znotraj države. Gre torej za gibanje prebivalstva, ki vključuje kakršnokoli gibanje, ne glede na njegovo dolžino, sestavo ali vzroke. Vključuje migracije beguncev, razseljenih oseb, ekonomskih migrantov in oseb, ki se selijo iz drugih razlogov (IOM, 2011, str. 63).

Migracije za zgodovino človeštva predstavljajo trajno in bistveno značilnost. V zgodovini so prispevale k rasti svetovnega gospodarstva, pozitivno so vplivale na razvoj držav in družb ter oplemenile mnoge kulture in civilizacije. Tudi v današnjem svetu imajo migracije zelo pomembno vlogo v nacionalnih, regionalnih in globalnih zadevah ter vplivajo na socialno in kulturno področje. Dandanes je za večino družb značilna določena raven raznolikosti, sobivanje ljudi različnega nacionalnega porekla, ki govorijo različne jezike in imajo različne običaje, verovanja in načine življenja (Koser, 2017, str. 15–16).

Castles, de Haas in Miller (2014, str. 25) poudarjajo, da migracije v skoraj nobenem primeru za posameznika niso preprosta odločitev, saj se posameznik, ki se preseli v iskanju boljših življenjskih priložnosti, sooči še s procesom asimilacije v novem okolju. V nekaterih primerih so migracije tudi kolektivna dejanja, ki izhajajo iz družbenih, gospodarskih in političnih sprememb ter vplivajo na celotno družbo, in sicer na družbo v državah, iz katerih se ljudje selijo, in v državah, v katere prihajajo. Avtorji (prav tam) še poudarjajo, da čeprav tradicionalno velja, da so migracije povezane z geografskimi razlikami v dohodkih, zaposlitvenih in drugih priložnostih, to pravzaprav predstavlja omejeno razumevanje vzrokov migracij. Veliko migrantov se namreč ne preseli iz najrevnejših v najbogatejše države. Bogate države lahko istočasno doživljajo visoko stopnjo imigracij, emigracij in notranjih selitev. Pogosto se obseg in kompleksnost migracij povečata z razvojem države. Vzrok za ta pojav je izboljšan dostop do izobrazbe, socialnega kapitala in finančnih virov, kar pri posameznikih povečuje željo po migriranju.

Koser (2017, str. 15) ljudi, ki migrirajo, opiše kot tiste, ki so pripravljeni tvegati in zapustiti dom, da bi zase in za svoje otroke poiskali nove priložnosti. Po njegovem mnenju predstavljajo najbolj dinamične in podjetne člane družbe. Kategorizira pa jih na tri načine. Najprej na »prostovoljne« in »prisilne« migrante. Prisilne migrante opredeli kot tiste, ki so bili prisiljeni oditi iz matične države zaradi spopadov, preganjanja, okolijskih razlogov in podobno. Potem pa jih dalje deli na tiste, ki se selijo zaradi političnih razlogov, in na tiste, ki se selijo zaradi ekonomskih razlogov. Za prve poudari, da so običajno begunci oziroma da so morali oditi zaradi političnega preganjanja ali konfliktov. Druge opredeli kot delovne migrante oziroma tisti, ki so se preselili, da bi dobili delo ali boljše zaposlitvene možnosti in delovne razmere. Tretje opredeli kot migrante, ki so uvrščeni nekje med ekonomske in politične migrante, in sicer so to tisti, ki se selijo predvsem zaradi socialnih razlogov (združevanje družin, ljubezen, poroka itn.). Zadnja vrsta migrantov pa so zakoniti in »nezakoniti« migranti.

Delovni migranti se dodatno delijo v dve skupini, in sicer nizko kvalificirani in visoko kvalificirani. V zadnjem času vedno večji odstotek ljudi, ki se seli zaradi ekonomskih razlogov, pripada drugi skupini oziroma visoko kvalificiranim migrantom. V kategorijo delovnih migrantov se velikokrat vključujejo tisti, ki se v drugo državo selijo zaradi študija oziroma pridobitve višje izobrazbe (Koser, 2017, str. 22). Glede na to, da migrante zaznavamo kot različne skupine in ne kot homogeno skupino, so tudi posledice migracij različne in na različne načine vplivajo na gospodarstvo držav, v katere migrirajo (Boghean, 2016, str. 20).

Boghean (2016, str. 20) navaja dva glavna razloga za migracije ljudi, in sicer konflikte, ki so danes eden najpogostejših vzrokov, in omejene priložnosti v državi, iz katere migrirajo. Poudari tudi, da ljudje običajno iz svoje domovine odidejo in se ne vrnejo, kar povzroči izgubo izobraževalne investicije v tej državi, ta pojav pa se imenuje »odliv možganov« in pomeni kontinuiran prenos človeških virov iz manj razvitih držav v ekonomsko razvite države. Zanj je značilno, da po eni strani ustvarja skrb, po drugi strani pa ustvarja upanje, da bosta znanje in denar, ki ga migranti pridobijo v drugi državi, prispevala k človeškemu in gospodarskemu razvoju (Castles, Haas in Miller, 2014, str. 1).

1.2.1. Migracije v Sloveniji

Na ozemlju današnje Slovenije je bilo v preteklosti in je še danes veliko migracij. Obstaja legenda, ki pravi, da ima vsak Slovenec vsaj enega sorodnika ali znanca, ki je izseljenec. V preteklosti so se ljudje s slovenskega ozemlja večinoma izseljevali, potem so se v enem obdobju večinoma priseljevali. Danes pa je situacija takšna, da se hkrati izseljujejo in priseljujejo zaradi različnih razlogov, kot so študij, delo, ljubezen (Toplak, 2019, str. 11).

Keuc (2020, str. 4) Slovenijo opisuje kot državo, ki kaže vse znake srednje razvite evropske države. Kot argumente za to izpostavlja hitro starajoče se prebivalstvo, relativno nizko rodnost, negativen naravni prirast prebivalstva, soočanje s pomanjkanjem ustrezno usposobljene delovne sile, povečano stopnjo izseljevanja iz države, zaradi katere mora to »populacijsko vrzel« nadomeščati s priseljevanjem. Močno pa je z zgodovino povezano priseljevanje iz držav na Zahodnem Balkanu.

Od leta 1950 do leta 1991 se je v Slovenijo priselilo in v njej ostalo okrog 186.000 ljudi iz drugih predelov Jugoslavije. Po njenem razpadu leta 1991 in osamosvojitvi Slovenije so se migracijski tokovi iz teh predelov obdržali. Statistični podatki kažejo, da je večina priseljencev po letu 1991 prišla predvsem iz držav, ki so nastale po razpadu Jugoslavije (Kosovo, Srbija, Makedonija, Hrvaška). Največ priseljencev pa je iz Bosne in Hercegovine, in sicer so leta 2009 predstavljali 47 odstotkov med tujci, priseljenimi v Slovenijo (De Toni, Milharčič Hladnik, Sardoč in Vižintin, 2012, str. 5).

Po podatkih s Statističnega urada Republike Slovenije (SURS, 2024) se je v tretjem četrtletju število prebivalcev Slovenije povečalo za skoraj 2.200, 1. oktobra 2023 pa je bilo v Sloveniji 2.166 prebivalcev več kot tri mesece prej. Medtem ko se je število državljanov Slovenije

zmanjšalo za skoraj 700, pa se je število tujcev povečalo za več kot 2.800. Torej je 1. oktobra 2023 bilo med 2.123.103 prebivalci Republike Sloveniji 9,4 % tujih državljanov.

1.2.2. Migracije zaradi študija

Cremonini in Antonowicz (2009, str. 59) kot ključne dejavnike, ki spodbujajo migracije študentov oziroma privabijo posameznike na študij v določeno državo, izpostavijo nacionalni ugled in ugled visokošolskih izobraževalnih institucij, finančno podporo, trženje visokošolskih institucij, pristop, ki temelji na podpori študentom, in dostopnost programov v tujih jezikih. V nadaljevanju bom bolj podrobno opisala vsakega izmed naštetih dejavnikov.

Nacionalni in institucionalni ugled se nanaša na ugled nacionalnega visokošolskega izobraževanja in znanosti. Akademska privlačnost visokošolskega sistema določene države je zelo odvisna od ugleda institucij. Vodilne akademske institucije so predstavnice svojih nacionalnih sistemov. Glede na to, da je študij v tujini lahko zelo draga investicija in je lahko tudi ovira za tiste, ki potrebujejo finančno pomoč, je finančna podpora zelo pomemben dejavnik, ko gre za izbiro študija v tujini. Veliko držav finančno podpira »svoje«, domače študente, medtem ko tujih ne podpira, kar posledično pomeni težko finančno situacijo za tuje študente, zato se bodo osebe, ki se odločajo za študij v tujini, bolj zanimale za države, kjer so upravičene do prejemanja javne finančne podpore, ki jo zagotavlja država ali univerza, ali kjer imajo možnost prejemanja finančne podpore iz zasebnega sektorja. Tretji dejavnik je, kot sem že omenila, trženje visokošolskih institucij. Avtorja to pojasnujeta kot proces vzpostavljanja različnih institucionalnih iniciativ z namenom pritegniti pozornost tujih študentov in jih privabiti na študij. Ta proces vključuje uporabo marketinških orodij za privabljanje študentov na določene institucije ali programe, zaposlitvene tabore v tujini, oglaševanje s pomočjo spletnih strani in letakov v različnih jezikih. Na ta način predstavljajo celovito ponudbo izobraževalnih možnosti v določeni državi. Pristop k študentom kot strankam se nanaša na odgovornost nacionalne vlade, da naredi državo bolj dostopno za tiste posameznike, ki si jo želijo izbrati za visokošolsko izobraževanje. Na podlagi dosedanjih individualnih izkušenj lahko visokošolske institucije ugotovijo, katere so najbolj pogoste težave, s katerimi se srečujejo tuji študenti in študentke. Najpogostejše so to birokratske težave (vloga za dovoljenje za prebivanje, delo itn.) in tudi težave, ki se nanašajo na študij (npr. učenje v tujem jeziku). Njihova naloga je, da vzpostavijo institucionalne okvire za odpravljanje teh težav. Peti dejavnik je dostopnost programov v tujih jezikih. Težko je privabiti tuje študente in študentke, če ne obstajajo programi študija, ki se izvajajo v mednarodnem jeziku znanosti – angleščini. S tem

da nekatere razvite države lahko še vedno privabijo nekaj študentov in študentk, ki se zanimajo za študij v njihovem jeziku, vendar so še vedno akademski programi, ki se izvajajo v angleščini najbolj privlačni (Cremonini in Antonowicz, 2009, str. 59–60).

1.3. Študentke in študenti tujci v Sloveniji

Besedna zveza »tuj študent oziroma študentka« se nanaša na študente in študentke iz držav zunaj Evropske unije, ki nimajo statusa Slovence brez slovenskega državljanstva in ki ne študirajo v Sloveniji v okviru programov mednarodne izmenjave (Radilovič in Brezar, 2022, str. 70). Slovenija velja za bolj priljubljene študijske destinacije za krajše ali daljše izmenjave, hkrati pa je tudi zelo atraktivna destinacija za študij študentov in študentk iz širše regije (Pirih Svetina in Kavalir, 2023, str. 47). Ta destinacija pa je še posebej atraktivna za študentke in študente iz držav bivše Jugoslavije, kot so Bosna in Hercegovina, Srbija in Makedonija (Radilovič in Brezar, 2022, str. 69).

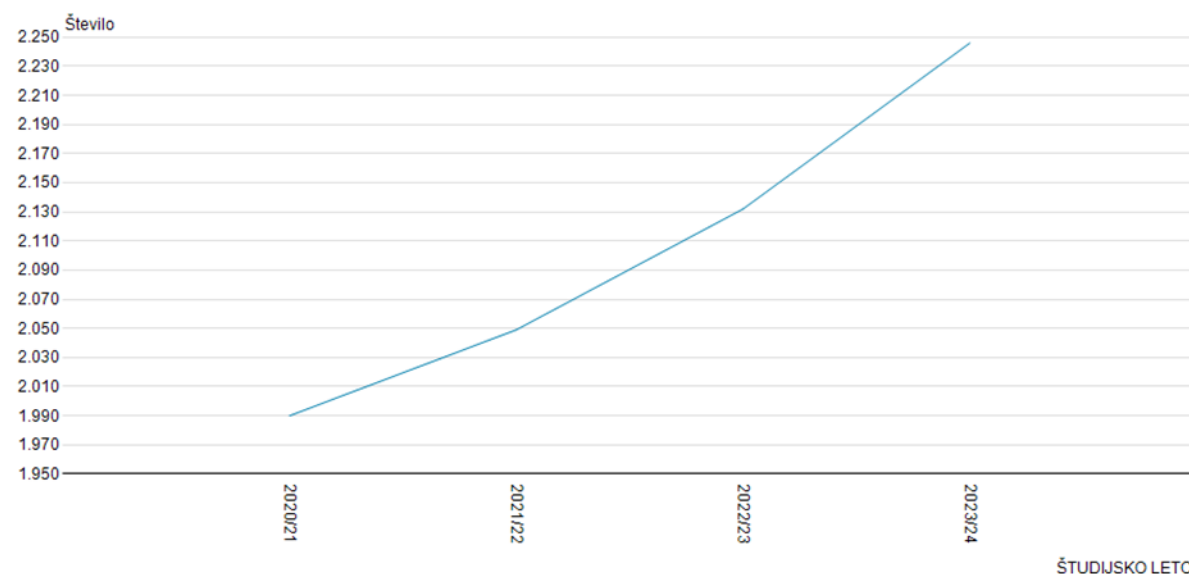
Razlogi, zakaj se študenti in študentke iz držav bivše Jugoslavije odločajo za študij v Sloveniji, so številni in kompleksni. Predvsem gre za družbeno-zgodovinske razloge oziroma skupno zgodovino, medsebojno poznavanje in geografsko, kulturno ter jezikovno bližino. Za študente in študentke iz t. i. tretjih držav pridobitev visokošolske izobrazbe v Sloveniji hkrati pomeni tudi izobrazbo v eni izmed članic EU, kar lahko poveča njen prestiž in kakovost ter s tem tudi njeno vrednost. Takšna izobrazba je pogosto bolj cenjena na mednarodni ravni, kar na koncu odpira boljše zaposlitvene možnosti. Ena izmed pomembnih prednosti je, da študentkam in študentom ni treba plačevati šolnine, prav tako imajo dobre pogoje za opravljanje študentskega dela. Na individualni ravni pa se študentke in študenti iz držav bivše Jugoslavije odločajo za študij v Sloveniji tudi zaradi predhodne družinske tradicije (npr. njihovi sorodniki so se izobraževali ali bivali v Sloveniji) ali ker imajo v Sloveniji že vzpostavljen določen socialni krog (npr. nekdo od znancev ali širše družine že živi v Sloveniji, kar je študentom in študentkam lahko zelo v podporo pri njihovi integraciji v novo kulturno okolje) (Pirih Svetina in Kavalir, 2023, str. 50).

Javni visokošolski zavodi v Sloveniji, kot so univerze, fakultete, umetniške akademije, visoke strokovne šole in samostojni visokošolski zavodi imajo za državljane iz držav, ki niso članice Evropske unije, običajno razpisanih dodatnih 5 % vpisnih mest z ozirom na število vpisnih mest za državljane Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) in državljanke držav članic EU. S tem, da se tuji državljani, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji in so sami ali so njihovi starši

oziroma skrbniki zavezanci Republike Slovenije, lahko vpišejo na študijska mesta, namenjena državljanom Republike Slovenije in državljanom držav članic Evropske unije (Bukovšek in Žinger, 2022, str. 6).

Iz spodnjega grafa je razvidno, da število študentk in študentov, vpisanih na visokošolsko univerzitetno izobraževanje v Sloveniji, ki prihajajo iz držav bivše Jugoslavije, z vsakim letom narašča. V študijskem letu 2020/2021 je bilo na visokošolsko univerzitetno izobraževanje v Sloveniji vpisanih 1.990 študentk in študentov, v študijskem letu 2021/2022 pa 2.049 študentk in študentov. V študijskem letu 2022/2023 se je na visokošolsko izobraževanje vpisalo 2.132 tujih študentk in študentov, leta 2023/2024 pa 2.246 tujih študentk in študentov.

Graf 1.1: Število študentov s tujim državljanstvom iz držav bivše Jugoslavije, vpisanih v visokošolsko univerzitetno izobraževanje v Sloveniji.

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

1.3.1. Pravice tujih študentk in študentov

Tuje študentke oziroma študenti dovoljenje za začasno prebivanje pridobijo na podlagi študija. Po 44. členu Zakona o tujcih (ZTuj-2) tujcu, ki je sprejet v javno veljavne izobraževalne ali študijske programe, opravlja strokovno izpopolnjevanje, praktično usposabljanje, specializacijo ali sodeluje v mednarodni študijski izmenjavi v ustreznih izobraževalnih organizacijah v Republiki Sloveniji in izpolnjuje ostale pogoje za izdajo dovoljenja po tem zakonu, se lahko izda dovoljenje za začasno prebivanje zaradi študija, vendar ne dlje od enega leta. Če študij,

izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje, praktično usposabljanje, specializacijo ali sodelovanje v mednarodni študijski izmenjavi traja dlje od enega leta, se dovoljenje podaljšuje za največ eno leto, vendar ne dlje kot traja študij, izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje, praktično usposabljanje, specializacija ali mednarodna študijska izmenjava (*Zakon o tujcih*, 2021).

Tujci, ki se v RS izobražujejo na javnih ali zasebnih visokošolskih zavodih, na podlagi 2. člena Pravilnika o šolninah in bivanju v študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v RS za študij po javnoveljavnih študijskih programih prve, druge ali tretje stopnje plačujejo šolnino, razen če ni s tem pravilnikom določeno drugače (*Pravilnik o šolninah in bivanju v študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v Republiki Sloveniji*, 2022). Tujci in Slovenci brez slovenskega državljanstva, ki se izobražujejo na visokošolskih zavodih v RS, plačujejo šolnino v skladu s predpisi, ki urejajo študij tujcev (*Pravilnik o šolninah in drugih prispevkih v visokem šolstvu*, 2022).

Ne glede na to tujci na javnih visokošolskih zavodih ne plačujejo šolnine oziroma plačujejo tolikšno šolnino, kot je določena za državljane RS, če:

- je tako določeno z meddržavnimi ali mednarodnimi sporazumi in pogodbami;
- so štipendisti RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) ter Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS (Javni sklad);
- so študenti izmenjevalnih programov med visokošolskimi zavodi v programu ERASMUS+;
- so tuji državljani s stalnim prebivališčem v RS in so sami ali je vsaj eden od njihovih staršev ali skrbnikov rezident RS za davčne namene;
- so osebe z začasno zaščito (*Pravilnik o šolninah in bivanju v študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v Republiki Sloveniji*, 2022).

Slovenija je država, v kateri je regulacija študentskega dela precej liberalna oziroma študentkam in študentom omogoča relativno veliko priložnosti glede tovrstnega zaposlovanja (Trbanc, 2005, str. 172). Tako po 44. členu Zakona o tujcih (Ztuj-2), tujec, ki ima v Republiki Sloveniji izdano dovoljenje za začasno prebivanje zaradi študija, se lahko v času veljavnosti tega dovoljenja v Republiki Sloveniji zaposli ali opravlja delo pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovna razmerja in delo študentov (*Zakon o tujcih*, 2021). Študentke in študenti tujci imajo torej tudi pravico oziroma možnost opravljanja študentskega dela v Sloveniji.

Poleg tega so študentke in študenti tujci upravičeni do subvencionirane študentske prehrane v RS. Zakon o subvencioniranju študentske prehrane (ZSSP) v 6. členu določa, da so upravičenci do subvencionirane študentske prehrane vse osebe s statusom študenta, ki se izobražujejo na višjih strokovnih šolah in visokošolskih zavodih v RS in niso v delovnem razmerju, ne opravljajo gospodarske, poklicne ali kmetijske dejavnosti oziroma poslovodne funkcije kot edini ali glavni poklic po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter niso prejemniki pokojnine, razen prejemniki družinske pokojnine (*Zakon o subvencioniranju študentske prehrane*, 2014).

Poleg že navedenih pravic, ki jih lahko uveljavljajo tuje študentke in študenti, imajo ti še eno posebno pravico. Po 8. členu Zakona o visokem šolstvu (ZViS) je učni jezik slovenski, medtem ko se tujcem in Slovencem brez slovenskega državljanstva omogoči učenje slovenščine (*Zakon o visokem šolstvu*, 1993). Tako Univerza v Ljubljani tujim študentkam in študentom od študijskega leta 2017/18 ponuja možnost učenja slovenskega jezika v okviru programa, v katerem je redni študij povezan z učenjem jezika v modulu Leto plus. Do tega modula so upravičeni študenti in študentke, ki se prvič vpišejo v programe na UL, z izjemo študentk in študentov na programih, za katere je že ob vpisu zahtevano znanje slovenskega jezika na stopnji B2 (Klinar, Pisek, Stritar Kučuk in Šter, 2022, str. 186). Pred začetkom študijskega leta se prijavljene študentke in študenti na podlagi rezultatov testa, ki ga opravijo, razvrstijo v učne skupine po 20 študentov in študentk. Za vsako skupino se pripravi poseben program učenja in ustrezno gradivo za poučevanje, na podlagi izkazanega predznanja slovenščine (Pirih Svetina in Kavalir, 2023, str. 57). Modul Leto plus študenti in študentke obiskujejo poleg rednega študija, traja eno študijsko leto in vključuje dva 60-urna lektorata slovenščine. Če sta lektorata uspešno opravljena, študentom in študentkam omogočata podaljšanje študentskega statusa za eno leto, pod pogojem, da poleg šestih kreditnih točk, ki jih zberejo na Letu plus, na osnovnem študiju, ki ga obiskujejo, zberejo še najmanj 24 kreditnih točk (Klinar, Pisk, Stritar Kučuk in Šter, 2022, str. 186). Izkušnje tujih študentk in študentov kažejo, da so ti s pomočjo modula Leta plus izboljšali svoje možnosti za uspešen študij. Pirih Svetina in Kavalir (2023, str. 58) pa poudarjata, da je to mogoče predvsem zaradi tega, ker večina udeležencev tega modula govori enega od južnoslovanskih jezikov, kar posledično pomeni, da je njihova zmožnost razumevanja slovenščine ob branju in poslušanju že ob začetku programa relativno visoka. V programu pa jim učitelji nudijo podporo, da ob intenzivnem lastnem prispevku dosežejo primerno znanje slovenščine, ki jim omogoča polno participacijo v študijskem procesu.

Še ena pravica, ki jo lahko uveljavljajo tuji študenti in študentke, je pravica do subvencionirane mesečne vozovnice v javnem prevozu. Zakona o prevozih v cestnem prometu v 114b členu določa, da je med upravičenci do subvencioniranega prevoza tudi vlagatelj, ki ima bivališče najmanj dva kilometra oddaljeno od kraja izobraževanja in se izobražuje po javno veljavnih izobraževalnih ali študijskih programih s statusom študenta oziroma vlagatelj do dopolnjenega 32. leta starosti, ki se je pred dopolnjenim 27. letom starosti prvič vpisal v program višješolskega ali visokošolskega izobraževanja prve ali druge stopnje (*Zakon o prevozih v cestnem prometu*, 2016).

1.3.2. Izzivi tujih študentk in študentov

Pregled diplomskih in magistrskih nalog je pokazal, da je bilo narejenih že nekaj raziskav v povezavi z izzivi, s katerimi se soočajo tuje študentke in študenti. Ena izmed ključnih ugotovitev teh raziskav je, da se tuji študenti in študentke zavedajo težav in izzivov, ki jih čakajo po preselitvi (težave zaradi jezika, prilagajanja v novem okolju, kulturnih raznolikosti), vendar pa se ne zavedajo, da bo to izraženo v tolikšni meri (Majetić, 2021, str. 41).

Politike posameznice in posameznike razporejajo po skupinah in razredih, po spolu, starosti, državljanstvu, zaposlitvenem ali nezaposlitvenem statusu, lastništvu ali nelastništvu, dohodkovnem razredu in v določenih primerih tudi po rasni in etnični pripadnosti. Na ta način lahko ustvarjajo specifične skupine, položaje, institucije in diskriminacije, ki vplivajo na posamezna življenja ljudi. Poleg tega lahko določajo, katere skupine ljudi in pod kakšnimi pogoji bodo imele dodatne pravice, kako se bodo člani teh skupin identificirali, kako se bodo te skupine imenovala in podobno (Hrženjak in Jalušič, 2011, str. 14). Radilovič in Brezar (2022, str. 66) v njunem prispevku že v besedni zvezi tuji študenti, pišeta »tujci« v navednicah, saj gre za konstruiranje tujosti, kar je po njunem mnenju še posebej absurdno pri tistih študentih in študentkah, ki dlje časa živijo v Sloveniji, vendar jih država in univerza ne prepoznavata kot »svoje«. Izpostavljata tudi različne izzive, s katerimi se tuje študentke in študenti srečujejo v času študija in življenja v Sloveniji.

Kot pomemben izziv navajata, da kljub dejstvu, da tujim študentkam in študentom pripadajo že zgoraj naštetе pravice, so z Zakonom o visokem šolstvu (*Zakon o visokem šolstvu*, 1993) tujim študentkam in študentom omejili dostop do študentskih domov, štipendij in drugih pravic, ki pripadajo statusu študenta. Za Slovenijo je po mnenju avtoric Radilovič in Brezar (69–72) še posebej značilno, da so tisti, ki prihajajo iz t. i. tretjih držav oziroma držav, ki niso članice EU,

lahko izpostavljeni birokratskim oviram in diskriminaciji, ki jo država do teh vodi preko uradne politike in ki jo s predsodki in diskriminatornimi praksami kažejo tudi državljani.

Po zadnji finančni krizi, po kateri so slovenske vlade začele uvajati varčevalne ukrepe, je v okviru teh bila leta 2012 tujim študentom in študentkam odvzeta možnost pridobivanja državnih štipendij. Za njih je to predstavljalo velik izziv, glede na to, da so morali že sicer plačevati tržne cene študentskih sob, ker niso smeli bivati v študentskih domovih, in šolnine na posameznih fakultetah, če so prihajali iz držav, ki niso imele sklenjenega ustreznega bilateralnega sporazuma s Slovenijo. Čeprav je to sprožilo protest in nasprotovanja vladnim varčevalnim politikam ter pritiske in prizadevanja za vrnitev pravice do štipendij, je do danes situacija ostala enaka (Brezar, 2014, str. 4 v Radilovič in Brezar, 2022, str. 73–74). Zakon o štipendiranju (ZŠtip – 1) v 12. členu določa, da se štipendija dodeli državljanom tretjih držav, ki so pridobili status rezidenta za daljši čas (*Zakon o štipendiranju*, 2013). Po drugi strani pa po 53.a členu Zakona o tujcih (ZTuj-2) status rezidenta za daljši čas lahko pridobi tujec s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, ki pet let neprekinjeno zakonito prebiva v Republiki Sloveniji na podlagi priznanega statusa mednarodne zaščite, če izpolnjuje druge pogoje za izdajo dovoljenja, določene s tem zakonom in če ni razlogov za zavrnitev izdaje dovoljenja iz 55. člena tega zakona (*Zakon o tujcih*, 2021).

Iz navedenega lahko razberemo, da tuji študenti štipendijo lahko pridobijo le, če imajo status rezidenta za daljši čas. Za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas pa je pogoj pet let neprekinjenega bivanja v Sloveniji, kar v praksi pomeni, da študenti pridobijo pravico do štipendije šele po petih letih, kar za nekatere pomeni konec študija. Na začetku študija potemtakem tuji študenti nimajo pravice do državne štipendije.

Ravnak (2021) piše, da ima Slovenija z državami iz bivše Jugoslavije sklenjen bilateralni sporazum, kar pomeni, da lahko tuje študentke in študenti iz omenjenih držav študirajo pod enakimi pogoji kot študentke in študenti s slovenskim državljanstvom in obratno. Za ta sporazum velja, da ne vključuje vizumov, odprave težav z zdravstvenim zavarovanjem in davčnim sistemom. Ravnak (2021) izpostavi še, da se zatakne pri iskanju stanovanj, saj tuji študenti in študentke nimajo nobenih olajšav pri sprejemu v študentski dom. Obenem pa je veliko stanodajalcev, ki tujih študentov ne želijo sprejeti.

Tuje študentke in študenti so na dnu lestvice pri dodeljevanju mest v javnih študentskih domovih. Po 6. in 7. členu Pravilnika o šolninah in bivanju v javnih študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v RS (*Pravilnik o šolninah in bivanju v*

študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v Republiki Sloveniji, 2022) je za štipendiste RS zagotovljenih do 250 mest v javnih študentskih domovih. Razdelitev teh mest, način plačila in druge pogoje bivanja štipendistov Republike Slovenije določijo ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, izvajalci štipendiranja in javni študentski domovi z vsakoletno večstransko pogodbo. Štipendisti Republike Slovenije plačujejo subvencionirano stanarino, ki je višja za znesek subvencije, določen v Pravilniku o subvencioniranju bivanja študentov. Poleg tega javni študentski domovi letno namenijo do 15 odstotkov svojih zmogljivosti tujim študentom, ki prihajajo na visokošolske zavode v okviru izmenjevalnih programov (predvsem ERASMUS +). V primeru prostih mest jih lahko dodelijo tudi drugim tujim študentom (*Pravilnik o šolninah in bivanju v javnih študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v Republiki Sloveniji*, 2022).

Ko gre za subvencioniranje bivanja študentov in študentk po 73.b členu Zakona o visokem šolstvu (ZViS), RS subvencionira bivanje študentov državljanov članic Evropske unije in tujih državljanov, vpisanih v študijske programe na visokošolskih zavodih v RS, ki imajo stalno prebivališče v RS in so sami ali je vsaj eden od njihovih staršev ali skrbnikov rezident RS za davčne namene (*Zakon o visokem šolstvu*, 1993).

Študij zunaj matične države pogosto pomeni, da pod vplivom različnih dejavnikov študentke in študenti doživljajo več stresa, kar lahko negativno vpliva na njihovo zdravstveno stanje in počutje. Če pride do nenadne bolezni ali poškodbe, potrebujejo dostop do zdravstvene obravnave, ki zagotavlja dobre zdravstvene izide, akademsko uspešnost in zadovoljstvo s študijem (Milavec Kapun, 2023, str. 147).

Ko gre za urejanje zdravstvenih storitev tujih študentov in študentk, ki se izobražujejo v Sloveniji, se ti tudi na tem področju srečujejo z različnimi izzivi. Tuji študenti in študentke, ki prihajajo iz Srbije, Črne gore, Makedonije, Bosne in Hercegovine in Avstralije oziroma iz držav, s katerimi so sklenjeni bilateralni sporazumi o socialnem zavarovanju, imajo pravico do uveljavljanja le nujnih zdravstvenih storitev pri izvajalcih v javnem zdravstvenem sistemu v Sloveniji. Pravico uveljavljajo na podlagi obrazcev, izdanih s strani pristojnih nosilcev v matičnih državah. Obrazce praviloma predložijo na OE ZZZS, ki jim izda listino za uveljavljanje nujnih zdravstvenih storitev (Gov.si, 2020).

Botonjić (2014, str. 27–28) pojasnjuje, da pri tem težava nastane, kadar pride do resnično nujnega zdravstvena primera. V nadaljevanju podaja primer zloma noge. Čeprav takšen zdravstveni problem zahteva daljšo terapijo, pregled in kontrole, ima pacient plačano le sanacijo

rane in namestitev mavca. Vso nadaljnjo obravnavo mora plačati. Izpostavi, da je res absurdno, da država tujim študentkam in študentom plača preventivne preglede in kontrole zaradi navadnega prehlada, ko pa študent dobi mavec na nogi, zaradi katerega mora nekaj dni preživeti v bolnišnici in ni zmožen potovati, je po njenem mnenju nerealno trditi, da to ni nujen zdravstveni primer in zahtevati plačilo.

Še en izziv, s katerim so se srečevali tuje študenti in študentke na Univerzi v Ljubljani, se nanaša na pridobitev vizuma za bivanje. Kutlača in Bijelonić (2022, str. 58) ugotavljata, da so v njuni raziskavi študentke in študenti največkrat omenili, da je proces pridobivanja dovoljenja za prebivanje dolgotrajen, da so večkrat pozvani, da morajo dopolnjevati vlogo z isto dokumentacijo, da so zaposleni na Upravni enoti Ljubljana – oddelek za tujce skozi celoten proces preveč neodzivni in da so bili večkrat neprijazni in da študentke in študenti niso bili pravočasno obveščeni o postopku, manjkajoči dokumentaciji, včasih pa niti ne o koncu postopka.

Poseben izziv, s katerim so se srečevali tuji študenti in študentke, ko gre za pridobitev dovoljenja za prebivanje, se nanaša na leto 2021. Do aprila 2021 so namreč morali tuji študenti in študentke za pridobitev vizuma dokazati, da imajo dovolj sredstev za preživljanje, in sicer na način, da so k vlogi priložili izjavo staršev ali skrbnikov, da bodo študenta oziroma študentko preživljali. Aprila 2021, ko je državni zbor sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (2021), so se ti pogoji zaostрили oziroma izjava staršev ali skrbnika ni bila več zadostno dokazilo. Pravno gledano so veljala dokazila, kot je zadostno stanje na računu za kritje vseh letnih stroškov ali pogodba o štipendiranju, zaposlitvi študenta ali pogodba o zaposlitvi starša. Pri tem je plača morala znašati vrednost minimalnega dohodka v Sloveniji. Za tuje študentke in študente je to predstavljalo izziv, ker študenti večinoma delajo preko napotnice, ki ne vključuje zavezujoče pogodbe in tako ne zadostuje kot dokazilo o sposobnosti preživljanja. Ko gre za pogodbo o zaposlitvi starša pa je bil problem v tem, da mnogi starši študentov, ki delajo v državah, ki niso članice EU, ne prejemajo plače nad vrednostjo minimalnega dohodka v Sloveniji. Po drugi strani pa so tuje študentke in študenti od upravnih enot in slovenskih veleposlaništev v tujini prejemale zavajajoče informacije, da bi moral študent na začetku študijskega leta imeti na bančnem računu najmanj osnovni znesek minimalnega letnega dohodka v Sloveniji, kar je pomenilo skoraj 5.000 evrov. Ta sprememba zakona je ostala v veljavi do konca mandata tedanje vlade, julija 2022 pa je državni zbor sprejel zakon, s katerim je to spremembo odpravil (Radilovič in Brezar, 2022, str. 75–77).

1.3.3. Psihosocialne stiske študentk in študentov

Čeprav se študentsko življenje na splošno pogosto opisuje kot eno od najlepših obdobij, ki ga zaznamuje veliko pozitivnih aktivnosti (pridobitev znanja, spoznavanje novih ljudi, več samostojnosti ipd.), lahko s seboj prinaša tudi različne stiske. Tudi učenje je lahko mučno, spoznavanje novih ljudi lahko povzroča tesnobo, odhod od staršev osamljenost. Študent se lahko sooča z različnimi stresnimi in travmatičnimi situacijami, z občutki tesnobe, anksioznostjo in depresivnimi mislimi (Jokić-Begić, 2012, str. 9).

Jurin (2012, str. 57) piše, da vsakdan študenta zajema prilagajanje na novo okolje, zaskrbljenost zaradi študijskih obveznosti, opravljanje izpitov, predstavitev nalog, izpolnjevanje pogojev za vpis v nov semester ipd. To študentom pogosto predstavlja stres, s katerim se večina uspešno spopada. Avtorica ob tem opozarja, da se določena skupina študentov v času študija lahko težje spopada z vsemi zahtevami študentskega življenja in posledično razvije niz anksioznih motenj. Za obvladanje teh motenj pogosto potrebujejo dodatno pomoč. Psihološke stiske, ki se pojavijo kot posledica težav prilagajanja na študij, lahko v veliki meri obremenijo študente, oslabijo njihov akademski uspeh in vplivajo na njihov intelektualni in socialni razvoj (Vulić-Prtolić, 2012, str. 123). Rakočević (2015, str. 26) poudarja, da lahko stres pomembno vpliva na psihofizično zdravje študentov in na njihovo učenje. Nižji nivo stresa je lahko koristen, ker študenta spodbuja, da se aktivira po svojih najboljših močeh in na ta način obvladuje stresne situacije. Po drugi strani pa višji nivo stresa lahko pri študentih negativno vpliva na njihov študij (ga zavira ali celo zaustavi), kar posledično lahko za študenta predstavlja velik problem.

Kot sem že zgoraj omenila, lahko osamljenost za študente predstavlja veliko stisko. Tema osamljenosti je zelo pomembna, ker občutek osamljenosti negativno vpliva na čustveno stanje osebe. Osamljenost pripelje do raznih negativnih posledic, kot so negotovost, zmanjšana koncentracija, umik vase, depresija, ki nastane po dolgotrajnem ali kroničnem doživljanju osamljenosti ipd. (Buhin Lončar, 2012, str. 133). Zaradi prehoda iz dijaškega v študentsko življenje, ki predstavlja velik premik v akademskem in tudi zasebnem življenju, se lahko večina študentov v določenem trenutku počuti preobremenjeno z nalogami in odgovornostmi. Pričakuje se, da se bo večina študentov v relativno kratkem času (pogosto s pomočjo svojih vrstnikov) prilagodila novim pričakovanjem in dosegla želeni uspeh. Nekateri študenti pa se temu ne uspejo prilagoditi in jim študentsko življenje predstavlja dodatno izkušnjo osamljenosti (Buhin Lončar, 2012, str. 134).

Pri prilagajanju na študentsko življenje se študenti lahko srečujejo še z drugimi težavami. Študijske obveznosti in zahteve, način razmišljanja in delo se precej razlikujejo od tistega, na kar so bili študenti doslej navajeni. Poleg prilagoditve na študijske obveznosti morajo študenti skrbeti sami zase, saj si morajo samostojno organizirati življenje, v stran od družine. Razrešiti morajo stanovanjski problem, skrbeti za finance, si oblikovati novo socialno mrežo ipd. Po drugi strani jim lahko težavo predstavlja tudi to, da je v univerzitetnem okolju prisotno tekmovalno vzdušje, zaradi česar se študenti lahko počutijo osamljeno in prestrašeno ter bojijo se neuspeha (Jurin, 2012, str. 64).

Jokić-Begić (2012, str. 24) izmed dejavnikov, ki vplivajo na povečano ranljivost pri študentih, še posebej pri študentih v prvem letniku študija, na prvo mesto postavlja selitev v drugo mesto zaradi študija, ki lahko povzroči izgubo ali ločenost od socialne mreže. Na drugo mesto pa postavlja selitev v mesto ali regijo, ki ima drugačno kulturo ali način življenja, od tiste, v kateri je študent odraščal. Na tretjem in četrtem mestu sta manjšinski status med študenti (po spolu, starosti, spolni orientaciji, kraju odraščanja, družbenem statusu ali izobrazbi staršev) in obstoj različnih ovir in marginalizacija v družbi.

2. EMPIRIČNI DEL

2.1. Opredelitev raziskovalnega problema

Pregled literature je pokazal, da se tuji študenti in študentke srečujejo z različnimi izzivi, psihosocialnimi stiskami in težavami (težave zaradi jezika, stres, težave pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje, neupravičenost do državne štipendije ipd.), ki pomembno oblikujejo njihov vsakdan. Obenem sem tudi sama tuja študentka na Fakulteti za socialno delo, Univerze v Ljubljani in sem se v času študija soočala s podobnimi stiskami in izzivi. Na podlagi prebrane literature, lastnih izkušenj in pogovorov s tujimi študentkami in študenti iz različnih držav, ki študirajo na Univerzi v Ljubljani, se mi je porodila ideja o raziskovanju tega področja. Glavni namen raziskave v okviru diplomskega dela je seznaniti se z izkušnjami tujih študentk in študentov v okviru študijske poti in s stiskami in težavami, s katerimi se pri študiju v zanje tuji državi soočajo (npr. zaradi selitve v novo okolje, iskanja nastanitve, študijskega procesa, prilagajanja na novo okolje, učenja slovenskega jezika ipd.). Raziskovala sem tudi, kako so tuji študenti in študentke reševali svoje stiske in težave, kakšno pomoč potrebujejo za lažje spoprijemanje z njimi, katere prilagoditve so jim bile na voljo, katere spremembe so opazili po nekaj letih bivanja v novem okolju ter katere izboljšave oziroma spremembe bi sami predlagali za bolj kakovostno študentsko življenje tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani. Pridobljeni podatki bodo v pomoč pri nadaljnjem razmisleku o tem, kaj bi bilo treba na področju študija tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani izboljšati ali spremeniti z namenom, da bi se ti lažje soočali z raznolikimi stiskami in težavami, s katerimi se srečujejo v času študija.

2.2. Raziskovalna vprašanja

V okviru raziskave sem si zastavila naslednja raziskovalna vprašanja:

RV1: S kakšnimi psihosocialnimi stiskami in težavami se soočajo tuji študenti in študentke ob začetku študija?

RV2: Kako tuji študenti in študentke rešujejo psihosocialne stiske in težave?

RV3: Kakšen je odnos domačih študentov in študentk do tujih študentov in študentk v okviru medkulturnih interakcij in njihovega vključevanja v visokošolsko okolje?

RV4: Kakšne oblike pomoči za lažjo prilagoditev na novo okolje potrebujejo tuji študenti in študentke?

RV5: Kakšne spremembe glede položaja in počutja tuji študenti in študentke prepoznavajo po nekaj letih življenja v novem okolju?

3. METODOLOŠKI DEL

3.1. Vrsta raziskave

Raziskava, pri kateri osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi ali pripovedi, in v kateri je to gradivo tudi obdelano in analizirano na beseden način brez uporabe merskih postopkov, ki dajo števila, in brez operacij nadštevil, se imenuje kvalitativna raziskava (Mesec, 2023, str. 20).

Glede na to, da so podatki, ki sem jih zbirala v raziskavi, besedni opisi, ki sem jih nato kvalitativno analizirala, je raziskava kvalitativna (Mesec, 2009, str. 85). Besedni opisi, ki sem jih zbirala, so se nanašali na izkušnje tujih študentov in študentk na Univerzi v Ljubljani, in sicer glede njihovega študija in študentskega življenja, s poudarkom na psihosocialnih stiskah in težavah, ki jih doživljajo v času študija. Raziskava, ki sem jo izvedla, je empirična, saj sem z metodo spraševanja zbirala novo, neposredno izkustveno gradivo (Mesec, 2009, str. 84).

3.2. Teme raziskovanja

V diplomskem delu sem raziskovala naslednje teme:

- **Razlog odločitve za študij v Sloveniji:** Pri tej temi sem tuje študentke in študente vprašala, kaj je bil glavni razlog za to, da so se odločili za študij v Sloveniji.
- **Psihosocialne stiske in težave tujih študentk in študentov:** Zanimalo me je, s kakšnimi čustvenimi in psihosocialnimi težavami so se srečali ali se še vedno srečujejo tuje študentke in študenti na Univerzi v Ljubljani med svojim študijem. Pri tem sem se osredotočala na psihosocialne stiske in težave pri selitvi v Ljubljano, iskanju nastanitve in prilagajanju na novo okolje. Zanimalo me je tudi, s katerimi stiskami in težavami so se soočali ob začetku študija, pri učenju slovenskega jezika, ureditvi bivanja, vzpostavljanju odnosov in financah.
- **Občutki, ki so jih doživljali tuje študentke in študenti:** V tem delu sem raziskovala, kakšni so bili občutki tujih študentk in študentov na dan njihove selitve v Ljubljano, med prilagajanjem na novo okolje in ob začetku študijskega procesa.
- **Spopadanje z raznimi psihosocialnimi stiskami in težavami:** V tem delu sem raziskovala, na kakšen način so tuje študentke in študenti reševali psihosocialne stiske in težave, s katerimi so se srečevali na različnih, v prejšnjem odstavku naštetih, področjih v obdobju študija.

- **Vzpostavljanje odnosov:** Na tem področju sem raziskovala, kako je potekalo vzpostavljanje odnosov z vrstniki oziroma z ljudmi, s katerimi so se tuje študentke in študenti srečali na začetku življenja v Ljubljani.
- **Odnos domačih študentov in študentk do tujih študentov in študentk:** Raziskovala sem, kakšen je odnos domačih študentov in študentk do tujih študentov in študentk v okviru medkulturnih interakcij in njihovega vključevanja v visokošolsko okolje.
- **Spremembe glede položaja in počutja tujih študentov in študentk:** Kakšne spremembe glede njihovega položaja in počutja tuji študenti in študentke prepoznajo po nekaj letih življenja v novem okolju.
- **Urejenost zdravstvenega sistema za tuje študentke in študente:** Zanimalo me je, kakšne so izkušnje tujih študentk in študentov z zdravstvenim sistemom v Sloveniji in njegovo urejenostjo za njih.
- **Pomoč in podpora:** Osredotočala sem se na več vidikov, predvsem pa na to, kakšne oblike pomoči in podpore za lažjo prilagoditev na novo okolje potrebujejo tuji študenti in študentke ter kakšne so že bili deležni. Zanimalo me je, če so tuji študenti in študentke pri premagovanju stisk in težav prejemale tudi psihosocialno podporo, terapevtsko podporo ali kakšno drugo vrsto podpore oziroma pomoči ter s katerimi izzivi so se pri iskanju podpore srečevale. Pri tej temi me je zanimalo tudi, kakšne spremembe bi tuji študenti in študentke predlagali in zakaj.

3.3. Merski instrument ali viri podatkov

Merski instrument, ki sem ga uporabila v raziskavi, je vodilo za intervju. Vodilo za intervju je vnaprej pripravljen spisek osnovnih tem, ki predstavlja osnovo za izvedbo nestandardiziranega ali odprtega intervjuja. Vsebuje le manjše število poglobitvenih tem pogovora, ne pa podrobnega spiska vprašanj z vnaprej navedenimi možnimi odgovori (Mesec, 2009, str. 207).

Vodilo za intervju sem zastavila na podlagi raziskovalnih vprašanj in ga razdelila na enajst sklopov. Prvi sklop vprašanj se je nanašal na zbiranje demografskih podatkov. V ostalih sklopih pa so bila vodila za intervju oblikovana glede na zgoraj predstavljene teme raziskovanja.

Pri pripravi vodila za intervju sem vključila teme, ki bi mi pomagale odgovoriti na zastavljena raziskovalna vprašanja. Za ta merski instrument sem se odločila, ker sem želela sogovorniku oziroma sogovornici pustiti dovolj odprt prostor, v katerem bo lahko spregovoril o svojih stiskah in težavah na način, ki njemu najbolj ustreza in ki ga ne bo omejeval. Po drugi strani pa

sem želela ohraniti osredotočenost na tistem, kar me je zanimalo in sogovornika oziroma sogovornico usmerjati. Vprašanja, ki sem si jih zastavila v vodilu za intervju, so zato delno odprtega tipa.

3.4. Opredelitev enot raziskovanja – populacija, vzorec

Populacija so tuji študenti in študentke Univerze v Ljubljani, ki bivajo v Sloveniji vsaj tri leta. Uporabljen je priložnostni način vzorčenja, kar pomeni, da sem v raziskavo vključila tiste tuje študente in študentke, ki so mi bili najbolj dostopni in so bili v raziskavi tudi pripravljeni sodelovati (Mesec, 2009, str. 153). V vzorec sem vključila sedem tujih študentk in študentov, ki so na študij v Slovenijo prišli iz različnih držav bivše Jugoslavije in ki študirajo na različnih fakultetah.

3.5. Opis postopka zbiranja podatkov oziroma empiričnega gradiva

Metoda, ki sem jo uporabila pri zbiranju podatkov, je individualno ustno spraševanje oziroma delno standardiziran intervju. Intervju običajno pomeni neposreden pogovor iz oči v oči med spraševalcem in vprašancem, lahko pa tudi posredno, po telefonu (Mesec, 2009, str. 213). Pri raziskovalnih intervjujih zbiramo podatke o posameznikih, da bi s pomočjo združevanjem teh podatkov, primerjanjem in analizo, prišli do spoznanj o širših skupinah, slojih, kategorijah ali tipih ljudi. Prvotni namen raziskovanja ni neposredno pomagati določenemu posamezniku, ampak priti do spoznanj, na osnovi katerih bomo lahko pomagali mnogim ljudem v podobnem položaju (Mesec, 2009, str. 208). To je bil tudi eden izmed namenov raziskave v okviru diplomskega dela.

Faza izvedbe intervjujev je potekala meseca marca 2025. Intervjuji so potekali v živo ali preko spletne platforme ZOOM. Ob predhodnem soglasju sogovornikov in sogovornic sem intervjuje snemala zaradi lažje izvedbe intervjuja in kasnejše obdelave zbranih podatkov. Vse podatke, ki bi lahko karkoli razkrili identiteto sogovornic in sogovornikov, sem spremenila. Izvedla sem sedem intervjujev s tujimi študentkami in študenti, ki prihajajo iz Bosne in Hercegovine, Severne Makedonije, Srbije in Hrvaške. V povprečju so intervjuji trajali eno uro. Preko spletne platforme ZOOM sem izvedla štiri intervjuje, tri intervjuje pa sem izvedla v živo. Demografski podatki o sogovornicah in sogovornikih so priloženi v nadaljevanju.

Preglednica 3.1: Demografski podatki o sogovornicah in sogovornikih

SOGOVIOR- NIK/CA	SPOL	LETNICA ROJSTVA	ČAS BIVANJA V RS	MATIČNA DRŽAVA	ŠTUDIJ
A	ženski	2002	3,5 let	Severna Makedonija	Biotehniška fakulteta
B	ženski	2001	4,5 let	Bosna in Hercegovina	Fakulteta za družbene vede
C	moški	2002	3,5 let	Bosna in Hercegovina	Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo
D	ženski	2002	3,5 let	Bosna in Hercegovina	Medicinska fakulteta
E	ženski	2001	4,5 let	Srbija	1. st.: Fakulteta za družbene vede 2. st.: Ekonomska fakulteta
F	moški	2000	6 let	Srbija	1. st.: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo 2. st.: Fakulteta za arhitekturo
G	moški	2002	3,5 let	Bosna in Hercegovina	Medicinska fakulteta

3.6. Opis obdelave gradiva

Pri obdelavi pridobljenih podatkov sem uporabila način kvalitativne obdelave podatkov. Najprej sem intervjuje zapisala, nato sem jih prebrala, da bi si lahko ustvarila vtis o vsebini in temah (Mesec, 2023, str. 119). Glede na to, da gre za kvalitativno obdelavo podatkov, sem izvedla odprto in osno kodiranje. Pri prvem koraku sem besedilo razčlenila na sestavne dele, da bi dobila enote kodiranja, ki sem jim nato pripisala pojme. Pojme sem potem med seboj primerjala in ugotavljala, kateri pojmi se nanašajo na podobne pojave, nato sem jih združila v kategorije. Na koncu sem izvedla še osno kodiranje in s tem zaključila proces kodiranja. Na podlagi narejene obdelave gradiva sem na koncu navedla rezultate svoje raziskave, razpravo in predloge. Celotno odprto in osno kodiranje, prav tako smernice za intervju, so v poglavju Priloge. Transkripcije intervjujev so shranjene v mojem osebni arhivu. Slika 3.1 in Slika 3.2 prikazujeta primer odprtega in osnega kodiranja.

Slika 3.1: Primer odprtega kodiranja

INTERVJU A

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A1	<i>Za študij v Sloveniji sem se odločila predvsem zaradi tega, ker je preveč prednosti za tuje študente</i>	Prednosti za tuje študente	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A2	<i>skoraj je brezplačno. Plačamo samo vpis, za razliko od drugih držav v Evropski uniji.</i>	Nizki stroški študiranja	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A3	<i>zaradi tega, ker moja država ni v Evropski uniji in tukaj dobim diplomo, ki je iz Evropske unije.</i>	Pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A4	<i>nisem želela študirati v svoji državi ker mi je sistem malo slabši kot v ostalih državah</i>	Slabši sistem izobraževanja v matični državi	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A5	<i>sem se odločila pač, da svojo osnovno in srednjo šolo bom nadaljevala na bolj kvalitetnem študiju, ker se mi zdi, da so teh pet let najbolj pomembna za celotno preostalo življenje.</i>	Bolj kvaliteten študij	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A6	<i>je pomembno, da izberem, kakšen študij, ki bo bolj kakovosten pa mi bo pomagal, da pridobim kakšno boljšo službo.</i>	Boljša možnost zaposlitve	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A7	<i>mi je bilo težko najti stanovanje ker je takrat bilo res malo ljudi iz Makedonije</i>	Težave pri iskanju stanovanja zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A8	<i>Bilo mi je težko se povezati pa pridobiti kakšne vezi za stanovanje ali pa za sobo.</i>	Težave z navezovanjem stikov za iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A9	<i>sem se selila s starši.</i>	Selitev s starši	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
A10	<i>Prišli smo v Slovenijo z avtom</i>	Prihod v Slovenijo z avtom	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano

Slika 3.2: Primer osnega kodiranja

1. SELITEV V LJUBLJANO

1.1. Okoliščine selitve

- Selitev s starši (A9, F8, G15)
- Prihod v Slovenijo z avtom (A10)
- Selitev s prijateljem in njegovim očetom (C6)
- Selitev s stricem (D8)
- Zanimiva selitev (E6)
- Selitev z mamo (E7)
- Selitev celega življenja v Slovenijo (E8)
- Spoznavanje z lastnikom stanovanja in sostanovalko (E9)
- Reševanje stvari počasi (E11)
- Odločitev za študij v Ljubljani že v tretjem letniku srednje šole (G2)
- Prihod na informativne dneve (G3)
- Urejanje potrebnih zadev za vpis na študij (G4)
- Selitev en teden pred začetkom semestra (G14)
- Prihod prijateljev iz srednje in osnovne šole na študij v Ljubljano (G20)

1.2. Občutki ob selitvi

- Občutek osamljenosti (A11)
- Soočanje z realnostjo (A12, E13, E14)
- Stres (B3, D6, D7, G26, E26)
- Strah (D14, F10)
- Žalost (C9, D16)

4. REZULTATI

V nadaljevanju rezultate raziskave predstavljam po določenih temah, razdeljenih na kategorije, do katerih sem prišla s pomočjo kvalitativne analize. Zaradi lažjega razumevanja in dodatne podkrepitve rezultatov mestoma v oklepajih dodajam še dobesedne izjave iz intervjujev. Izjave so zapisane v ležeči pisavi, poleg pa je dodana še številka izjave. Na začetku vsake kategorije posebej izpostavim eno izjavo, za katero menim, da jo najboljše opiše. Pri pisanju rezultatov uporabljam za sodelujoče v raziskavi izraz sogovorniki, pri čemer izmenično uporabljam žensko in moško spolno slovnično obliko.

1. SELITEV V LJUBLJANO

1.1. Okoliščine selitve

»Celo življenje sem preselila v Slovenijo.« (E8)

Sogovorniki so se v Ljubljano večinoma preselili ob pomoči staršev, z avtom (F8: *»Prišel sem s starši, so me peljali z avtom in vse svoje sem pravzaprav prinesel v enem kovčku.«*). Nekaterim sogovornikom so pri selitvi v Ljubljano pomagali tudi člani širše družine (npr. stric) ali prijatelji oziroma prijateljeva družina (C6: *»Naslednji dan smo se s prijateljem in njegovim očetom odpravili v Ljubljano.«*). Ena sogovornica je selitev v Ljubljano opisala kot zanimivo, ker se je selila nekam, kar ni poznala (E6: *»Bilo je zanimivo, ker smo mi iz Srbije na daljavo našli stanovanje v Sloveniji in se je moja cimra, ki je sploh nisem poznala in je tudi tuja študentka, že vselila.«*). Odgovori sogovornikov kažejo na to, da so se nekateri najprej preselili v Ljubljano in nato postopoma urejali vse potrebne zadeve (E11: *»Mislim, da je selitev izgledala tako, da smo se zbudili in je prvi cilj bil, da pridemo v Slovenijo, naprej pa bomo počasi reševali vsak korak posebej.«*), drugi pa so odločitev o študiju v Ljubljani sprejeli že v času srednje šole in so vse potrebno glede študija uredili že pred vpisom na študij.

1.2. Občutki ob selitvi

»Bila je ena mešanica čustev.« (D9)

Večina sogovornikov je ob selitvi občutila stres. Občutili so strah, predvsem zaradi negotove prihodnosti (B14: *»Bilo me je strah pred prihodnostjo.«*), pogosto povezane s čakanjem na dovoljenje za bivanje (E25: *»Bila sem prestrašena, da ne smem iti domov, sem čakala vizum, vizuma ni bilo.«*). Nekateri sogovorniki so omenjali tudi mešanico čustev. Po eni strani so se počutili veselo in vznemirjeno zaradi prihoda v novo okolje (D11: *»Sem komaj čakala, da pridem v novo okolje.«*), občutka samostojnosti in začetka novega življenjskega obdobja. Po drugi

strani pa so se počutili zmedeno in nenavadno (E10: *»Bila sem čisto zmedena, nisem mogla verjeti, da se to dogaja.«*), tudi žalostno (D16: *»Potem sem res bila žalostna in eno uro sem se jokala v avtu.«*). Ena sogovornica se je soočala tudi z anksioznostjo in depresivnostjo (B12: *»Sem se psihično počutila zelo slabo.«*). En sogovornik pa je občutek ob selitvi opisal kot *»Drugačen občutek kot ponavadi.«*, predvsem zaradi njegove povezanosti z mamo in sestro. Izpostavil je tudi občutek radovednosti zaradi novega mesta (C10: *»Zanimalo me je, kako izgleda mesto.«*) in občutek sramu. Nekateri sogovorniki so povedali, da ob selitvi v Ljubljano niti niso imeli časa, da bi lahko sploh razmišljali o svojih občutkih (E18: *»Skozi sem imela nekaj za delati in mislim, da nisem imela časa, da bi sploh razmišljala o tem.«*), vseeno pa jih je pogosto spremljal občutek osamljenosti, še posebej zaradi nepoznavanja jezika, pri čemer jim je bilo v podporo predvsem to, da so jih na začetku najemodajalci dobro sprejeli (G17: *»Sreča, da sem imel najemodajalce, ki so bili zelo prijazni in potrpežljivi in so me tako dobro sprejeli, da sem se zelo dobro počutil.«*). Prav tako so imeli občutek, da so se bili po selitvi primorani soočiti z realnostjo (A12: *»Ko sem v bistvu ostala sama, se mi zdi, da sem se soočala z realnostjo.«*).

1.3. Stiske in težave ob selitvi

»Bilo mi je težko, ker sem vedela, da sem na tisoč kilometrov stran od doma.« (A13)

Najbolj pogoste težave, s katerimi so se sogovorniki soočali ob selitvi v Slovenijo, so bile težave zaradi pomanjkanja poznanstev (B27: *»Ureditev študentske vozovnice, zavarovanja, ostalih zadev oziroma nisem poznala nobenega, ki je že šel čez ta proces, da mi v bistvu na ta način olajša vse te zadeve oziroma mi razloži, kaj in kako.«*; G21: *»Bilo mi je težko, ker sem se mogel veliko stvari naučiti opravljati sam, ne da bi klical nekoga, ki ga poznam.«*), nepoznavanja jezika in pandemije covida-19 (C13: *»Korona je bila največja težava, ker sem mogel ta test imeti, ki je veljal samo dva dni.«*; E22: *»Korona je na vse vplivala, smo imeli faks online, jaz sem pa mogla plačati stanovanje, ker ga nisem želela odpovedati.«*). Ena sogovornica je kot težavo izpostavila to, da se je soočala z občutkom osamljenosti, druga pa, da je občutila stisko zaradi velike oddaljenosti od doma in ker zaradi študijskih obveznosti ni mogla pogosto domov na obisk (A28: *»Ne spleča se iti tako pogosto in smo tudi časovno omejeni, glede na vse obveznosti na fakulteti.«*). Že sam občutek biti tuja študentka oziroma študent v tuji državi (A17: *»Bilo je zelo težko, glede na to, da je tuja država in da sem tuja študentka.«*) in osamosvojitev (B20: *»Sem mogla vse sama narediti, kar je bilo še hujše.«*) sta nekaterim predstavljala veliko stisko.

Nekaterim sogovornikom je stisko povzročalo domotožje (B17: *»To je bilo nekako prvo slovo od družine, tako da sem jih definitivno pogrešala.«*; G16: *»Bilo je težko, ker sem jaz edini otrok in posledično je bil ta naš prihod čustveno zelo težek.«*), predvsem staršev in starih staršev (A22: *»Bilo mi je težko, ker sem vedela, da jih ne bom mogla videti pogosto in da jih bom pogrešala.«*). Ena sogovornica je ob tem še posebej izpostavila, da ji je čustveno stisko predstavljalo dejstvo, da je v povezavi s starimi starši pogosto razmišljala tudi o njihovi smrti (A24: *»O njih sem na primer vedno razmišljala, da jih lahko vidim zadnjič v življenju, ker so starejši, in da se lahko kaj zgodi. To je zelo negativno vplivalo name, me je spravljalo v takšno emotivno stanje, ki je zelo težko.«*). Nekateri sogovorniki so stisko doživljali zaradi novih sostanovalcev (A29: *»Največja težava mi je takrat bila, da sem bila v stanovanju s tremi neznanci. Mi je bilo težko se navaditi na njihove navade pa izpostaviti svoje navade.«*) Ob tem je ena sogovornica izpostavila, da se je večkrat spraševala o smiselnosti svoje odločitve glede študija v drugi državi (B15: *»Sem se pogosto spraševala, ali sem to res rabila v življenju in ali bom zmogla vse.«*), saj ji je selitev predstavljala velik psihični izziv.

Nekaterim sogovornikom je težavo predstavljala odvisnost od drugih (F12: *»Prevoz, ker sem bil odvisen od drugih, da me peljejo, ker avta nimam tukaj.«*), omenjali so tudi težave pri spoznavanju mesta (F14: *»Pa še to, da se naučiš mesto, ker si navajen na tisto, kar je doma, prideš sem, pa tukaj nič ne veš.«*; F15: *»Bil mi je izziv se naučiti mesta, kjer živim.«*), težave, ker so komunikacijo z družino in prijatelji v matični državi imeli samo preko socialnih omrežij in ne več v živo. Stisko pa jim je predstavljalo tudi dejstvo, da niso vedeli, kako se bodo drugi obnašali do njih, ker so tujci (C19: *»Ker prideš sem, tukaj ne poznaš ljudi, ne veš, kako se bodo obnašali do tebe, če si tujec.«*; D199: *»Po eni strani so res večinoma prijazni do tebe, te bodo sprejeli, ampak vedno so tukaj tisti, ki jih moti, da smo mi tukaj in smo jim na neki način trn v očesu.«*). Ena sogovornica je ob tem še posebej izpostavila, da je svoje stiske in težave pogosto skrivala pred družino, saj se je zavedala, koliko truda je njena družina vložila v to, da ji je lahko omogočila študij v drugi državi (D137: *»Če sem imela kakšne težave, sem se trudila izgledati, kot da jih ne bi imela zaradi svoje družine, ker so se zelo trudili, da bi meni bilo čim bolj udobno in da bi se lepo počutila.«*). Nekateri sogovorniki so omenjali težave pri urejanju birokratskih zadev in pri sodelovanju z uradnimi institucijami, predvsem zaradi neprijaznosti uradnih oseb (C15: *»Tam smo imeli eno težavo, ker je receptor bil res neprijazen do nas.«*; C63: *»Je ena gospa, ki dela na pošti, bila zelo neprijazna do mene, ker je videla na mojem potnem listu, da sem iz Bosne in se je začela dreti, ker govorim po angleško, ne pa po svoje, ker verjetno ona ne razume angleško.«*). Nekateri sogovorniki pa so menili, da ob selitvi niso imeli večjih težav

(E16: »Vse mi je bilo čisto naravno, nisem imela nekih velikih težav, čeprav sem pričakovala, da .«).

1.4. Način reševanja stisk in težav ob selitvi

»Po mojem s pomočjo pogovorov z ljudmi, ki so mi pomembni.« (E32)

Sogovorniki so stiske in težave ob selitvi največkrat reševali tako, da so se o njih pogovarjali z njimi pomembnimi osebami, predvsem starši, prijatelji in sorodniki. Omenjali so tudi pomoč in podporo, ki so je bili deležni s strani različnih oseb, kot so sostanovalci, prijatelji iz matične države, sorodniki v Sloveniji, novi prijatelji in znanci. Pomoč novih prijateljev in znancev je ena sogovornica še posebej izpostavila, saj so razumeli situacijo, s katero se je spopadala zaradi svojega statusa (A38: »Razumeli so situacijo, da sem tuja študentka, da mi je petkrat težje, kakor če si študent v svoji državi, in sem dobila pomoč tudi od njih.«). Kot pomoč pri soočanju s stiskami in težavami ob selitvi so nekateri sogovorniki omenjali tudi molitev in pogovore z duhovniki iz Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji.

Sogovorniki so kot način soočanja s stiskami in težavami ob selitvi izpostavljali različne aktivnosti (npr. sprehodi), učenje novega jezika oziroma osredotočanje na tisto, kar radi počnejo, informiranje in poenostavljanje določenih zadev (F18: »Sem v prvem letniku, ko sem se še vedno učil, kako funkcionira prevoz, šel z najbolj enostavnimi linijami.«). S težavami so se nekateri sogovorniki soočali tudi tako, da so se z njimi sprijaznili (C20: »Težave sem reševal, tako da sem se z njimi na nek način sprijaznil, naredil tisto, kar sem moral narediti in šel dalje.«). Po drugi strani pa je ena sogovornica izpostavila, da je veliko stisk zadržala zase (D129: »Sem veliko stisk, s katerimi sem se soočala, zadržala zase, a mi je potem to na neki dolgi rok ustvarilo še več stisk in stresa.«) in se z njimi ni soočala. En sogovornik pa je še posebej izpostavil, da mu je bilo v pomoč to, da so v Ljubljano prišli študirat tudi njegovi prijatelji iz srednje in osnovne šole (G20: »Večina mojih prijateljev, ki so z mano šli v srednjo šolo, pa tudi v osnovno šolo, so prišli tudi študirat v Ljubljano, kar je bilo dobro.«).

2. ZAČETEK ŠTUDIJA

2.1. Razlog odločitve za študij v Sloveniji

»Je pomembno, da izberem, kakšen študij, ki bo bolj kakovosten in mi bo pomagal, da pridobim kakšno boljšo službo.« (A6).

Kot poglobiten razlog odločitve za študij v Sloveniji so sogovorniki največkrat izpostavili pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji in posledično več možnosti za nadaljnje

življenje (D4: *»Da imaš več možnosti, če imaš evropsko diplomo in če narediš fakulteto kjerkoli razen v Bosni, kar je, žal, resnica.«*). Omenjali so tudi prednosti za tuje študente in študentke v Sloveniji, predvsem povezane z nizkimi stroški študiranja zaradi bilateralnih sporazumov med državami (A2: *»Skoraj je brezplačno. Plačamo samo vpis, za razliko od drugih držav v Evropski uniji.«*), slabši sistem izobraževanja v matični državi (A4: *»Nisem želela študirati v svoji državi, ker mi je sistem malo slabši kot v ostalih državah.«*) oziroma bolj kvaliteten študij v Sloveniji (A5: *»Sem se odločila pač, da svojo osnovno in srednjo šolo nadaljujem na bolj kvalitetnem študiju, ker se mi zdi, da je teh pet let najbolj pomembnih za celotno preostalo življenje.«*), pomanjkanje možnosti za študij v domačem mestu, boljše možnosti zaposlitve in željo po študiju v tujini (D1: *»Sem bila prepričana, da definitivno ne bom ostala v Bosni.«*). Nekateri sogovorniki pa so se za študij v Ljubljani odločili po predlogih in priporočilih sorodnikov, ki prebivajo v Sloveniji oziroma prijateljev, ki so predhodno že študirali na Univerzi v Ljubljani (C2: *»Da niso imeli nobenih težav, da je dober študij.«*). En sogovornik se je za študij v Ljubljani odločil zaradi bližine Ljubljane njegovemu rodnemu kraju, drugi pa zaradi upravičenosti do slovenskega državljanstva (F2: *»In sem v prvem letniku oddal vlogo za pridobitev slovenskega državljanstva, prav zaradi tega sem se odločil za študij tukaj.«*) in posledično do študentskega doma (F3: *»Ker sem vedel, da bom imel pravico do študentskega doma.«*) in do štipendije za Slovence v tujini. Ob tem je še dodal, da se je za študij v Ljubljani odločil tudi zato, ker za sprejem na študij ni bilo predvidenega sprejemnega izpita, za razliko od študija v njegovi matični državi.

2.2. Občutki ob začetku študija

»Sem si sama rekla »okej, bom preživela«, ampak nisem bila najbolj srečna.« (E51).

Sogovorniki so se ob začetku študija večinoma spopadali z občutkom strahu in zmede (F42: *»Bil sem na začetku malo tudi zmeden, ker ne veš, za kaj se gre, drugi jezik pa strokovna terminologija.«*). Eni so mislili, da bodo obupali, bili so utrujeni (A56: *»Ne moreš slediti, si utrujen.«*). Nekateri so imeli občutek, da so morali v študij vložiti več truda in časa v primerjavi s sošolci in sošolkami (B102: *»Delati več kot ostali, če govorim za sam študij oziroma te projekte, ki smo jih imeli.«*), prav tako so se v primerjavi z njimi počutili manj pripravljeni na študij. Izpostavljali so živčnost, nezaupanje vase (B46: *»Sem se spraševala, ali bom to sploh zmogla.«*), anksioznost pri javnih nastopih in sodelovanju v skupini ter občutek sramu (B54: *»Ker me je bilo sram govoriti.«*). Kar nekaj sogovornikov je izrazilo, da so se počutili izločene in nezaželenne s strani sošolcev in sošolk (B56: *»Dobiš občutek, da te ostali nočejo v svoji skupini, ker ne moreš po nekih standardih prispevati dovolj temu, kar moramo narediti.«*), po

drugi strani pa jih je preveval občutek hvaležnosti do profesorjev. Eden izmed sogovornikov pa je izpostavljala samo dobre občutke (C28: *»Samo dobri občutki, iskreno. Sem res komaj čakal, da vidim, kako bo to vse izgledalo.«*) ter navdušenost in radovednost na začetku študija (C26: *»Res me je zanimal sistem, kako je zastavljen.«*).

Nekateri sogovorniki so svoje počutje ob začetku študija povezovali s svojimi osebnostnimi značilnostmi, na primer introvertiranostjo (E47: *»Bilo mi je čudno, ker sem bolj introvertirana.«*). Eden izmed sogovornikov pa je povedal, da ni imel časa, da bi razmišljal o tem, kako se počuti (G47: *»Jaz v bistvu nisem imel časa, da se sploh počutim dobro ali slabo glede vsega, ker je bilo toliko snovi.«*).

2.3. Stiske in težave ob začetku študija

»Že prvi dan, sem razmišljala o tem, da bi se izpisala in šla nazaj, ker sem mislila, da bo to neizvedljivo.« (D39).

Podobno kot ob selitvi v Ljubljano so sogovorniki kot najbolj pogoste stiske in težave ob začetku študija izpostavljali težave zaradi nepoznavanja jezika (D51: *»Ko slišiš slovenščino v pogovoru, ni toliko književno, na začetku se mi je res zdelo, kot da slišim kitajščino.«*). Pri tem so izpostavljali strokovni jezik na fakulteti (G29: *»Večina študentov hitro usvoji osnovno znanje, vendar akademski jezik in strokovni izrazi ostanejo izziv.«*), poznavanje samo osnovnih izrazov v slovenskem jeziku (A66: *»Sem se odločila za tečaj A1 slovenščine in sem ga končala, ampak mi ni veliko pomagalo, ker so to čisto osnovni izrazi.«*), hitro govorjenje v slovenskem jeziku, tiho govorjenje profesorjev, težave pri sporazumevanju s sošolci in sošolkami (A71: *»Kolege, če vprašaš, ker so mladi, niso mi znali povedati v srbsko-hrvaškem jeziku.«*), zamudno prevajanje v materni jezik (G55: *»Je moja skripta iz XX izgledala kot en slovar, ker sem skoraj vsako drugo besedo prevajal.«*), nepopolno razumevanje jezika (A54: *»Nekaj razumeš, nekaj pol ne razumeš.«*), nezmožnost pisanja v slovenskem jeziku (A55: *»Ne moreš pisati, ker ti je zelo težko.«*), nerazumevanje snovi (F35: *»Za najbolj osnovne koncepte, nisem niti vedel, za kaj se gre.«*) in stisko zaradi nerazumevanja profesorjev (D37: *»Se spomnim te stiske, ko sem ugotovila, da profesor, kot da bi govoril kitajščino.«*) in strah pred uporabo napačnih besed.

Nekateri sogovorniki so omenjali tudi naporen urnik in negotovost glede nadaljevanja študija (A58: *»Jaz sem si zastavila cilj, da bom naredila vsaj prvi letnik, potem pa se bom odločila, ali bom ostala ali bom šla nazaj domov.«*), slabo organizacijo na fakulteti in nevednost o tem, kaj se od njih pričakuje. Velik doprinos k nastanku in poglobljanju stisk in težav ob začetku študija so sogovorniki pripisali tudi pojavu pandemije covida-19 (E58: *»Korona, to mi je res bilo hudo,*

ker je moje življenje štiri mesece bilo takšno, da sem sedela doma, učila se in poslušala predavanja, nisem videla Ljubljane.«). Nekateri sogovorniki so v odgovorih poudarili, da je veliko tujih študentov in študentk, ki so imeli podobne težave kot oni, obupalo oziroma se vrnilo domov (A60: *»Šli so nazaj domov, ker jim je bilo težko.«*), tudi zato, ker se njihova začetna pričakovanja niso uresničila (A61: *»Je bil drugačen sistem, kot so pričakovali.«*).

Sogovorniki so v odgovorih omenjali, da so stiske doživljali tudi zaradi nepripravljenosti na študij, in sicer zaradi različnega sistema izobraževanja v matični državi, socialne anksioznosti (D60: *»Jaz sem pa oseba, ki je bila precej socialno anksiozna in je to bila zame zelo velika težava, ko sem prišla.«*; D63: *»Smo imeli veliko predstavitev in to je bila ogromna stvar zame, da grem in govorim v predavalnici, v kateri sedi tristo drugih študentov.«*), prekomernega razmišljanja o tem, kako bo potekal naslednji dan na fakulteti (D132: *»Sem se preveč ukvarjala s tem, kako bom naslednji dan na faksu preživela.«*), strahu pred izpostavljenostjo pred razredom s strani profesorja (D134: *»Če me bo profesor poklical, da karkoli povem.«*). Nekateri so se morali na začetku velikokrat zavzeti zase (E57: *»Na začetku je bilo kar težko, ker sem se mogla veliko boriti zase.«*), če so želeli biti vključeni v določeno skupinsko delo na fakulteti (E52: *»Imela sem tudi občutek, da ni bilo vedno enostavno v teh skupinah, imeli smo messenger skupino in če smo se nekaj morali zmeniti, če se jaz nisem potrudila in nisem težila, nisem dobila svojega termina za konzultacije, na primer.«*).

Poleg zgoraj navedenih stisk in težav ob začetku študija so nekateri sogovorniki izpostavljali tudi težave, povezane z vsebino študija, na primer (pre)obsežno študijsko gradivo (F37: *»Pa težava je tudi ta obseg gradiva, ki se ga učimo na fakulteti.«*; G52: *»Problem je v tem, da si je treba v določenem oziroma omejenem času zapomniti in naučiti se toliko stvari in to je nekako edino, kar je ovira pri samem študiju in kar je v bistvu najtežje.«*), njihovim načinom učenja (npr. počasno učenje in razumevanje, neznanje o tem, kako se pravilno učiti (G50: *»Najtežje mi je bilo to, da se naučim, kako se pravilno učiti.«*), nepoznavanje akademskih izrazov, učenje snovi in jezika v zelo kratkem času ipd.). En sogovornik je opisal še težave, s katerimi se je soočal, preden je sploh začel študij. Na študij je bil namreč sprejet šele po vloženi pritožbi, saj je bilo vpisno mesto zasedeno za Slovence brez slovenskega državljanstva, on pa se ni mogel prijaviti na drugi študij v matični državi, ker je zamudil rok za prijavo (G7: *»Kar je meni bilo zelo čudno pa tudi ni bilo fer zaradi tega, ker smo odločbo dobili glih takrat, ko so vsi ostali prijavni roki v naših matičnih državah oziroma državah, ki niso članice Evropske unije, bili zaprti in posledično nismo imeli druge možnosti razen tega, da naredimo eno pavzo, kar meni osebno ni bilo všeč.«*).

2.4. Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija

»Smo si naredili skupine in se družili, ker smo tujci, sem imel skupino prijateljev, ki so iz Srbije, Bosne, Hrvaške.« (F45).

Kot oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija sogovorniki največkrat izpostavljajo povezovanje, druženje in medsebojno pomoč med tujimi študenti in študentkami (A73: *»Imela sem tudi tuje študente kot kolege, iz Hrvaške, Bosne in Severne Makedonije, pa smo bili vsi na istem, nisem bila toliko sama in smo si med sabo pomagali.«*). Omenili so tudi spodbujanje in podporo s strani družine (D48: *»Vsi iz družine so me skozi prepričevali, da je to samo na začetku, da nisem brez razloga prišla sem, da nisem brez razloga edini tuji študent, da naj verjamem vase, si zaupam, in da bo počasi vse v redu steklo.«*), profesorjev (A83: *»Profesorji, ki so starejši, pa razumejo srbsko-hrvaško, so nam res prišli nasproti in so razumeli, koliko težko je študirati v tujem jeziku.«*), sorodnikov in prijateljev (D49: *»S pomočjo podpore mojih prijateljev nas je iz istega razreda pet prišlo v Slovenijo.«*). Nekateri sogovorniki so še posebej poudarili, da jim je bila v pomoč lastna vztrajnost, trud in vera v Boga ter pogovori z bližnjimi osebami.

En sogovornik, ki se je soočal s tem, da najprej ni bil sprejet na študij, poudari, da mu je pri reševanju stisk in težav pomagalo najprej to, da je spisal pritožbo na odločbo o nesprejetosti (G8: *»Potem smo se odločili, da bomo pisali prijave ali pa pritožbe, kar se tiče te odločbe, ki smo jo dobili s strani fakultete.«*), jo poslal na vse relevantne institucije in obvestil predsedništvo v matični državi (G11: *»Tudi predsedništvo v Bosni je dobilo sporočilo oziroma maile o tej odločbi, ki smo jo mi dobili.«*). Pomagali so mu tudi mediji, ki so poročali o njegovi situaciji (G12: *»Poleg tega, veliko so nam pomagali mediji, domači pa tudi slovenski.«*). Pritožba je bila uspešna (G13: *»Ko so pa predstavniki XX fakultete vse te pritožbe prebrali, pa so nekako ugotovili, da to, kar so oni naredili, ni bilo fer, pa tudi ni bilo po Pravilniku XX fakultete, so nam poslali sklep o tem, da sem sprejet.«*).

2.5. Prilagoditve študijskega procesa

»Eni so pa tudi dovolili, da pišemo izpit v srbsčini, če nam je bilo preveč težko pisati v slovenščini, ampak jaz sem se potrudil, da napišem, kolikor se da v slovenščini, če pa je kaj bilo, da nisem vedel v slovenščini, sem dal besedo v oklepaj, in jo napisal v srbsčini.« (F52).

Kot prilagoditve študijskega procesa so sogovorniki najbolj pogosto poudarili možnost pisanja študijskih izdelkov v maternem ali angleškem jeziku (B61: *»Določeni profesorji so mi omogočili, da pišem določene izdelke v bosanskem jeziku.«*). Ena sogovornica je povedala, da

so se na njeni fakulteti določeni predmeti v celoti izvajali v angleščini, kar ji je bilo v veliko pomoč. Kot pomembno prilagoditev študijskega procesa so izpostavili brezplačni tečaj Leto plus (E66: *»Potem Leto plus, bi rekla, da mi je to največ pomagalo na splošno, ker se na tem tečaju, nismo samo učili slovenščine, ampak smo se tudi učili o slovenski kulturi in podobnih stvarih.«*), pri katerem je ena sogovornica še posebej poudarila, da je kreditne točke, ki jih je pridobila z opravljanjem izpita na tečaju, lahko zamenjala za izpit za izbirni predmet na fakulteti. Nekateri sogovorniki so povedali, da niso imeli večjih prilagoditev za tuje študente in študentke na študiju (D53: *»Večjih prilagoditev, vsaj na moji fakulteti, ni bilo.«*), en sogovornik pa je celo menil, da prilagoditev niti ni potreboval (C38: *»Jaz osebno pa prilagoditve nisem niti rabil.«*).

Nekateri sogovorniki so kot prilagoditve omenjali pravico izbrati ustni izpit namesto pisnega, podaljšan čas pisanja izpitov, organiziranje kvizov in delavnic na fakulteti (E67: *»Pa so še bila študentska združenja na naši fakulteti, so organizirali kvize, virtualne delavnice, da se povežeš z ljudmi tudi, če nisi fizično tam, spomnim se, da sem se udeležila par kvizov.«*), pomoč s strani profesorjev, ki govorijo srbsko-hrvaški jezik (F50: *»Če nismo vedeli, kaj nekaj pomeni v slovenščini, so nam povedali v srbo-hrvaščini.«*) in literatura v maternem jeziku (F51: *»Pa so nam dajali tudi literaturo v srbsčini, če kaj nismo razumeli.«*). En sogovornik je izpostavil čisto drugačen vidik od ostalih, in sicer v smislu prilagoditev, predvsem v smislu prepovedi govora na fakulteti v maternem jeziku (G61: *»Se je zgodilo to, da je en profesor poklical enega kolega, ki je tudi iz Bosne, in mu je rekel na tem sestanku, da je prepovedano govoriti bosanski jezik oziroma tuji jezik v Republiki Sloveniji.«*).

2.6. Potrebe ob začetku študija

»Rabimo samo neko usmeritev za naše želje, potrebe in težave.« (D57)

Na vprašanje, kaj bi potrebovali ob začetku študija, da bi jim bilo lažje, so sogovorniki dajali različne odgovore. Eni so povedali, da bi potrebovali pomoč s strani drugih, predvsem starejših študentov in študentk (A78: *»Da mogoče kakšni starejši študenti počakajo bruce in jim povedo, kam je treba iti, v katero smer, kjer ima predavanje.«*), boljšo organizacijo na fakulteti, pomoč s strani tutorjev, poznanstvo z nekom, ki prihaja iz ene izmed držav bivše Jugoslavije in je končal isti študij, združenje, ki bi pomagalo tujim študentom in študentkam glede usmerjanja na študiju (D56: *»Bi potrebovala eno osebo ali kakšno združenje za naše študente, da se lahko tam obrnemo, da nam pomagajo premagati težave.«*).

Nekateri sogovorniki so izpostavili potrebo po učenju slovenskega jezika v Sloveniji že eno leto pred začetkom študija, kar bi jim po njihovem mnenju precej olajšalo začetek (F53: *»Meni osebno bi pomagalo, vem, da je škoda, da izgubiš čas, ampak vsaj eno leto pred študijem, da bi se samo učil jezik.«*). Omenjali so potrebo po vzpostavitvi psihološke podpore za tuje študente in študentke (G64: *»Predlagal bi, da bi tuji študenti imeli psihologa na fakulteti, ki bi bil namenjen izključno tujim študentom.«*) ter večjo ozaveščenost profesorjev, da tuji študenti in študentke ne poznajo dobro slovenskega jezika (E68: *»Vem, da je to težko, ampak potrebovala bi nekaj v tem smislu, da bi se profesorji začeli bolj zavedati tega, da so na drugi strani tudi tuji študenti, ki jih ne razumejo, da ne govorijo tako hitro.«*).

3. ISKANJE NASTANITVE

3.1. Stiske in težave pri iskanju nastanitve

»Dostikrat se je dogajalo tudi, da ko smo prišli in ko so slišali, da ne govorim dobro slovenščine, že takoj niso želeli skleniti pogodbe.« (F26).

Sogovorniki so kot stiske in težave, s katerimi so se srečevali pri iskanju nastanitve, najpogosteje izpostavili dolgotrajno iskanje nastanitve (C21: *»Da se je moje iskanje stanovanja začelo že na koncu gimnazije, maja ali junija, in je trajalo do časa, ko sem mogel priti.«*; D28: *»Sem tri mesece aktivno iskala stanovanje in v enem trenutku se mi je zdelo, da si nikoli ne bom ničesar našla, kar bi mi ustrezalo.«*), prednost domačih študentov in študentk pri pridobitvi mesta v študentskem domu (E162: *»Vedno me je motilo tudi to, da imajo Slovenci možnost bivanja v študentskem domu, mi pa to možnost zelo težko dobimo.«*; G42: *»V študentske domove je težko priti zaradi tega, ker tujci niso prioriteta.«*) in zasedenost mest v študentskih domovih, v katerih lahko bivajo tudi tuji študenti in študentke (D177: *»Sta samo dva študentska doma tukaj, v katerih mi lahko bivamo, ampak sta itak vedno zapolnjena.«*). Nekateri sogovorniki so izpostavili tudi drage najemnine (A42: *»Druga težava je bilo to, da najemnine so vseeno bile drage.«*), visoke stroške bivanja pri zasebnikih in hitro zasedenost stanovanj oziroma pomanjkanje stanovanj.

Nekateri sogovorniki so izpostavili težave z navezovanjem stikov za iskanje nastanitve (A8: *»Bilo mi je težko se povezati pa pridobiti kakšne vezi za stanovanje ali pa za sobo.«*), pozno obveščanje o sprejemu na študij (A40: *»Ni bilo tako drago, kot je danes, ampak takrat je bila težava, ker kot tuji študent dobiš rezultate, da si sprejet na študij komaj v začetku septembra.«*) in posledično pomanjkanje časa pri iskanju nastanitve (A41: *»Začnemo s študijem v začetku oktobra in ti imaš manj kot en mesec, da dobiš stanovanje, to je bila težava, ker nam je*

zmanjkalo časa.«) ter nezmožnost iskanja stanovanja v živo (A50: *»Ni bilo šanse, da smo šli v živo gledat, smo morali iskati online.«*). Zaradi pomanjkanja časa za iskanje nastanitve so nekateri sogovorniki na začetku živeli tudi v neustreznih pogojih za bivanje (B36: *»Sem komaj čakala, da grem ven iz te sobe, saj nisem sploh imela kuhinje, nič si nisem mogla pripraviti.«*).

Nekaj sogovornikov je izpostavilo neodzivnost ali negativne odgovore stanodajalcev (C23: *»Upali, da bomo dobili kakšen odgovor, ker v veliko primerih tudi ne dobiš odgovora ali ga dobiš in je negativen.«*), razlike med stanovanji na oglasu in v živo (F20: *»Zaradi tega, ker ko sem šel gledat stanovanja, v dosti primerih to sploh ni bilo to, kar so reklamirali.«*), neustreznost lokacije, neprimerna stanovanja za bivanje (F23: *»Imaš veliko sobo, ampak je v kleti.«*), stanodajalce, ki niso želeli oddati stanovanja tujcem ali študentom (E36: *»Mislim, da sem največ težav imela pri tem, da mi ljudje niso zaupali, ne zaradi tega, ker sem tujec, ampak zaradi tega, ker sem študent.«*) in težave zaradi nepoznavanja jezika (F30: *»Mama mi ni mogla pomagati glede jezika, ker je ona v Srbijo šla živeti, ko je bila stara 2 leti.«*).

Ena sogovornica na začetku ni imela nobenih težav pri iskanju stanovanja, ker je živela pri svoji sorodnici. Ob selitvi v drugo stanovanje pa se je soočala s težavami pri prilagajanju na skupno življenje z novimi sostanovalci (D26: *»Ne vem, kako bi se prilagodila na kakršnekoli sostanovalce, hrup in predvsem nečistočo.«*) in visokimi cenami stanovanj (D34: *»Kakšne kleti se oddajajo po nerealnih cenah, res je težavno.«*).

Eden izmed sogovornikov je poudaril, da se pri iskanju nastanitve ni soočal z nobenimi težavami (G38: *»Jaz sem imel to srečo, da ko sem napisal, da iščem stanovanje, sem takoj dobil odgovor.«*), ob tem pa dodal, da se težave po njegovem mnenju na tem področju dogajajo predvsem zaradi nespoštljivega odnosa stanodajalcev do tujih študentov in študentk.

3.2. Načini reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve

»Smo tiste težave reševali na način, da smo iskali preko spleta, pisali maile.« (C22).

Nastanitve je večina sogovornikov iskala preko socialnih omrežij (D31: *»Na družabnih omrežjih so bile različne skupine, na katerih sem iskala.«*), spleta (D30: *»Sem uporabljala spletno strani, nepremičnine.net, seveda.«*), redno so spremljali ponudbe nastanitev (A43: *»Moraš spremljati, kaj se dogaja, na ta način edino dobiš stanovanje.«*). Pri iskanju nastanitev so sogovornikom pomagali starši in drugi sorodniki (B43: *»Starša sta kasneje prišla za par dni v Ljubljano in mi pomagala pri iskanju nastanitve.«*), prijatelji, sošolci (D32: *Sem svoje sošolce vprašala, prijatelje, ki sem jih tukaj imela.«*), pa tudi tujci, ki so pred tem že bivali v Sloveniji

(A51: *»Zdaj je veliko število Makedoncev v Sloveniji, ki si radi pomagamo med sabo in tudi v mojem primeru, mi je en človek, ki je tudi iz Severne Makedonije, pomagal.«*).

Nekaterim sogovornikom je bilo na začetku v pomoč to, da so imeli možnost nastanitve pri sorodnikih (D23: *»Sem že vedela, da bi lahko prišla k svoji teti oziroma sestrični in da bom imela svojo sobo.«*) ali prijateljih ((E45: *»Sem vprašala prijatelje, da sem pri njih, da mi pomagajo, ker ni bilo enostavno, ampak če ga ne morem najti, potem ne morem, ne bom na ulici spala.«*)). Ena sogovornica je kot pomemben vir pomoči pri iskanju nastanitve izpostavila svoje osebne lastnosti, kot, na primer, zavzemanje zase, razvite socialne veščine (E42: *»Da se moram zase zavzeti in da, če ne bom jaz, ne bo noben drug. Skozi življenje in študij sem dobila socialne veščine, da se znam dobro prodati in sem na ta način dobila stanovanje.«*).

4. PRILAGAJANJE

4.1. Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje

»Stiske so bile predvsem v tem, da sem bila sama.« (B75).

Sogovorniki so se pri prilagajanju na novo okolje soočali z različnimi stiskami in težavami, pri čemer so bile nekatere precej podobne tistim, ki so jih doživljali ob selitvi. Izstopale so predvsem stiske in težave povezane z osamosvajanjem (E76: *»Ko je mama šla, sem se zavedala tega, da zdaj skrbim sama zase.«*; F62: *»Sem prvič v življenju začel vse delati sam zase.«*), z življenjem v novem okolju, kot je, na primer, javni prevoz (F67: *»Pa tudi to, da se učiš, kako funkcionira javni transport tukaj.«*), z življenjem v velikem in raznolikem mestu (A92: *»Ljubljana, se mi je zdela kot zelo velika, nisem si mogla zapomniti stvari, kje so pa, kaj je kaj.«*; D67: *»Tukaj so ljudje iz celega sveta in veliko različnih ljudi je, tako da sem se na to tudi mogla prilagoditi.«*), z nepoznavanjem jezika (A94: *»Nočeš v angleščini vprašati, ker itak si v Sloveniji pa hočeš v slovenščini vprašati, pa ne gre, pa potem probaš v kakšnem drugem jeziku.«*). Nekateri pa so na tem področju omenili tudi težave zaradi epidemije in zaradi negotovosti glede prihodnosti (B79: *»Nisem vedela, kaj prihodnost nosi.«*) oziroma jim je bilo težko usmeriti misli v pozitivno smer. Kar nekaj sogovornikov pa večjih težav pri prilagajanju na novo okolje ni zaznavalo, izpostavili so le težave pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje.

4.2. Občutki pri prilagajanju na novo okolje

»Na začetku se tukaj nisem počutil kot doma, ko prideš v nov kraj, novo mesto, nimaš občutka, da pripadaš tukaj še.« (C44).

Pri prilagajanju na novo okolje so se sogovorniki soočali z občutkom stresa (A103: *»Stresno je bilo.«*), strahu, žalosti (D68: *»Sem bila kar žalostna vsakič, ko vidim nekoga, da spi na cesti ali klopi.«*), osamljenosti (F70: *»Pa tudi malo osamljeno, ker nisem bil več doma, in ko sem prišel domov, ni bilo brata, sestre, družine.«*). Nekateri so izpostavljali občutke nepripadnosti. Po drugi strani pa so sogovorniki občutili tudi srečo (C47: *»Jaz sem bil srečen, da mi kar gre dobro pri tej prilagoditvi.«*), vzhičenost (D75: *»Sem bila tudi vzhičena, ker sem prišla v novo okolje in kasneje sama sebi dokazala, da jaz to zmorem.«*) in zadovoljstvo (D75: *»Sem bila tudi vzhičena, ker sem prišla v novo okolje in kasneje sama sebi dokazala, da jaz to zmorem.«*). Ena sogovornica je izpostavila, da se je soočala z občutkom sramu zaradi naglasa, pri čemer se je zaradi spoštovanja do Slovencev trudila govoriti v slovenščini (A102: *»Ker se mi zdi, da je spoštovanje do ostalih, da govorim po slovensko, če sem že v Sloveniji.«*). Počutili so se tudi negotovo (A106: *»Negotovo sem se počutila, ker sem vse delala prvič.«*) in tuje (A131: *»Itak si tujec in vedno boš.«*). Kar nekaj sogovornikov pa je omenjalo mešanico različnih občutkov, od anksioznosti do pripravljenosti na nove izzive zaradi spoznavanja nove kulture in spoznavanja prijateljev iz drugačne kulture.

4.3. Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje

»Jaz sem se počasi soočala z vsem, z okoljem, kulturo in sem imela dosti časa, da se navadim na stvari.« (E77).

Nekateri izmed sogovornikov so izpostavili določene oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje oziroma dejavnike, ki so jim pomagali, da se lažje ali hitreje prilagodijo, in sicer možnost postopnega prilagajanja na novo okolje oziroma lažje prilagajanje na novo okolje zaradi covida-19 (E78: *»Bi rekla, da sem se zaradi korone lažje prilagodila.«*), pomoč s strani profesorjev in sošolk in sošolcev, zmožnost hitre prilagoditve v novem okolju (G69: *»Jaz bi rekel, da sem jaz eden izmed tistih, ki se zelo hitro prilagodi okolju.«*) ter dobre odnose z domačimi študenti in študentkami oziroma razumevanje z njihove strani (G79: *»So imeli veliko razumevanja, pri mojem učenju slovenskega jezika pa tudi prilagajanju študijskemu procesu.«*). Ena izmed sogovornic je povedala, da zdaj tudi sama pomaga novim tujim študentom in študentkam pri njihovi prilagoditvi.

5. UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

5.1. Način učenja slovenskega jezika

»Ena lepa priložnost pa, ki jo dobijo vsi tuji študenti, ki pridejo, je to, da imamo brezplačni tečaj Leto plus.« (A118)

Večina sogovornikov se je slovenskega jezika učilo tako, da so obiskovali brezplačni tečaj Leto plus (C50: *»Potem pa, ko smo prišli v Ljubljano in začeli s študijem, smo imeli možnost kot tuji študenti, da nadaljujemo s programom Leto plus.«*). Nekateri so tečaj slovenščine obiskovali že v matični državi (E81: *»Potem sem se vpisala na hitri tečaj slovenščine, ki je trajal en mesec in smo imeli kombinirano A1, A2 in B1 raven in smo šli od začetka k bolj napredni slovenščini.«*; G87: *»Sem vse te učbenike, ki sem jih imel za tečaj slovenskega jezika, prinesel v Slovenijo in je v bistvu bilo tako, da sem se eno uro učil stvari za faks, potem pa sem vzel tiste učbenike in ponavljal tisto, kar sem se učil.«*), nekateri so se udeležili spletnega tečaja slovenskega jezika, nekateri pa so se slovenskega jezika učili kar sami, tudi s pomočjo prevajanja predavanj v materni jezik (B89: *»Zapisovala sem predavanja v slovenskem jeziku in potem na začetku prevajala vse v materni jezik.«*). Nekaj sogovornikov je pred prihodom v Slovenijo imelo le osnovno znanje slovenskega jezika. En sogovornik pa se je slovenščine učil v Društvu Slovencev v matični državi (F75: *»Sem pet let bil v Društvu Slovencev v Beogradu in tam smo se učili slovenščino, ampak kot sem že omenil, v teh petih letih, mislim, da sem se naučil enako, kot bi se naučil zdaj v enem letu življenja tukaj.«*).

5.2. Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika

»Za mene je najhujše bilo to, da ko imam nekaj res pomembnega za reči, ampak ne poznam besede, pol pa raje tega sploh ne bom rekel.« (G92).

Večini sogovornikov je težavo pri učenju slovenskega jezika povzročala slovnica, še posebej uporaba dvojine (A123: *»Prvič sem slišala, da obstaja dvojina in mi je bilo težko.«*) in sklonov. Nekateri sogovorniki so stisko doživljali zaradi tega, ker niso vedeli, ali bodo Slovenci razumeli njihovo slovenščino (A129: *»Pri učenju slovenščine sem imela stisko pri tem, da sem razmišljala, kako me bodo ostali razumeli.«*) oziroma kakšno mnenje si bodo na podlagi njihovega znanja slovenščine ustvarili o njih (A130: *»Kaj bodo razmišljali o meni.«*). Ena sogovornica je kot oviro za bolj učinkovito učenje slovenskega jezika videla v svoji starosti (A128: *»Ko si starejši, se ti je še težje naučiti tuji jezik.«*). Poleg že omenjenih ovir so sogovorniki navajali težave pri iskanju tečaja slovenskega jezika, visoko ceno tečaja in obremenjenost zaradi zahtevnega tempa učenja jezika. Poudarili so, da so potrebovali več časa

za nemoteno spremljanje predavanj in prevajanje v materni jezik (D92: *»Je bilo težavno, ker se trudiš sam sebi prevajati to, kar slišiš in potem zamujaš z vsem.«*). Nekaterim sogovornikom je težave povzročalo istočasno učenje več jezikov hkrati (E88: *»Slovnica mi je bila težava, ker sem se veliko učila srbske slovnice za vpis na fakulteto v Srbiji in sem se istočasno učila tudi slovenske slovnice.«*; E90: *»Poleg slovenščine sem se učila še francoščino in s tem sem sebi zamorila življenje, sem se izgubila v jezikih.«*), podobnost slovenščine z maternim jezikom (D87: *»Po eni strani je dobro, da je podoben bosanščini, po drugi strani pa ni, ker včasih sam ne veš razlike med določenimi besedami.«*) in različna narečja v slovenskem jeziku (D90: *»Ko sem prišla na faks in sem se začela pogovarjati z ljudmi tukaj, ni bilo niti podobno temu, kar sem se naučila, ker itak, da vsak ima svoje narečje.«*).

Eni sogovornici je težavo pri učenju slovenščine predstavljala neupravičenost do brezplačnega tečaja Leto plus (B92: *»Največja težava pri meni pa je bila, da nisem mogla uveljaviti te pravice, ker sem rojena v Sloveniji, ampak, sem odraščala v Bosni. Sploh nisem imela dotika s slovenskim jezikom, se ga sploh nisem učila in mi je materni jezik bosanščina ...«*). Le en sogovornik je izpostavil, da mu je učenje slovenskega jezika predstavljalo še najmanjšo težavo od vseh, s katerimi se je srečeval.

5.3. Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika

»Sem imela zelo oziroma še zmeraj imam, zelo prijazne sošolce, ki so se zavedali tega, da je ta izziv pred mano in so se trudili, da mi pomagajo.« (D97)

Večina sogovornikov je povedala, da jim je pri učenju slovenskega jezika pomagal vsakodnevni pogovor v slovenskem jeziku (C54: *»Sem res občutil neki napredek v svojem govoru, ko sem slovenščino res začel uporabljati vsak dan aktivno.«*), v različnih kontekstih: pogovori s profesorji, poslušanje ljudi, ki govorijo v slovenskem jeziku, njihova pripravljenost, da se z njimi pogovarjajo, in popravljanje napak pri govoru, pogovor z domačimi študenti in študentkami (G89: *»Veliko sem se pogovarjal s svojimi prijatelji v skupini na faksu in to mi je pomagalo tudi.«*), z drugimi tujimi študenti in študentkami, s širšo družino, ki je govorila slovenski jezik (D89: *»Sem se skušala čim več pogovarjati s teto in njeno družino v slovenščini.«*), prevajanje besed v materni jezik (B95: *»Tisto prevajanje besed, ker so mi na ta način besede najbolj ostale v mislih.«*), učenje na študiju. Ena izmed sogovornic je poudarila nujnost znanja slovenskega jezika za dokončanje študija (F89: *»Študij te nekako forsira, da iščeš kaj nekaj pomeni, ker ne moreš nadaljevati študija, če ne razumeš.«*), drugi sogovornik

pa, da mu je bilo najbolj v pomoč to, da se je uspel znebiti občutka sramu pri pogovoru v slovenščini. Nekateri so omenjali tudi branje literature in medijev v slovenščini.

5.4. Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika

»Da bi večji poudarek bil na tem učenju s pomočjo filmov, nadaljevank, da poslušam, pa poskušam čim več razumeti.« (C55).

Če pogledajo nazaj, bi za lažje učenje slovenskega jezika sogovorniki potrebovali več učenja slovenščine s pomočjo filmov in nadaljevank (A134: *»Da bi večji poudarek bil na tem učenju s pomočjo filmov, nadaljevank, da poslušam, pa poskušam čim več razumeti.«*) in več pogovarjanja v slovenščini. Ena sogovornica je še posebej izpostavila pomen dostopnosti tečaja slovenskega jezika vsem tujim študentom in študentkam, tudi na drugih univerzah v Sloveniji (E97: *»In še to. Jaz vem, da to obstaja samo na Univerzi v Ljubljani, kaj pa pol s temi, ki se vpišejo v Maribor, Koper? Kako se oni naučijo slovenščino? Njim je bistveno težje.«*).

Izpostavljena je bila še potreba po tutorjih za tuje študente in študentke ter možnost dodatnih ur slovenskega jezika na fakulteti (G94: *»Če bi se dale organizirati dodatne ure slovenskega jezika na Medicinski fakulteti, ker vem, da pri ostalih fakultetah lahko greš na tečaj slovenskega jezika, Leto plus.«*).

6. UREDITEV BIVANJA

6.1. Potek urejanja bivanja

»Urejanje dokumentacije se je začelo že doma.« (A135).

Urejanje bivanja v Sloveniji se je pri vseh sogovornikih začelo že v matični državi. Večina sogovornikov se je o potrebni dokumentaciji informirala pri starejših študentih in študentkah (A137: *»Uredili smo dokumente tako, da so nam starejši študenti povedali, kaj so oni rabili par let nazaj.«*; C56: *»Ko smo dobili obvestilo, da smo sprejeti na študij, sem začel spraševati prijatelje, njihove prijatelje, če vedo, kaj moram narediti, kaj moram prinesiti, kam moram iti.«*) ali preko spleta in socialnih omrežij (G97: *»Sem vedno pošiljal maile, zdaj pa se ne spomnim čisto komu.«*). Pri urejanju bivanja so jim večinoma pomagali sorodniki in družinski prijatelji.

6.2. Stiske in težave ob urejanju bivanja

»Poznam prijatelja, ki je dobil dovoljenje za začasno prebivanje dan pred iztekom, samo da bi ga spet dal nazaj v Upravno enoto in dobil novo.« (G103).

Kot stiske in težave pri urejanju bivanja je večina sogovornikov izpostavila dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje (E103: *»Vsako leto pa sem dolgo čakala, lani pa sem dobila v roku enega meseca, drugače pa sem vsakič čakala več kot tri meseca.«*). Nekateri so izpostavili tudi nejasnost glede potrebne dokumentacije (D108: *»Prideš sem in ti en celi kup dokumentov manjka.«*), kar jim je predstavljalo dodaten stres (E26: *»Mislim, da mi je ta vizum bil največji stres, še vedno mi prinaša največji stres.«*). Izpostavili so tudi težave pri informiranju o potrebni dokumentaciji (D105: *»Doma, preden sem prišla v Sloveniji, je bilo precej težavno pridobiti informacije o tem, kaj vse kot tuji študenti moramo prinesiti s sabo in potem kaj vse moramo glede dokumentov dobiti v Sloveniji.«*; E108: *»Pa tudi to, da greš na Upravno enoto in ali se skregaš ali se zjokaš, to je edini način, da dobiš kakšno informacijo.«*). Na tem področju so sogovorniki omenjali še zmedo zaradi različnih izkušenj starejših študentov in študentk glede potrebne dokumentacije, nepotrebno zapravljanje denarja zaradi neinformiranosti (D107: *»Včasih zbereš en kup dokumentov za brez zveze in vržeš denar v stran.«*), neodzivnost in neprijaznost zaposlenih na Upravni enoti (A141: *»Moraš vedno vprašati, klicati, kaj se dogaja, preverjati, ali si kaj dobil po pošti ali preko maila.«*) in nezmožnost ureditve zadev preko spleta. Nekateri sogovorniki so omenjali, da jim največjo stisko še vedno predstavlja pridobitev dovoljenja za prebivanje v Sloveniji (E111: *»Zdi se mi, da vedno, ko pride to obdobje, da spet moram oddati papirje za vizum, mi postane slabo.«*), plačljivost dovoljenja (A145: *»Stiska je tudi to, da vsako leto plačaš 70 evrov, kar za študenta ni malo.«*), dolgo čakanje na pridobivanje statusa rezidenta v primeru opravljanja študentskega dela, veljavnost dovoljenja za prebivanje samo eno leto, predvsem pa življenje in študij v Sloveniji brez urejenega statusa rezidenta (A143: *»Nimaš dovoljenja da lahko prebivaš v Sloveniji, ampak študiraš, študij se je začel že oktobra.«*). Le en sogovornik je izpostavil, da pri urejanju bivanja ni imel nobenih težav.

6.3. Predlogi za lažje urejanje bivanja

»Bi rabila enoten seznam, v različnih jezikih, kjer piše, kaj točno potrebuješ in kje to lahko pridobiš.« (D114).

Za lažje urejanje bivanja bi nekateri sogovorniki potrebovali posebno okno na Upravni enoti za tuje študente in študentke (G107: *»Ne vem, kdo točno se s tem ukvarja, ampak predvidevam, da neki pravnik ali ekonomist, na katerega bi se lahko vsi tujci obrnili z vsemi vprašanji ali maili, ampak samo za tujce.«*) in hitrejši proces urejanja zadev.

Želeli bi si tudi večjo informiranost s strani fakultete (A147: *»Da imamo več informacij od same fakultete.«*), povezanost med fakulteto in Upravno enoto (A148: *»Da se fakulteta poveže*

z *Upravno enoto.*«), možnost prehajanja meje brez potrdila o oddaji vloge za dovoljenje za prebivanje in brezplačno urejanje bivanja, seznam, potrebne dokumentacije v različnih jezikih (predvsem tudi v maternem jeziku) in več informacij na spletu.

7. ODNOSI

7.1. Način vzpostavljanja odnosov

»Ti kot tuji študent, če hočeš vzpostaviti odnos, ti moraš »prebiti led.« (B108).

Nekateri sogovorniki so povedali, da so nove odnose na začetku vzpostavljali tako, da so se povezovali z drugimi tujimi študenti in študentkami oziroma, da je bilo vzpostavljanje odnosov z drugimi tujimi študenti in študentkami lažje kot z domačimi. Glede vzpostavljanja odnosov z domačimi študenti in študentkami pa so sogovorniki povedali, da je to večinoma potekalo na njihovo pobudo (D139: *»Velikokrat sem jaz mogla biti ta oseba, ki je vzpostavila prvi kontakt.«*).

Na splošno pa so odnose z različnimi ljudmi vzpostavljali na različne načine, na daljavo, preko medsebojne pomoči pri študiju, preko drugih prijateljev, organiziranih druženj in dela v skupinah.

7.2. Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov

»Itak, da sem našla prijatelje tukaj in so vsi bili prijazni, to niso bili intimni odnosi in je vse bilo bolj površinsko.« (D127).

Večina sogovornikov je pri vzpostavljanju odnosov z novimi ljudmi izpostavila težave zaradi nepoznavanja jezika, v času pandemije pa tudi ukrepe, povezane s preprečevanjem širjenja virusa (B103: *»Je bila korona, da se nismo veliko družili, je bilo vse zaprto, policijska ura.«*).

En sogovornik pa je povedal, da se je pri vzpostavljanju odnosov soočal z občutkom tujosti in nesprejetosti (C69: *»Edino pri sebi sem imel ta naravni občutek, da sem tujec, da nisem še dovolj sprejet.«*).

Izpostavili so tudi večjo zaprtost domačih študentov in študentk v primerjavi s tujimi (A158: *»Druga težava je to, da so bolj zaprti kot mi in te po mojem ne morejo sprejeti takoj, preden te ne spoznajo bolj, za razliko od nas, ki smo malo bolj odprti kot narod.«*), pomanjkanje poguma pri sebi za vzpostavitev stika (A170: *»Voljo sem imela, ampak nisem imela poguma.«*) in osamljenost (D148: *»Jaz pa sem bila iz druge države in nikogar nisem poznala.«*).

Nekateri sogovorniki so povedali, da težave pri vzpostavljanju odnosov so, ker se domači študenti nočejo truditi (E130: *»Ko pride neki tuji študent, da je njemu težje vzpostaviti stik s slovenskimi študenti, ker se oni nočejo truditi, se ne bodo pogovarjali v angleščini, če to nujno ne rabijo.«*), in so introvertirani, drugi pa, da so težave pri vzpostavljanju odnosov z njimi zaradi različne kulture in pomanjkanja podobnih tem pogovora (F112: *»S Slovenci na začetku nisem vedel, o čem bi se pogovarjal.«*). Poudarjeno je bilo še nepoznavanje vseh sošolcev in sošolk in to, da so bili na začetku tuji študenti in študentke ločeni od Slovencev.

7.3. Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov

»Nuja sodelovanja v skupini.« (B105).

Pri vzpostavljanju odnosov z novimi ljudmi je večini sogovornikov bilo v pomoč skupinsko delo na študiju. Nekateri sogovorniki so pri tem izpostavili pomoč domačih študentov in študentk in sprejetost z njihove strani, znanje slovenščine, druženje ob kavi s sošolci in sošolkami in trud za govorjenje v slovenščini (E129: *»Jaz sem imela ta pristop do njih, da se bom jaz njim prilagodila, da bom govorila v slovenščini in sem naredila vse to lažje, njim se ni bilo treba preveč truditi.«*)

7.4. Potrebe pri vzpostavljanju odnosov

»Če bi bilo manj stereotipov, ki jih v veliki meri mediji naredijo, mislim, da bi to bil začetek boljšega odnosa do tujcev oziroma domačih študentov do tujcev.« (G113).

Sogovorniki so govorili tudi o tem, kaj bi potrebovali, da bi njihovo vzpostavljanje odnosov na začetku študija in življenja v Ljubljani lažje potekalo. Pri tem so eni povedali, da bi potrebovali več samozavesti, večjo odprtost pri sebi, da jih ni sram vzpostavljati odnosov (A168: *»Da mi je lažje priti do nekoga, vprašati za pomoč, da me ni sram in da mi ni stresno.«*; A169: *»Da iskreno povem, če kaj rabim glede študiranja ali življenja nasploh.«*), pa tudi večjo odprtost in komunikativnost s strani domačih študentk in študentov (D155: *»Pa pri mojih sošolcev oziroma Slovencih bi mogoče potrebovala to, da bi bili bolj komunikativni.«*). Nekateri so izpostavili, da bi za lažje vzpostavljanje odnosov potrebovali organiziranje druženj na fakulteti s strani tutorjev, en sogovornik pa bi si želel, da bi bilo s strani domačih študentk in študentov prisotnih manj stereotipov o tujcih.

7.5. Odnos s strani domačih študentov in študentk

»Jaz bi rekel, bolj hladen, ker se mi zdi, da so videli, da se mi držimo skupaj in so bili tako, oni so svoji, mi smo naši, se ne bomo družili.« (F116).

Pri temi odnosov se je s sogovorniki kot posebna tema odprl odnos do njih s strani domačih študentov in študentk. Pri tem so najprej opisovali, kakšen je bil ta odnos na začetku študija, v nadaljevanju pa, kako ta odnos izgleda zdaj, po nekaj letih študija. V nadaljevanju bom predstavila njihove odgovore o odnosu, značilnem za začetek študija, v zadnjem poglavju rezultatov pa spremembe, ki so se zgodile na tem področju.

Nekateri sogovorniki so povedali, da so bili v tem odnosu pogosto prisotni predsodki (D157: *»Mislim, da na začetku oni vsi predvidevajo, da mi nimamo pojma, da ne vedo, kako smo prišli na fakulteto sem.«*; D158: *»Bi rekla, da je odnos bil takšen, da so se eni res potrudili, da bi mi pokazali, da jim ni všeč to, da sem jaz na isti fakulteti kot oni in da sem na isti poziciji kot oni.«*). Poudarjali so tudi, da se domači študenti in študentke držijo zase, da ne sprejemajo tujih študentov in študentk in da obravnavajo tuje študente in študentke kot manjvredne. Po drugi strani pa so nekateri sogovorniki omenjali, da so ne glede na prisotne predsodke domači študenti in študentke izkazovali zanimanje za vzpostavljanje odnosa (D140: *»Vsem je bilo zelo zanimivo to, da sem prišla iz druge države in seveda, da so me najprej o tem spraševali.«*; G114: *»Sploh ne vem, če temu lahko pravim odnos, ker zelo je nerodno bilo to, ko ti prideš iz tuje države, pa veš, da imajo oni neke stereotipe, kar se tiče tebe in mesta, iz katerega prihajaš.«*), kljub včasih prisotni apatiji v odnosu do njih (D145: *»Ampak nekaj situacij sem imela, kjer sem občutila apatijo proti nam, doseljencem.«*)

Pri določenih intervjujih se je odprla tema razlik med domačimi in tujimi študenti in študentkami. Tako so eni sogovorniki povedali, da so tuji študenti in študentke bolj odprti za družbo in nova poznanstva v primerjavi z domačimi študenti in študentkami in da obstajajo razlike med obnašanjem tujih in domačih študentov in študentk (F104: *»Slovenci pa mi imamo zelo različno obnašanje.«*; F107: *»Pa ne pridete iz istega sveta, se opazi, da ni isto to, kar je Balkan, pa to, kar je Slovenija.«*).

8. FINANČNI VIDIK

8.1. Finančni izzivi

»Pa še ti davki dodatni, ki nam jih vzamejo za študentsko delo, ker smo tuji študenti, to mi tudi dela težavo.« (E163).

Sogovorniki so se ob začetku študija soočali s finančnimi izzivi. Kot finančni izziv sta bila največkrat izpostavljena neupravičenost do državne štipendije v matični državi (B126: *»Če študiraš v tujini, ne moreš dobiti državne štipendije v Bosni.«*) in neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji (D181: *»Pa še pravice do štipendije, kolikor jaz vem, nimamo.«*).

Izpostavljali so tudi nezmožnost ali omejitev opravljanja študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti (D168: *»Sem žal na takšni fakulteti, da mi sploh ne dopušča študentskega dela.«*), visoko najemnino oziroma visoke stroške bivanja in drago osnovno zdravstveno zavarovanje za tujce. Ena sogovornica pa je izpostavila, da je imela težave tudi zato, ker je prvič samostojno upravljala z denarjem (A176: *»Je težava v tem, da sem bila prvič sama in sem sama mogla kontrolirati denar, ki ga imam.«*).

Sogovorniki so bili večinoma enotni, da brez finančne podpore staršev ne bi mogli študirati (C79: *»Če ne bi bilo mojih staršev, ne bi mogel tukaj živeti in študirati.«*) in da se zaradi velike finančne obremenitve staršev pogosto počutijo pod pritiskom (D165: *»Skoz čutim neki pritisk. Imam občutek, da sem velika obremenitev svojim staršem.«*). Še posebej jih skrbi, ker so se osnovne življenjske potrebe v Sloveniji v zadnjem času precej podražile (D174: *»Življenje v Sloveniji se je zelo podražilo, jaz pa nikjer ne delam.«*).

Povedali so tudi, da si brez veliko varčevanja niso mogli privoščiti določenih stvari, posebej pa pogostih odhodov domov (E151: *»Nisem si mogla privoščiti niti, da grem tako pogosto domov, ker so karte bile zelo drage zaradi korone.«*). Težave jim predstavljajo tudi dodatni davki za tujce in prejemanje zaslužka za študentsko delo pod mejo urne postavke zaradi dolgega čakanja na status rezidenta (G105: *»Potem v tem vmesnem času izgubiš 22 % dohodkov, ki bi jih mogel dobiti, in to pomeni, da imaš manjšo plačo oziroma plačo pod mejo urne postavke.«*; G106: *»Zdaj mislim, da je meja 6,33, to pomeni, da lahko dobiš pod 5 evrov, če nisi rezident.«*).

En sogovornik, čeprav je upravičen do štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu, pove, da se vseeno sooča s finančnimi izzivi, ker štipendija ni dovolj za dostojno življenje.

8.2. Način reševanja finančnih izzivov

»Si zelo malo kupujem stvari samo zase, tudi ko grem v nakup hrane, sem zelo izbirčna in gledam, kaj si bom kupila, da si ne kupujem brezvezne stvari in ne zapravljam denarja za brez zveze.« (D712)

Finančne težave sogovorniki najpogosteje rešujejo z delom preko študentskega servisa, s finančno podporo staršev in širše družine ter s skrbnim ravnanjem z denarjem (E153: *»Vem, kaj so mi prioritete, kaj rabim ali želim.«*). V pomoč so jim tudi ugodnosti za tuje študente in študentke.

Ena sogovornica pa je povedala, da ji pri študiju v Sloveniji pomaga predvsem štipendija za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki jo je začela dobivati pred kratkim.

8.3. Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi

»Štipendija bi bila odlična pomoč.« (B125)

Sogovorniki bi si želeli pridobiti pravico do državne štipendije in imeti več časa za študentsko delo. Nekateri sogovorniki bi si želeli tudi dodatno subvencijo za tuje študente in študentke in štipendije na podlagi učnega uspeha (C82: *»Da dobiš neko štipendijo glede na svoj uspeh oziroma povprečje ocen.«*) ali pa štipendijo brez pogojev glede učnega uspeha (E159: *»To štipendijo za tuje študente, ki ni pogojna, ker v redu je, da jaz imam dobre ocene, ampak ni tako enostavno, da imaš v tujem jeziku vse desetke.«*).

9. ZDRAVSTVENI VIDIK

9.1. Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente in študentke

Večina sogovornikov ima urejeno zdravstveno zavarovanje preko zdravstvenega zavarovanja v matični državi. Izpostavljeno je bilo, da je to zdravstveno zavarovanje le v nujnih primerih, ena sogovornica pa pove še, da je v njenem primeru tako, da ji slovensko zavarovanje pokrije 90 % stroškov (A188: *»Zdaj po novem nam slovensko zavarovanje pokrije 90 % stroškov, ki jih moramo plačati pri kakšnem pregledu ali ko greš nekaj kupit v lekarno.«*). En sogovornik pa si mora zaradi osebnih okoliščin sam plačevati zdravstveno zavarovanje.

9.2. Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom

»Potem sem se po diagnozi odločila zdraviti v Sloveniji oziroma v Ljubljani, ker je očitno, da je tukaj večji standard kot v Bosni. Boljše so možnosti zdravljenja.« (B1319)

Kot dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom ena izmed sogovornic izpostavi prej omenjeno kritje določenega odstotka stroškov. Izpostavi pa še brezplačne preglede (A191: *»Če je kakšen bolj kompliciran pregled, se naročiš, dobiš napotnico, pa greš lahko tudi brezplačno na kakršen koli pregled.«*). Druga sogovornica, ki ji je bila diagnosticirana hujša oblika bolezni, kot dobre izkušnje izpostavi, da so v Sloveniji boljše možnosti zdravljenja kot v matični državi.

Sogovorniki so kot dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom omenjali še enostavno pridobitev potrebnih informacij na spletu, dober odnos zaposlenih do študentov in študentk v Zdravstvenem domu za študente, brezplačna zdravila (E170: *»So mi dali zdravilo, ki sem ga dobila zastonj na recept, doma pa zanj plačujem dosti denarja.«*) ter kratke čakalne dobe.

9.3. Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom

»Če ti stokrat ne pokličeš študentske ambulante, je najbolj verjetno, da ne boš takoj dobil oziroma, da ne boš kmalu dobil odgovora, isto je preko maila.« (G125).

Nekateri sogovorniki pa so imeli tudi slabo izkušnjo z zdravstvenim sistemom. Pri tem so izpostavljali nezmožnost kontrolnega pregleda (B130: *»Pregleda nisem mogla opraviti in sem na koncu šla v Bosno opraviti pregled in tam so mi potrdili diagnozo raka.«*; D184: *»Moraš imeti neko težavo, ne moreš samo priti na pregled.«*), dolge čakalne vrste in slabo kakovostno obravnavo (G124: *»Jaz sem prejšnje leto imel neko vnetje, zaradi katerega sem šel na Urgenco in sem tam čakal štiri ure, samo da bi mi rekli, da se obrnem na študentsko ambulanto naslednji dan oziroma do konca tedna, jaz sem pa takrat bil v stiski in to mi je bilo zelo hudo.«*) ter počasno odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente.

Tako je zaradi boljše dostopnosti zdravstvenih storitev za študente in študentke ena izmed sogovornic predlagala več zdravstvenih domov za študente v Ljubljani (D187: *»Da ne obstaja samo eden zdravstveni dom za študente v celi Ljubljani, ampak da jih je več.«*).

10. PODPORA IN POMOČ

10.1. Psihosocialna pomoč

»Mislim, da se je vse to, kar sem doživljala, stres in ostalo, samo naenkrat akumuliralo in sem samo rabila pogovor in pomoč, da se soočim s tem in poiščem rešitev.« (D189).

Večina sogovornikov psihosocialne pomoči ni prejela. Bodisi ker niso niti imeli potrebe po tem ali ker kljub stiskam in težavam se za to niso odločili, čeprav so se s tem srečevali (G130: *»V enem obdobju sem imel duševno stisko, sem poslal več mailov, zdaj ne vem komu, ampak vem, da obstajajo maili psihologov, ki bi ti lahko pomagali, ne da bi kaj plačal.«*). Ena sogovornica je povedala, da je prejela psihoterapevtsko pomoč med zdravljenjem bolezni in ne zaradi stisk, povezanih s študijem v Sloveniji, druga pa, da je psihosocialno pomoč prejela v matični državi (D188: *»V Sloveniji nisem, ampak v Bosni sem nekajkrat šla k psihologu.«*).

Pri temi psihosocialne pomoči so bili omenjeni »Duševni dnevi« na Fakulteti za arhitekturo (F145: *»Na Fakulteti za arhitekturo zdaj imajo »Duševne dneve« oziroma podpora študentom, če jo rabijo.«*), v sklopu katerih se organizirajo predavanja za pomoč pri premagovanju stresa (F146: *»Pridejo na kakšna predavanja za pomoč za premagovanje stresa, sem videl na Instagramu.«*) in možnost psihoterapije (F147: *»Pa tudi kolikor vem, je psihoterapevt na razpolagi za vse študente.«*).

10.2. Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči

»Jaz sem se na te psihologe obrnil, ampak edini odgovor je bil, da lahko pridem v primeru samomorilnih misli.« (G131)

Kot izzive pri iskanju psihosocialne pomoči so sogovorniki izpostavili plačljivost psihosocialne pomoči (A194: *»Se je veliko stvari dogajalo, veliko težav je bilo, naporno je bilo in kako bi si izdvojila denar še za to?«*; E175: *»Je bila težava v tem, da ni bilo zastoj možnosti za te stvari, jaz pa nisem bila pripravljena plačati 40 plus evrov za terapijo.«*), nepoznavanje oblik pomoči, težave zaradi nepoznavanja jezika (A197: *»Nisem poznala dobro jezika, da bi razložila, kako se počutim.«*) in dolge čakalne vrste (A199: *»Kolikor jaz vem, je še to, da se pri teh državnih veliko čaka, da prideš na vrsto, da dobiš termin.«*).

En sogovornik pa je posebej izpostavil, da je takrat, ko je potreboval psihosocialno ali terapevtsko pomoč, pošiljal e-sporočila različnim strokovnjakom, dobil pa odgovor, da ga lahko sprejmejo samo v primeru samomorilnih misli ali v kakšnih drugih hudih situacijah, zato je kot izziv izpostavil nesprejetost (G133: *»Samo pri meni osebno ni bila nujna situacija, sem se hotel malo pogovoriti, dobiti kakšen strokoven nasvet, ampak ni bilo možnosti, da to pridobim.«*).

10.3. Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči

»Res mislim, da bi mogli malo več pozornosti dati psihosocialni podpori.« (D196).

Pri iskanju psihosocialne pomoči bi sogovorniki potrebovali informiranje s strani starejših študentov in študentk o možnih oblikah pomoči (A196: *»Bi mi bilo lažje, da mi je nekdo starejši predlagal, da probam na ta način premagati stiske in težave.«*), organiziranje delavnic, boljšo dostopnost psihosocialne pomoči in posvečanje večje pozornosti psihosocialni pomoči (B136: *»Da bolj odprto na posameznih fakultetah govorijo o določenih zadevah.«*). Izpostavljali so brezplačno možnost psihosocialne pomoči na fakulteti, več razumevanja s strani družbe do tujih študentov in študentk (G136: *»Ljudje smo različni, se na različne načine soočamo s stresom ali pa zmedo ali duševno stisko in bi mogli imeti več razumevanja do tujih študentov.«*), možnost pogovora s starejšimi tujimi študenti in študentkami (E179: *»Da imaš možnost se pogovoriti z nekom, ki je iz višjega letnika.«*) in možnost izvajanja psihosocialne pomoči s strani nekoga, ki prihaja iz iste države (C94: *»Da imajo psihosocialno pomoč s strani osebe, ki je tudi južnjak.«*).

Sogovorniki so predlagali tudi, da bi si na vsaki fakulteti želeli imeti zaposlenega psihologa, ki bi bil dobro seznanjen s študijskim procesom (G135: *»Bi si lahko pomagali s tem, če bi tujci na vsaki fakulteti imeli psihologa, ki bi bil vedno dostopen za pogovor ali za kakšen nasvet.«*; G137: *»Da ta psiholog pozna študijski proces, ker veliko čustvenih izzivov pride iz tega, da nisi siguren, kaj točno se dogaja v tem študijskem procesu, zato pravim, da bi ta psiholog moral dobro poznati študijski proces fakultete, na kateri bi bil zaposlen.«*) ter še enega strokovnjaka, ki bi študentom in študentkam pomagal pri urejanju socialnih zadev.

V intervjujih so bile predlagane določene spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči oziroma boljša dostopnost do terapevtske pomoči (A203: *»Bi mogli tudi psihologi pa psihoterapevti biti bolj dostopni.«*; D197: *»Predvsem bi predlagala dostopnost psihologov in psihoterapevtov na fakultetah, da bi imeli neki prostor, kamor lahko pridemo s svojimi težavami.«*).

11. SPREMEMBE OD ZAČETKA ŠTUDIJA DO DANES

11.1. Spremembe glede študija

»Sem se v bistvu šele v tretjem letniku dodiplomskega študija malo sprostila.« (B71)

Sogovorniki so kot spremembe glede študija največkrat omenili večjo sproščenost. Eni so omenili tudi navajenost (D40: *»Počasi je minil prvi teden, drugi teden, prvi mesec in sem se navadila.«*) in prilagoditev študijskemu sistemu (E73: *»Sem se nekako prilagodila načinu učenja v Sloveniji oziroma na način dela.«*) ter usvojitve slovenskega jezika (F56: *»Jezik mi gre lažje.«*). Nekateri so izpostavili boljše razumevanje študijskega procesa oziroma lažje razumevanje študijskega gradiva (A88: *»Sem ugotovila, kakšen sistem je, sem ostala na biotehniški fakulteti, ker mi je tako bilo lažje.«*; E71: *»Stvari so mi zdaj bolj jasne).*

Poudarili so, da občutijo manj stresa, več sprejetosti s strani domačih študentk in študentov in da nimajo več toliko težav glede javnih nastopov in sodelovanja v skupinah (B74: *»Skupinsko delo, ki ga je zelo veliko, kar je včasih zelo naporno, je zelo vplivalo name in nekako pripomoglo k hitrejši integraciji.«*).

Spremembe zaznavajo tudi v tem, da zdaj poznajo več sošolk in sošolcev. Spremenili so tudi način učenja, pri sebi pa v povezavi s študijem opažajo napredek (D81: *»Napredovala sem tudi v akademskem smislu.«*), bolje razumejo slovenski jezik. Opažajo večjo odpornost v povezavi s študijem in boljši odnos s profesorji.

11.2. Spremembe glede počutja v novem okolju

»Zdaj pa imam ta občutek, da jaz res tukaj živim, v Bosno pa grem na obisk.« (C43)

Kot spremembe glede počutja v novem okolju, so sogovorniki omenjali navajenost (F73: *»Čez čas pa sem se navadil, je kar je zdaj, ker sem tukaj že dolgo, sem že navajen, da bo to celo moje življenje v bistvu.«*), dobro integracijo in asimilacijo v novo okolje.

Sogovorniki opažajo, da imajo manj domotožja (A108: *»Mi je lažje kot prej, če več mesecev ne grem domov.«*; F74: *»Prej sem vsak dan klical domov, čisto, da se pogovarjamo, zdaj pa kličem*

enkrat na teden, ali še manj, ker imam toliko obveznosti, da nimam časa in se nam ni treba vsak dan pogovarjati, se ne zgodi nič takega, da bi se imeli o čem veliko pogovarjati.⟨⟩), več se družijo s tujimi študenti in študentkami (A110: *»Je več ljudi prišlo sem študirat, pa smo vsi iz Makedonije ali kakšne druge države in se družimo, nam je lažje, ker smo vsi na istem.⟨⟩*) in boljše počutje zaradi boljšega znanja slovenščine.

En sogovornik je še posebej izpostavil ponos nase zaradi lastnega uspeha in napredka v osebnostnem razvoju (D82: *»V smislu moje osebnosti in mojega razvoja.⟨⟩*), ena sogovornica pa ne zaznava nobenih sprememb glede počutja v novem okolju.

11.3. Spremembe glede odnosa z domačimi študenti in študentkami

»Ko so ugotovili, da se zelo trudim, pa vprašam, poskušam biti prijazna in ko so ugotovili vse to, so me sprejeli.⟨⟩ (A160)

Ko gre za spremembe v odnosu z domačimi študenti in študentkami, so sogovorniki največkrat omenili sprejetost s strani domačih študentov in študentk po določenem času (E140: *»Se mi zdi, da so me dobro sprejeli oziroma, da so me sprejeli kot osebo, da jim ni bilo pomembno to, od kod sem, kateri jezik govorim, katere religije sem.⟨⟩*) in boljši odnos s strani domačih študentov in študentk (E139: *»Se mi zdi, da sem po tem prvem semestru, ki ni bil najboljši, kasneje vedno imela dober odnos.⟨⟩*). Izpostavili so, da je ta odnos zdaj drugačen, da se ne počutijo več kot tujci med domačimi študenti in študentkami (B118: *»Se počutim vključeno.⟨⟩*; B119: *»Zdaj tudi oni mene povabijo v skupino, ni mi treba več, da sama iščem skupine.⟨⟩*), se lažje razumejo med seboj in drug drugemu pomagajo. Ena sogovornica še posebej poudari, da je uspela z nekaterimi domačimi študenti in študentkami, ki jih je spoznala na študiju, ohraniti stik oziroma vzpostaviti prijateljske vezi (E144: *»S polovico ljudi imam še vedno stike, jih kdaj srečam.⟨⟩*).

Nekateri sogovorniki omenjajo, da z domačimi študenti in študentkami zdaj tudi lažje in hitreje vzpostavijo odnos, da imajo več skupnih tem za pogovor (F113: *»Ampak, ko živiš tukaj, se to spremeni, se imaš o čem več pogovarjati.⟨⟩*) in se več družijo.

11.4. Spremembe glede oblik pomoči za tuje študente in študentke

Nekateri sogovorniki so kot pomembno spremembo na tem področju omenjali nastanek Društva bosansko-hercegovskih študentov, ki organizira konference za bodoče tuje študente in študentke in jih na ta način informira o študiju o Sloveniji (D198: *»Trenutno obstaja Društvo bosansko-hercegovskih študentov v Sloveniji in mislim, da je prav zaradi te nedostopnosti in določenih pomanjkljivosti v tej celi obravnavi nas kot tujcev, prišlo do formiranja o Društvu.⟨⟩*;

G99: *»Zdaj vem, da obstaja Društvo bosanskih študentov v Sloveniji, ki organizira konference za tiste, ki želijo priti študirat v Slovenijo, in govori tudi o teh birokratskih zadevah. Tega žal ni bilo, ko sem jaz začel študirati, ampak zdaj mislim, da je precej lažje iti čez ta birokratski proces ob prihodu in začetku študija v tuji državi.«).*

5. RAZPRAVA

V tem poglavju bom s pomočjo pridobljenih rezultatov povzela bistvene ugotovitve izvedene raziskave oziroma odgovorila na zastavljena raziskovalna vprašanja ter jih povezala s teoretičnimi izhodišči.

Ko gre za dejavnike, ki vplivajo na povečano ranljivost pri študentih, še posebej pri študentih v prvem letniku študija, Jokić-Begić (2012, str. 24) najprej omeni selitev v drugo mesto zaradi študija in selitev v mesto ali regijo, ki ima drugačno kulturo ali način življenja od tiste, v kateri je študent odraščal. Poleg tega so lahko določene priložnosti oziroma možnosti, ki jih imajo mladostniki, pri nekaterih omejene z ekonomskimi, socialnimi in strukturnimi neugodnimi okoliščinami kot tudi z rasizmom, pristranskostjo in diskriminacijo. Vsi ti dejavniki pomembno oblikujejo življenjsko pot mladostnika, zmanjšujejo lahko dostop do možnih storitev in podpore, ki so dostopni drugim mladostnikom in jih izpostavljajo povečanemu tveganju, stresu in zahtevam. Mladostnikovo mesto v družbi se razlikuje glede na socioekonomski status, spol, raso, etnično pripadnost (Bonnie in Backes, 2019, str. 3), zato me je pri prvem raziskovalnem vprašanju zanimalo, **s kakšnimi psihosocialnimi stiskami in težavami se soočajo tuji študenti in študentke ob začetku študija**. Izraz psihosocialna stiska pomeni, da stisko povzroča predvsem neugodno okolje oziroma dejavniki socialnega okolja in pokriva tudi subjektivno oceno lastnega stanja (Mikuš Kos, 2017, str. 38). Obenem Razpotnik in Rapuš Pavel (2023, str. 11) ob tem opozarjata, da psihosocialne stiske mladih v zadnjih letih naraščajo.

Odgovori so pokazali, da so se tuji študenti in študentke, ki so sodelovali v pričujoči raziskavi, že ob selitvi v Ljubljano soočali z različnimi psihosocialnimi stiskami in težavami. Kot v raziskavi diplomske naloge avtorice Majetić (2020, str. 41) so tudi v moji raziskavi sogovorniki izpostavljali predvsem težave zaradi nepoznavanja jezika oziroma pri učenju slovenskega jezika. Glavno težavo jim je povzročala predvsem slovnica, pri čemer je bila posebej izpostavljena uporaba dvojine in sklonov. Omenjene so bile težave pri iskanju tečaja slovenskega jezika, visoka cena tečaja in obremenjenost zaradi zahtevnega tempa učenja jezika. Nekaterim je težavo povzročalo to, da so potrebovali več časa za nemoteno spremljanje predavanj in prevajanje v materni jezik, nekaterim učenje več jezikov hkrati, nekaterim pa podobnosti slovenščine in maternega jezika ter različna narečja v slovenskem jeziku.

Težave zaradi nepoznavanja jezika so bile omenjene ob selitvi v Ljubljano, ob začetku študija, pri hkratnem prilagajanju na novo okolje in vzpostavljanju odnosov z vrstniki oziroma z ljudmi,

s katerimi so se srečali na začetku svojega življenja v Ljubljani. Čeprav Jokić-Begić (2012, str. 9) spoznavanje novih ljudi najprej opiše kot eno izmed pozitivnih aktivnosti študentskega življenja, obenem pripomni, da lahko pri študentih povzroča tudi tesnobo, kar se ujema z rezultati moje raziskave. Ti namreč kažejo, da je večini udeležencev raziskave nepoznavanje jezika najprej otežilo spoznavanje novih ljudi in vzpostavljanje odnosov z njimi, nato pa so se ob tem soočali z občutkom tujosti in nesprejetosti, pomanjkanjem poguma pri sebi in z osamljenostjo. Osamljenost je bila izpostavljena kot težava na več področjih, ki zaznamujejo začetek življenja tujih študentk in študentov v Ljubljani. Buhin Lončar (2012, str. 133) poudarja, da je tema osamljenosti zelo pomembna, saj občutek osamljenosti negativno vpliva na čustveno stanje osebe. Osamljenost namreč lahko pripelje do različnih negativnih posledic, kot so, na primer, negotovost, zmanjšana koncentracija, zapiranje vase in depresija, ki nastane po dolgotrajnem ali kroničnem doživljanju osamljenosti.

Iz rezultatov je prav tako razvidno, kako je termin tujosti pomemben dejavnik pri življenju tujih študentk in študentov. Kot sem že omenila, sodelujoči v raziskavi večkrat kot težavo izpostavijo občutek tujosti. To lahko povežem z Radilovič in Brezar (2022, str. 6), ki v svojem prispevku pri izrazu tuji študenti »tuji« pišeta v navednicah, saj gre po njunem mnenju za konstruiranje tujosti, kar je še posebej absurdno pri tistih študentih in študentkah, ki dlje časa živijo v Sloveniji, vendar jih država in univerza ne prepoznavata kot »svoje«. Če naredim povezavo med njunim mnenjem in rezultati raziskave, ugotavljam, kako »konstruiranje tujosti« vpliva na počutje in psihosocialne stiske in težave, s katerimi se tuje študentke in študenti soočajo.

Jokić Begić (2012, str. 9) pravi, da je pridobivanje znanja pomembna aktivnost študentskega življenja, ki pa je lahko včasih precej zahtevna aktivnost. Študijske obveznosti, način razmišljanja in delo na fakulteti se precej razlikujejo od tistega, na kar so bili študenti do takrat navajeni (Jurin, 2012, str. 64). Vsakdan študenta oblikuje zaskrbljenost zaradi študijskih obveznosti, opravljanje izpitov, predstavitev nalog itn. (Jurin, 2012, str. 57). Slednje se sklada z ugotovitvami moje raziskave, glede na to, da so sogovorniki poudarili tudi težave, povezane z vsebino študija. Pri tem so omenili (pre)obsežno študijsko gradivo, počasno učenje in razumevanje, neznanje o tem, kako se pravilno učiti, nepoznavanje akademskih izrazov, učenje snovi in jezika v zelo kratkem času. Nekateri izmed njih so izpostavili, da so pogosto razmišljali o tem, kako bo potekal naslednji dan na fakulteti oziroma jim je stisko predstavljalo, ko so razmišljali o tem, ali jih bo profesor poklical k besedi in kako bodo predstavili naloge, ki so jih morali popraviti.

Ena izmed stvari, ki oblikuje vsakdan študenta, je prilagajanje na novo okolje (Jurin, 2012, str. 57). Ko gre za prilagajanje na novo okolje tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani, rezultati raziskave kažejo, da to obdobje ne mine brez določenih psihosocialnih stisk in težav. Sogovorniki na tem področju omenjajo predvsem težave, povezane z življenjem v novem okolju, v velikem in raznolikem mestu, težave, povezane z nepoznavanjem jezika, težave zaradi epidemije covid-19 in zaradi negotovosti glede prihodnost itn. Ena izmed težav, s katero se študenti soočajo pri prilagajanju na novo okolje in študentsko življenje, se nanaša na razreševanje stanovanjskega problema, in sicer glede iskanje stanovanja (Jurin, 2012, str. 64). Pri pregledu teorije je bilo izpostavljeno, da je pri tujih študentkah in študentih iskanje stanovanj precej kompleksno, ker so pri dodeljevanju mest v javnih študentskih domovih na dnu lestvice, obenem pa je veliko stanodajalcev, ki tujih študentov ne želijo sprejeti (Ravnak, 2021). Enako potrjujejo odgovori sogovornikov v moji raziskavi. Na tem področju so se udeleženci raziskave soočali z različnimi težavami, kot so, da imajo domači študenti in študentke prednost pri pridobitvi mesta v študentskem domu, zasedenost študentskih domov, izkušnja, da stanodajalci pogosto niso želeli oddati stanovanja tujcem ali študentom, visoke najemnine in stroški bivanja, neodzivnosti stanodajalcev, pomanjkanje najemniških stanovanj ipd.

Jurin (2012, str. 64) piše o tem, da študentom lahko stisko predstavlja tudi to, da morajo poleg študijskih obveznosti skrbeti še sami zase in si samostojno organizirati življenje, vstran od družine. Težave zaradi osamosvajanja so izpostavljali tudi sodelujoči v raziskavi.

Rezultati raziskave kažejo, da so se na začetku študija tuji študenti in študentke spopadali z občutkom stresa. Stres pa pomembno vpliva na psihofizično zdravje študentov in na njihovo učenje. Nižji nivo stresa je lahko koristen, ker študenta spodbuja, da se aktivira po svojih najboljših močeh in na ta način obvladuje stresne situacije. Po drugi strani pa višji nivo stresa pri študentih negativno vpliva na njihov študij v smislu, da ga zavira ali celo zaustavi, kar posledično lahko za študenta predstavlja velik problem (Rakočević, 2015, str. 26). Jurin (2012, str. 57) poudarja, da se določena skupina študentov v času študija težje spopada z vsemi zahtevami študijskega življenja in posledično razvije niz anksioznih motenj, kar potrjuje moja raziskava, saj so sogovorniki poudarjali, da so se večkrat soočali s socialno anksioznostjo, anksioznostjo pri javnih nastopih, pri sodelovanju v skupinah itn.

Ko gre za urejanje zdravstvenih storitev tujih študentov in študentk, ki se izobražujejo v Sloveniji, se ti tudi na tem področju srečujejo z različnimi izzivi. Tuji študenti in študentke, ki prihajajo iz držav, s katerimi so sklenjeni bilateralni sporazumi o socialnem zavarovanju, imajo

pravico do uveljavljanja le nujnih zdravstvenih storitev pri izvajalcih v javnem zdravstvenem sistemu v Sloveniji (Gov. Si, 2020). Sogovorniki pri temi zdravstvenih storitev omenjajo slabe izkušnje z urejenostjo zdravstvenega sistema za tuje študente in študentke v Sloveniji. Izpostavijo nezmožnost kontrolnega pregleda, dolge čakalne vrste, slabo kakovost obravnave in počasno odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente.

Večina tujih študentk in študentov, ki so sodelovali v raziskavi, se je soočalo z različnimi stiskami in težavami pri urejanju bivanja v Sloveniji. Na tem področju omenjajo dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje, nejasnost glede potrebne dokumentacije, težave pri informiranju o potrebni dokumentaciji, neodzivnost in neprijaznost zaposlenih na Upravni enoti itn., kar je skladno z ugotovitvami pri raziskavi, ki sta ja izvedli Kutlača in Bijelonić (2002, str. 58), ki poleg že navedenih težav izpostavljata še nepravočasno obveščanje tujih študentk in študentov o poteku postopka in večkratno dopolnjevanje vloge z isto dokumentacijo.

Še en izziv, s katerim so se srečevali tuji študenti in študentke na Univerzi v Ljubljani, se nanaša na finančni vidik. Kot poudarja Brezar (2014, str. 4 v Radilovič in Brezar, 2022, str. 73–74), v okviru varčevalnih ukrepov, ki so jih slovenske vlade začele uvajati po zadnji finančni krizi, je leta 2021 tujim študentom in študentkam bila odvzeta možnost pridobivanja državnih štipendij, kar zanje predstavlja velik izziv, še posebej z vidika plačevanja vseh stroškov bivanja. Na to kažejo tudi rezultati moje raziskave. Sogovorniki so kot glavni finančni izziv izpostavili neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji in tudi v matični državi. Poleg tega izpostavljajo še visoke najemnine, nezmožnost ali omejitve opravljanja študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti, pritisk zaradi finančne obremenitve staršev, težave zaradi dodatnih davkov za tujce itn.

V raziskavi sem se osredotočila na to, **kako tuje študentke in študenti rešujejo psihosocialne stiske in težave, s katerimi se srečujejo**. Večina sodelujočih v raziskavi je psihosocialne stiske in težave reševalo tako, da so se o njih pogovarjali z njimi pomembnimi osebami. Največkrat so bili omenjeni starši, prijatelji, sorodniki in znanci. Omenjena je bila podpora, pomoč in spodbujanje z njihove strani. Tovrstne načine lahko povežemo z varovalnimi dejavniki, ki jih Malekoff (2004, str. 15) izpostavi v obdobju mladostništva, in sicer omenja skupnost, družino oziroma povezanost in pozitiven odnos z njimi ter dosleden sistem priznavanja in spodbujanja. Omenja tudi posedovanje veščin in individualne dejavnike, kar se spet ujema z rezultati moje raziskave, glede na to, da so sogovorniki kot načine spopadanja s psihosocialnimi stiskami in

težavami omenili različne aktivnosti, hobije in svoje osebnostne lastnosti, ki so jim pomagale, kot je, na primer, zavzemanje zase, razvite socialne veščine, pogum.

Po 44. členu Zakona o tujcih (Ztuj-2), tujec, ki ima v RS izdano dovoljenje za začasno bivanje zaradi študija, se lahko v času veljavnosti tega dovoljenja v RS zaposli ali opravlja delo pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovna razmerja in delo študentov (*Zakon o tujcih*, 2021). Študentke in študenti tujci imajo torej tudi pravico oziroma možnost opravljanja študentskega dela v Sloveniji. Rezultati raziskave kažejo, da to pravico oziroma možnost tuji študenti in študentke izkoriščajo, saj na ta način lahko rešujejo finančne stiske, s katerimi se srečujejo v času študija. Drugi načini reševanja finančnih stisk se nanašajo na finančno podporo staršev in širše družine, skrbno ravnanje z denarjem, ugodnosti za tuje študente in študentke itn.

Wilkinson, Pickett (2012) in Verhaeghe (2014) kot eno ključnih tem za razumevanje vzpona psihosocialnih stisk, ki jih danes mladi doživljajo, navajajo pomanjkanje občutka povezanosti in sprejetosti v svojem okolju. To je bil eden izmed razlogov, zakaj sem se v raziskavi osredotočila tudi na **odnos domačih študentov in študentk do tujih študentov in študentk v okviru medkulturnih interakcij in njihovega vključevanja v visokošolsko okolje**. Rezultati raziskave kažejo, da ta odnos zaznamuje predvsem prisotnost predsodkov oziroma stereotipov, kar se povezuje s tem, kar Ule in Kuhar (2003, str. 24) poudarjata kot eno izmed stvari, s katerimi se mladi soočajo. Družbeno okolje jim pripisuje različne socialne oznake oziroma se soočajo s socialnim etiketiranjem. Poleg predsodkov s strani domačih študentov in študentk, sogovorniki omenjajo, da se domači študenti in študentke držijo zase, ne sprejemajo tujih študentov in študentk in jih obravnavajo kot manjvredne. V odnosu do njih pa je prav tako prisotna apatija. Po drugi strani nekateri sogovorniki izpostavljajo, da so ne glede na prisotnost predsodkov in apatije domači študenti in študentke izkazovali zanimanje za vzpostavljanje odnosa. Ta izkušnja se ujema z dejstvom, da nekateri mladostniki v obdobju postadolescence dosežejo usklajenost v medsebojnih odnosih ter sprejemajo in priznavajo razlike med sabo in drugim (Ule in Kuhar, 2003, str. 24).

Poštrak (2015, str. 271) poudarja, da je pri socialnem delu z mladimi pomembno, da se zavedamo, da je glavno vprašanje, kaj lahko storimo skupaj z mlado osebo, da jim bo bolje »tukaj in zdaj«. Osredotočamo se na to, kako lahko mlado osebo podpremo, da lahko bolje živi v njenem življenjskem svetu. Čeprav mladostništvo predstavlja približno le eno desetletje življenja posameznika, je uvod v nadaljnje življenje posameznika, zato ni zanemarljivo, kakšne podpore družine, skupnosti in družbe kot celote bo mlada oseba v tem obdobju deležna

(Gokhale in Gokul Ingole, 2019, str. 2). Prav zaradi tega me je v raziskavi zanimalo tudi, **kakšne oblike pomoči za lažjo prilagoditev na novo okolje potrebujejo tuji študenti in študentke**. Sodelujoči v raziskavi so bili enotni, da potrebujejo pomoč s strani drugih, predvsem starejših študentov in študentk, združenje, ki bi jim pomagalo glede usmerjanja na študiju, večjo ozaveščenost profesorjev, da tuji študenti in študentke ne poznajo dobro slovenskega jezika, pravico do državne štipendije, brezplačno urejanje bivanja, boljše dostopnost do psihosocialne pomoči in večjo pozornost, namenjeno tej tematiki. V okviru Univerze v Ljubljani že več let deluje psihosocialna svetovalnica za študente in zaposlene. zato se, glede na odgovore sodelujočih, poraja vprašanje, ali so tuji študenti in študentke o tej možnosti dovolj informirani in kaj se lahko naredi na tem področju, da bi bili pravočasno obveščeni o možnosti psihosocialne podpore in pomoči. Izpostavljajo pa tudi željo po večji sprejetosti v novem okolju, kar potrjujejo tudi druge raziskave (glej npr. Majetić, 2021, Radilović in Brezar, 2022).

Zadnje raziskovalno vprašanje, ki sem si ga zastavila v raziskavi, je bilo, **kakšne spremembe glede položaja in počutja tuji študenti in študentke prepoznajo po nekaj letih življenja v novem okolju**, saj se po Watermanu (1994) v času študija v identitetnem razvoju posameznika dogajajo največje spremembe. Študijsko okolje posamezniku omogoča, da pridobi različne izkušnje, ki usmerjajo njegovo pozornost na identitetna vprašanja in na različne poti razreševanja teh vprašanj (Poljšak Škraban, 2004, str. 84). Rezultati raziskave kažejo na to, da so se pri tujih študentkah in študentih spremembe zgodile na različnih področjih, in sicer glede študija in počutja v novem okolju, glede odnosa z domačimi študenti in študentkami in glede oblik pomoči za tuje študente in študentke. Udeleženci v raziskavi so poročali, da so po nekaj letih študija bolj sproščeni, bolj so se navadili oziroma prilagodili študijskemu sistemu, prav tako opažajo napredek glede študija. Občutijo manj stresa, več sprejetosti s strani domačih študentov, ne počutijo se več kot tujci in si med seboj pomagajo. Po nekaj letih življenja v novem okolju opažajo, da imajo manj domotožja in da so se dobro integrirali v novo okolje.

5.1. Kritična ocena uporabljene metodologije

Na koncu tega poglavja bom še kritično ovrednotila raziskavo. Glede na to, da sem dobila zelo obsežne in podrobne odgovore na raziskovalna vprašanja, ki sem si jih zastavila na začetku raziskave, menim, da je z vidika metodologije izvedena raziskava bila uspešna. Glede na to, da sem zbirala besedne opise (Mesec, 2009, str. 85) in novo, neposredno izkustveno gradivo (Mesec, 2009, str. 84), menim, da je bila opredelitev raziskave kot kvalitativne in empirične ustrežna. Merski instrument sem zastavila na podlagi osebnih izkušenj in prebrane teorije, ki se

navezuje na raziskovalni problem. Vprašanja sem ovrednotila kot ustrezna, glede na to, da sodelujoči v raziskavi niso imeli težav pri odgovarjanju in podajanju informacij o temi, za katero menim, da ni povsem enostavna za pogovor. Določene podatke v njihovih odgovorih sem spremenila, da bi lahko zagotovila anonimnost oziroma identiteto sodelujočih v raziskavi. Kot prednosti raziskave bi izpostavila dejstvo, da sem z raziskavo nekaterim tujim študentkam in študentom omogočila, da lahko izražajo svoja čustva, mnenja in stiske, s katerimi so se soočali in da bo njihov glas slišan. Najbolj pomembno prednost vidim v tem, da sem skupaj z njimi soustvarila varen prostor, v katerem so lahko izražali različne potrebe in predloge, za katere upam, da bodo v korist njim in drugim, sedanjim in bodočim tujim študentom in študentkam. Čeprav se zavedam, da izbrani vzorec pomeni, da pridobljene podatke težko posplošujem na druge tuje študente in študentke na Univerzi v Ljubljani, menim, da sem pridobila dober vpogled v tisto, s čimer se omenjena populacija srečuje. Vseeno pa bi večji vzorec dal še širšo sliko in omogočil še več informacij. Glede pridobivanja oseb, ki so bile pripravljene sodelovati v raziskavi, nisem imela nobenih težav. Menim, da so tuji študenti in študentke bili odzivni v tolikšnem obsegu, ker je to bil eden izmed načinov, kjer lahko spregovorijo o lastnih izkušnjah v zaupnem prostoru in kjer lahko predlagajo spremembe, ki so potrebne v družbi, za boljše počutje, enakovrednost, sprejetost in vključenost tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani.

6. SKLEPI

V tem poglavju bom predstavila bistvene sklepe, do katerih sem prišla na podlagi pridobljenih podatkov v izvedeni raziskavi. Zavedam se, da zaradi omejenosti vzorca, rezultate ni mogoče posplošiti na celotno populacijo.

- Tuji študenti in študentke na Univerzi v Ljubljani, ki so sodelovali v raziskavi, kot najbolj pogoste težave ob selitvi, začetku študija, prilagajanju na novo okolje in vzpostavljanju odnosov z drugimi izpostavijo težave zaradi jezika in težave zaradi pandemije covid-19.
- Pri učenju slovenskega jezika je sodelujočim v raziskavi največkrat težavo povzročala uporaba dvojine in sklonov.
- V začetnem obdobju bivanja v Ljubljani so se tuji študenti in študentke, ki so sodelovali v raziskavi, pri vzpostavljanju odnosov z drugimi pogosto soočali z občutkom tujosti, nesprejetosti in osamljenosti.
- Občutek osamljenosti je bil izpostavljen kot ena izmed največjih težav tudi ob selitvi in pri prilagajanju na novo okolje.
- Kot stiske in težave ob začetku študija, sogovorniki med drugim izpostavijo (pre)obsežno študijsko gradivo, počasno učenje in razumevanje snovi, nepoznavanje učinkovitih učnih strategij, nepoznavanje akademskih izrazov, učenje snovi in jezika v zelo kratkem času ipd.
- Ob selitvi in pri prilagajanju na novo okolje se tuji študenti in študentke, ki so sodelovali v raziskavi, soočajo predvsem s težavami zaradi osamosvajanja.
- Ob začetku študija so se tuji študenti in študentke, ki so sodelovali v raziskavi, pogosto soočali s stresom in socialno anksioznostjo.
- Udeleženci raziskave so pri iskanju stanovanja izpostavili številne stiske in težave, kot so prednost domačih študentk in študentov pri pridobivanju mest v javnih študentskih domovih, hitro zapolnjenost domov, namenjenih tudi tujim študentom, nepripravljenost nekaterih stanodajalcev oddati stanovanja tujcem ali študentom, visoke najemnine itn.
- Med slabe izkušnje štejejo urejenost zdravstvenega sistema za tuje študente in študentke. Sodelujoči v raziskavi omenijo nezmožnost kontrolnega pregleda, dolge čakalne vrste, slabo kakovostno obravnavo in počasno odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente.
- Kot finančne izzive sogovorniki največkrat omenijo neupravičenost do štipendije v Sloveniji in neupravičenost do štipendije v matični državi.

- Večina sogovornikov psihosocialne stiske in težave rešuje s pomočjo pogovorov, podpore in pomoči s strani njim pomembnih oseb.
- Med strategijami soočanja s stiskami in težavami so sodelujoči v raziskavi navedli še različne aktivnosti ter osebnostne značilnosti, ki so jim pri tem predstavljale pomembno podporo.
- Nekateri sogovorniki se s stiskami in težavami sprijaznijo, drugi pa se z njimi sploh ne soočajo.
- V okviru medkulturnih interakcij in vključevanja tujih študentov in študentk v visokošolsko okolje so sodelujoči v raziskavi ob začetku študija zaznali, da odnos domačih študentov do njih pogosto zaznamujejo predsodki, apatija, nesprejemanje ter obravnava, ki jih postavlja v podrejen ali manjvreden položaj. Kljub temu pa je prisotno tudi zanimanje za vzpostavljanje odnosa.
- Za lažjo prilagoditev na novo okolje ob začetku študija, sodelujoči v raziskavi, potrebujejo predvsem pomoč s strani drugih, starejših študentk in študentov, združenje, ki bi pomagalo tujim študentom in študentkam glede študija, in boljšo dostopnost psihosocialne pomoči.
- Za lažje urejanje bivanja med vsemi predlogi tujih študentk in študentov izstopajo predlogi hitrejšega procesa urejanja bivanja, brezplačno urejanje bivanja in seznam potrebne dokumentacije v različnih jezikih.
- Pri lažjem soočanju s finančnimi izzivi je bistvena ugotovitev, da sodelujoči v raziskavi potrebujejo pravico do štipendij.
- Spremembe, ki zaznamujejo položaj in počutje sodelujočih tujih študentov in študentk po nekaj letih študiranja in življenja v novem okolju, se nanašajo na boljše počutje zaradi poznavanja jezika, večjo sproščenost, navajenost in napredek.
- Pri odnosu z domačimi študenti in študentkami sodelujoči v raziskavi opažajo več sprejetosti s strani domačih študentov, odsotnost občutka tujosti, večje razumevanje in več medsebojne pomoči.
- Sogovorniki po nekaj letih življenja v novem okolju opažajo dobro integracijo v novo okolje.

7. PREDLOGI

V nadaljevanju bom na podlagi rezultatov izvedene raziskave predstavila predloge, ki lahko pripomorejo k boljšemu počutju in položaju tujih študentk in študentov na Univerzi v Ljubljani.

- Predlagam podajanje ustreznih informacij tujim študentom in študentkam glede dostopnosti psihosocialne pomoči na fakultetah in večje ozaveščanje med študenti in študentkami o tem že ob vpisu na fakulteto.
- Glede na to, da je eden izmed sogovornikov omenil, da na eni fakulteti že obstajajo predavanja na temo premagovanja stresa, predlagam še več organiziranja in izvajanja delavnic ali predavanj na vseh fakultetah, kjer bi se pogovarjalo o različnih strategijah soočanja in spopadanja z različnimi psihosocialnimi stiskami in težavami, in sicer za tuje in domače študentke in študente.
- Predlagam posebne skupine tutorjev za tuje študente in študentke na posameznih fakultetah, ki tega še nimajo. Z njihove strani bi se v prihodnosti lahko organiziralo tudi več druženj, kjer bi se vsi študenti, domači in tuji, med seboj spoznavali, vzpostavljali odnose in si pomagali.
- Predlagam razmislek o tem, kako preoblikovati učenje slovenskega jezika na tečaju Leto plus, da bi to čim bolj ustrezalo potrebam tujih študentk in študentov, predvsem pa večalo njihove priložnosti za pogovore v slovenskem jeziku (npr. učenje s pomočjo filmov, večji poudarek na pogovoru). Poleg tega predlagam razmislek o tem, kako tujim študentom in študentkam, ki niso upravičeni do tečaja Leto plus, vsaj na posameznih fakultetah zagotoviti druge oblike podpore za učenje jezika (npr. dodatne ure slovenskega jezika).
- Predlagam večjo ozaveščenost in izobraževanje zaposlenih na različnih institucijah, kot so UE, zdravstveni domovi ipd., in sicer o potrebah tujih študentk in študentov, da bi lahko bili bolj senzibilni na njihove potrebe.
- Glede na to, da je pridobitev dovoljenja za prebivanje dolgotrajen postopek, predlagam, da se tujim študentkam in študentom izda začasno potrdilo, s katerim bi imeli možnost prehajanja meje brez potrdila.
- Predlagam, da se na spletni strani Upravne enote Ljubljana v več različnih jezikih zapiše, katera dokumentacija je potrebna za pridobitev dovoljenja za prebivanje.
- Glede na to, da so nekatere izmed težav pri urejanju dovoljenja za prebivanje dolgotrajno čakanje, da dovoljenje za prebivanje traja samo eno leto in da število tujih študentk in študentov z vsakim letom narašča, predlagam reorganizacijo dela na Upravni enoti na način,

da bo eden izmed zaposlenih zadolžen samo za urejanje bivanja za tuje študente in študentke.

- Predlagam večje število delavnic na različnih fakultetah o odnosu in predsodkih do tujcev.
- Predlagam, da se na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije ponovno prouči možnost glede pravice tujih študentov in študentk do štipendije. Prav tako predlagam več študentskih domov, v katerih lahko bivajo tuji študenti in študentke, da bi lažje reševali stanovanjski problem.
- Predlagam združenja na fakultetah, ki bodo namenjena ponujanju pomoči tujim študentom in študentkam pri razumevanju študijskega procesa in prilagajanju v novem okolju.
- Predlagam večjo ozaveščenost in izobraževanje visokošolskih učiteljic in učiteljev na različnih fakultetah Univerze v Ljubljani o potrebah in stiskah tujih študentk in študentov ob začetku študija.

8. VIRI IN LITERATURA

- Agarwal, S., Jindal M., Maheshwari A. K., & Rastogi P. (2020). Study of Adolescent Stage and Its Impacts on Adolescents. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 7(6). Pridobljeno 25. 10. 2024 s <https://www.ejmcm.com/archives/volume-7/issue-6/9564>
- Boghean, C. (2016). The phenomenon of migration: opportunities and challenges. *The USV Annals of Economics and Public Administration*, 1(23). Pridobljeno 15. 11. 2024 s <http://www.annals.feaa.usv.ro/index.php/annals/index>
- Bonnie, R. J., & Backes, E. P. (2019). *The Promise of Adolescence: Realizing Opportunity for All Youth* [pdf]. Pridobljeno 25. 10. 2024 s <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31449373/>
- Botonjić, H. (2014). *Pravice in status študentov tretjih držav v Republiki Sloveniji* (Diplomsko delo). Pravna fakulteta, Ljubljana.
- Braconnier, A. (2005). *Kako razumeti mladostnika: priročnik za starše otrok, starih od 10 do 25 let*. Tržič: Učila International.
- Buhin Lončar, L. (2012). Usamljenost. V N. Jokić – Begić (ur.), *Psihosocijalne potrebe studenata* (str. 129 – 140). Pridobljeno 17. 2. 2025 s <https://www.unios.hr/>
- Bukovšek, N., & Žinger, K. (ur.) (2022). *Knjižica za študente s posebnim statusom in za študente tujce*. Ljubljana: Zveza ŠKIS.
- Castles, S., De Haas, H., & Miller, M. (2014). *The age of migration: international population movements in the modern world*. 5th ed. [pdf]. Pridobljeno 15. 11. 2024 s <https://archive.org/details/stephen-castles-hein-de-haas-mark-j.-miller-the-age-of-migration-International-p>
- Cremonini, L., & Antonowicz, D. (2009). In the Eye of the Beholder? Conceptualizing Academic Attraction in the Global Higher Education Market. *European Education*, 41(2). Pridobljeno 16. 11. 2024 s <https://doi.org/10.2753/EUE1056-4934410203>
- De Toni, M., Milharčič Hladnik, M., Sardoč, M., & Vižintin, M., A. (2012). *Raznolikost nas bogati* [pdf]. Pridobljeno 16. 11. 2024 s <https://www.dlib.si/>
- Gokhale, R., & Ingole, S. (2019). A study of psychosocial problems among junior college students. *MedPulse International Journal of Community Medicine*, 11(3). Pridobljeno 9. 11. 2024. s <https://www.medpulse.in/Community%20Medicine/Volume11Issue3.php>
- Gov.si. (2020). Pridobljeno 16. 12. 2024 s <https://www.gov.si/novice/2020-09-23-zdravstveno-zavarovanje-tujih-studentov/>

- Hawkins, J. (1995). Controlling crime before it happens: Risk – focused prevention. *National Institute of Justice Journal*, 229(10). Pridobljeno 28. 1. 2025 s https://www.ojp.gov/pdffiles/nijj_229.pdf
- Horvat, L., & Magajna L. (1989). *Razvojna psihologija* (2. natis). Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Hrzenjak, M., & Jalušič, V. (2011). *Vrata niso baš odprta (treba da jih gurneš, pa da se odvaraju): Perspektive v reševanju kompleksnih neenakosti* [pdf]. Pridobljeno 24. 11. 2024 s <https://www.dlib.si/>
- Jaffe, M. L. (1998). *Adolescence*. New York: Wiley.
- Jokić – Begić, N. (2012). Psihičko zdravlje. V N. Jokić – Begić (ur.), *Psihosocijalne potrebe studenata* (str. 13 – 32). Pridobljeno 17. 2. 2025 s <https://www.unios.hr/>
- Jokić – Begić, N. (ur.), (2012). *Psihosocijalne potrebe studenata* [pdf]. Pridobljeno 17. 2. 2025 s <https://www.unios.hr/>
- Jurin, T. (2012). Anksioznost. V N. Jokić – Begić (ur.), *Psihosocijalne potrebe studenata* (str. 55 – 80). Pridobljeno 17. 2. 2025 s <https://www.unios.hr/>
- Keuc, A. (ur.) (2020). *Migranti in begunci v Sloveniji 2020: agenda 2030 in migracije*. (Poročilo 2020.) Pridobljeno 16. 11. 2024 s <https://sloga-platform.org/nova-publikacija-zavoda-povod-agenda-2030-in-migracije/>
- Klinar, M., Pisek, S., Stritar Kočuk, M., & Šter, H. (2022). Poučevanje slovenščine za redno vpisane tuje študente na Univerzi v Ljubljani. V N. Pirih Svetina, & I. Ferbežar (ur.), *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. (str. 185 – 194). Pridobljeno 24. 11. 2024 s <https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-41/>
- Koser, K. (2017). *Mednarodne migracije: zelo kratek uvod*. Ljubljana: Krtina.
- Kutlača, J. & Bijelonić, S. (2022). *Težave študentov in študentk iz bivših jugoslovanskih držav na Univerzi v Ljubljani* (Diplomsko delo). Pridobljeno z Repozitorij Univerze v Ljubljani.
- Majetić, A. (2021). *Kulturni šok in integracija tujih študentov v Sloveniji* (Diplomsko delo). Pridobljeno z Repozitorij Univerze v Ljubljani.
- Malekoff, A. (2004). *Group work with adolescents: principles and practice*. 2nd ed. New York: Guilford Press.
- Marjanovič Umek, L. (2019). *Mladostništvo – obdobje raziskovanja identitete, razvijanja psihosocialne zrelosti ter kritičnega mišljenja in ustvarjalnosti*. Ljubljana: Slovensko osteološko društvo.
- Mikac, R., & Dragović, F. (2017). Masovne migracije: izazovi, posljedice, i put naprijed. *Forum za sigurnosne studije*, 1(1). Pridobljeno 19. 12. 2024 s <https://hrcak.srce.hr/198071>

- Mikuš Kos, A. (2017). *Duševno zdravje otrok današnjega časa*. Radovljica: Didakta.
- Milavec Kapun, M. (2023). Zdravstveno varstvo mednarodnih študentov. V M. Kavalir & M. Milavec Kapun (ur.), *Mednarodni študenti in zdravstvena komunikacija v Sloveniji* (str. 131 – 151). Pridobljeno 14. 10. 2024 s <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/419>
- Perruchoud, R., & Redpath – Cross, J. (ur.) (2011). *International migration law: glossary on migration*. 2nd ed. [pdf]. Pridobljeno 16. 11. 2024 s <https://publications.iom.int/>
- Pirih Svetina, N., & Kavalir, M. (2023). Mednarodni študenti v Sloveniji in na Univerzi v Ljubljani. V M. Kavalir & M. Milavec Kapun (ur.), *Mednarodni študenti in zdravstvena komunikacija v Sloveniji* (str. 44 – 62). Pridobljeno 14. 10. 2024 s <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/419>
- Poljšak – Škraban, O. (2004). *Obdobje adolescence in razvoj identitete: izbrane teme*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Postrak, M. (2015). Koncepti socialnega dela z mladimi. *Socialno delo*, 54(5). Pridobljeno 18. 10. 2024 s <https://www.dlib.si/>
- Pravilnik o šolninah in bivanju v študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v Republiki Sloveniji* (2022). Ur. I. RS [56/2022](#).
- Pravilnik o šolninah in drugih prispevkih v visokem šolstvu* (2022). Ur. I. RS [157/2022](#).
- Radilovič, H., & Brezar, B. (2022). »Čigavi študenti smo, če ne vaši«: sodobni boj za pravice »tujih« študentov v Sloveniji. *Andragoška spoznanja*, 28(2). Pridobljeno 18.10.2024 s <https://www.dlib.si/>
- Rakočević, V. (2015). Uticaj stresa na postignuća studenata. *Pravne teme*, 3(6). Pridobljeno 18. 2. 2025 s <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=542390>
- Ravnak, K. (urednik). (25. 10. 2021). *Študentske stiske, 3. del: Čigavi študenti pa smo, Slovenija, če ne tvoji?* [Radijski program]. Oddaja Botrstvo, Val 202.
- Razpotnik, Š., & Rapuš Pavel, J. (2023). Mladi, psihosocialne stiske in šola kot potencialni podporni dejavnik. *Sodobna pedagogika*, 74(2). Pridobljeno 10. 11. 2024 s <https://www.dlib.si/>
- Sironi, A., Bauloz, C., & Emmanuel, M. (ur.) (2019). *International migration law: glossary on migration* [pdf]. Pridobljeno 16. 11. 2024 s <https://publications.iom.int/>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2024). »Število prebivalcev v tretjem četrtletju zraslo«. SURS. <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11647>

- Statistični urad Republike Slovenije. (2024). *Tuji študenti terciarnega izobraževanja po skupinah držav, vrsti izobraževanja, spolu in vrsti mobilnosti, Slovenija, letno*. Pridobljeno 23. 11. 2024 s <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0955066S.px>
- Toplak, K. (2019). *Migracijski pojmovnik za mlade*. Maribor: Založba Aristej.
- Trbanc, M. (2005). Zaposlovanje in brezposelnost mladih. V A. Črnak Meglič (ur.), *Otroci in mladina v prehodni družbi: analiza položaja v Sloveniji* (str. 161 – 188). Maribor: Založba Aristej.
- Ule, M. (2008). *Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Ule, M., & Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina, starševstvo: spremembe življenjskih potekov v pozni moderni*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Verhaeghe, P. (2014). *What about me? The struggle for identity in a market - based society* [pdf]. Pridobljeno 27. 5. 2025 s <https://archive.org/details/whataboutmestrug0000verh/page/182/mode/2up>
- Vulić – Prtorić, A. (2012). Depresivnost. V N. Jokić – Begić (ur.), *Psihosocijalne potrebe studenata* (str. 107 – 128). Pridobljeno 17. 2. 2025 s <https://www.unios.hr/>
- Waterman, A. S. (1985). Identity in the context of adolescent psychology. *New directions for child and adolescent development*, 1985(30). Pridobljeno 27. 5. 2025 s <https://doi.org/10.1002/cd.23219853003>
- Wilkinson, R. G., & Pickett, K. (2012). *Velika ideja: zakaj je enakost boljša za vse*. Novo mesto: Penca.
- Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP – 2)* (2016). Ur. I. RS 6/2016.
- Zakon o subvencioniranju študentske prehrane (ZSŠP)* (2014). Ur. I. RS 86/2014.
- Zakon o štipendiranju (ZŠtip – 1)* (2013). Ur. I. RS 56/2013.
- Zakon o tujcih (Ztuj – 2)* (2021). Ur. I. RS 91/2021.
- Zakon o visokem šolstvu (ZViS)* (1993). Ur. I. RS 67/1993.
- Zupančič, M. (2019). Razvoj odnosov s starši v mladostništvu in na prehodu v odraslost. V L. Marjanovič Umek, & M. Zupančič (ur.), *Razvojna psihologija: izbrane teme 2.izd.* (str. 197 – 220). Ljubljana: Filozofska fakulteta.

9. PRILOGE

9.1. Vodilo za intervju

- SOCIO – DEMOGRAFSKI PODATKI

Spol?

Letnica rojstva?

Koliko let bivate v Sloveniji?

Iz katere države ste prišli v Slovenijo?

Na kateri fakulteti študirate?

Kaj je bil razlog, da ste se odločili za študij v Sloveniji?

- SELITEV V LJUBLJANO

Opišite, kako je izgledala vaša selitev v Ljubljano.

- Kako ste se počutili ob sami selitvi v Ljubljano?
- Kaj vam je pri selitvi v Ljubljano predstavljajo največjo stisko ali težavo?
- Kako ste stiske oz. težave, s katerimi ste se soočali ob selitvi v Ljubljano, reševal/a?

- NASTANITEV

Ali ste se pri iskanju nastanitve v Ljubljani soočali s kakšnimi stiskami oz. težavami? Če da, kakšnimi?

- Na kakšen način ste jih reševal/a?

- ZAČETEK ŠTUDIJA

Kakšni so bili vaši občutki na samem začetku študija?

- Kaj vam je ob začetku študijskega procesa povzročalo največjo stisko oz. težavo?
- Kaj vam je bilo v pomoč pri soočanju s stiskami oz. težavami ob začetku študija?
- Katere prilagoditve študijskega procesa so vam bile na voljo?
- Kaj bi še potrebovali, da bi lažje sledili študijskemu procesu?
- Kakšne spremembe glede študija oziroma vašega položaja in počutja v zvezi s študijem prepoznate sedaj, po par letih študiranja?

- PRILAGAJANJE

S kakšnimi stiskami in težavami, ste se soočali pri prilagajanju na novo okolje?

- Kakšne občutke ste pri tem doživljali?
- Kako se počutite zdaj, ko je minilo nekaj časa?

- UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

Opišite, kako je potekalo učenje slovenskega jezika?

- S kakšnimi stiskami in težavami ste se pri tem soočali?
- Kaj vam je najbolj pomagalo pri učenju slovenskega jezika?

- Kaj bi potrebovali, da bi učenje slovenskega jezika potekalo lažje?

- UREDITEV BIVANJA

Kako je potekalo urejanje dokumentacije za bivanje v Sloveniji?

- S kakšnimi stiskami in težavami ste se pri tem soočal/a?
- Kaj bi potrebovali, da bi urejanje bivanja potekalo lažje?

- ODNOSI

Kako je izgledalo vzpostavljanje odnosov z vrstniki oziroma z ljudmi, s katerimi ste se srečali na začetku vašega življenja v Ljubljani?

- S kakšnimi stiskami in težavami, ste se pri tem soočali?
- Kaj vam je bilo v pomoč pri vzpostavljanju odnosov?
- Kaj bi še potrebovali pri vzpostavljanju odnosov?
- Kakšen je bil odnos do vas s strani domačih študentov oziroma študentov, ki živijo v Sloveniji, na začetku študija?
- Kakšen je njihov odnos zdaj, po par letih življenja v Sloveniji, oziroma ali se je kaj spremenil in kako?

- FINANČNI VIDIK

Ali ste se tekom študija srečevali (se še srečujete) s finančnimi izzivi?

Mi lahko opišete, s kakšnimi in kako ste jih reševali?

Kaj bi še potrebovali, da bi se s finančnimi izzivi lažje srečevali?

- ZDRAVSTVENI VIDIK

Kakšne so vaše izkušnje, z zdravstvenim sistemom v Sloveniji in njegovo urejenostjo za tuje študentke in študente?

- PODPORA IN POMOČ

Ali ste se pri premagovanju stisk in težav poslužili kakšne psihosocialne, terapevtske ipd. pomoči? Če da, kakšne?

Če ne, kaj so razlogi za to?

S kakšnimi izzivi ste se pri iskanju psihosocialne, terapevtske ipd. pomoči srečevali?

Kakšne spremembe bi predlagali na tem področju in zakaj?

9.2. Odprto kodiranje

Preglednica 9.1: Odprto kodiranje intervjuja A

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A1	<i>Za študij v Sloveniji sem se odločila predvsem zaradi tega, ker je preveč prednosti za tuje študente</i>	Prednosti za tuje študente	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A2	<i>skoraj je brezplačno. Plačamo samo vpis, za razliko od drugih držav v Evropski uniji.</i>	Nizki stroški študiranja	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A3	<i>zaradi tega, ker moja država ni v Evropski uniji in tukaj dobim diplomo, ki je iz Evropske unije.</i>	Pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A4	<i>nisem želela študirati v svoji državi ker mi je sistem malo slabši kot v ostalih državah</i>	Slabši sistem izobraževanja v matični državi	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A5	<i>sem se odločila pač, da svojo osnovno in srednjo šolo nadaljujem na bolj kvalitetnem študiju, ker se mi zdi, da je teh pet let najbolj pomembnih za celotno preostalo življenje.</i>	Bolj kvaliteten študij	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A6	<i>je pomembno, da izberem, kakšen študij, ki bo bolj kakovosten in mi bo pomagal, da pridobim kakšno boljšo službo.</i>	Boljša možnost zaposlitve	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
A7	<i>mi je bilo težko najti stanovanje ker je takrat bilo res malo ljudi iz Makedonije</i>	Težave pri iskanju stanovanja zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A8	<i>Bilo mi je težko se povezati pa pridobiti kakšne vezi za stanovanje ali pa za sobo.</i>	Težave z navezovanjem stikov za iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A9	<i>sem se selila s starši.</i>	Selitev s starši	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
A10	<i>Prišli smo v Slovenijo z avtom</i>	Prihod v Slovenijo z avtom	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
A11	<i>potem sem ostala sama.</i>	Občutek osamljenosti	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A12	<i>ko sem v bistvu ostala sama, se mi zdi, da sem se soočala z realnostjo.</i>	Soočanje z realnostjo	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A13	<i>Bilo mi je težko, ker sem vedela, da sem na tisoč kilometrov stran od doma</i>	Stiska zaradi velike oddaljenosti od doma	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A14	<i>da ne bom toliko pogosto hodila doma, da bom hodila enkrat, dvakrat do trikrat na leto</i>	Redki odhodi domov	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A15	<i>da se moram osredotočati na študij</i>	Osredotočanje na študij	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A16	<i>na to, da se učim in da vse gre tako, kako bi moglo</i>	Osredotočanje na učenje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A17	<i>bilo je zelo težko, glede na to, da je tuja država</i>	Težave zaradi življenja v tuji državi	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A18	<i>da sem tuja študentka</i>	Težave zaradi statusa tujega študenta	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A19	<i>da ne poznam veliko ljudi</i>	Težave zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A20	<i>da ne znam niti jezika</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A21	<i>sem bila stara 19 let in sama, komaj 19 let.</i>	Osamosvojitvev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A22	<i>Bilo mi je težko, ker sem vedela, da jih ne bom mogla videti pogosto in da jih bom pogrešala</i>	Pogrešanje staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A23	<i>tudi stare starše</i>	Pogrešanje starih staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A24	<i>o njih sem na primer, vedno razmišljala, da jih lahko vidim zadnjič v življenju, ker so starejši in da se lahko kaj zgodi.</i>	Razmišljanje o smrti starih staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A25	<i>To je zelo negativno vplivalo name, me je spravljalo v takšno emotivno stanje, ki je zelo težko.</i>	Čustvena stiska ob razmišljanju o smrti starih staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A26	<i>Počutila sem se anksiozno,</i>	Anksioznost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A27	<i>depresivno, ko bi razmišljala o tem.</i>	Depresivno počutje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A28	<i>Ne splača se iti tako pogosto in smo tudi časovno omejeni, glede na vse obveznosti na fakulteti.</i>	Redki odhodi domov zaradi časovne omejenosti	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A29	<i>Največja težava mi je takrat bila, da sem bila v stanovanju s tremi neznanci</i>	Težava zaradi življenja z neznanci	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A30	<i>mi je bilo težko se navaditi na njihove navade pa izpostaviti svoje navade.</i>	Težave pri navajanju na skupno življenje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A31	<i>da začnem konkretno živeti sama in da ene stvari delam sama.</i>	Osamosvojitvev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A32	<i>ta komunikacija z njimi.</i>	Težave zaradi komunikacije s sostanovalci	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A33	<i>Vedno sem se pogovarjala z mami, prek telefona.</i>	Pogovor z mamo	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A34	<i>Veliko so mi pomagale tudi cimre, ki so bile že par let tukaj v Ljubljani in so bile starejše od mene.</i>	Pomoč s strani sostanovalk	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A35	<i>največjo podporo sem dobila od fanta</i>	Podpora s strani fanta	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A36	<i>pa še prijateljic, ki jih imam dol, doma.</i>	Podpora s strani prijateljic iz matične države	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A37	<i>sčasoma tudi ljudje, ki sem jih spoznala tukaj, v Ljubljani, kolegi, kolegice, znanci in tako.</i>	Podpora s strani novih prijateljev in znancev	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A38	<i>Razumeli so situacijo, da sem tuja študentka, da mi je petkrat težje, kakor če si študent v svoji državi in sem dobila pomoč tudi od njih.</i>	Razumevanje in pomoč novih prijateljev in znancev zaradi drugačnih osebnih okoliščin	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
A39	<i>Težave so, takrat bile in tudi danes so, ker se mi zdi, da je veliko študentov v Ljubljani in ni pol prostora pa stanovanja za vsakogar.</i>	Pomanjkanje namestitev za študente	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A40	<i>ni bilo tako drago, kot je danes ampak takrat je bila težava ker, kot tuji študent dobiš rezultate, da si sprejet na študij komaj v začetku septembra.</i>	Pozno obveščanje o sprejemu na študij	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A41	<i>začnemo s študijem v začetku oktobra in ti imaš manj kot en mesec, da dobiš stanovanje, to je bila težava, ker nam je zmanjkalo časa.</i>	Pomanjkanje časa	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A42	<i>druga težava je bilo to, da najemnine so vseeno bile drage</i>	Drage najemnine	Stiske in težave ob iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A43	<i>moraš spremljati kaj se dogaja, na ta način edino dobiš stanovanje.</i>	Redno spremljanje ponudb nastanitev	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A44	<i>Še ena negativna stvar za tuje študente je tudi to, da ne dobimo sobe v študentskem domu.</i>	Nezmožnost bivanja v državnih študentskih domovih	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A45	<i>Meni se zdi, da Slovenci imajo prednost, da dobijo sobo v študentskih domovih, ker je bolj poceni in v bližini naših fakultet.</i>	Prednost Slovencev pri bivanju v študentskih domovih	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A46	<i>mojem tisti tuji študenti, ki nismo iz Evropske unije ne moremo dobiti sobe v državnem študentskem domu, v privatnem pa itak.</i>	Nezmožnost bivanja v državnih študentskih domovih	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A47	<i>smo iskali stanovanje jaz pa še en fant, samo nismo mogli dobiti skupaj.</i>	Skupno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A48	<i>sem iskala z eno skupino ljudi, smo želeli celo stanovanje ampak nismo mogli dobiti.</i>	Skupno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A49	<i>Pol smo se razdelili in smo s pomočjo postov na Facebooku pa ostalih socialnih omrežjih iskali.</i>	Iskanje namestitve preko socialnih omrežjih	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A50	<i>Ni bilo šanse, da smo šli v živo gledati, smo morali iskati online.</i>	Nezmožnost iskanja stanovanja v živo	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A51	<i>Zdaj je veliko število Makedoncev v Sloveniji, ki si radi pomagamo med sabo in tudi v mojem primeru, mi je en človek, ki je tudi iz Severne Makedonije pomagal.</i>	Medsebojna pomoč med tujci	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A52	<i>mi je on pomagal v bistvu, da se zmenim z lastnico, niti ga ne poznam.</i>	Pomoč s strani neznanca	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
A53	<i>Jaz sem mislila, da bom obupala, ker je bilo zelo težko.</i>	Obup	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
A54	<i>Nekaj razumeš, nekaj pol ne razumeš.</i>	Nepopolno razumevanje jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A55	<i>Ne moreš pisati, ker ti je zelo težko</i>	Nezmožnost pisanja v slovenskem jeziku	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A56	<i>ne moreš slediti, si utrujen.</i>	Utrujenost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
A57	<i>Naporen urnik imaš.</i>	Naporen urnik	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A58	<i>Jaz sem si zastavila cilj, da bom naredila vsaj prvi letnik, potem pa se bom odločila, a bom ostala ali bom šla nazaj domov</i>	Negotovost glede nadaljevanja študija	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A59	<i>veliko drugih tujih študentov so obupali že na prvem semestru.</i>	Obup drugih tujih študentov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A60	<i>Šli so nazaj domov, ker jim je bilo težko</i>	Vrnitev domov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A61	<i>je bil drugačen sistem, kot so pričakovali.</i>	Neizpolnjena pričakovanja	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A62	<i>Veliko je vse bilo elektronsko, veliko predstavitev</i>	Neizpolnjena pričakovanja	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A63	<i>težko jim je bilo razumeti vse tisto kar se tiče študija zaradi jezika</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A64	<i>nekaj ne razumeš in potem zelo pozno ugotoviš, da nekaj rabiš narediti in nič ne moreš spremeniti, ker je itak pozno</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A65	<i>Največja stiska je bil jezik</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A66	<i>sem se odločila za tečaj A1 slovenščine in sem ga končala, ampak mi ni veliko pomagalo, ker so to čisto osnovni izrazi.</i>	Osnovno znanje slovenskega jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A67	<i>na fakulteti se itak že od prvega dneva začne bolj strokovno</i>	Strokovni jezik na fakulteti	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A68	<i>pa še hitro govorijo</i>	Hitro govorjenje v slovenskem jeziku	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A69	<i>in so maske imeli.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A70	<i>Zaradi tega mi je bilo zelo težko slediti</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A71	<i>kolege, če vprašaš, ker so mladi, niso mi znali povedati v srbsko – hrvaškem jeziku.</i>	Težavi pri sporazumevanju s kolegi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A72	<i>To mi je tudi bilo težko, se z njimi sporazumevati, nekaj smo probali po angleško, ampak težje je.</i>	Težave pri sporazumevanju s kolegi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A73	<i>Imela sem tudi tuje študente kot kolege, iz Hrvaške, Bosne in Severne Makedonije, pa smo bili vsi na istem, nisem bila toliko sama in smo si med sabo pomagali.</i>	Medsebojna pomoč med tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A74	<i>Težko mi je tudi bilo prevajati vse v jezik, ki ga razumem, ti odvzame več časa.</i>	Zamudno prevajanje v materni jezik	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A75	<i>sem imela težavo pri tem, da na fakulteti ni bilo toliko organizirano tisti prvi dan,</i>	Slaba organizacija na fakulteti	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A76	<i>sem se komaj znašla, kjer moram iti, v katero predavalnico, ker nisem razumela.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A77	<i>bi spremenila to, da bi bila boljša organizacija,</i>	Boljša organizacija na fakulteti	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
A78	<i>da mogoče kakšni starejši študenti počakajo bruce in jim povedo, kam je treba iti, v katero smer, kjer ima predavanje.</i>	Pomoč s strani starejših študentov	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
A79	<i>Drugi dan smo na primer dobili tutorja, ki je za tuje študente, in ona nam je vedno bila dostopna.</i>	Pomoč s strani tutorjev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A80	<i>Če smo kaj rabili, smo se z njo pogovarjali, ona nam je pomagala ker na našem oddelku imamo tutorje za tuje študente, Erasmus študente in tutorja za vsak letnik.</i>	Pomoč s strani tutorjev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A81	<i>Podpora mame je veliko govorila z mano, ure in ure.</i>	Podpora s strani mame	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A82	<i>Ati ni študiral pa v bistvu se ni mogel poistovetiti s tem, ampak sem vseeno tudi od njega imela podporo in razumevanje.</i>	Podpora s strani očeta	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A83	<i>profesorji, ki so starejši, pa razumejo srbsko – hrvaško, so nam res prišli nasproti in so razumeli, koliko težko je študirati v tujem jeziku.</i>	Podpora s strani profesorjev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A84	<i>so po mojem razumeli, da kakšno besedo ali skoraj celotni izpit napišemo po srbsko – hrvaško ali angleško.</i>	Pisanje izpitov v srbo – hrvaškem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
A85	<i>so nas tudi spraševali, če lahko nam dajo izpite po angleško.</i>	Pisanje izpitov v angleščini	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
A86	<i>Vsakič so bili zelo veseli, da nam pomagajo, če kaj vprašamo.</i>	Podpora s strani profesorjev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A87	<i>nisem pod tolikšnim stresom, mi ni tako težko.</i>	Manj stresno počutje	Spremembe glede študija	Spremembe
A88	<i>Sem ugotovila, kakšen sistem je, sem ostala na biotehniški fakulteti, ker mi je tako bilo lažje.</i>	Boljše razumevanje študijskega procesa	Spremembe glede študija	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A89	<i>sem tudi ugotovila, kako naj se učim, kako naj študiram, kako naj se pripravim za seminarsko, kolokvij, izpit, kar mi je bilo precej zahtevno, vsaj tisto prvo leto.</i>	Boljše razumevanje študijskega procesa	Spremembe glede študija	Spremembe
A90	<i>pa vem, da se bo vse dalo skozi, da vse gre, če si discipliniran, delaš sproti, oddaš takrat ko moraš oddati, odpišeš to kar moraš odpisati</i>	Boljše razumevanje študijskega procesa	Spremembe glede študija	Spremembe
A91	<i>pa mi je lažje iskreno povedano ker sem se navadila na jezik, profesorje, asistente, kolege, na samo mesto in vse ostalo.</i>	Navajenost	Spremembe glede študija	Spremembe
A92	<i>Ljubljana, se mi je zdela kot zelo velika, nisem si mogla zapomniti stvari, kje so pa kaj je kaj.</i>	Neiznajdljivost v velikem mestu	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A93	<i>Bilo mi je zelo težko se znajti pa nekje priti, pa nekaj vprašati v kakšni ustanovi.</i>	Neiznajdljivost v velikem mestu	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A94	<i>Nočeš v angleščini vprašati, ker itak si v Sloveniji pa hočeš v slovenščini vprašati pa ne gre, pa potem probaš v kakšnem drugem jeziku.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A95	<i>sčasoma pa sem se navadila.</i>	Navajenost	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A96	<i>par mesecev sem rabila, da ugotovim kako vse funkcionira, javni prevozi, pa vse ostalo kar se veže na samo mesto.</i>	Zamudno ugotavljanje načina življenja	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A97	<i>na začetku, mi je tisto, da se znajdem v tem novem prostoru, predstavljalo težavo.</i>	Neiznajdljivost v velikem mestu	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A98	<i>me je bilo sram zaradi naglasa.</i>	Sram	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A99	<i>Če kaj povem, a bo narobe ali bo pravilno</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A100	<i>sem skoz hodila z Googlovim prevajalcem, da napišem, če ne bom znala povedati.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A101	<i>Nisem želela v drugem jeziku</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A102	<i>ker se mi zdi, da je spoštovanje do ostalih, da govorim po slovensko, če sem že v Sloveniji.</i>	Spoštovanje do Slovencev	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A103	<i>stresno je bilo.</i>	Stres	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A104	<i>A bom zamudila, a bom pravočasna, a bom na pravo mesto šla, ali bom pravilno vprašala in dobila tisto stvar, ki jo rabimo.</i>	Negotovost	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A105	<i>Precej težko mi je bilo.</i>	Občutek stiske	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A106	<i>Negotovo sem se počutila, ker sem vse delala prvič.</i>	Negotovost	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A107	<i>zdaj mi lažje, sem se navadila.</i>	Navajenost	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A108	<i>mi je lažje kot prej, če več mesecev ne grem domov</i>	Sprememba glede počutja zaradi redkih odhodov domov	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A109	<i>obožujem Ljubljano, tako pozimi kot poleti.</i>	Oboževanje Ljubljane	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A110	<i>je več ljudi prišlo sem študirat pa smo vsi iz Makedonije ali kakšne druge države in se družimo, nam je lažje ker smo vsi na istem.</i>	Boljše počutje zaradi druženja s tujimi študenti	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A111	<i>tudi pomagam ostalim, ko pridejo študirati, za kakšne dokumente, prijavo na fakulteto, iskanje stanovanja</i>	Medsebojna pomoč med tujimi študenti	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A112	<i>že imam izkušnje in izkušnje zelo pomagajo.</i>	Pridobitev izkušenj	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A113	<i>Zdaj je vse navada</i>	Navajenost	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A114	<i>nič ni stresno.</i>	Odsotnost stresa	Spremembe glede počutja v novem okolju	
A115	<i>Poznam jezik, vse razumem in je stokrat lažje, kot je bilo na začetku.</i>	Boljše počutje zaradi poznavanja jezika	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
A116	<i>najprej sem tri meseca poslušala online in sem dobila A1 certifikat</i>	Online tečaj slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A117	<i>To so bile osnovne stvari, ki so mi pomagale v vsakdanjem življenju, ne pa pri študiju.</i>	Osnovno znanje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A118	<i>Ena lepa priložnost pa, ki jo dobijo vsi tuji študenti, ki pridejo, je to, da imamo brezplačni tečaj Leto plus</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A119	<i>smo ga obiskovali skozi celi prvi letnik, enkrat na teden.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A120	<i>Pisali smo tudi izpit in smo dobili ocene in kreditne točke, ki smo jih zamenjali za izpit za kakšen izbirni predmet na naših fakultetah.</i>	Leto plus kot olajšava na študiju	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
A121	<i>ena priložnost, da imaš stik z drugimi tujimi študenti, pa se povežeš in imaš več stikov z ljudmi in da vidiš, da so vsi na istem.</i>	Povezovanje z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A122	<i>se vsi poskušajo naučiti slovenščino in da je tudi njim težko, in na koncu ti rata malo lažje.</i>	Boljše počutje zaradi povezovanja z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A123	<i>prvič sem slišala, da obstaja dvojina in mi je bilo težko.</i>	Težave zaradi dvojine	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A124	<i>edino pri latinščini sem se učila sklone, v makedonščini sklonov nimamo.</i>	Težave zaradi sklonov	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A125	<i>V slovenščini pa so mi bili težava, prav zaradi tega in se moraš navaditi, da jih uporabljaš.</i>	Težave zaradi sklonov	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A126	<i>slovenski jezik ni toliko podoben ostalim jezikom, ki sem jih poznala, srbščino in hrvaščino.</i>	Drugačnost slovenskega jezika v primerjavi z znanimi jeziki	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A127	<i>S slovenščino sem se prvič v življenju srečala, ko sem bila stara 19 let.</i>	Prvo srečanje s slovenskim jezikom	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A128	<i>ko si starejši, se ti je še težje naučiti tuji jezik.</i>	Težave pri učenju jezika zaradi starosti	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A129	<i>Pri učenju slovenščine sem imela stisko pri tem, da sem razmišljala, kako me bodo ostali razumeli,</i>	Stiska zaradi razumevanja s strani Slovencev	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A130	<i>kaj bodo razmišljali o meni</i>	Stiska zaradi mnenja Slovencev	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A131	<i>itak si tujec in vedno boš.</i>	Občutek tujosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
A132	<i>mi je največ pomagalo to, da sem se vsak dan pogovarjala v slovenščini</i>	Vsakodneven pogovor v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A133	<i>če kaj rečem narobe, ali se ne spomnim kakšne besede, so mi oni tudi pomagali, da se naučim pa da nekaj pravilno povem ali napišem pa to.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A134	<i>da bi večji poudarek bil na tem učenju s pomočjo filmov, nadaljevanj, da poslušam, pa poskušam čim več razumeti.</i>	Učenje jezika s pomočjo filmov in nadaljevanj	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
A135	<i>Urejanje dokumentacije se je začelo že doma.</i>	Začetek urejanja dokumentacije v matični državi	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
A136	<i>je problem v tem, da nisem mogla najti nobenega seznama, na katerem je pisalo, kar vse rabimo, katere dokumente, da bi pridobili vizum.</i>	Problemi zaradi neinformiranosti o potrebni dokumentaciji	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A137	<i>Uredili smo dokumente tako, da so nam starejši študenti povedali kaj so oni rabili par let nazaj</i>	Informiranje s strani starejših študentov	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
A138	<i>je bilo v bistvu veliko zmede tukaj, ker vprašaš različne ljudi in je veliko stvari.</i>	Zmeda zaradi različnih informacij s strani starejših študentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A139	<i>Jaz sem pa oddala prijavo konec septembra in sem čakala par mesecev.</i>	Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
A140	<i>Decembra še vedno nisem imela dovoljenja, kar mi je bilo precej stresno.</i>	Stres zaradi dolgega čakanja na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A141	<i>Moraš vedno vprašat, klicati, kaj se dogaja, preverjati a si kaj dobil po pošti ali preko maila</i>	Zamudno spraševanje o dovoljenju za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A142	<i>ta pridobitev prvega dovoljenja mi je res povzročala stres, ker brez tega ne moreš dobiti niti davčne številke, ne moreš odpreti bančnega računa, ne moreš začeti delati prek študentskega servisa.</i>	Stres zaradi dolgega čakanja na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A143	<i>Nimaš dovoljenja da lahko prebivaš v Sloveniji, ampak študiraš, študij se je začel že oktobra.</i>	Študiranje brez dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A144	<i>vsako leto traja par mesecev, dokler ne dobiš dovoljenja.</i>	Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A145	<i>stiska je tudi to, da vsako leto plačaš 70 evrov, kar za študenta ni malo.</i>	Plačljivo dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A146	<i>seznam, kar vse rabimo</i>	Seznam potrebne dokumentacije	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
A147	<i>da imamo več informacij od same fakultete</i>	Večja informiranost s strani fakultete	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
A148	<i>da se fakulteta poveže z Upravno enoto</i>	Povezanost med fakulteto in Upravno enoto	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
A149	<i>ti eden reče eno stvar, drugi drugo in potem ti ne veš točno, kaj rabiš.</i>	Zmeda zaradi različnih informacij s strani starejših študentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A150	<i>da nismo omejeni, oziroma, da smemo iti ven meja Slovenije, brez potrdila.</i>	Zmožnost prehajanja meje brez potrdila	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
A151	<i>nikoli ne veš, a boš moral iti domov, in je stresno, ne moreš si nič načrtovati, ker ne veš, kdaj ga boš dobil.</i>	Stres zaradi negotovosti glede pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
A152	<i>da bi urejanje bivanja bilo brezplačno</i>	Brezplačno urejanje bivanja	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
A153	<i>tisti, ki smo iz Balkanskih držav, smo itak od prvega dneva bili skupaj, smo se pogovarjali v makedonščini ali srbsčini in mi je z njimi bilo lažje, ker sem ugotovila, da nisem sama.</i>	Povezovanje z drugimi tujimi študenti	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
A154	<i>mi je bilo lažje z njimi vzpostaviti odnos kot s Slovenci, ne vem zakaj.</i>	Lažje vzpostavljanje odnosov z drugimi tujimi študenti kot s Slovenci	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
A155	<i>Po mojem smo mi bolj odprti za družbo pa nova poznanstva.</i>	Večja odprtost tujih študentov v primerjavi z domačimi študenti	Razlike med domačimi in tujimi študenti	Odnosi
A156	<i>S Slovenci je potekalo težko, smo se pogovarjali v angleščini, ampak...</i>	Težavno vzpostavljanje odnosov s Slovenci	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A157	<i>Prva težava je bila jezik</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A158	<i>druga težava je to, da so bolj zaprti kot mi in te po mojem ne morejo sprejeti takoj, preden te ne spoznajo bolj, za razliko od nas, ki smo malo bolj odprti kot narod</i>	Večja odprtost tujih študentov v primerjavi z domačimi študenti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A159	<i>sem iskreno mislila, da me nikoli ne bodo sprejeli, da ne bom imela družbe med Slovenci</i>	Nesprejetost s strani domačih študentov	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A160	<i>ko so ugotovili, da se zelo trudim, pa vprašam, poskušam biti prijazna in ko so ugotovili vse to, so me sprejeli.</i>	Sprejetost s strani domačih študentov po določenem času	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
A161	<i>ko sem nekaj rabila, kakšno pomoč ali kaj drugega, sem prijazno vprašala.</i>	Iskanje pomoči od domačih študentov	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A162	<i>sem vrnila nazaj tisto pomoč na neki način, ali nekaj podarim ali jim tudi pomagam, če lahko.</i>	Vrnitev pomoči nazaj in dajanje daril domačim študentom	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A163	<i>Sem jim želela pokazati, da jih spoštujem, da sem zelo hvaležna, da so mi pomagali.</i>	Pokazovanje hvaležnosti in spoštovanja do domačih študentov	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A164	<i>če ti oni ne pomagajo, nimaš koga drugega.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A165	<i>Drugi tujci so itak na istem kot ti, njim je tudi težko.</i>	Enake težave tujih študentov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
A166	<i>Edino kar ti pomaga takrat ko si tuji študent, so Slovenci, ker poslušajo na svojem jeziku.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
A167	<i>Pri sebi bi potrebovala to, da sem bolj odprta.</i>	Večja odprtost pri vzpostavljanju odnosov	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A168	<i>Da mi je lažje priti do nekoga, vprašati za pomoč, da me ni sram in da mi ni stresno.</i>	Vzpostavljanje odnosov brez sramu in stresa	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A169	<i>da iskreno povem, če kaj rabim glede študiranja ali življenja nasploh.</i>	Iskrenost pri vzpostavljanju odnosov	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A170	<i>Voljo sem imela, ampak nisem imela poguma.</i>	Pomanjkanje poguma	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A171	<i>Bi v bistvu rabila več poguma.</i>	Več poguma pri vzpostavljanju odnosov	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
A172	<i>me danes ne doživljajo kot tujko</i>	Drugačen odnos s strani domačih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
A173	<i>se niti ne počutim kot tujka med njimi.</i>	Odsotnost občutka tujosti med domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
A174	<i>bolj govorim slovensko in mi je lažje se razumeti</i>	Lažje razumevanje med tujimi in domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
A175	<i>se kaj zmeniti, predlagati, se učiti skupaj in si pomagati med sabo, ker zdaj tudi jaz lahko pomagam, ne rabim samo jaz pomoči.</i>	Medsebojna pomoč med tujimi in domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
A176	<i>je težava v tem, da sem bila prvič sama in sem sama mogla kontrolirati denar, ki ga imam.</i>	Samostojno upravljanje z denarjem	Finančni izzivi	Finančni vidik
A177	<i>visoka najemnina za naše standarde, to je velik izziv.</i>	Visoka najemnina	Finančni izzivi	Finančni vidik
A178	<i>sem začela delati prek študentskega servisa</i>	Delo prek študentskega servisa	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
A179	<i>vseeno je težava, ker prav te fakultetske obveznosti ti ne dovolijo, da zaslužiš toliko denarja, kolikor ga rabiš.</i>	Omejenost študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti	Finančni izzivi	Finančni vidik
A180	<i>rabim finančno pomoč od staršev.</i>	Finančna pomoč s strani staršev	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
A181	<i>sem dobila pomoč od same države.</i>	Pomoč s strani države	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
A182	<i>študentski boni, bolj poceni študentske karte.</i>	Študentske ugodnosti	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
A183	<i>Slovenija ponuja veliko prednosti za študente</i>	Veliko prednosti za tuje študente	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
A184	<i>Boljši urnik na fakulteti.</i>	Boljši urnik	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
A185	<i>lahko dopoldne nekaj delam, potem popoldne imam predavanja in vaje.</i>	Študentsko delo dopoldne	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
A186	<i>bi več časa rabila za delo.</i>	Potreba za več časa za študentsko delo	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
A187	<i>dobimo zdravstveno zavarovanje prek našega zdravstvenega zavarovanja v Makedoniji.</i>	Urejanje zdravstvenega zavarovanja prek zdravstvenega	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
		zavarovanja v matični državi		
A188	<i>zdaj po novem, nam slovensko zavarovanje pokrije 90% stroškov, ki jih moramo plačati pri kakšnem pregledu ali ko greš nekaj kupiti v lekarno.</i>	Kritje določenega odstotka stroškov	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
A189	<i>nam to zelo pomaga, ker 90% ni malo.</i>	Pomoč s strani države	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
A190	<i>Po mojem kot študenti dobimo vse ko rabimo.</i>	Pomoč s strani države	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
A191	<i>Če je kakšen bolj kompliciran pregled, se naročiš, dobiš napotnico pa greš lahko tudi brezplačno na kakršen koli pregled.</i>	Brezplačni pregledi	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
A192	<i>Slabe izkušnje so v bistvu dolge čakalne vrste tudi če je kaj nujnega in ti se bolj splača če greš domov urediti stvari, ker pri nas ne čakamo toliko dolgo.</i>	Dolge čakalne vrste	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
A193	<i>Takrat nisem, ampak zdaj ko sem starejša glih razmišljam o tem, da bi mi to mogoče veliko pomagalo, da grem skozi vse tiste stvari.</i>	Ni se posluževala psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
A194	<i>se je veliko stvari dogajalo, veliko težav je bilo, naporno je bilo in kako bi si izdvojila denar še za to?</i>	Plačljivost psihosocialne pomoči	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A195	<i>Pa mi še noben ni predlagal.</i>	Nepoznavanje oblik pomoči	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A196	<i>bi mi bilo lažje, da mi je nekdo starejši predlagal, da probam na ta način premagati stiske in težave.</i>	Informiranje s strani starejših študentov o možnih oblikah pomoči	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A197	<i>Nisem poznala dobro jezika, da bi razložila, kako se počutim.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A198	<i>finance in omejitev dostopnosti zaradi tega.</i>	Omejena dostopnost do psihosocialne pomoči zaradi financ in nepoznavanja jezika	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A199	<i>Kolikor jaz vem, je še to, da se pri teh državnih veliko čaka, da prideš na vrsto, pa dobiš termin.</i>	Dolge čakalne vrste	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A200	<i>Privatna pomoč pa je predraga.</i>	Drage zasebne storitve	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
A201	<i>Da se malo spremeni sistem</i>	Sprememba sistema	Predlagane spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči	Spremembe
A202	<i>da študenti imajo več prednosti, da dobijo tudi prej termine za psihologe, psihoterapevte.</i>	Večja prednost študentov pri iskanju terapevtske pomoči	Predlagane spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči	Spremembe
A203	<i>bi mogli tudi psihologi pa psihoterapevti biti bolj dostopni.</i>	Boljša dostopnost terapevtske pomoči	Predlagane spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči	Spremembe

Preglednica 9.2: Odprto kodiranje intervjuja B

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B1	<i>Jaz prihajam iz manjšega mesta in v mojem mestu ni veliko možnosti za študij.</i>	Pomanjkljivost možnosti za študij v domačem okolju	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
B2	<i>sem se za študij v Sloveniji odločila predvsem zaradi večje raznolikosti oziroma možnosti fakultet in smeri.</i>	Večja izbira fakultet	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
B3	<i>selitev v Ljubljano je bila precej stresna.</i>	Stres	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B4	<i>se je takrat pojavil nevaren virus znan vsem kot COVID</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B5	<i>sem mogla sama priti brez podpore staršev</i>	Prihod v Ljubljano brez podpore staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B6	<i>pustiti družino</i>	Puščanje družine v domačem okolju	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B7	<i>priti v neznano okolje</i>	Prihod v neznano okolje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B8	<i>potem biti zaprta še deset dni v karanteni.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B9	<i>nisem mogla vnaprej najti stanovanja</i>	Nezmožnost iskanja stanovanja vnaprej	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B10	<i>prihod v Slovenijo oziroma v Ljubljano bil v bistvu prihod v neznano.</i>	Prihod v neznano okolje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B11	<i>To obdobje je bilo res hudo zame.</i>	Hudo obdobje selitve	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B12	<i>sem se psihično počutila zelo slabo</i>	Slabo počutje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B13	<i>teh deset dni sem veliko jokala.</i>	Jok	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B14	<i>Bilo me je strah pred prihodnostjo</i>	Strah pred prihodnostjo	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B15	<i>sem se pogosto spraševala ali sem to res rabila v življenju in ali bom zmogla vse.</i>	Spraševanje o odločitvah in nezaupanje vase	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B16	<i>Bil je precej velik izziv psihično.</i>	Velik psihični izziv	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B17	<i>to je bilo nekako prvo slovo od družine, tako, da sem jih definitivno pogrešala.</i>	Pogrešanje družine	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B18	<i>nisem mogla z menimi bliskimi osebami priti v novo okolje</i>	Nezmožnost prihoda z bližnjimi osebami	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B19	<i>in se nekako prilagoditi postopoma</i>	Nezmožnost postopnega prilagajanja	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B20	<i>sem mogla vse sama narediti kar je bilo še hujše.</i>	Osamosvojitve	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B21	<i>je največja težava takrat bil covid</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B22	<i>ostala zaprta v štirih stenah</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B23	<i>nisem mogla domov tri mesece.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
B24	<i>Začeli smo se učiti prek ZOOM-a, kar mi je tudi v začetku bil izziv</i>	Izziv zaradi študija na daljavo	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B25	<i>takrat še vedno nisem vedela slovenščine.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B26	<i>na začetku sem vse kar sem poslušala, zapisovala in prevajala in je bilo zelo obremenjujoče kako psihično tako tudi fizično.</i>	Psihična in fizična obremenitev zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B27	<i>ureditev študentske vozovnice, zavarovanja, ostalih zadev oziroma nisem poznala nobenega, ki je že šel čez ta proces, da mi v bistvu na ta način olajša vse te zadeve oziroma mi razloži, kaj in kako.</i>	Težave zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev
B28	<i>sem si pomagala s pogovori z družino</i>	Pogovori z družino	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B29	<i>s sprehodi</i>	Sprehodi	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B30	<i>pa tudi z molitvijo</i>	Molitev	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B31	<i>Veliko sem se fokusirala na tisto, kar rada počnem,</i>	Fokus na tisto, kar rada počne	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B32	<i>sem se učila novega jezika</i>	Učenje novega jezika	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B33	<i>sem se tudi trudila informirati glede teh zadev, ki jih ne poznam</i>	Informiranje glede neznanih zadev	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
B34	<i>sem šele par ur pred prihodom uspela najti prvo stanovanje,</i>	Pridobitev stanovanja v zadnjem trenutku	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B35	<i>ki v bistvu ni bilo stanovanje, ampak ena soba hiše, ki se je še vedno renovirala, ni bila dokončana.</i>	Nastanitev v nedokončani hiši	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B36	<i>sem komaj čakala, da grem ven iz te sobe, saj nisem sploh imela kuhinje, nič si nisem mogla pripraviti.</i>	Nezmožnost kuhanja v stanovanju	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B37	<i>si zamisli deset dni, da si ne moreš pripraviti obroka, ne iti ven, da si kupiš nekaj, sam si.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev
B38	<i>stroški so bili precej visoki.</i>	Visoki stroški	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B39	<i>plačala sem 300 evrov in delila veliko posteljo s cimro, kar mislim, da je noro.</i>	Visoki stroški	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B40	<i>Veliko sem iskala vsak dan,</i>	Vsakodnevno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B41	<i>sem preverjala ponudbo nepremičnin</i>	Redno spremljanje ponudb nastanitve	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B42	<i>V par ur se zasede stanovanje ali soba.</i>	Hitra zasedenost	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B43	<i>starša sta kasneje prišla za par dni v Ljubljano in mi pomagala pri iskanju nastanitve</i>	Pomoč staršev pri iskanju nastanitve	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B44	<i>iskala sem na Facebooku</i>	Iskanje namestitve prek socialnih omrežij	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
B45	<i>Bilo me je veliko strah</i>	Strah	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B46	<i>sem se spraševala, ali bom to sploh zmogla.</i>	Nezaupanje vase	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B47	<i>Zmedena sem bila tudi</i>	Zmedenost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B48	<i>včasih nisem vedela kaj se od mene pričakuje</i>	Neznanje o pričakovanjih s strani drugih	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B49	<i>tudi zoom in predavanja na daljavo od samega začetka so nekako poglobili mojo introvertno stran.</i>	Poglobljanje introvertiranosti	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B50	<i>Pojavila se je anksioznost nad javnimi nastopi</i>	Anksioznost pri javnih nastopih	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B51	<i>nad sodelovanju v skupini.</i>	Anksioznost pri sodelovanju v skupini	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B52	<i>prehod v drugo okolje je zaradi nekih zunanjih dejavnikov bil še bolj otežen.</i>	Negativen vpliv zunanjih dejavnikov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B53	<i>Ob začetku študija je največja težava bil jezik</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
B54	<i>ker me je bilo sram govoriti.</i>	Sram	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B55	<i>sem se včasih počutila izločeno, ker nisem dobro govorila slovenščine.</i>	Občutek izločenosti	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B56	<i>dobiš občutek, da te ostali nočejo v svoji skupini, ker ne moreš po nekih standardih prispevati dovolj temu kar moramo narediti.</i>	Občutek nezaželenosti	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B57	<i>Največja pomoč je bila družina, ki me je spodbujala, da ne obupam.</i>	Spodbujanje s strani družine	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
B58	<i>to, da sem sama precej vztrajna oseba</i>	Vztrajnost	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B59	<i>sem veliko truda dala v to, da se čim prej naučim slovenščino.</i>	Trud pri učenju slovenskega jezika	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
B60	<i>vera v Boga, mi je zelo pomagala.</i>	Vera v Boga	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
B61	<i>Določeni profesorji so mi omogočili, da pišem določene izdelke v bosanskem jeziku,</i>	Pisanje izdelkov v maternem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
B62	<i>sem jim res veliko hvaležna.</i>	Hvaležnost do profesorjev	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B63	<i>Določeni predmeti so se tudi izvajali v angleščini</i>	Izvajanje predmetov v angleškem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
B64	<i>Bilo bi mi lažje, da sem poznavała nekoga iz iste smeri, ki je iz Bosne, Hrvaške, Srbije, ki je že končal isto smer oziroma študij.</i>	Poznavanje nekoga iz bivših jugoslovanskih držav, ki je končal isti študij	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
B65	<i>če bi bila na vsaki fakulteti kakšna skupina študentov, ki so pripravljeni se povezati s tistimi novimi študenti, deliti svoja znanja, izkušnje</i>	Skupina študentov, ki so pripravljeni pomagati	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
B66	<i>sem se precej dobro integrirala v okolje.</i>	Dobra integracija v novo okolje	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
B67	<i>Načeloma se počutim sprejeto</i>	Občutek sprejetosti	Spremembe glede študija	Spremembe
B68	<i>nimam težav v pogovoru v slovenščini</i>	Odsotnost težav glede slovenskega jezika	Spremembe glede študija	Spremembe
B69	<i>v javnih nastopih</i>	Odsotnost težav glede javnih nastopih	Spremembe glede študija	Spremembe
B70	<i>v sodelovanju v skupinah.</i>	Odsotnost težav pri sodelovanju v skupinah	Spremembe glede študija	Spremembe
B71	<i>sem se v bistvu šele v tretjem letniku dodiplomskega študija malo sprostila.</i>	Večja sproščenost	Spremembe glede študija	Spremembe
B72	<i>anksioznost do javnih nastopov se izgubila</i>	Odsotnost anksioznosti pri javnih nastopih	Spremembe glede študija	Spremembe
B73	<i>se v bistvu šele v tretjem letniku poznal ta komunikološki vpliv same smeri</i>	Pozitiven vpliv študija	Spremembe glede študija	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B74	<i>skupinsko delo, ki ga je zelo veliko, kar je včasih zelo naporno, veliko vplivalo na me in nekako pripomoglo hitrejši integraciji.</i>	Skupinsko delo kot pripomoček v hitrejši integraciji	Spremembe glede študija	Spremembe
B75	<i>Stiske so bile predvsem v tem, da sem bila sama</i>	Stiska zaradi osamljenosti	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B76	<i>ni bilo nobenega, ki ga poznam.</i>	Pomanjkanje poznanstev	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B77	<i>Veliko informacij sem mogla sama poiskati, kar ti vzame veliko časa, pa ob tem rabiš še »hendlati« študij, obveznosti, ki jih imaš.</i>	Zamudno samostojno iskanje informacij	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B78	<i>Pa ta vpliv covida</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B79	<i>Nisem vedela kaj prihodnost nosi</i>	Neznanje glede prihodnosti	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B80	<i>Strah</i>	Strah	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B81	<i>žalost</i>	Žalost	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B82	<i>anksioznost</i>	Anksioznost	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B83	<i>Vsi ostali občutki so mešanica teh treh.</i>	Mešanica občutkov	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B84	<i>Sto tisoč in ena misel ti pride v glavo, kaj se bo zgodilo</i>	Neznanje glede prihodnosti	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B85	<i>poskušaš nekako usmeriti svoje misli v pozitivno ampak seveda včasih je to težko.</i>	Težavno usmerjanje misli v pozitivno smer	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
B86	<i>še vedno mi je nekako težko ko o tem govorim</i>	Težave pri pripovedovanju o prejšnjih izkušnjah	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
B87	<i>v določeni meri sem hvaležna, da sem šla čez te izkušnje ker če ne bi, po mojem se ne bi izoblikovala v takšno osebo, kot sem danes.</i>	Občutek hvaležnosti za pridobljene izkušnje	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
B88	<i>Slovenski jezik sem se začela učiti šele ob začetku študija, se pravi istočasno s predavanji.</i>	Samostojno učenje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B89	<i>Zapisovala sem predavanja v slovenskem jeziku in potem na začetku prevajala vse v materni jezik.</i>	Prevajanje vsebine predavanj v materni jezik	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B90	<i>predmet Jezikovna kultura, ki mi je veliko pomagal</i>	Pomoč na študiju	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B91	<i>profesorica, ki je bila zelo spoštljiva in pripravljena pomagati.</i>	Pomoč s strani profesorice	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B92	<i>Največja težava pri meni pa je bila, da nisem mogla uveljaviti te pravice ker sem rojena v Sloveniji, ampak, sem odraščala v Bosni.</i>	Neupravičenost do brezplačnega tečaja Leto plus	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B93	<i>sploh nisem imela dotika s slovenskim jezikom, se ga sploh nisem učila in mi je materni jezik bosanščina ...</i>	Slovensko državljanstvo in materni jezik bosanščina	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B94	<i>včasih še vedno imam težave z dvojino.</i>	Težave zaradi dvojine	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B95	<i>Tisto prevajanje besed, ker so mi na ta način besede najbolj ostale v mislih.</i>	Prevajanje besed v materni jezik	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B96	<i>komunikacija s sošolci v skupini,</i>	Komunikacija s sošolci	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B97	<i>na družabnih omrežjih</i>	Komunikacija s sošolci	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B98	<i>ko sem šla kam, kljub temu, da nisem dobro govorila slovenščino, sem se trudila govoriti v slovenskem jeziku</i>	Vsakodneven pogovor v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B99	<i>Definitivno pravico do Leta plus.</i>	Pravica do brezplačnega tečaja Leto plus	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
B100	<i>Ne veš jezika in če želiš nekomu priti, se moraš pogovarjati v slovenščini.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
B101	<i>sem tudi imela občutek, da se moraš več dokazovati, da si sposoben za določene stvari, da nekaj zmoreš.</i>	Občutek potrebe za večjim trudom v primerjavi s sošolci	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
B102	<i>delati več kot ostali če govorim za sam študij oziroma te projekte, ki smo jih imeli.</i>	Občutek potrebe za večjim trudom v primerjavi s sošolci	Občutki ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B103	<i>je bila korona, da se nismo veliko družili, je bilo vse zaprto, policijska ura.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
B104	<i>so ti odnosi v bistvu bili vzpostavljeni na daljavo.</i>	Vzpostavljanje odnosov na daljavo	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
B105	<i>nuja sodelovanja v skupini.</i>	Skupinsko delo na študiju	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
B106	<i>Večjo odprtost slovenskih študentov do tujih študentov.</i>	Večja odprtost slovenskih študentov	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
B107	<i>se držijo zase</i>	Se držijo zase	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
B108	<i>ti kot tuji študent če hočeš vzpostaviti odnos ti moraš »prebiti led«.</i>	Vzpostavljanje prvega stika na pobudo tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
B109	<i>so slovenski študenti hitreje vzpostavljali odnos med seboj, kot s tujimi študenti.</i>	Hitrejša vzpostavljanje odnosov med domačimi študenti	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
B110	<i>Ni bilo nekih slabih odnosov ampak začutiš, da nisi najbolj sprejet,</i>	Nesprejemanje tujih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
B111	<i>da imajo predsodke</i>	Prisotnost predsodkov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
B112	<i>da te zaradi jezika obravnavajo včasih kot manj vredno.</i>	Obravnavanje tujih študentov kot manj vrednih	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
B113	<i>Odnos se je spremenil, ampak bolj zaradi tega, ker sem se jaz več integrirala,</i>	Sprememba v odnosu zaradi večje integracije	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
B114	<i>sem manj anksiozna</i>	Zmanjšana anksioznost	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
B115	<i>jaz sem bolj odprta kot sem bila, več govorim.</i>	Večja odprtost tujih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
B116	<i>Res nimam zdaj nobenih težav tudi s slovenskim jezikom.</i>	Odsotnost težav glede jezika	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
B117	<i>Zdaj so spoštljivi do mene,</i>	Spoštljivost s strani domačih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
B118	<i>se počutim vključeno</i>	Občutek vključenosti tujih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B119	<i>zdaj tudi oni mene povabijo v skupino, ni mi treba več, da sama iščem skupine.</i>	Vključevanje s strani domačih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
B120	<i>stroški bivanja v Sloveniji so precej visoki.</i>	Visoki stroški bivanja	Finančni izzivi	Finančni vidik
B121	<i>imamo res nesorazmerno velike stroške stanovanj</i>	Nesorazmerno veliki stroški stanovanj	Finančni izzivi	Finančni vidik
B122	<i>nekaj kar vpliva na tvoje počutje ker te skrbi kako boš naslednji mesec.</i>	Zaskrbljenost zaradi financ	Finančni izzivi	Finančni vidik
B123	<i>Rešujem jih s pomočjo podpore staršev</i>	Finančna podpora staršev	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
B124	<i>pa tudi imam podporo širšega kroga družine</i>	Finančna podpora širšega kroga družine	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
B125	<i>Štipendija bi bila odlična pomoč.</i>	Pravica do državne štipendije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
B126	<i>če študiraš v tujini ne moreš dobiti državne štipendije v Bosni.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik
B127	<i>Jaz sem aplicirala zaradi slovenskega državljanstva za eno štipendijo v Sloveniji oziroma štipendijo za študij v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu,</i>	Štipendija za študij v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
B128	<i>te navadne državne štipendije tudi v Sloveniji ne morem dobiti ker nimam stalnega prebivališča v Sloveniji.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
B129	<i>gre za zavarovanje le v nujnih primerih, ki nič ne krije in te sprejmejo le v slučaju, da si življenjsko ogrožen, to je res slaba stvar.</i>	Zdravstveno zavarovanje le v nujnih primerih	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
B130	<i>pregleda nisem mogla opraviti ter sem na koncu šla v Bosno opraviti pregled in tam so mi potrdili diagnozo raka.</i>	Nezmožnost kontrolnega pregleda	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
B131	<i>Potem sem se, po diagnozi, odločila zdraviti v Sloveniji, oziroma v Ljubljani, ker je očitno, da je tukaj večji standard kot v Bosni. Boljše so možnosti zdravljenja.</i>	Boljše možnosti zdravljenja v Sloveniji kot v matični državi	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
B132	<i>trenutno plačam osnovno zdravstveno zavarovanje za tujce, ki na mesečni ravni znaša več kot</i>	Drago osnovno zdravstveno zavarovanje za tujce	Finančni izzivi	Finančni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>200 evrov, kar je precej obremenjujoče.</i>			
B133	<i>Med samim zdravljenjem raka, sem šla psihologu, na pogovore.</i>	Terapevtska pomoč med zdravljenjem raka	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
B134	<i>Pred tem pa nisem se poslužila nobene pomoči v tem smislu, sem težave v bistvu sama reševala.</i>	Reševanje stisk brez psihosocialne ali terapevtske pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
B135	<i>če bi jo iskala, se mi zdi, da se ne bi srečevala z nobenimi izzivi ker je dovolj informacij na družabnih omrežjih o tem, pogosto dobim sporočila ki se vežejo na mentalno zdravje pri študentih.</i>	Odsotnost izzivov pri iskanju psihosocialne ali terapevtske pomoči	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Pomoč in podpora
B136	<i>da bolj odprto na posameznih fakultetah govorijo o določenih zadevah</i>	Večja odprtost glede psihosocialne in terapevtske pomoči	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Pomoč in podpora
B137	<i>kakšne delavnice ob našem prihodu organizirali</i>	Organiziranje delavnic	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Pomoč in podpora

Preglednica 9.3: Odprto kodiranje intervjuja C

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C1	<i>so mi prijatelji, ki so že študirali tukaj priporočili študij</i>	Priporočanje študija s strani prijateljev	Razlogi odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
C2	<i>da niso imeli nobenih težav, da je dober študij</i>	Dober študij	Razlogi odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
C3	<i>da so predavanja zanimiva.</i>	Zanimiva predavanja	Razlogi odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
C4	<i>v Bosni, če si želel nekaj resnega študirati, bi mogel iti v Sarajevo.</i>	Pomanjkljivost možnosti za študij v domačem okolju	Razlogi odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
C5	<i>Bilo mi je bližje priti v Ljubljano študirat, kot v Sarajevo.</i>	Bližina študija	Razlogi odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
C6	<i>naslednji dan smo se s prijateljem in njegovim očetom odpravili v Ljubljano.</i>	Selitev s prijateljem in njegovim očetom	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
C7	<i>To je bilo prvič ko sem jaz zapustil družino, v smislu, da sem</i>	Zapuščanje družine prvič	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>vedel, da jih ne bom videl kar nekaj časa</i>			
C8	<i>je bil drugačen občutek, ker sem res povezan z mojo mami in sestro</i>	Drugačen občutek kot ponavadi	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C9	<i>Bil sem kar žalosten.</i>	Žalost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C10	<i>Zanimalo me je, kako izgleda mesto,</i>	Radovednost glede mesta	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C11	<i>sem bil še zelo vznemirjen.</i>	Vznemirjenost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C12	<i>Dejansko ni bilo nekih resnih težav.</i>	Odsotnost večjih težav	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C13	<i>Korona je bila največja težava, ker sem mogel ta test imeti, ki je veljal samo dva dni.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C14	<i>Smo naredili test, bili negativni, prišli tukaj, je veljal dve dni in smo potem reševali vse tiste zadeve, ki smo jih rabili reševati tukaj,</i>	COVID test	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C15	<i>Tam smo imeli eno težavo, kjer je receptor bil res neprijazen do nas.</i>	Neprijaznost zaposlene osebe na Univerze	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C16	<i>eden od občutkov, ki sem jih imel na začetku je tudi sram.</i>	Sram	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C17	<i>Zaradi tega, ker nočeš govoriti slovensko pa tudi nočeš govoriti po svoje, po bosansko, in potem začneš govoriti po angleško.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C18	<i>On je bil kar jezen, ker smo mi govorili z njim po angleško, se je začel dreti in tudi ni hotel sprejeti naše COVID teste.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C19	<i>ker prideš tukaj, ne poznaš ljudi, ne veš kako se bodo obnašali do tebe, če si tujec.</i>	Negotovost glede odnosa do tujcev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C20	<i>težave sem reševal, tako da sem se z njimi sprijaznil na nek način, naredil tisto kar sem moral narediti in šel dalje.</i>	Sprijaznitev s težavami	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C21	<i>da je moje iskanje stanovanja začelo že na koncu gimnazije, maja ali junija in je trajalo do časa, ko sem mogel priti.</i>	Dolgotrajno iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
C22	<i>smo tiste težave reševali na način, da smo iskali prek spleta, pisali maile,</i>	Iskanje stanovanj prek spleta	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
C23	<i>upali, da bomo dobili kakšen odgovor, ker v veliko primerih</i>	Neodzivnost ali negativni odgovori stanodajalcev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>tudi ne dobiš odgovora ali ga dobiš in je negativen.</i>			
C24	<i>Moraš začeti precej zgodaj iskati, če hočeš najti kaj »normalnega« če lahko tako rečem.</i>	Nuja zgodnjega iskanja nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
C25	<i>sem res komaj čakal, da vidim kako bo to vse izgledalo</i>	Vzhičenost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
C26	<i>Res me je zanimal sistem, kako je zastavljen.</i>	Radovednost glede študijskega sistema	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
C27	<i>sem bil navdušen nad samim začetkom pa predavanji</i>	Navdušenost nad začetkom študija	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
C28	<i>Samo dobri občutki iskreno.</i>	Dobri občutki	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
C29	<i>največja težava je spet bil COVID</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
C30	<i>jaz zaradi mask včasih sploh nisem slišal kaj so govorili.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
C31	<i>sem moral večkrat spraševati, če lahko ponovijo, ker nisem slišal in razumel.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
C32	<i>ko se mi je dogajalo, da nisem slišal oziroma razumel, sem jo na koncu predavanj vprašal a mi lahko pove kaj je profesor rekel.</i>	Pomoč s strani sošolcev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
C33	<i>Tako da, pomoč s njene strani, pa še enega kolege, ki je Slovenec, mi je pomagala pri soočanju.</i>	Pomoč s strani sošolcev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
C34	<i>moje težave so bolj bile tehnične narave.</i>	Tehnične težave	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
C35	<i>brezplačni tečaj slovenščine Leto plus, to sem obiskoval poleg študija.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
C36	<i>Na samem študiju ni bilo nobenih prilagoditev za tuje študente niti glede predavanj, vaj, izpitov, vsi študenti so bili obravnavani enako.</i>	Pomanjkanje prilagoditev za tuje študente na študiju	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
C37	<i>je ena profesorica rekla, če kaj ne znamo napisati po slovensko, da napišemo po svoje ali angleško in, da bo razumela.</i>	Pisanje neznanih besed v maternem ali angleškem jeziku pri enem predmetu	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
C38	<i>jaz osebno pa prilagoditve nisem niti rabil.</i>	Ni potreboval prilagoditev	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
C39	<i>nič ne bi potreboval, ker jaz res nisem imel nekih večjih težav</i>	Odsotnost potreb	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>glede študija, da bi mogel iskati neke posebne rešitve.</i>			
C40	<i>jezik sem se naučil</i>	Usvojitev slovenskega jezika	Spremembe glede študija	Spremembe
C41	<i>sem se bolj asimiliral v celo družbo, potek samega sistema tukaj, ki je drugačen od tistega, v mojem kraju.</i>	Boljša asimilacija v celotno družbo	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
C42	<i>Sprememba je, da mi je zdaj veliko lažje.</i>	Veliko lažje kot na začetku	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
C43	<i>Zdaj pa imam ta občutek, da jaz res tukaj živim, v Bosno pa grem na obisk.</i>	Občutek življenja v Sloveniji	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
C44	<i>Na začetku se tukaj nisem počutil kot doma, ko prideš v nov kraj, novo mesto, nimaš občutka da pripadaš tukaj še.</i>	Občutek nepripadnosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
C45	<i>sem se soočal s težavami ko gre za administrativne posle v bistvu, oziroma pridobitev dovoljenja za prebivanje tukaj.</i>	Težave pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
C46	<i>Na vse ostalo sem se hitro prilagodil, ne bi rekel, da mi je bilo toliko težko.</i>	Odsotnost večjih težav	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
C47	<i>jaz sem bil srečen, da mi kar gre dobro pri tej prilagoditvi.</i>	Sreča	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
C48	<i>smo šli na tečaj slovenskega jezika pri enem človeku, po mojem je strojnik po poklicu, in to je potekalo od februarja 2021 do junija 2021.</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C49	<i>sem se že v Bosni začel slovensko učiti</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C50	<i>potem pa ko smo prišli v Ljubljano in začeli s študijem, smo imeli možnost kot tuji študenti, da nadaljujemo s programom Leto plus</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C51	<i>Ona je res želela, da to ne poteka tako, da mi samo delamo domače naloge, ampak nas je na neki način »silila«, da govorimo slovensko tudi med sabo, čeprav smo vsi bili južnjaki.</i>	Pogovor v slovenskem jeziku med tujimi študenti	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C52	<i>Za me, osebno, je jezik bil najmanjši problem.</i>	Jezik kot najmanjši problem	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C53	<i>Najbolj mi je pomagalo to, da sem se nehal sramiti, da govorim.</i>	Odsotnost sramu pri govoru v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C54	<i>sem res občutil nek napredek v svojem govoru, ko sem slovenščino res začel uporabljati vsak dan aktivno.</i>	Vsakodneven pogovor v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C55	<i>da bi bil večji poudarek na tem pogovoru in komunikaciji, da se pogovarjaš z ljudmi,</i>	Večji poudarek na pogovoru	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
C56	<i>ko smo dobili obvestilo, da smo sprejeti na študij, sem začel spraševati prijatelje, njihove prijatelje, če vedo kaj moram narediti, kaj moram prinesiti, kam moram iti.</i>	Informiranje s strani starejših študentov	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
C57	<i>Smo šli na upravno enoto, in tam se je začela zgodba, tega nimate, morati prinesiti še to in pol greš nazaj, oziroma kličeš starše, da ti pošljejo še ta papir.</i>	Pomanjkanje potrebnih dokumentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
C58	<i>Pol smo mi poslali na upravno enoto in čakali odgovor.</i>	Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
C59	<i>Pridobitev dovoljenja za prebivanje je verjetno največja težava za vse tuje študente ker jo morajo pridobiti vsako leto, velja samo eno leto.</i>	Veljavnost dovoljenja za prebivanje samo eno leto	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
C60	<i>je ta proces preveč dolgotrajen ker čakaš več mesecev in da je to tudi to težava.</i>	Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
C61	<i>bi potreboval posebno okno za študente.</i>	Posebno okno za tuje študente	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
C62	<i>potrebovali bi okno, na katerem bodo realizirali celoten proces, na ta način bi bolj hitro pridobili dovoljenje za prebivanje oziroma bi oni hitreje vse uredili.</i>	Hitrejša pridobitev dovoljenja za prebivanje	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
C63	<i>je ena gospa, ki dela na pošti bila zelo neprijazna do mene, ker je videla na mojem potnem listu, da sem iz Bosne in se je začela dreti, ker govorim po angleško, ne pa po svoje, ker verjetno ona ne razume angleško.</i>	Neprijaznost zaposlene osebe na pošti	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
C64	<i>Tudi na Upravni enoti so bili malo neprijazni.</i>	Neprijaznost zaposlenih na Upravni enoti	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C65	<i>Kar se tiče mojih sošolcev pa ostalih ljudeh, so bili vsi res prijazni.</i>	Prijaznost sošolcev in ostalih ljudeh	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C66	<i>sem imel to srečo, da so me vsi moji sošolci v razredu sprejeli, tudi Slovenci.</i>	Sprejetost s strani sošolcev	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C67	<i>Smo takoj na začetku kliknili, si pomagali pri študiju,</i>	Medsebojna pomoč pri študiju	Način vzpostavljanja odnos	Odnosi
C68	<i>je vzpostavljanje odnosov potekalo na enostaven način.</i>	Enostavno vzpostavljanje odnosov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
C69	<i>Edino pri sebi, sem imel ta naravni občutek, da sem tujec</i>	Občutek tujosti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C70	<i>da nisem še dovolj sprejet</i>	Občutek nesprejetosti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C71	<i>da ne znam kako premagati vse to.</i>	Neznanje o tem kako premagati osebne stiske	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C72	<i>Predvsem moji sošolci, ki so me sprejeli.</i>	Sprejetost s strani sošolcev	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C73	<i>tisto, da sem postal bolj samozavesten glede jezika.</i>	Večja samozavest glede jezika	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C74	<i>Ko sem se bolj naučil govoriti jezik, mi je to pomagalo, da lažje vzpostavljam odnose.</i>	Usvojitev slovenskega jezika	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C75	<i>ne bi nič potreboval.</i>	Odsotnost potreb	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
C76	<i>ne moreš z vsemi biti super prijatelj, ampak z določenimi ljudmi sem še vedno prijatelj, oziroma še boljši prijatelj kot prej.</i>	Boljše prijateljstvo	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Odnosi
C77	<i>Z enimi je ostalo tako kot na začetku</i>	Odsotnost sprememb v odnosu	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
C78	<i>z drugimi pa se je še izboljšal.</i>	Boljši odnos	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
C79	<i>če ne bi bilo mojih staršev, ne bi mogel tukaj živeti in študirati.</i>	Nezmožnost študiranja brez finančne podpore staršev	Finančni izzivi	Finančni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C80	<i>Reševal sem jih s pomočjo podpore staršev, starši so bili moja edina finančna podpora.</i>	Finančna podpora staršev	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
C81	<i>olajšave vsaj par mesecev za tuje študente.</i>	Finančne olajšave za tuje študente	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
C82	<i>da dobiš neko štipendijo glede na svoj uspeh, oziroma povprečje ocen,</i>	Štipendija na podlagi učnega uspeha	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
C83	<i>da dobiš finančno podporo tako v Sloveniji</i>	Finančna podpora s strani države	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
C84	<i>lahko tudi v svoji državi, oziroma občini.</i>	Finančna podpora s strani matične države	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
C85	<i>Ker nimamo pravice do štipendije niti v Sloveniji</i>	Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
C86	<i>niti v Bosni.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik
C87	<i>veliko jih je bilo, da niso zadovoljni z zdravstvenim sistemom.</i>	Nezadovoljstvo z zdravstvenim sistemom	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
C88	<i>Ni dobro organiziran</i>	Slaba organiziranost	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
C89	<i>storitve niso na nekem višjem nivoju</i>	Storitve na nizkem nivoju	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
C90	<i>si plačam privat zavarovanje, ker ne morem dobiti državnega zavarovanja niti v matični državi,</i>	Plačevanje zasebnega zavarovanja	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
C91	<i>ni bilo tako, da sem se rabil poslužiti psihosocialne ali terapevtske pomoči, je nisem enostavno rabil.</i>	Ni se posluževal psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
C92	<i>Jaz bi rekel, da ni potrebe za tem, ker obstajajo socialne mreže tujih študentov tukaj v Ljubljani, južnjakov.</i>	Odsotnost potrebe za iskanjem psihosocialne ali terapevtske pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
C93	<i>mogoče bi v tej socialni mreži tujih študentov, mogla biti neka skupina, ki se ukvarja s tem, če imaš take situacije, da se lahko obrneš na njih, ne samo za tuje študente, ampak za vse študente Univerze.</i>	Skupina tujih študentov, ki se ukvarja z dostopnostjo psihosocialne pomoči	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C94	<i>da imajo psihosocialno pomoč s strani osebe, ki je tudi južnjak</i>	Psihosocialna pomoč s strani tujca	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč

Preglednica 9.4: Odprto kodiranje intervjuja D

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
D1	<i>sem bila prepričana, da definitivno ne bom ostala v Bosni.</i>	Ni želela ostati v matični državi	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
D2	<i>sam sistem in način na kateri naša država funkcionira je bil »no go« za me.</i>	Nezadovoljstvo z urejenostjo sistema v matični državi	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
D3	<i>imam teto v Ljubljani in že od desetega leta med skoraj vsakim poletjem sem bila vsaj en teden ali dva tukaj in mi je ona večkrat predlagala, da pridem pol tukaj študirati.</i>	Predlog tete, ki živi v Ljubljani	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
D4	<i>da imaš več možnosti če imaš evropsko diplomu in če narediš fakulteto kjerkoli razen v Bosni, kar je, žal, resnica.</i>	Pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
D5	<i>glih v tem času je bila korona</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D6	<i>itak sama selitev iz ene države v drugo je sama po sebi stresna.</i>	Stres	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D7	<i>to, da je moj oče zbolel, je bil dodaten stres.</i>	Stres	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D8	<i>smo se zmenili, da me bo moj stric pripeljal sem.</i>	Selitev s stricem	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
D9	<i>Bila je ena mešanica čustev.</i>	Mešanica čustev	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D10	<i>po eni strani sem bila zelo vesela</i>	Veselje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D11	<i>sem komaj čakala, da pridem v novo okolje</i>	Vzhičenost zaradi prihoda v novo okolje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D12	<i>in biti samostojna.</i>	Vzhičenost zaradi samostojnosti	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D13	<i>Sem komaj čakala začeti novo obdobje v svojem življenju.</i>	Vzhičenost zaradi začetka novega življenjskega obdobja	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D14	<i>Po drugi strani sem bila kar prestrašena</i>	Strah	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano

D15	<i>ko sem mogla iti, seveda da smo se vsi zjokali.</i>	Jok	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D16	<i>Potem sem res bila žalostna in eno uro sem se jokala v avtu.</i>	Žalost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D17	<i>sem bila oseba, ki se ni najbolj prilagajala na spremembe</i>	Slaba zmožnost prilagajanja na spremembe	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D18	<i>povpraševanje kako se bom prilagodila</i>	Samospraševanje o tem, kako se bo prilagodila	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D19	<i>kako me bodo sprejeli moji sošolci</i>	Samospraševanje o tem, kako je bodo sprejeli sošolci	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D20	<i>ljudje v tem okolju.</i>	Samospraševanje o tem, kako je bodo sprejeli ljudje v novem okolju	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D21	<i>so moja teta pa njena družina bili izjemna podpora in zato v tem prvem mesecu nisem čutila toliko stiske, žalosti in domotožja.</i>	Podpora s strani tete in njene družine	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D22	<i>pa še podpore moje družine v Bosni.</i>	Podpora s strani družine v matični državi	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D23	<i>sem že vedla, da bi lahko prišla k svoji teti oziroma sestrični in, da bom imela svojo sobo</i>	Možnost nastanitve pri teti	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D24	<i>sem se mogla odseliti in je bilo kar stresno</i>	Stres zaradi selitve v drugo stanovanje	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D25	<i>cene so bile veliko višje v primerjavi s časom, ko sem šele prišla v Slovenijo.</i>	Drage najemnine	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D26	<i>Ne vem, kako bi se prilagodila na kakršnekoli sostanovalce, hrup in predvsem nečistočo.</i>	Nezmožnost prilagoditve na skupno življenje s sostanovalci	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D27	<i>To me je predvsem skrbelo</i>	Skrb pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D28	<i>sem tri mesece aktivno iskala stanovanje in v enem trenutku se mi je zdelo, da si nikoli ne bom ničesar našla, kar bi mi ustrezalo.</i>	Dolgotrajno iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D29	<i>imam še veliko družine, ki živi tukaj in so vsi bili vključeni v moje iskanje stanovanja.</i>	Pomoč sorodnikov pri iskanju nastanitve	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D30	<i>sem uporabljala spletne strani, nepremičnine.net seveda</i>	Iskanje stanovanj prek spleta	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

D31	<i>na družabnih omrežjih so bile različne skupine na katerih sem iskala</i>	Iskanje namestitve preko socialnih omrežjih	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D32	<i>sem svoje sošolce vprašala, prijatelje, ki sem jih tukaj imela.</i>	Informiranje glede izbire stanovanj pri sošolcih in prijateljih	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D33	<i>s pomočjo tega aktivnega iskanja stanovanja, sem jih reševala.</i>	Aktivno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D34	<i>kakšne kleti se oddajajo po nerealnih cenah, res je težavno.</i>	Nerealne cene stanovanj	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D35	<i>Še zmeraj mi je kar drago,</i>	Drage najemnine	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D36	<i>sem bila res živčna.</i>	Živčnost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
D37	<i>se spomnim te stiske, ko sem ugotovila, da profesor, kot, da bi govoril kitajščino.</i>	Stiska zaradi nerazumevanja profesorjev	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D38	<i>Nič nisem razumela</i>	Nerazumevanje snovi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D39	<i>Že prvi dan, sem razmišljala o tem, da bi se izpisala in šla nazaj ker sem mislila, da bo to neizvedljivo.</i>	Razmišljanje o vrnitvi nazaj v matično državo	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D40	<i>počasi je minil prvi teden, drugi teden, prvi mesec in sem se navadila.</i>	Navajenost	Spremembe glede študija	Spremembe
D41	<i>Spoznala sem veliko sošolcev.</i>	Spoznavanje veliko sošolcev	Spremembe glede študija	Spremembe
D42	<i>to, da si čisto sam v novem okolju je bilo tudi stresno in da veš, da ni tvojih ljudi.</i>	Osamljenost	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D43	<i>Imela sem stisko, ko sem razmišljala o tem, kako me bojo sprejeli, kako se bom prilagodila.</i>	Stiska zaradi razmišljanja o sprejetosti s strani sošolcev in prilagoditve	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D44	<i>sem imela občutek, da sem manj pripravljena v primerjavi s svojimi sošolci</i>	Občutek manjše pripravljenosti na študij v primerjavi s sošolci	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
D45	<i>ker je različen sistem, nisem bila pripravljena na vse izzive, ki sem jih imela na začetku.</i>	Nepripravljenost na študijske izzive zaradi različnega sistema v matični državi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D46	<i>da bi se mogla res več truditi da zadržim ta isti tempo, ki so ga oni imeli in ki ga sam študij zahteva.</i>	Občutek potrebe za večjim trdom v primerjavi s sošolci	Občutki ob začetku študija	Začetek študija

D47	<i>Moji dve sestrični, ki sta naredili fakulteto tukaj in sta obe iz Bosne, sta vedli, kako se počutim in kako je ko prideš ko prideš iz čisto drugega okolja.</i>	Podpora s strani sestrični	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
D48	<i>Vsi iz družine so me skozi prepričevali, da je to samo na začetku, da nisem brez razloga prišla sem, da nisem brez razloga edini tuji študent, da naj verjamem vase, si zaupam in, da bo počasi vse v redu steklo.</i>	Podpora s strani družine	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
D49	<i>s pomočjo podpore mojih prijateljev, nas je iz istega razreda pet prišlo v Slovenijo.</i>	Podpora s strani prijateljev iz srednje šole	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
D50	<i>Čeprav sem bila na fakulteti sama, sem po drugi strani imela podporo ker smo vsi vedeli, da smo na istem, držali smo se skupaj in smo bili prepričani, da bomo uspeli.</i>	Medsebojna pomoč med tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
D51	<i>Ko slišiš slovenščino v pogovoru ni toliko književno, na začetku se mi je res zdelo kot da slišim kitajščino.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D52	<i>Na par predmetov, ko smo na začetku pisali seminarske naloge in podobno, so nam profesorji dovolili, da te naloge napišemo v našem jeziku ampak so drugače zahtevali slovenščino.</i>	Pisanje izdelkov v maternem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
D53	<i>Večjih prilagoditev, vsaj na moji fakulteti, ni bilo.</i>	Pomanjkanje večjih prilagoditev za tuje študente na študiju	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
D54	<i>Zelo težko se je znajti</i>	Težave pri iznajdljivosti na študiju	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D55	<i>in dobiti vse potrebne informacije o samem poteku študija.</i>	Težave pri pridobitvi vseh potrebnih informacijah glede študija	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D56	<i>bi potrebovala eno osebo ali kakšno združenje za naše študente, da se lahko tam obrnemo, da nam pomagajo premagati težave.</i>	Združenje, ki bo pomagalo tujim študentom	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
D57	<i>rabimo samo neko usmeritev za naše želje, potrebe in težave.</i>	Usmeritev za tuje študente	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
D58	<i>sem spremenila način učenja</i>	Sprememba načina učenja	Spremembe glede študija	Spremembe

D59	<i>se prilagodila sistemu na fakulteti</i>	Prilagoditev študijskemu sistemu	Spremembe glede študija	Spremembe
D60	<i>Jaz sem pa oseba, ki je bila precej socialno anksiozna in je to bila zame zelo velika težava, ko sem prišla.</i>	Socialna anksioznost	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D61	<i>to se je zelo izboljšalo pri meni in sem zelo hvaležna, da to toliko forsirajo na faksu, ker sem se zelo sprostila</i>	Večja sproščenost	Spremembe glede študija	Spremembe
D62	<i>postala bolj samozavestna.</i>	Večja samozavest	Spremembe glede študija	Spremembe
D63	<i>Smo imeli veliko predstavitev in to je bila ogromna stvar zame, da grem in govorim v predavalnici v kateri sedi tristo drugih študentov.</i>	Težave zaradi javnih nastopov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D64	<i>Jaz pa, ki nisem Slovenka, in sem predvidevala, da bodo to takoj ugotovili, rabim predvsem govoriti v slovenščini.</i>	Težave zaradi javnih nastopov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D65	<i>Zdaj pa gre super, počasi sem se navadila.</i>	Navajenost	Spremembe glede študija	Spremembe
D66	<i>Zdaj mi je bistveno lažje.</i>	Bistveno lažje kot na začetku	Spremembe glede študija	Spremembe
D67	<i>Tukaj so ljudje iz celega sveta in veliko različnih ljudi je, tako da, sem se na to tudi mogla prilagoditi.</i>	Prilagajanje na raznolikost prebivalstva	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D68	<i>Sem bila kar žalostna vsakič ko vidim nekoga, da spi na cesti ali klopi.</i>	Žalost	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D69	<i>stisko sem imela pri tem, da sem sama mogla vse svoje zadeve reševati, kar je bilo kar kompleksno.</i>	Stiska zaradi samostojnega reševanja različnih zadev	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D70	<i>Sam ne veš kam moraš iti pa kaj vse moraš narediti, različna so navodila, nekje manjkajo navodila, ne veš točno kaj vse potrebuješ.</i>	Pomanjkanje informiranosti glede urejanja različnih zadev	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D71	<i>Potem pa ta stres z Upravno enoto, iz leta v leto mi še zmeraj dela stres</i>	Stres	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D72	<i>mi je največja stiska bilo prilagajanje na ta sistem, glede urejanja dokumentov, je skoz težavno.</i>	Težave pri prilagajanju na sistem	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D73	<i>Imela sem stisko pri tem, da se navadim in prilagodim na</i>	Težave pri prilagajanju na sistem	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje

	<i>drugačen sistem ter drugačno okolje.</i>			
D74	<i>bila prestrašena</i>	Strah	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D75	<i>sem bila tudi vzneta ker sem prišla v novo okolje in kasneje sama sebi dokazala, da jaz to zmorem.</i>	Vzneta zaradi lastnega uspeha	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D76	<i>nisem vedela kako bom uspela in se mi je zdelo, da se bom vrnila domov.</i>	Razmišljanje o vrnitvi v matično državo	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D77	<i>nisem bila sploh samozavestna.</i>	Pomanjkanje samozavesti	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D78	<i>Počutila sem se, kot, da bi me samo vrgli tukaj in res nisem vedela kako bom, nisem verjela vase.</i>	Pomanjkanje vere vase	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
D79	<i>sem si počasi pokazala, da jaz to zmorem in zato sem zelo ponosna.</i>	Ponos zaradi lastnega uspeha	Spremembe glede počutja v novem okolju	
D80	<i>Ponosna sama sama nase, na vse svoje dosežke, na to, da sem izdržala to tesno obdobje in na to koliko sem napredovala in vse lepo počasi sama uspela.</i>	Ponos zaradi lastnega uspeha	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
D81	<i>Napredovala sem tudi v akademskem smislu</i>	Napredek v akademskem smislu	Spremembe glede študija	Spremembe
D82	<i>v smislu moje osebnosti in mojega razvoja.</i>	Napredek v smislu osebnostnega razvoja	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
D83	<i>Na začetku je bilo predvsem težavno najti tečaj slovenščine.</i>	Težave pri iskanju tečaja slovenskega jezika	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D84	<i>sem na tečaj hodila v drugo mesto</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D85	<i>je bilo precej drago.</i>	Visoka cena tečaja slovenskega jezika	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D86	<i>Hodila sem trikrat tedensko, štiri ali pet ur je trajalo, tako, da je to res, z vsemi drugimi obveznostmi na samem koncu srednje šole bilo obremenjujoče.</i>	Obremenjenost zaradi zahtevnega tempa učenja slovenskega jezika	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D87	<i>po eni strani je dobro, da je podoben bosanščini, po drugi strani pa ni, ker včasih sam ne veš razlike med določenimi besedami.</i>	Težave pri razlikah v slovenskem in maternem jeziku	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

D88	<i>sem brala literaturo v slovenščini</i>	Branje literature v slovenskem jeziku	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D89	<i>sem se skušala čim več pogovarjati s teto in njeno družino v slovenščini.</i>	Pogovor s širšo družino v slovenskem jeziku	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D90	<i>ko sem prišla na faks in ko sem se začela pogovarjati z ljudmi tukaj, ni bilo niti podobno temu, kar sem se naučila ker itak, da vsak ima svoje narečje.</i>	Težave zaradi različnih narečjih	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D91	<i>sem rabila več mesecev, da sem brez težav predvsem spremljala predavanja.</i>	Potrebovala je veliko časa za nemoteno spremljanje predavanj	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D92	<i>je bilo težavno ker se trudiš sam sebi prevajati to kar slišiš in potem zamujaš z vsem.</i>	Zamudno prevajanje v materni jezik	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D93	<i>velikokrat se mi je dogajalo, da čeprav sem bila na predavanju ene stvari nisem slišala in potem pridem domov in mi nekaj ne štima, ali manjka ali pa nisem slišala za neko nalogo, ki sem jo mogla oddati, narediti.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D94	<i>ko sem prišla v Slovenijo, je potem bilo samostojno učenje.</i>	Samostojno učenje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D95	<i>poslušanje drugih ljudi.</i>	Poslušanje ljudi, ki govorijo v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D96	<i>Moja teta se je res trudila na začetku, da je čim več govorila v slovenščini, tako tudi ostali člani družine, so mi oni veliko pomagali.</i>	Pogovor s širšo družino v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D97	<i>sem imela zelo oziroma še zmeraj imam, zelo prijazne sošolce, ki so se zavedali tega, da je ta izziv pred mano in so se trudili, da mi pomagajo.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D98	<i>So mi pošiljali veliko materiala, so mi med predavanji razlagali kakšne besede, če mi niso bile čisto jasne.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D99	<i>Če sem jaz kdaj naredila kakšno slovnično napako, so mi oni ukazali na to, da ni pravilno in kako se pravilno reče.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D100	<i>sem res veliko brala strokovno literaturo kot tudi drugo literaturo.</i>	Branje literature v slovenskem jeziku kot koristno	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

D101	<i>Mislim, da samo čim več pogovarjanja</i>	Večji poudarek na pogovoru	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D102	<i>poslušanja</i>	Več poslušanja v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D103	<i>pogovora v živo</i>	Več pogovora v živo v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D104	<i>ali gledanja filmov, nadaljevanj</i>	Učenje jezika s pomočjo filmov in nadaljevanj	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
D105	<i>Doma, preden sem prišla v Slovenijo, je precej težavno bilo pridobiti informacije o tem, kaj vse, kot tuji študenti moramo prinesiti s sabo in potem kaj vse moramo glede dokumentov dobiti v Sloveniji.</i>	Težave pri informiranju o potrebni dokumentaciji	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D106	<i>te stvari se večinoma, ne toliko, ampak se spreminjajo in ljudje imajo različne izkušnje in informacije o tem.</i>	Zmeda zaradi različnih informacij s strani starejših študentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D107	<i>včasih zbereš en kup dokumentov za brez veze in vržeš denar vstran.</i>	Nepotrebno zapravljanje denarja zaradi neinformiranosti	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D108	<i>prideš sem in ti en cel kup dokumentov manjka</i>	Pomanjkanje potrebnih dokumentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D109	<i>nisi vedel, da to potrebuješ.</i>	Neznanje o potrebni dokumentaciji	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D110	<i>Ko sem prišla sem, sem iskala potem na spletu kaj vse rabim</i>	Informiranje o potrebni dokumentaciji prek spleta	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
D111	<i>ali pa od drugih ljudi, ki študirajo tukaj, izvedela kaj vse rabim.</i>	Informiranje s strani starejših študentov	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
D112	<i>mi je tudi teta pomagala, tako, da prvo dovoljenje za prebivanje pa prijavo prebivališča mi je v bistvu ona uredila.</i>	Pomoč tete pri urejanju bivanja	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
D113	<i>Kar se tiče tega, nisem imela toliko težav.</i>	Odsotnost večjih težav pri urejanju bivanja	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D114	<i>bi rabila enoten seznam, v različnih jezikih, kjer piše kaj točno potrebuješ in kje to lahko pridobiš.</i>	Seznam potrebne dokumentacije v različnih jezikih	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja

D115	<i>sam proces pridobivanja terminov pa čakanja na Upravni enoti zelo časovno potraten in zelo kompliciran.</i>	Zamujajoč in kompliciran proces pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D116	<i>Mislim, da je tukaj prvi problem sam sistem Upravne enote.</i>	Težave pri urejenosti sistema Upravne enote	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D117	<i>Pa je pomanjkljivo še to, da zelo malo komunicirajo s strankami prek spleta, skoraj nič se ne da urediti prek spleta.</i>	Nezmožnost ureditve zadev prek spleta	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D118	<i>E – mail imajo ampak ga ne gledajo, sem velikokrat poskusila ene dokumente poslati ali vprašati kaj je z mojim postopom in se ne odzivajo.</i>	Neodzivnost zaposlenih na Upravni enoti	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D119	<i>Čakalne vrste na klicih so nerealne, rabiš pet delovnih dni vsak dan klicati, da dobiš kakršnokoli informacijo.</i>	Dolge čakalne vrste na klicih	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
D120	<i>Bilo bi veliko lažje, če bi obstajalo več informacij na spletu, to bi potrebovala.</i>	Več informacij na spletu	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
D121	<i>Pa tudi, da bi vse to pisalo v našem jeziku.</i>	Potrebne informacije, napisane v maternem jeziku	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
D122	<i>bi rabila predvsem boljšo organizacijo na Upravni enoti, da bi mi urejanje dokumentacije potekalo lažje.</i>	Boljša organizacija na Upravni enoti	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
D123	<i>ko je prvi mesec minil, sem zelo začutila domotožje</i>	Domotožje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D124	<i>in pogrešala svojo družino.</i>	Pogrešanje družine	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D125	<i>Sem samo razmišljala o tem kdaj bom končno šla domov.</i>	Domotožje	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D126	<i>sem tudi pogrešala svoje prijatelje.</i>	Pogrešanje prijateljev iz srednje šole	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D127	<i>Itak, da sem našla prijatelje tukaj in so vsi bili prijazni, to niso bili intimni odnosi in je vse bilo bolj površinsko.</i>	Površni odnosi	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D128	<i>nisem imela veliko ljudi za bolj intimen pogovor, za pogovor o svojih težavah in svojih občutkih.</i>	Površni odnosi	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D129	<i>sem veliko stisk, s katerimi sem se soočala, zadržala zase, a mi je potem to, na neki dolgi rok ustvarilo še več stisk in stresa.</i>	Nesoočanje s stiskami	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano

D130	<i>Iskreno, mislim, da jih v bistvu nisem reševala.</i>	Nereševanje težav	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev
D131	<i>Sem imela preveč obveznosti</i>	Preveč obveznosti	Stiske in težave ob selitvi	Selitev
D132	<i>sem se preveč ukvarjala s tem, kako bom naslednji dan na faksu preživela,</i>	Prekomerno razmišljanje o poteku dneva na fakulteti	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D133	<i>če bom rekla kakšno besedo napačno,</i>	Strah pred uporabo napačnih besed	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D134	<i>če me bo profesor poklical, da karkoli povem.</i>	Strah pred izpostavljenostjo pred razredom s strani profesorja	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
D135	<i>občutke, ki sem jih doživljala, sem zadržala zase.</i>	Zadrževanje občutkov zase	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D136	<i>Na začetku se nisem soočala z mojimi občutki.</i>	Nesoočanje z občutki	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D137	<i>Če sem imela kakšne težave sem se trudila izgledati, kot da jih ne bi imela zaradi svoje družine ker so se zelo trudili, da bi meni bilo čim bolj udobno in, da bi se lepo počutila.</i>	Skrivanje težav pred družino	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D138	<i>Ni se mi zdelo fer, da se počutim žalostno.</i>	Ni se ji zdelo fer, da se počuti žalostno	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
D139	<i>Velikokrat sem jaz mogla biti ta oseba, ki je vzpostavila prvi kontakt.</i>	Vzpostavljanje prvega stika na pobudo tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
D140	<i>Vsem je bilo zelo zanimivo to, da sem prišla iz druge države in seveda, da so me najprej o tem spraševali,</i>	Pokazovanje zanimanja s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D141	<i>zanimalo jih je iz kje sem, kako je moje življenje izgledalo v mojem mestu, zakaj sem se odločila, da bom prišla v Slovenijo.</i>	Pokazovanje zanimanja s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D142	<i>bi rekla, da je to vzpostavljanje odnosov potekalo tako, da eni so prišli prvi se pozdraviti in spoznati me,</i>	Redko vzpostavljanje prvega stika na pobudo domačih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
D143	<i>ampak velikokrat sem jaz mogla biti ta oseba, če sem želela imeti prijatelje in če sem se želela</i>	Vzpostavljanje prvega stika na pobudo tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi

D144	<i>Na začetku so bili prijazni do mene.</i>	Prijaznost domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D145	<i>Ampak, nekaj situacij sem imela, kjer sem občutila apatijo proti nam, doseljencem.</i>	Apatija domačih študentov do doseljencev	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D146	<i>Eni sošolci niso bili najbolj prijazni.</i>	Neprijaznost domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D147	<i>Večinoma pa so in so se res trudili, da bi mi bilo čim bolj udobno in, da bi se počutila čim boljše in ne kot samo eden tuji študent tukaj.</i>	Prijaznost domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D148	<i>Jaz pa sem bila iz druge države in nikogar nisem poznala.</i>	Nepoznavanje nikogar	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D149	<i>To mi je bilo težava, da sem bila sama.</i>	Osamljenost	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D150	<i>smo imeli par skupnih kavic, kjer smo se med seboj spoznali v svojih skupinah vsaj.</i>	Druženje ob kavi	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D151	<i>bilo je veliko skupnega dela in mislim, da smo se na ta način spoznali in vzpostavili odnose.</i>	Skupinsko delo na študiju	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D152	<i>faks in obveznosti so bili tisto, kar nas je spodbujalo da se povezujemo in mi bilo v pomoč pri vzpostavljanju odnosov.</i>	Povezovanje zaradi študijskih obveznosti	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D153	<i>da bi jaz bila bolj samozavestna</i>	Potreba po večji samozavesti	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D154	<i>da bi bila manj v tej stiski, kaj bojo mislili, če me bojo sprejeli ali ne.</i>	Potreba po manjšem razmišljanju o mišljenju drugih	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	
D155	<i>pa pri mojih sošolcev oziroma Slovencih, bi mogoče potrebovala to, da bi bili bolj komunikativni.</i>	Večja komunikativnost s strani domačih študentov	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D156	<i>čeprav so skoraj vsi bili res prijazni, mislim, da so tudi nekako bolj introvertni in, da je to tudi bil en dejavnik, ki je vplival name.</i>	Introvertnost domačih študentov	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
D157	<i>Mislim, da na začetku oni vsi predvidevajo, da mi nimamo pojma, da ne vedo kako smo prišli na fakulteto sem</i>	Prisotnost predsodkov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D158	<i>bi rekla, da je odnos bil takšen, da so se eni res potrudili, da bi mi pokazali, da jim ni všeč to, da</i>	Prisotnost predsodkov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi

	<i>sem jaz na isti fakulteti kot oni in da sem na isti poziciji kot oni.</i>			
D159	<i>Večinoma pa so me res sprejeli, takšno kot sem</i>	Sprejetost s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D160	<i>in so pokazali zanimanje za to, da bi me čim bolj spoznali,</i>	Pokazovanje zanimanja s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D161	<i>bili sočutni do mene</i>	Sočutje do tujih študentov s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D162	<i>da bi mi olajšali študij.</i>	Pomoč s strani domačih študentov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
D163	<i>Vedno se srečujem s finančnimi izzivi, iz meseca v mesec.</i>	Srečevanje s finančnimi izzivi vsak mesec	Finančni izzivi	Finančni vidik
D164	<i>Zdaj stanovanje imam kar drago</i>	Visoka najemnina	Finančni izzivi	Finančni vidik
D165	<i>skoz čutim neki pritisk</i>	Občutek pritiska zaradi financ	Finančni izzivi	Finančni vidik
D166	<i>stisko o samih financah</i>	Občutek stiske zaradi financ	Finančni izzivi	Finančni vidik
D167	<i>imam občutek, da sem velika obremenitev svojim staršem</i>	Občutek velike obremenitve staršem	Finančni izzivi	Finančni vidik
D168	<i>sem žal na takšni fakulteti, da mi sploh ne dopušča študentskega dela.</i>	Nezmožnost študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti	Finančni izzivi	Finančni vidik
D169	<i>je cel teden zapolnjen in nimam res časa, da bi delala, da bi vsaj malo olajšala svojim staršem.</i>	Nezmožnost študentskega dela zaradi študijskih obveznosti	Finančni izzivi	Finančni vidik
D170	<i>Starši me trenutno popolnoma financirajo in mi je zelo žal, mi to ustvarja stisko.</i>	Stiska zaradi popolnega financiranja s strani staršev	Finančni izzivi	Finančni vidik
D171	<i>Predvsem to, da me financirajo iz druge države in, takšen je standard, da jim v bistvu pride dvakrat dražje.</i>	Stiska zaradi popolnega financiranja s strani staršev	Finančni izzivi	Finančni vidik
D172	<i>Si zelo malo kupujem stvari samo zase, tudi ko grem v nakup hrane sem zelo izbirčna in gledam, kaj si bom kupila, da si ne kupujem brezvezne stvari in ne zapravljam denarja za brez zveze.</i>	Skrbno ravnanje z denarjem	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
D173	<i>V prejšnjem letniku na način, da sem se trudila čim več delati, ker sem imela takšen urnik, da mi je dopuščal, da bi si kaj zaslužila</i>	Delo prek študentskega servisa	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik

D174	<i>življenje v Sloveniji se je zelo podražilo jaz pa nikjer ne delam.</i>	Podražitev življenjskih potrebščin v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
D175	<i>se trudim čim manj dodatnih stroškov imeti</i>	Izogibanje dodatnim stroškom	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
D176	<i>in čim bolj pametno ravnati z denarjem.</i>	Pametno ravnanje z denarjem	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
D177	<i>sta samo dva študentska doma tukaj, v katerih mi lahko bivamo, ampak sta itak vedno zapolnjena.</i>	Zapolnjenost mest v študentskih domovih v katerih lahko bivajo tudi tuji študenti	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D178	<i>dobiti ta dom je praktično nemogoče.</i>	Nezmožnost pridobitve nastanitve v študentskem domu v katerem lahko bivajo tudi tuji študenti	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
D179	<i>mislim, da bi bilo fer, če bi mi imeli dostop do študentskih domov.</i>	Dostop do študentskih domov	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
D180	<i>če bi vsaj vedli, da že imamo kje bivati, da se ne rabimo s tem obremenjevati, bi bilo zelo v redu.</i>	Dostop do študentskih domov	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
D181	<i>Pa še pravice do štipendije, kolikor jaz vem, nimamo.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
D182	<i>Še to bi mi bilo olajšava, da bi imeli pravico do štipendije</i>	Pravica do državne štipendije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
D183	<i>Zdravstveno zavarovanje je za nas, kolikor jaz vem, samo za nujne primere.</i>	Zdravstveno zavarovanje le v nujnih primerih	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
D184	<i>moraš imeti neko težavo, ne moreš samo priti na pregled.</i>	Nezmožnost kontrolnega pregleda	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
D185	<i>Čakalne dobe, vsaj iz mojih izkušenj, niso toliko dolge, odvisno je od nujnosti primera, na podlagi tega prideš na vrsto. Mislim, da je to v redu urejeno.</i>	Dobre izkušnje glede čakalne dobe	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
D186	<i>Zdravniki se trudijo ampak mislim, da ni najbolj kakovostna obravnava za nas in najbolj kakovosten sistem.</i>	Slabo kakovostna obravnava	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
D187	<i>da ne obstaja samo eden zdravstveni dom za študente v celi Ljubljani ampak, da jih je več.</i>	Več zdravstvenih domov za študente v Ljubljani	Predlagane spremembe glede urejenosti	Spremembe

			zdravstvenega sistema	
D188	<i>V Sloveniji nisem ampak v Bosni sem, nekajkrat sem šla k psihologu.</i>	Psihosocialna pomoč v matični državi	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
D189	<i>Mislim, da se je vse to kar sem doživljala, stres in ostalo, samo naenkrat akumuliralo in sem samo rabila pogovor in pomoč, da se soočim s tem in poiščem rešitev.</i>	Psihosocialna pomoč v matični državi	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
D190	<i>ker sem enkrat dobila mail od nekoga, da lahko dobim brezplačno psihosocialno pomoč.</i>	Brezplačna psihosocialna pomoč	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
D191	<i>sem enkrat, pred tem ko sem dobila mail, si tukaj poskusila najti terapevta in so res vse storitve bile precej drage.</i>	Drage storitve psihosocialne pomoči v času iskanja	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
D192	<i>Enemu povprečnem, tudi slovenskem študentu, se to sploh ne izplača.</i>	Drage storitve psihosocialne pomoči v času iskanja	Izzivi pri iskanju psihosocialni pomoči	Podpora in pomoč
D193	<i>Naša fakulteta pa ne ponuja te možnosti oziroma nimamo sploh svojega psihoterapevta ali psihologa, tako, da na fakulteti se žal ne moremo na nikogar obrniti.</i>	Pomanjkanje psihoterapevtov in psihologov na fakulteti	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
D194	<i>Jaz sem pa zaradi visokih cen šla v Bosno.</i>	Drage storitve psihosocialne pomoči v času iskanja	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
D195	<i>Predvsem boljšo dostopnost, ker mislim, da bi študenti mogli imeti te storitve brezplačne ali minimalne stroške za to.</i>	Boljša dostopnost psihosocialne pomoči	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
D196	<i>Res mislim, da bi mogli malo več pozornosti dati psihosocialni podpori.</i>	Pridajanje več pozornosti psihosocialni podpori	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
D197	<i>Predvsem bi predlagala dostopnost psihologov in psihoterapevtov na fakultetah, da bi imeli neki prostor, kamor lahko pridemo s svojimi težavami.</i>	Boljša dostopnost terapevtske pomoči	Predlagane spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči	Spremembe
D198	<i>trenutno obstaja Društvo bosansko – hercegovskih študentov v Sloveniji in mislim, da je prav zaradi te nedostopnosti in določenih pomanjkljivosti v tej celi</i>	Formiranje Društva bosansko – hercegovskih študentov	Spremembe glede oblik pomoči za tuje študente	Spremembe

	<i>obravnavi nas kot tujcev, prišlo do formiranja Društva</i>			
D199	<i>Po eni strani, so res večinoma prijazni do tebe, te bodo sprejeli ampak vedno so tukaj tisti, ki jih moti, da smo mi tukaj in smo jim na neki način »trn v očesu«.</i>	Tuji študenti kot »trn v očesu«.	Stiske in težave ob selitvi	Selitev

Preglednica 9.5: Odprto kodiranje intervjuja E

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E1	<i>Želela sem iti nekam v tujino, sem vedela, da bi šla študirati nekam izven Srbije.</i>	Želja za študijem v tujini	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
E2	<i>je v Sloveniji zelo dobra priložnost</i>	Dobra priložnost študija v Sloveniji	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
E3	<i>da je zastoj študij</i>	Zastoj študij	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
E4	<i>da obstaja ta pogodba med Srbijo in Slovenijo</i>	Bilateralni sporazum med Srbijo in Slovenijo	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
E5	<i>Prijavila sem se na študij tudi v Srbiji, sem bila sprejeta, ampak sem bila sprejeta tudi tukaj in ker je to bil novi izziv zame, sem se odločila da bom prišla v Slovenijo študirati.</i>	Nov izziv	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
E6	<i>Bilo je zanimivo, ker smo mi iz Srbije na daljavo našli stanovanje v Sloveniji in se je moja cimra, ki je sploh nisem poznala in je tudi tuja študentka, že vselila.</i>	Zanimiva selitev	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
E7	<i>Z mamo sva startali na pot, cel avto sva nafilali z mojimi stvarmi.</i>	Selitev z mamo	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
E8	<i>Celo življenje sem preselila v Slovenijo.</i>	Selitev celega življenja v Slovenijo	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
E9	<i>Sva prišli, sva komaj našli stanovanje, takrat sem se spoznala z lastnikom stanovanja in z mojo cimro.</i>	Spoznavanje z lastnikom stanovanja in sostanovalko	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
E10	<i>Bila sem čisto zmedena, nisem mogla verjeti, da se to dogaja.</i>	Zmedenost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E11	<i>Mislím, da je selitev izgledala tako, da smo se zbudili in je prvi cilj bil, da pridemo v Slovenijo,</i>	Reševanje stvari počasi	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>naprej pa bomo počasi reševali vsak korak posebej.</i>			
E12	<i>Glih v času korone sva prišli, jaz sem se testirala, mami pa je morala biti v karanteni.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E13	<i>Prišli sva tukaj in je takrat realno vse postalo, šele takrat.</i>	Soočanje z realnostjo	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E14	<i>Mislim, da sem šele takrat, ko je mami šla po karanteni, ugotovila, da sem se jaz dejansko preselila in, da ne živim več v Srbiji, da je to realno in, da se dogaja.</i>	Soočanje z realnostjo	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E15	<i>Presenetljivo dobro sem se počutila.</i>	Dobro počutje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E16	<i>Vse mi je bilo čisto naravno, nisem imela nekih velikih težav, čeprav sem pričakovala, da.</i>	Odsotnost večjih težav	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E17	<i>Edinka sem, sem navajena na družino, na mami, ampak v bistvu mi je bilo v redu, sproščeno sem se počutila.</i>	Sproščenost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E18	<i>Skoz sem imela nekaj za delati in mislim, da nisem imela časa, da bi sploh razmišljala o tem.</i>	Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E19	<i>Sem jih pogrešala, ampak ni bilo hudih težav.</i>	Pogrešanje staršev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E20	<i>Seveda, da je bilo na začetku malo nenavadno.</i>	Nenavaden občutek	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E21	<i>Korona, v čudnem obdobju sem se preselila.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E22	<i>Korona je na vse vplivala, smo imeli faks online, jaz sem pa mogla plačati stanovanje ker ga nisem želela odpovedati.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E23	<i>Tri meseca sem bila sama.</i>	Osamljenost	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E24	<i>Prepadli so me za ta vizum, ker kao ne smeš zapuščati državo če je nimaš, mislim uradno ne smeš ampak nikoli se nobenemu ni nič zgodilo.</i>	Strah zaradi ne pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E25	<i>Bila sem prestrašena, da ne smem iti domov, sem čakala vizum, vizuma ni bilo.</i>	Strah zaradi ne pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E26	<i>Mislim, da mi je ta vizum bil največji stres, še vedno mi prinaša največji stres.</i>	Stres zaradi negotovosti glede pridobivanja	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
		dovoljenja za prebivanje		
E27	<i>Največ z razgovori, s cimro sva se dosti pogovarjali, sva si ratali dosti blizu, se ujeli in sva se dosti pogovarjali o tem, ker sva obe bili na istem.</i>	Pogovori s sostanovalko	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E28	<i>Sva sedeli doma, vse je bilo online, nisva mogli nikamor iti, ker je bila korona.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E29	<i>Pa pogovori z družino,</i>	Pogovori z družino	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E30	<i>prijatelji,</i>	Pogovori s prijatelji	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E31	<i>so res bili tukaj zame v teh trenutkih.</i>	Podpora s strani prijateljev in družine	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E32	<i>Po mojem, s pomočjo pogovorov z ljudmi, ki so mi pomembni.</i>	Pogovori z bližnjimi osebami	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
E33	<i>Mislim, da sploh ni povezano s tem, da si tujec ampak na splošno je situacija v Ljubljani kar se tiče nastanitev res slaba.</i>	Slaba situacija v Ljubljani glede iskanja nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E34	<i>Jaz sem imela to srečo, da takrat ko sem se preselila 2020, smo res enostavno našli stanovanje ker so se dobri ljudje našli okoli mene in so mi pomagali.</i>	Pomoč znancev	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E35	<i>Potem so se začele nekatere druge stvari, zaradi katerih sem jaz morala iskati novo stanovanje in je bilo kar težko.</i>	Težave pri iskanju novega stanovanja	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E36	<i>Mislim, da sem največ težav imela pri tem, da mi ljudje niso zaupali ne zaradi tega, ker sem tujec ampak zaradi tega ker sem študent.</i>	Nezaupanje študentom s strani stanodajalcev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E37	<i>Niso verjeli, da jaz imam denar, da sama sebi plačujem.</i>	Nezaupanje študentom s strani stanodajalcev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E38	<i>Ko rečem, da bojo starši zame plačevali, sem videla, da jim to ni bilo najbolj všeč.</i>	Nezaupanje študentom s strani stanodajalcev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E39	<i>Tako da ja, sem imela težave zaradi tega ker sem študent.</i>	Nezaupanje študentom s strani stanodajalcev	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E40	<i>pa še to da veliko ljudi išče stanovanja.</i>	Visoko povpraševanje po stanovanjih	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E41	<i>V bistvu, sem se naučila, da moram veliko vprašati</i>	Aktivno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E42	<i>da se moram zase zavzeti in da, če ne bom jaz, ne bo noben drug.</i>	Zavzemanje zase	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E43	<i>Klicala sem, dolgočasna sem bila, prodajala sem se najbolj kakor sem lahko.</i>	Aktivno iskanje stanovanja	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E44	<i>Skozi življenje in študij sem dobila socialne veščine, da se znam dobro prodati in sem na ta način dobila stanovanje.</i>	Pomaganje s pridobljenimi socialnimi veščinami	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E45	<i>sem vprašala prijatelje, da sem pri njih, da mi pomagajo ker ni bilo enostavno ampak če ga ne morem najti potem ne morem, ne bom na ulici spala.</i>	Bivanje pri prijateljih	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E46	<i>po mojem mi je največ to pomagalo, da sem se znala z ljudmi povezati.</i>	Povezovanje z ljudmi	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E47	<i>Bilo mi je čudno, ker sem bolj introvertirana,</i>	Čuden občutek zaradi introvertiranosti	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
E48	<i>na začetku se nisem znala niti pogovarjati veliko.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E49	<i>Mislila sem, da moja slovenščina še ni dovolj dobra, da bi prišla do ljudi in se pogovorila.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E50	<i>Nisem bila preveč navdušena</i>	Pomanjkanje občutka navdušenosti	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
E51	<i>sem si sama rekla »okej, bom preživela«, ampak nisem bila najbolj srečna.</i>	Pomanjkanje občutka sreče	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
E52	<i>Imela sem tudi občutek, da ni bilo vedno enostavno v teh skupinah, imeli smo messenger skupino in če smo se nekaj morali zmeniti, če se jaz nisem potrudila in nisem težila, ne bom dobila svojega termina za konzultacije, na primer.</i>	Težave pri sodelovanju v skupinah	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E53	<i>Pozabijo name, čisto sem nepomembna.</i>	Pozabljanje s strani sošolcev	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E54	<i>Niso me želeli vključevati na začetku in sem se mogla sama veliko boriti.</i>	Izključevanje s strani sošolcev	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E55	<i>Kasneje, ko sem še bolj zaupala v svojo slovenščino,</i>	Večje zaupanje v poznavanje jezika	Spremembe glede študija	Spremembe
E56	<i>v to, da vem kaj delam, je bilo lažje.</i>	Večje zaupanje v lastne sposobnosti	Spremembe glede študija	Spremembe
E57	<i>Na začetku je bilo kar težko, ker sem se mogla veliko boriti zase.</i>	Na začetku se je morala velikokrat zavzeti zase	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E58	<i>Korona, to mi je res bilo hudo, ker je moje življenje štiri mesece bilo takšno, da sem sedela doma, učila se in poslušala predavanja, nisem videla Ljubljane.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E59	<i>Tako da, se mi zdi, da mi je to predstavljalo največjo težavo, da nisem mogla imeti fizičnega kontakta z ljudmi oziroma fizično biti na fakulteti.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E60	<i>Ker, pol sem se navadila še na to, da če imam predavanje ob torkih ob osmih zjutraj, se ne bom zbudila, če je online in ga bodo nekje objavili, ga nisem niti poslušala in pol izgubiš navade, slog življenja se spremeni.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku	Začetek študija
E61	<i>Manjkal mi je ta fizični kontakt z ljudmi, z ljudmi s faksa, s profesorji in to mi je predstavljalo največjo težavo.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E62	<i>Spet pogovori z družino in z ljudmi ki so mi blizu, s prijatelji, cimro.</i>	Pogovori z bližnjimi osebami	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
E63	<i>Pri nekaterih predmetih v prvem semestru, sem imela možnost, da pišem seminarske naloge v srbščini.</i>	Pisanje izdelkov v maternem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
E64	<i>Za par težjih predmetov, sem imela možnost, da grem na ustni izpit, namesto pisnega.</i>	Možnost ustnega izpita namesto pisnega izpita	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
E65	<i>Imela sem tudi podaljšan čas pisanja za par predmetov.</i>	Podaljšan čas pisanja izpitov	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
E66	<i>Potem Leto plus, bi rekla da mi je to največ pomagalo na splošno, ker se na tem tečaju, nismo samo učili slovenščine ampak smo se tudi učili o slovenski kulturi in podobnih stvareh.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E67	<i>Pa so še bila študentska združenja na naši fakulteti, so organizirali kvize, virtualne delavnice, da se povežeš z ljudmi tudi če nisi fizično tam, spomnim se, da sem se udeležila par kvizov.</i>	Organiziranje kvizov in delavnic na fakulteti	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
E68	<i>vem, da je to težko ampak potrebovala bi nekaj v tem smislu, da bi se profesorji začeli bolj zavedati tega, da so na drugi strani tudi tuji študenti, ki jih ne razumejo, da ne govorijo tako hitro.</i>	Večje zavedanje profesorjev, da tuji študenti ne poznajo dobro slovenskega jezika	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
E69	<i>Moj največji problem je bil to, da profesorji toliko po tiho govorijo</i>	Tiho govorjenje profesorjev	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
E70	<i>Tako da, bi mogoče potrebovala to, da se profesorji zavedajo, da smo še mi tukaj in, da govorijo bolj naglas in bolj razumljivo.</i>	Večje zavedanje profesorjev, da tuji študenti ne poznajo dobro slovenskega jezika	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
E71	<i>Stvari so mi zdaj bolj jasne</i>	Boljše razumevanje študijskega procesa	Spremembe glede študija	Spremembe
E72	<i>se bolj znam zavzeti zase</i>	Boljša zmožnost zavzemanja zase	Spremembe glede študija	Spremembe
E73	<i>sem se nekako prilagodila načinu učenja v Sloveniji oziroma na način dela</i>	Prilagoditev študijskemu sistemu	Spremembe glede študija	Spremembe
E74	<i>Dobila sem ta »slovenski način« pristopanja učenju in delu</i>	Prilagoditev študijskemu sistemu	Spremembe glede študija	Spremembe
E75	<i>Sem se pa tudi bolj sprostila.</i>	Večja sproščenost	Spremembe glede študija	Spremembe
E76	<i>ko je mama šla sem se zavedala tega, da zdaj skrbim sama zase.</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
E77	<i>Jaz sem se počasi soočala z vsem, z okoljem, kulturo in sem imela dosti časa, da se navadim na stvari.</i>	Možnost postopnega prilagajanja na novo okolje	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
E78	<i>Bi rekla, da sem se zaradi korone lažje prilagodila.</i>	Lažje prilagajanje na novo okolje zaradi covida-19	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
E79	<i>Dobro sem se počutila ker je bilo dosti drugačno od tega na kar sem navajena oziroma jaz rada imam izzive, nove situacije in mi ni bilo težko ker sem se na neki način tudi pripravila, da bo tako.</i>	Dobro počutje zaradi pripravljenosti na nove izzive	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E80	se počutim isto, dobro se počutim, ni se nič spremenilo.	Odsotnost sprememb glede počutja	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
E81	<i>Potem sem se vpisala na hitri tečaj slovenščine, ki je trajal en mesec in smo imeli kombinirano A1, A2 in B1 raven in smo šli od začetka k bolj napredni slovenščini.</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E82	<i>Bilo je res intenzivno, smo imeli vsak dan tečaj, veliko domačih nalog in poudarek je bil na pogovarjanju.</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E83	<i>Na ta tečaj Leto plus sem šla enkrat na teden, dve uri pa pol.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E84	<i>Se mi zdi, da je ta tečaj bil zelo uporaben, učili smo se slovnico, kako se pogovarjati, učili smo se o slovenski kulturi.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E85	<i>Potem sem se sama učila, skozi faks, sem se odločila, da vse bom pisala v slovenščini, da bi se bolje naučila, čeprav sem imela priložnost, da jih pišem v srbsčini.</i>	Samostojno učenje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E86	<i>Pol sem začela delati in sem se naučila tudi pogovorni jezik, kar se vidim, ker govorim kot ena Ljubljankanka zdaj.</i>	Samostojno učenje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E87	<i>Dvojina, povsod je bila in mi še vedno mori življenje.</i>	Težave zaradi dvojine	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E88	<i>Slovnica mi je bila težava, ker sem se veliko učila srbske slovnice za vpis na fakulteto v Srbiji in sem se istočasno učila tudi slovenske slovnice.</i>	Težave zaradi primerjanja slovnice v slovenskem in maternem jeziku	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E89	<i>Ta primerjava mi je bila zelo težka, težko mi je bilo preklopiti.</i>	Težave zaradi primerjanja slovnice v slovenskem in maternem jeziku	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E90	<i>poleg slovenščine sem se učila še francoščino in s tem sem sebi zamorila življenje, sem se izgubila v jezikih.</i>	Težave zaradi istočasnega učenja slovenskega in francoskega jezika	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E91	<i>da so se ljudje bili pripravljeni z mano pogovarjati v slovenščini.</i>	Pripravljenost drugih ljudi, da se pogovarjajo v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E92	<i>Ampak jaz sem vedno govorila »ne, hočem se naučiti slovenščini, probaj me poslušati v slovenščini«.</i>	Pripravljenost za učenje slovenskega jezika	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E93	<i>so se dejansko ljudje trudili, so mi povedali, če kaj nisem rekla prav.</i>	Popravljanje napak v pogovoru z drugimi ljudmi	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E94	<i>Pa tudi moja profesorica iz Leta plus je bila prijazna, res dobra profesorica, mi je dosti pomagala in nas usmerjala v to, da se med samo pogovarjamo, čim več vadimo.</i>	Spodbujanje s strani profesorice na tečaju Leto plus	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E95	<i>pomagalo mi je to, da sem res imela priložnosti se pogovarjati v slovenskem jeziku</i>	Priložnosti pogovarjanja v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E96	<i>Mogoče bi bilo dobro, da so taki tečaji dostopni vsem, da ni omejeno na določeno število, kdo se prvi prijavi.</i>	Dostopnost tečaja slovenskega jezika vsem tujim študentom	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E97	<i>In še to, jaz vem, da to obstaja samo na Univerzi v Ljubljani, kaj pa pol s temi, ki se vpišejo v Maribor, Koper? Kako se oni naučijo slovenščino? Njim je bistveno težje.</i>	Dostopnost tečaja Leto plus tujim študentom na drugih Univerzah v Sloveniji	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
E98	<i>Na začetku sem se najprej v teh facebook skupinah za tuje študente v Sloveniji pozanimala o tem, kaj vse rabim.</i>	Iskanje informacij o potrebni dokumentaciji prek socialnih omrežjih	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
E99	<i>Ko sem pa prišla v Slovenijo, sem klicala na Upravno enoto in se naročila na en termin, da grem oddati vse papirje.</i>	Naročanje na termin na Upravni enoti	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
E100	<i>Tukaj mi je pomagal en družinski prijatelj iz Srbije, ki živi v Sloveniji.</i>	Pomoč družinskega prijatelja pri urejanju bivanja	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
E101	<i>Torej, sem zbrala vso dokumentacijo, ki sem jo rabila in sem šla na Upravno enoto, vse sem oddala</i>	Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
E102	<i>Sem čakala 3 mesece, vmes so pa iskali, da jim pošljem še nekaj ker je vedno nekaj manjkalo.</i>	Pomanjkanje potrebnih dokumentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E103	<i>Vsako leto pa sem dolgo čakala, lani pa sem dobila v roku ene meseca, drugače pa sem vsakič čakala več kot tri meseca.</i>	Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E104	<i>Skrbelo me je, ker je vedno nekaj manjkalo.</i>	Skrb zaradi pomanjkanja dokumentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E105	<i>Ni mi bilo jasno, kar hočejo od mene.</i>	Nejasnost glede potrebne dokumentacije	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E106	<i>Vsakič se pošteno potrudim in samo hočem študirati tukaj, včasih pa me oni na Upravni enoti tretirajo kot, da sem neki ne vem, največji kriminallec.</i>	Slab odnos zaposlenih na Upravni enoti do tujih študentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E107	<i>Njihov odnos, to me je največ morilo.</i>	Slab odnos zaposlenih na Upravni enoti do tujih študentov	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E108	<i>Pa tudi to, da greš na Upravno enoti in ali se skregaš ali se zjokaš, to je edini način, da ti dobiš kakšno informacijo.</i>	Nezmožnost pridobivanja potrebnih informacij na Upravni enoti	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E109	<i>Res ti niso hoteli pomagati, če nisi naročen.</i>	Pomanjkanje pomoči s strani zaposlenih na Upravni enoti	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E110	<i>Zelo težko prideš do informacij in me je to vedno jezilo.</i>	Težave pri informiranju o potrebni dokumentaciji	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E111	<i>Zdi se mi, da vedno ko pride to obdobje, da spet moram oddati papirje za vizum, mi postane slabo.</i>	Slabo počutje zaradi procesa pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E112	<i>Vedno me v stres spravi, po petih letih nisem šla čez to.</i>	Stres zaradi procesa pridobivanja dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E113	<i>Res mi to dela največ težav.</i>	Največ težav pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E114	<i>Vzame ti čas, ker mi neki papir manjka, jaz moram iti v Srbijo iskati to kar mi manjka, čakati pa če se nekaj komplicira še čakati.</i>	Dolgo čakanje dovoljenja za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E115	<i>Ne moreš se naročiti na termin,</i>	Nezmožnost naročanja na termin	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E116	<i>pa moraš čakati tam pet ur, da prideš na vrsto, če se ne naročiš.</i>	Dolge čakalne vrste v živo	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
E117	<i>To je stres, vedno isti.</i>	Stres zaradi procesa pridobivanja	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
		dovoljenja za prebivanje		
E118	<i>da bi se te stvari mogle bistveno hitreje urejati ker se predolgo čaka.</i>	Hitrejša pridobitev dovoljenja za prebivanje	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
E119	<i>da bi se lahko te čakalne dobe lahko skrajšale.</i>	Krajše čakalne dobe	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
E120	<i>da ena oseba dela samo na tem področju.</i>	Urejanje dovoljenja za prebivanje s strani enega zaposlenega	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
E121	<i>Bilo bi dobro, če bi od samega začetka mojega študija, imeli to posebno okno za tuje študente.</i>	Posebno okno za tuje študente	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
E122	<i>V času korone, sploh ta prvi semester, smo imeli predavanja prek zooma in nisem spoznala ljudi.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E123	<i>V drugem semestru je bilo drugače, in sem ljudi spoznala prek moje cimre oziroma njenih prijateljev, oni so bili iz teh naših krajev, iz Bosne, Srbije, Makedonije, Hrvaške...</i>	Spoznavanje drugih tujcev prek sostanovalke	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E124	<i>Enkrat smo odšli na pijačo in nismo nehali več iti, pol smo bili vedno skupaj v tem drugem semestru.</i>	Druženje z drugimi tujci	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E125	<i>Potem, proti koncu tega drugega semestra v prvem letniku smo organizirali eno druženje, da smo se zbrali vsi s faksa, s naše smeri in sem se tudi z njimi povezala, jih spoznala</i>	Povezovanje s sošolci na organiziranem druženju	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E126	<i>Šlo je na ta način, da smo bili v skupinah za projekte in na ta način se spoznaš z ljudmi, pogovarjaš se.</i>	Spoznavanje sošolcev pri delu v skupinah	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E127	<i>Če delate na nekem projektu, delate ful ur skupaj in itak, da se boste začele o nekih osebnih stvareh pogovarjati.</i>	Spoznavanje sošolcev pri delu v skupinah	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E128	<i>Na začetku je bila korona, da nisem imela priložnosti spoznati ljudi.</i>	Težave zaradi covida-19	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E129	<i>Jaz sem imela ta pristop do njih, da se bom jaz njim prilagodila, da bom govorila v slovenščini in sem naredila vse to lažje, njim se ni bilo treba preveč truditi.</i>	Prilagajanje sošolcem	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E130	<i>ko pride neki tuji študent, da je njemu težje vzpostaviti stik s slovenskimi študenti, ker se oni nočejo truditi, se ne bodo pogovarjali v angleščini če tega nujno ne rabijo.</i>	Težave pri vzpostavljanju odnosov ker se domači študenti nočejo truditi	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E131	<i>Tuji študent pa potem nima druge izbire ampak da se začne družiti z nekomu, z komer se lahko pogovarja v jeziku, ki ga razume.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E132	<i>meni se zdi, da zaradi tega, ker sem se jaz trudila čim več pogovarjati v slovenščini, nisem imela teh težav, to mi je zelo pomagalo.</i>	Se trudila, da se čim več pogovarja v slovenskem jeziku	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E133	<i>sem se našla v taki družbi, da je vsak imel nekega zunanjskega prijatelja, in smo se vsi povezovali.</i>	Povezovanje z drugimi ljudmi prek prijateljev	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
E134	<i>Vedno je bilo veliko ljudi okoli mene, sem takšno priložnost imela, na ta način smo razširjali ta krog.</i>	Velika socialna mreža	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E135	<i>bi potrebovala to, da bi tutorji poleg tega še organizirali kakšna skupna druženja, da so nam bile bolj dostopne informacije, da so nas oni bolj povezovali, če že imajo takšen status.</i>	Organiziranje skupnih druženj na fakulteti s strani tutorjev	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
E136	<i>Na začetku sem imela občutek, kot, da nisem sprejeta.</i>	Občutek nesprejetosti	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
E137	<i>Sčasoma so bili vse bolj odprti, so mi govorili kako je super, da sem prišla, jih je zanimalo kako sem se odločila na študij tukaj, govorili so mi, da dobro govorim slovensko...</i>	Večja odprtost domačih študentov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E138	<i>Ko so videli, da ni več bilo te jezikovne ovire med nami, da se lahko normalno pogovarjamo, smo se začeli več pogovarjati.</i>	Več pogovarjanja med domačimi in tujimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E139	<i>Se mi zdi, da sem po tem prvem semestru, ki ni bil najboljši, kasneje vedno imela dober odnos.</i>	Boljši odnos	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E140	<i>Se mi zdi, da so me dobro sprejeli oziroma, da so me sprejeli kot osebo, da jim ni bilo pomembno to od kog sem, kateri jezik govorim, katere religije sem.</i>	Sprejetost s strani domačih študentov po določenem času	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E141	<i>Rekla bi, da jim nič od tega ni bilo pomembno, da smo gledali kot osebo in, da so me res sprejeli v družbo, tako na tej prijateljski ravni, kot na šolski.</i>	Sprejetost s strani domačih študentov po določenem času	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E142	<i>Sčasoma se je izkazalo, da mi dobro gre študij, pa smo pol neke stvari skupaj delali.</i>	Skupno delo	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E143	<i>Zdaj je ta odnos res boljši kot na začetku.</i>	Boljši odnos	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E144	<i>S polovico ljudi imam še vedno stike, jih kdaj srečam.</i>	Ohranjen stik	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E145	<i>z enimi pa se res družim, so mi med najboljšimi prijateljicami.</i>	Vzpostavljeno tesno prijateljstvo	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E146	<i>Spremenilo se je popolnoma.</i>	Popolna sprememba	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
E147	<i>Na začetku pa je bilo precej težko, sem se srečala s finančnimi izzivi.</i>	Srečanje s finančnimi izzivi	Finančni izzivi	Finančni vidik
E148	<i>Na začetku je bilo drago stanovanje, jaz nisem delala, starši so mi vse plačali.</i>	Visoka najemnina	Finančni izzivi	Finančni vidik
E149	<i>Oni mi pošljejo neko smešno cifro za mesec in je bilo tako, da če sem si želela nekaj kupiti, sem mogla dosti šparati.</i>	Nezmožnost privoščanja določenih stvari brez veliko varčevanja	Finančni izzivi	Finančni vidik
E150	<i>Ta prvi letnik je res bil finančno težek.</i>	Srečanje s finančnimi izzivi	Finančni izzivi	Finančni vidik
E151	<i>Nisem si mogla privoščiti niti, da grem tako pogosto domov, ker so karte bile zelo drage zaradi korone.</i>	Ni si mogla privoščiti pogostih odhodov domov	Finančni izzivi	Finančni vidik
E152	<i>Potem sem sčasoma začela delati študentsko delo</i>	Delo prek študentskega servira	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
E153	<i>Vem kaj so mi prioritete, kaj rabim ali želim.</i>	Zastavljanje prioritete	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
E154	<i>Mislim, da bi se res moglo nekaj narediti glede štipendij.</i>	Pravica do državne štipendije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E155	<i>Mislim, da ni fer to dejstvo, da jaz kot tuji študent ne morem dobiti štipendije v Srbiji</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E156	<i>ne morem pa je dobiti tudi tukaj zato ker sem tuji študent.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik
E157	<i>V Srbiji je ne morem dobiti ker študiram v tujini,</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik
E158	<i>v tujini je ne morem dobiti ker sem iz Srbije.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
E159	<i>To štipendijo za tuje študente, ki ni pogojna ker v redu je, da jaz imam dobre ocene, ampak ni tako enostavno, da imaš v tujem jeziku vse desetke.</i>	Štipendija brez pogojev glede učnega uspeha	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E160	<i>Štipendija bi mi veliko pomenila</i>	Pravica do državne štipendije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E161	<i>ali še kakšne subvencije pa možnosti.</i>	Dodatne subvencije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E162	<i>Vedno me je motilo tudi to, da imajo Slovenci možnost bivanja v študentskem domu, mi pa to možnost zelo težko dobimo.</i>	Težave pri pridobivanju mesta v študentskem domu	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
E163	<i>Pa še ti davki dodatni, ki nam jih vzamejo za študentsko delo, ker smo tuji študenti, to mi tudi dela težavo.</i>	Težave zaradi dodatnih davkov	Finančni izzivi	Finančni vidik
E164	<i>bi potrebovala te subvencije</i>	Dodatne subvencije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E165	<i>pa štipendije, ki so dostopne tudi nam</i>	Pravica do državne štipendije	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E166	<i>da ni te diskriminacije ker če si študent, si študent, iz katere koli države prihajaš.</i>	Nediskriminatorno obravnavanje tujih študentov	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
E167	<i>Zdi se mi pa, da je kar urejeno.</i>	Dobro urejeno zdravstveno zavarovanje	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
E168	<i>sem na spletu enostavno našla informacije kam moram iti.</i>	Enostavna pridobitev potrebnih informacij na spletu	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
E169	<i>Šla sem v Zdravstveni dom za študente, tam so me lepo sprejeli</i>	Dober odnos zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E170	<i>mi dali zdravilo, ki sem ga dobila zastonj na recept, doma pa zanj plačujem, dosti denarja.</i>	Zastonj zdravilo	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
E171	<i>da je zavarovanje med državami dobro urejeno.</i>	Dobro urejeno zdravstveno zavarovanje	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
E172	<i>Dobiš potrdilo o zavarovanju v Srbiji, in ga tukaj samo zamenjaš.</i>	Urejanje zdravstvenega zavarovanja prek zavarovanja v matični državi	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
E173	<i>Je pa res to, da ti to zavarovanje krije samo nujne zadeve, tako, da ne vem kako je za nekaj kar ni nujno.</i>	Zdravstveno zavarovanje le v nujnih primerih	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
E174	<i>Nisem, v času ko so se vse te stvari dogajale nisem.</i>	Ni se posluževala psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
E175	<i>je bila težava v tem, da ni bilo zastonj možnosti za te stvari, jaz pa nisem bila pripravljena plačati 40 plus evrov za terapijo.</i>	Plačljivost psihosocialne pomoči	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E176	<i>Brezplačna možnost psihosocialne pomoči na fakulteti.</i>	Brezplačna možnost psihosocialne pomoči na fakulteti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E177	<i>da vsaj imaš možnost, da se z nekom pogovoriš.</i>	Brezplačna možnost psihosocialne pomoči na fakulteti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E178	<i>Lahko bi bila boljša povezanost nas tujih študentov</i>	Boljša povezanost med tujimi študenti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E179	<i>da imaš možnost se pogovoriti z nekom, ki je iz višjega letnika.</i>	Možnost pogovora s starejšimi tujimi študenti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E180	<i>Jaz nisem imela nobenega na fakulteti, da bi ga lahko vprašala kako kaj gre, kakšen je določeni profesor, a ima kakšne olajšave za tujce...</i>	Nezmožnost pogovora z nekom na fakulteti	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E181	<i>bi predlagala to, da bi obstajala ena oseba na fakulteti za te socialne zadeve</i>	Pomoč na fakulteti glede socialnih zadev	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
E182	<i>potem pa na ravni Univerze psihološka pomoč za vse študente, ne samo za tuje študente, to bi pomenilo ljudem, za tuje pa so take specifične okoliščine, da bi še bolj potrebovali takšno pomoč.</i>	Psihološka pomoč za vse študente na Univerzi	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč

Preglednica 9.6: Odprto kodiranje intervjuja F

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F1	<i>Odločil sem za študij tukaj, ker mi je mama Slovenka.</i>	Upravičenost do slovenskega državljanstva	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F2	<i>In sem v prvem letniku oddal vlogo za pridobitev slovenskega državljanstva, prav zaradi tega sem se odločil za študij tukaj</i>	Upravičenost do slovenskega državljanstva	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F3	<i>ker sem vedel, da bom imel pravico do študentskega doma</i>	Upravičenost do študentskega doma	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F4	<i>do tiste štipendije za Slovence v tujini</i>	Upravičenost do štipendije za Slovence v tujini	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F5	<i>še fakulteta tukaj je zastoj</i>	Zastoj študij	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F6	<i>pa brez sprejemca.</i>	Študij brez sprejemnega izpita	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F7	<i>Želel sem iti ven Srbije, ker se diploma iz Evropske unije šteje kot bolj vredna.</i>	Pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
F8	<i>Prišel sem s starši, so me peljali z avtom in vse svoje sem pravzaprav prinesel v enem kovčku.</i>	Selitev s starši	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
F9	<i>vzhičeno</i>	Vzhičenost	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F10	<i>prestrašeno</i>	Strah	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F11	<i>V bistvu sem se počutil tako, kako se počutiš ko greš v drugo državo študirati na drugem jeziku.</i>	Občutek, ki ga imaš ko greš v drugo državo študirati na drugem jeziku	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F12	<i>Prevoz, ker sem bil odvisen od drugih, da me peljejo ker avta nimam tukaj.</i>	Odvisnost od drugih glede prevoza	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F13	<i>Ampak ja, mogoče je največji problem na začetku bil jezik.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F14	<i>Pa še to, da se naučiš mesto, ker si navajen na tisto, kar je doma, prideš sem, pa tukaj nič ne veš.</i>	Težave pri spoznavanju mesta	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F15	<i>Bilo mi je izziv se naučiti mesta, kjer živim.</i>	Težave pri spoznavanju mesta	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F16	<i>komunikacijo sem mogel predstaviti na online.</i>	Komunikacija z družino in prijatelji v matični državi	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
		prek socialnih omrežjih		
F17	<i>Ne bi rekel, da sem se soočal z večjimi težavami.</i>	Odsotnost večjih težav	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F18	<i>sem v prvem letniku, ko sem se še vedno učil kako funkcionira prevoz šel z najbolj enostavnimi linijami.</i>	Uporaba najbolj enostavne poti	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F19	<i>sem rabil dve tedni, da bi ga našel, je dolgo trajalo.</i>	Dolgotrajno iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F20	<i>Zaradi tega ker ko sem šel gledati stanovanja, v dosti primerih to sploh ni bilo to kar so reklamirali</i>	Stanovanja niso bila ista kot na oglasu	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F21	<i>lokacija ni bila v redu</i>	Neustrezna lokacija	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F22	<i>stanovanja sploh niso bila tisto, kar so povedali na oglasu</i>	Stanovanja niso bila ista kot na oglasu	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F23	<i>imaš veliko sobo, ampak je v kleti.</i>	Soba v kleti	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F24	<i>Težava je bilo to, da mi je vzelo veliko časa.</i>	Dolgotrajno iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F25	<i>Cel dan si na poti, greš od stanovanja do stanovanja, od lastnika do lastnika, da vidiš če je v redu in, da podpišeš pogodbo.</i>	Dolgotrajno iskanje nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F26	<i>Dostikrat se je dogajalo tudi, da ko smo prišli in ko so slišali da ne govorim dobro slovenščine, že takoj niso želeli skleniti pogodbe.</i>	Stanodajalci niso želeli oddati stanovanja tujcem	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F27	<i>se je videlo, da jim ne paše, da sem tujec ker so že imeli v glavi, da bom nekaj naredil.</i>	Stanodajalci niso želeli oddati stanovanja tujcem	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F28	<i>Kasneje sem, zaradi državljanstva, dobil pravico do študentskega doma in sem še vedno v tem domu.</i>	Pridobitev pravice do študentskega doma	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F29	<i>Šel sem s starši, ker so še vedno bili tukaj.</i>	Pomoč staršev pri iskanju nastanitve	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F30	<i>mama mi ni mogla pomagati glede jezika, ker je ona v Srbijo šla živet, ko je bila stara 2 leti.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
F31	<i>starši so mi pomagali, pri teh težavah, pomagali so mi, da najdem stanovanje.</i>	Pomoč staršev pri iskanju nastanitve	Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F32	<i>Na začetku sem mislil, da je faks nekaj, kar je malo bolj napredno od srednje šole oziroma sem imel to lažno samozavest, itak da to bo šlo.</i>	Lažna samozavest	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
F33	<i>Na začetku je težava bil jezik, ker je bilo veliko strokovnih terminov.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F34	<i>Na gradbeništvu, šele od začetka, ko so ti osnovni predmeti kot so matematika, fizika, ki sem jih imel tudi v osnovni in srednji šoli, sem bil navajen na termine, ki smo jih uporabljali ampak v srbščini, ko prideš tukaj, dosti besed sploh ni niti podobno.</i>	Strokovni jezik na fakulteti	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F35	<i>Za najbolj osnovne koncepte, nisem niti vedel za kaj se gre.</i>	Nerazumevanje snovi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F36	<i>To mi je počasnilo študiranje oziroma učenje pa razumevanje.</i>	Počasno učenje in razumevanje	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F37	<i>Pa težava je tudi ta obseg gradiva, ki se ga učimo na fakulteti.</i>	Težave zaradi obsega gradiva	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F38	<i>Prvi teden ni bilo nekaj hudega, drugi pa tretji teden že ugotoviš, da je to veliko več gradiva pa veliko več podrobno, kot si pričakoval.</i>	Težave zaradi obsega gradiva	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F39	<i>Bil sem presenečen, ker sem bil na fakulteti,</i>	Presenečenost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
F40	<i>pa tudi malo prestrašen ker sem razmišljal o tem, kaj vse moram narediti, pa si organizirati čas,</i>	Strah	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
F41	<i>si se moral učiti res vsak dan.</i>	Vsakodnevno učenje	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
F42	<i>Bil sem na začetku malo tudi zmeden ker ne veš za kaj se gre, drugi jezik pa strokovna terminologija.</i>	Zmedenost	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
F43	<i>Ampak tako, bila je mešanica občutkov, tako kot pri vsakem navadnem študentu po mojem.</i>	Mešanica občutkov	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
F44	<i>Največ mi je pomagalo to, da je dosti tujcev vpisalo to fakulteto.</i>	Veliko število drugih tujih študentov vpisanih na isto fakulteto	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F45	<i>Smo si naredili skupine in se družili, ker smo tujci, sem imel skupino prijateljev, ki so iz Srbije, Bosne, Hrvaške.</i>	Druženje z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F46	<i>Družili smo se skupaj in ves čas, ko nekdo nekaj ni razumel, drugi bi pomagal.</i>	Medsebojna pomoč med tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F47	<i>Med seboj smo se pomagali.</i>	Medsebojna pomoč med tujimi študenti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F48	<i>Na začetku smo bili kar ločeni od Slovencev.</i>	Ločenost med domačimi in tujimi študenti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F49	<i>Ta brezplačni tečaj slovenščine, Leto plus.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
F50	<i>Če nismo vedeli kaj nekaj pomeni v slovenščini, so nam povedali v srbo – hrvaščini</i>	Pomoč s strani profesorjev, ki govorijo srbo – hrvaški jezik	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
F51	<i>pa so nam dajali tudi literaturo v srbsščini, če kaj nismo razumeli.</i>	Dajanje literature v maternem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
F52	<i>Eni so pa tudi dovolili da pišemo izpit v srbsščini, če nam je bilo preveč težko pisati v slovenščini, ampak jaz sem se potrudil da napišem, kolikor se da v slovenščini, če pa je kaj bilo, da nisem vedel v slovenščini sem dal besedo v oklepaj in jo napisal v srbsščini.</i>	Pisanje izpitov v maternem jeziku	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija
F53	<i>Meni osebno bi pomagalo, vem, da je škoda, da zgubiš čas ampak vsaj eno leto pred študijem, da bi se samo učil jezik.</i>	Učenje slovenskega jezika v Sloveniji eno leto pred začetkom študija	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
F54	<i>Bolj sem se navadil</i>	Navajenost	Spremembe glede študija	Spremembe
F55	<i>se integriral</i>	Boljša integracija	Spremembe glede študija	Spremembe
F56	<i>jezik mi gre lažje.</i>	Usvojitev slovenskega jezika	Spremembe glede študija	Spremembe
F57	<i>Neke koncepte, ki so mi bili težki v prvem letniku za razumeti, enkrat ko sem jih razumel, to mi je cel študij olajšalo in sem začel tudi drugo gradivo lažje razumevati.</i>	Lažje razumevanje študijskega gradiva	Spremembe glede študija	Spremembe
F58	<i>Zdaj se ne učim več na pamet, ampak razumem, ker razumem jezik.</i>	Učenje z razumevanjem, ne na pamet	Spremembe glede študija	Spremembe
F59	<i>Počutim se pa tudi bolj sproščeno</i>	Večja sproščenost	Spremembe glede študija	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F60	<i>integrirano, ker daj vem za kaj se gre.</i>	Boljša integracija	Spremembe glede študija	Spremembe
F61	<i>Štekam, kako si čas razporediti ko gre za izpite pa učenje.</i>	Boljše razumevanje razporeditve časa	Spremembe glede študija	Spremembe
F62	<i>sem prvič v življenju začel vse delati sam zase</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F63	<i>sam si boš pomil cote, ne bo mama naredila zate.</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F64	<i>Sam si boš skuhal, ne bo mami naredila zate.</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F65	<i>Sam si tudi boš pomil, ne bo noben tega naredil zate.</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F66	<i>Sam si boš šel v trgovino, ne bo se hrana sama pojavila v hladilniku enkrat ko odpreš.</i>	Samostojno življenje	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F67	<i>Pa tudi to, da se učiš kako funkcionira javni transport tukaj.</i>	Učenje o javnem prevozu	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F68	<i>Z ene strani presenečeno, ker sem bil sam, in sem lahko delal karkoli hočem, kdaj koli hočem.</i>	Presenečenost zaradi samostojnega življenja	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F69	<i>Z druge strani pa sem se počutil odgovorno, prav iz tega razloga, da sem bil sam, sam zase odgovoren in da bom vse sam zase delal, da bo noben zame naredil.</i>	Odgovornost zaradi samostojnega življenja	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F70	<i>Pa tudi malo osamljeno, ker nisem bil več doma in ko sem prišel domov, ni bilo brata, sestre, družine.</i>	Občutek osamljenosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F71	<i>Nobenega ni bil tukaj razen cimrov ampak to ti ni družina, to so ti cimri.</i>	Občutek osamljenosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
F72	<i>Na začetku sem jih pogrešal, ker sem bil navajen na to, da pridem doma in so vsi bili tukaj, potem naenkrat nobenega ni bilo, razen ljudi, ki sem jih spoznal dve tedni nazaj.</i>	Pogrešanje družine	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
F73	<i>Čez čas pa sem se navadil, je kar je zdaj, ker sem tukaj že dolgo, sem že navajen, da bo to celo moje življenje v bistvu.</i>	Navajenost	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F74	<i>Prej sem vsak dan klical domov, čisto, da se pogovarjamo, zdaj pa kličem enkrat na teden ali še manj ker imam toliko obveznosti, da nimam časa in se nam ni treba vsak dan pogovarjati, se ne zgodi nič takega, da bi se imeli o čem veliko pogovarjati.</i>	Bolj redka potreba za pogovarjanjem z družino	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
F75	<i>sem pet let bil v Društvu Slovencev v Beogradu in tam smo se učili slovenščino ampak kot sem že omenil, v teh petih letih, mislim, da sem se naučil enako kot bi se naučil zdaj v enem letu življenja tukaj.</i>	Učenje slovenskega jezika v Društvu Slovencev v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F76	<i>Tam smo se učili enkrat na teden, vsako nedeljo, smo šli jaz pa brat in sestra, dve uri tedensko.</i>	Učenje slovenskega jezika v Društvu Slovencev v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F77	<i>Ampak to so bile res osnove, pravopis ampak so res bili temelji.</i>	Osnovno znanje slovenskega jezika	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F78	<i>Največ sem se naučil, ko sem prišel tukaj in bil prisiljen, se naučiti in govoriti.</i>	Nujno vsakodnevno učenje slovenskega jezika po prihodu	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F79	<i>Tukaj je na začetku šlo kar težko ker itak nič ne razumeš, pa tudi se dogajalo to, da misliš da razumeš ker je ista beseda ampak je na koncu drugačen pomen.</i>	Težave zaradi enakih besed v slovenskem in maternem jeziku	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F80	<i>Šel sem pa tudi na ta tečaj Leto plus, sem imel pravico do tega, ker še nisem imel državljanstva.</i>	Brezplačni tečaj Leto plus	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F81	<i>Starejše profesorje na fakso sem lahko vprašal tudi v srbsčini, če mi kaj ni bilo jasnega.</i>	Pomoč s strani starejših profesorjev na fakulteti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F82	<i>Tisti, ki so starejši, so bili pripravljeni za pomagati ampak je to le veljalo za starejše ker so živeli v Jugoslaviji.</i>	Pomoč s strani starejših profesorjev na fakulteti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F83	<i>Mlajši pa nam niso mogli pomagati, ampak so se res trudili.</i>	Trud mlajših profesorjev na fakulteti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
F84	<i>Dvojina.</i>	Težave zaradi dvojine	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F85	<i>Čeprav v pogovoru je ne rabiš toliko uporabljati, če na primer pišeš kakšno seminarsko nalogo moraš večkrat preverjati a si je v redu uporabil.</i>	Težave zaradi dvojine	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F86	<i>Jaz se nisem toliko učil slovenščine pravopisno, da vem pravila, ampak pogovorno sem bil pozoren na to, kar se sliši prav kar pa ne.</i>	Poudarek na pogovornem jeziku pri učenju	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F87	<i>Študij oziroma učenje na študiju.</i>	Učenje na študiju	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F88	<i>Da bi razumel kakšne naloge, sem iskal kaj katera besede pomeni in se v tem procesu naučil dosti novih besed, ki sem jih itak pol uporabljal v pogovornem jeziku.</i>	Prevajanje besed v materni jezik	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F89	<i>Študij te nekako forsira da iščeš kaj nekaj pomeni, ker ne moreš nadaljevati študija če ne razumeš.</i>	Nezmožnost nadaljevanja študija brez poznavanja jezika	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F90	<i>Prav bi mi prišlo, če bi obstajali kakšni tutorji na moji fakulteti, za tujce.</i>	Tutorji za tuje študente	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F91	<i>mi eni študenti iz starejših letnikov, ki so tujci, pomagali, mi dali kakšno skripto ali razložili če mi kaj ni bilo jasno.</i>	Pomoč s strani starejših tujih študentov	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
F92	<i>Na samem začetku sem mogel oddati vlogo za vizum, za dovoljenje za prebivanje.</i>	Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
F93	<i>Jaz ker sem bil takrat v Kamniku, sem se odločil da bom oddal vlogo v Upravni enoti Kamnik, ker v primerjavi z Ljubljano tam ni gužva in sem jaz moj vizum dobil čez dve tedni, kot tuji študent.</i>	Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
F94	<i>Potem sem kasneje dal vlogo za pridobitev slovenskega državljanstva.</i>	Oddaja vloge za pridobitev slovenskega državljanstva po določenem času	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
F95	<i>Nisem imel nobenih težav.</i>	Ni imel nobenih težav pri urejanju bivanja	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
F96	<i>Šele prvi dan sem se spoznal z drugimi tujimi študenti.</i>	Spoznavanje drugih tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F97	<i>Če pa sem jaz v avli slišal, da se pogovarjajo v jeziku, ki ga jaz razumem, oziroma da se ne pogovarjajo v slovenščini ampak v našem jeziku sem prišel in se spoznal z njimi.</i>	Spoznavanje drugih tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
F98	<i>Da pridem v stik s Slovenci, to je že trajalo.</i>	Vzpostavljanje stika z domačimi študenti je več trajalo	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi
F99	<i>V začetku so to bili strokovni odnosi, ker smo bili sošolci, če smo kaj rabili delati v skupini smo delali, potrudil sem se, da čim več dam od sebe</i>	Strokovni odnosi z domačimi študenti	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
F100	<i>ampak v tem času je bilo težava ker nisem znal jezika.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F101	<i>V drugem letniku je bilo več povezanosti z njimi,</i>	Več povezanosti z domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F102	<i>v tretjem pa je itak še lažje šlo.</i>	Lažje vzpostavljanje odnosov z domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F103	<i>Tudi kultura je bila težava.</i>	Težave zaradi različne kulture	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F104	<i>Slovenci pa mi imamo zelo različno obnašanje</i>	Razlika med obnašanjem tujih in domačih študentov	Razlike med domačimi in tujimi študenti	Odnosi
F105	<i>bi rekel, da smo mi bolj »naši«, se mi je bilo veliko lažje z našimi družiti zaradi jezika.</i>	Poznavanje jezika pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F106	<i>Imaš to bariero na začetku zaradi jezika, tako, da sploh ne moreš priti do tega da se z nekom poskušaš družiti.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F107	<i>Pa ne pridete iz istega sveta, se opazi, da ni isto to kar je Balkan pa to kar je Slovenija.</i>	Domači in tuji študenti pridejo iz različnih svetov	Razlike med domačimi in tujimi študenti	Odnosi
F108	<i>S temi našimi jezik,</i>	Poznavanje jezika pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F109	<i>pa da sem bolj vedel o tem kako funkcionirajo, o katerih tematikah se lahko pogovarjajo.</i>	Poznavanje tem pogovorov pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F110	<i>S Slovenci pa nimaš podobne tematike ker prideš iz drugačnega sveta kot oni.</i>	Pomanjkanje podobnih tem pogovora pri vzpostavljanju odnosov z domačimi študenti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F111	<i>S našimi, iz Srbije, Bosne, Makedonije sem se imel o čem pogovarjati.</i>	Poznavanje tem pogovorov pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F112	<i>S Slovenci, na začetku, nisem vedel o čem bi se pogovarjal.</i>	Pomanjkanje podobnih tem pogovora pri vzpostavljanju odnosov z domačimi študenti	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F113	<i>Ampak, ko živiš tukaj, se to spremeni, se imaš o čem več pogovarjati.</i>	Več tem pri pogovorih s domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F114	<i>Čas veliko pomeni.</i>	Minuli čas	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
F115	<i>Sčasoma mi je bilo lažje tudi s Slovenci se pogovarjati pa se družiti z njimi.</i>	Lažje vzpostavljanje odnosov z domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F116	<i>Jaz bi rekel, bolj hladen, ker se mi zdi, da so videli, da se mi držimo skupaj in so bili tako »oni so svoji, mi smo naši, se ne bomo družili</i>	Hladen odnos	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
F117	<i>Potem pa enkrat, ko so razumeli, da se znamo pogovarjati in jih razumemo, pol je bilo lažje.</i>	Lažje vzpostavljanje odnosov z domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F118	<i>Zdaj, bi rekel, da je isti kot z našimi oziroma s tujimi študenti.</i>	Isti odnos kot s tujimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F119	<i>Zdaj se dostikrat zgodi, da niti ne vejo, da sem tujec, dokler jim ne povem, si mislijo, da samo imamo čuden naglas.</i>	Domači študenti ne opazijo takoj, da se pogovarjajo s tujim študentom	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F120	<i>Na magisteriju nisem veliko časa rabil, da bi našel prijatelje, bilo mi je isto, kot da se družim s tujimi študenti.</i>	Hitreje vzpostavljanje odnosov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F121	<i>V prvem letniku pa ene nisem niti poznal.</i>	Nepoznavanje vseh sošolcev	Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F122	<i>V tretjem letniku, ko sem si izbral modul in nas je bil manj, sem bil dejansko forsiran spoznat vsakega.</i>	Poznavanje vseh sošolcev	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Odnosi
F123	<i>Delili smo si skripte</i>	Deljenje študijskega gradiva	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F124	<i>in se družili.</i>	Druženje	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F125	<i>Šlo je veliko lažje kot v prvem letniku</i>	Lažje vzpostavljanje odnosov z domačimi študenti	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F126	<i>res je vidna razlika bila.</i>	Vidna razlika pri vzpostavljanju odnosov	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
F127	<i>Itak da ja, kot vsak študent.</i>	Srečanje s finančnimi izzivi	Finančni izzivi	Finančni vidik
F128	<i>Ne glede na to, da imam štipendijo, to ni dovolj za življenje.</i>	Štipendija ni dovolj za življenje	Finančni izzivi	Finančni vidik
F129	<i>Dobro, na začetku je bilo drugače, ker če mi je kaj manjkalo, sem poklical doma.</i>	Finančna podpora staršev	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F130	<i>Jaz sem v tretjem letniku začel delati in od takrat, še vedno delam.</i>	Delo prek študentskega servisa	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F131	<i>Ampak se vseeno kdaj zgodi stiska.</i>	Finančna stiska	Finančni izzivi	Finančni vidik
F132	<i>Rešujem pa je tako, da se dostikrat s prijatelji med seboj pomagamo, vprašam, da mi posodijo denar ali jaz njimi posodim.</i>	Izposojanje denarja med prijatelji	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F133	<i>Pa tudi z bratom in sestro se med seboj pomagamo, ko gre za denar, ker zdaj vsi trije delamo.</i>	Izposojanje denarja med sorojenci	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F134	<i>Prva tri letnika so mi starši bili na razpolago, ampak potem sem začel delati, da jih ne bi cel življenje klical za denar.</i>	Delo prek študentskega servisa	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F135	<i>Pa zdaj, ko sem v zadnjem letniku, imam več časa in že imam eno službo pa si iščem še drugo.</i>	Iskanje še ene službe	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F136	<i>Pa rad imam to, da si naredim zaloge denarja, ko bom šel naprej, si iskal prvo stanovanje</i>	Varčevanje denarja	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>pa avto, se mi zdi, da mi to bo ful pomagalo.</i>			
F137	<i>Zaenkrat bi mi zaposlitev s polnim delovnim časom pomagala ampak to itak ne more, če študiram.</i>	Zaposlitev za polni delovni čas	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
F138	<i>Ampak tako, kot vsaki študent, največ bi si želel imeti več časa za delati samo itak ne moreš ker in študiraš, se učiš in imaš fakulteto.</i>	Potreba za več časa za študentsko delo	Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi	Finančni vidik
F139	<i>Od osmih do štirih si na fakulteti, od štirih do polnoči se učiš za fakulteto, nimaš kje najti čas za službo.</i>	Nezmožnost študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti	Finančni izzivi	Finančni vidik
F140	<i>Prvič ko sem se srečal s tem, je bilo enkrat, ko sem padel s kolesa in sem mogel iti na operacijo kolena, ampak to je šlo relativno gladko.</i>	Operacija kolena, ki je dobro potekala	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
F141	<i>Ker jaz imam zdravstveno zavarovanje v Srbiji in mi je veljalo tukaj, oziroma sem tukaj samo dobil to potrdilo, da sem zdravstveno zavarovan v Srbiji in da, imam pravico do zdravljenja tudi tukaj.</i>	Urejanje zdravstvenega zavarovanja prek zdravstvenega zavarovanja v matični državi	Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente	Zdravstveni vidik
F142	<i>Edino kar sem plačevala sta bila dva rentgena, to je skupaj bilo 9 evrov, vse drugo je bilo zastonj, zavarovano in tako kot bi moglo biti.</i>	Večina zdravstvenih storitev je bila zastonj	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
F143	<i>Nisem, zaradi tega ker sem imel neke druge probleme ko sem bil mlajši in to kaj je takrat na začetku študija bilo, res ni bilo nič.</i>	Ni se posluževal psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč	Pomoč in podpora
F144	<i>Kar se tiče duševnega zdravja, bi rekel, da sem vse probleme, že v srednji šoli doživel, tako da, tukaj ni bilo problemov, pa še takrat v srednji šoli se nisem poslužil ali iskal psihosocialne ali terapevtske ipd. pomoči.</i>	Ni se posluževal psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč	Pomoč in podpora
F145	<i>Na Fakulteti za arhitekturo zdaj imajo »Duševne dneve«, oziroma podporo študentom, če jo rabijo</i>	»Duševni dnevi« na Fakulteti za arhitekturo	Psihosocialna pomoč	Pomoč in podpora
F146	<i>Pridejo na kakšna predavanja za pomoč za premagovanje stresa, sem videl na instagamu.</i>	Predavanja za pomoč pri premagovanju stresa	Psihosocialna pomoč	Pomoč in podpora

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F147	<i>Pa tudi kolikor vem, je psihoterapevt na razpolagi za vse študente.</i>	Psihoterapevt na razpolagi za vse študente	Psihosocialna pomoč	Pomoč in podpora

Preglednica 9.7: Odprto kodiranje intervjuja G

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G1	<i>Predvsem kvaliteta izobraževanja.</i>	Kvaliteta izobraževanja	Razlog odločitve za študij v Sloveniji	Začetek študija
G2	<i>že v drugem letniku srednje šole sem se odločil za Univerzo v Ljubljani oziroma za Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani.</i>	Odločitev za študij v Ljubljani že v tretjem letniku srednje šole	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
G3	<i>sem v tretjem letniku šel s svojim profesorjem tečaja slovenskega jezika na informativne dneve, kjer sem lahko zastavljal vprašanja dekanu in ostalim predstavnikom Medicinske fakultete glede vpisa in pogojev za vpis.</i>	Prihod na informativne dneve	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
G4	<i>Potem sem se začel učiti in naredil vse, kar je bilo potrebno za vpis in prihod v Ljubljano.</i>	Urejanje potrebnih zadev za vpis na študij	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
G5	<i>ko sem oddal vse dokumente pravočasno, sem nekoč pred začetkom semestra dobil odločbo, da nisem sprejet.</i>	Odločba o nesprejetosti na študij	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G6	<i>Kot razlog, so napisali to, da je mesto zasedeno za Slovence brez slovenskega državljanstva,</i>	Razlog za nesprejetost – zasedeno mesto za Slovence brez slovenskega državljanstva	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G7	<i>kar je meni bilo zelo čudno pa tudi ni bilo fer zaradi tega, ker smo odločbo dobili glih takrat ko so vsi ostali prijavni roki v naših matičnih državah oziroma državah, ki niso članice Evropske unije bili zaprti in posledično nismo imeli druge možnosti razen tega, da naredimo eno pavzo, kar meni osebno ni bilo všeč.</i>	Nezmožnost prijave na drugi študij v matični državi	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G8	<i>Potem smo se odločili, da bomo pisali prijave ali pa pritožbe kar se tiče te odločbe, ki smo jo dobili s strani fakultete.</i>	Pisanje pritožbe na odločbo o nesprejetosti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G9	<i>Moram omeniti še to, da ta razlog, ki so ga oni napisali v svoji odločbi, sploh ni bil napisan v Pravilniku o sprejemu tujih kandidatov oziroma bodočih študentov Medicinske fakultete v Ljubljani.</i>	Razlog nesprejetosti ni obstajal v Pravilniku o sprejemu tujih študentov na Medicinsko fakulteto v Ljubljani	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G10	<i>smo pisali pritožbe predvsem Ambasadi in ostalim relevantnim institucijam</i>	Pošiljanje pritožbe na vse relevantne institucije	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G11	<i>tudi predsedništvo v Bosni je dobilo sporočilo oziroma maile o tej odločbi, ki smo jo mi dobili.</i>	Obveščanje predsedništva v matični državi	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G12	<i>Poleg tega, veliko so nam pomagali mediji, domači pa tudi slovenski.</i>	Pomoč s strani medijev	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G13	<i>Ko so pa predstavniki Medicinske fakultete vse te pritožbe prebrali pa nekako ugotovili, da to kar so oni naredili ni bilo fer pa tudi ni bilo po Pravilniku Medicinske fakultete, so nam poslali sklep o tem, da smo sprejeti.</i>	Sklep o sprejetosti	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G14	<i>sem prišel en teden pred začetkom semestra</i>	Selitev en teden pred začetkom semestra	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
G15	<i>V Ljubljano sem prišel z avtom, s svojimi starši.</i>	Selitev s starši	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano
G16	<i>Bilo je težko, ker sem jaz edini otrok in posledično je bil, ta naš prihod čustveno zelo težek</i>	Čustvene težave ob prihodu	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G17	<i>sreča, da sem imel najemodajalce, ki so bili zelo prijazni in potrpežljivi in so me tako dobro sprejeli, da sem se zelo dobro počutil.</i>	Dobro počutje zaradi sprejetosti s strani najemodajalcev	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G18	<i>čustveno je bilo težko ker je to bilo prvič, da grem v drugo državo sam živeti,</i>	Čustvene težave ob prihodu	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G19	<i>pa to, da nimam nobenih sorodnikov v celi Sloveniji.</i>	Pomanjkanje sorodnikov v Sloveniji	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G20	<i>Večina mojih prijateljev, ki so z mano šli v srednjo šolo, pa tudi v osnovno šolo, so prišli tudi</i>	Prihod prijateljev iz srednje in osnovne	Okoliščine selitve	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>študirati v Ljubljano, kar je bilo dobro.</i>	šole na študij v Ljubljano		
G21	<i>bilo mi je težko, ker sem se mogel veliko stvari naučiti opravljati sam, ne, da bi klical nekoga, ki ga poznam.</i>	Težave zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G22	<i>Ko si v svojem mestu, urejanje teh pravnih in birokratskih zadev gre, ker poznaš nekoga ampak v Ljubljani je to, s te strani bilo zelo težko.</i>	Težave zaradi pomanjkanja poznanstev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G23	<i>Izolirano sem se počutil ker sem v tuji državi,</i>	Občutek izoliranosti	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G24	<i>tudi jezika nisem dobro poznal</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G25	<i>pa vse te birokratske zadeve, to mi je bilo takšna zmeda</i>	Zmeda pri urejanju birokratskih zadev	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G26	<i>pa stres ker urejanje dovoljenja za začasno prebivanje, zdravstvenega zavarovanja, priznanja srednješolskih spričeval...</i>	Stres	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G27	<i>Jezik.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G28	<i>Na začetku je težko, še posebej pri uradnih postopkih in komunikaciji z institucijami.</i>	Težave pri urejanju uradnih postopkov in komunikaciji z institucijami	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G29	<i>Večina študentov hitro usvoji osnovno znanje, vendar akademski jezik in strokovni izrazi ostanejo izziv.</i>	Strokovni jezik na fakulteti	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G30	<i>Na srečo so nekateri profesorji pa tudi kolege študenti razumevajoči pa nekako pomagajo pri prilagajanju</i>	Pomoč s strani profesorjev in kolegov	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G31	<i>ampak jezik bi izpostavil kot eno izmed glavnih težav pri prihodu.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G32	<i>Tudi to je po mojem, en razlog, da se počutiš izolirano</i>	Občutek izoliranosti zaradi nepoznavanja jezika	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G33	<i>pa nesprejeto s strani okolice.</i>	Občutek nesprejetosti zaradi nepoznavanja jezika	Občutki ob selitvi	Selitev v Ljubljano

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G34	<i>Večinoma, na način, da sem se veliko pogovarjal s svojimi prijatelji</i>	Pogovori s prijatelji	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G35	<i>sorodniki</i>	Pogovori s sorodniki	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G36	<i>pa starši</i>	Pogovori s starši	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G37	<i>sem se včasih veliko pogovarjal z duhovniki iz Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji in to mi je veliko pomagalo pri tem.</i>	Pogovori z duhovniki iz Islamske skupnosti v RS	Način reševanja stisk in težav ob selitvi	Selitev v Ljubljano
G38	<i>Jaz sem imel to srečo, da ko sem napisal, da iščem stanovanje, sem takoj dobil odgovor.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G39	<i>Ena starejša gospa mi je pisala, da bi lahko oddala stanovanje za dva študenta.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G40	<i>Imel sem tudi cimra in sem kar hitro zrihtal te stvari.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G41	<i>Mislím, da je zelo težko dobiti dobro stanovanje v Sloveniji zaradi tega ker tudi tisti, ki oddajajo stanovanja niso prijazni do tujih študentov.</i>	Neprijaznost stanodajalcev do tujih študentov	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G42	<i>V študentske domove je težko priti zaradi tega ker tujci niso prioriteta.</i>	Težave pri pridobivanju mesta v študentskem domu	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G43	<i>Domači študenti so prioriteta, tako, da imamo kar nekaj težav, kar se tiče stanovanja.</i>	Težave pri pridobivanju mesta v študentskem domu	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G44	<i>Jaz sem pa res imel srečo, da sem dobil res zelo prijazne najemodajalce pa odlično stanovanje.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G45	<i>Pa tudi cena je bila odlična.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G46	<i>Nisem imel nobenih težav tukaj.</i>	Odsotnost težav pri iskanju nastanitve	Stiske in težave pri iskanju nastanitve	Iskanje nastanitve
G47	<i>jaz v bistvu nisem imel časa, da se sploh počutim dobro ali slabo glede vsega, ker je bilo toliko snovi</i>	Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
G48	<i>sem edino bil fokusiran na to, da se čim prej naučim in, da mi ne zmanjka časa, da se pripravim na neke vaje, da nekaj ne pozabim.</i>	Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih	Občutki ob začetku študija	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G49	<i>To mi je bilo zelo zanimivo, da sploh nisem razmišljal o tem kako se jaz počutim ampak edino kar mi je bilo pomembno je bilo to, da čim bolj hitro naredim neko študijsko obveznost, ki jo imam v določenem oziroma omejenem časovnem intervalu.</i>	Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih	Občutki ob začetku študija	Začetek študija
G50	<i>najtežje mi je bilo to, da se naučim kako se pravilno učiti.</i>	Težave zaradi neznanja o pravilnem načinu učenja	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G51	<i>sem res na začetku na teh prvih predavanjih dobil občutek kako je v bistvu sam študij težek.</i>	Težek študij	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G52	<i>problem je v tem, da si je treba v določenem oziroma omejenem času zapomniti in naučiti se toliko stvari in to je nekako edino, kar je ovira pri samem študiju in kar je v bistvu najtežje.</i>	Težave zaradi obsega gradiva	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G53	<i>tudi kar se tega tiče sem imel stiske, predvsem zaradi učenja na tujem jeziku.</i>	Težave zaradi nepoznavanja jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G54	<i>Tukaj bi še želel omeniti, da je veliko tistih akademskih izrazov, ki jih jaz nisem poznal.</i>	Nepoznavanje akademskih izrazov	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G55	<i>je moja skripta iz biokemije izgledala kot en slovar, ker sem skoraj vsako drugo besedo prevajal.</i>	Zamudno prevajanje v materni jezik	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G56	<i>Sam začetek je težek.</i>	Sam začetek je težek	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G57	<i>Starejši kolegi so mi veliko pomagali.</i>	Pomoč s strani starejših študentov	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G58	<i>Vedno najdeš nekoga, ki je potrpečljiv s tabo in ti zelo lepo razloži kaj lahko pričakuješ v nadaljevanju študija, od določenih profesorjev, pri določenih predmetov.</i>	Pomoč s strani starejših študentov	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G59	<i>sem se pogosto obrnil na svoje prijatelje starejših letnikov in kolege, ki so mi veliko pomagali pri tem.</i>	Pomoč s strani starejših študentov	Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija	Začetek študija
G60	<i>Nisem imel nobenih prilagoditev.</i>	Odsotnost prilagoditev za tuje študente na študiju	Prilagoditve študijskega procesa	Začetek študija

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G61	<i>se je zgodilo to, da je en profesor poklical enega kolega, ki je tudi iz Bosne in mu je rekel na tem sestanku, da je prepovedano govoriti bosanski jezik oziroma tuji jezik v Republiki Sloveniji.</i>	Prepovedano govorjenje maternega jezika	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G62	<i>ni bilo druge možnosti ali konkretnega načina da malo lažje greš čez ta proces.</i>	Odsotnost olajšav na začetku študija	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G63	<i>Mogel si se naučiti vse v zelo kratkem časovnem intervalu, jezik pa tudi celo snov, ki jo imaš.</i>	Učenje jezika in snovi v zelo kratkem časovnem intervalu	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G64	<i>Predlagal bi, da bi tuji študenti imeli psihologa na fakulteti, ki bi bil namenjen izključno tujim študentom.</i>	Psiholog za tuje študente	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
G65	<i>To mislim, da bi veliko pomagalo pri študijskem procesu, za pogovor pa za nasvete glede študija.</i>	Pogovor in nasveti psihologa glede študija	Potrebe ob začetku študija	Začetek študija
G66	<i>študenti, ki pridejo iz tujih držav ne poznajo nobenega človeka v Ljubljani in oni imajo kar precej težav glede študijskega procesa pa tudi socialnih težav.</i>	Težave zaradi pomanjkanja znancev	Stiske in težave ob začetku študija	Začetek študija
G67	<i>sem malo bolj odporen pa imun, če se tako izrazim, na zmedo ali pa stres ali na splošno stvari, ki se dogajajo na tem akademskem področju.</i>	Večja odpornost pri študijskih dogajanjih	Spremembe glede študija	Spremembe
G68	<i>To je edino, postaneš bolj zdržljiv</i>	Večja zdržljivost pri študijskih dogajanjih	Spremembe glede študija	Spremembe
G69	<i>Jaz bi rekel, da sem jaz eden izmed tistih, ki se zelo hitro prilagodi okolju.</i>	Zmožnost hitre prilagoditve v novem okolju	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G70	<i>vem, da obstajajo študenti, ki se počutijo osamljeno ker nimajo družinske podpore v bližini.</i>	Občutek osamljenosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G71	<i>kulturne razlike včasih predstavljajo izziv hkrati so priložnost za rast in razvoj oziroma, to, da bi našel nove prijatelje.</i>	Izziv zaradi kulturnih razlik	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G72	<i>Jaz sem imel srečo tudi s tem, da sem imel zelo dobre kolege Slovence v svoji skupini na faksu in to je nekako kompenziralo vso to zmedo pa stres pri začetku študija.</i>	Dobri odnosi z domačimi študenti	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G73	<i>vem pa, da večina mojih prijateljev, ki so prišli iz Bosne, so se v nekem trenutku počutili osamljeno</i>	Občutek osamljenosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G74	<i>pa izolirano ker v svoji skupini očitno niso imeli razumevanja pa empatije s strani svojih koleg.</i>	Občutek izoliranosti	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G75	<i>Jaz pa prilagajanju nisem imel nobenih stisk in težav.</i>	Odsotnost težav pri prilagajanju	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G76	<i>Jaz sem se dobro počutil predvsem zaradi tega ker sem spoznal drugo kulturo pa tradicijo, ki je meni bila tuja.</i>	Dobro počutje zaradi spoznavanja nove kulture	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G77	<i>Na splošno mi je bilo všeč, da sem spoznal prijatelje, ki niso iz moje države, ki ne govorijo moj jezik, kar se tiče tega, sem bil kar zadovoljen.</i>	Dobro počutje zaradi spoznavanja prijateljev iz drugačne kulture	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G78	<i>Na splošno sem bil zadovoljen s svojo skupino, ker so bili zelo prijazni in spoštljivi.</i>	Občutek zadovoljstva	Občutki pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G79	<i>So imeli veliko razumevanja, pri mojemu učenju slovenskega jezika pa tudi prilagajanju študijskem procesu.</i>	Razumevanje s strani domačih študentov	Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G80	<i>Ni se veliko stvari spremenilo</i>	Odsotnost večjih sprememb	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
G81	<i>zdaj se počutim odlično, ker sem veliko ljudi spoznal.</i>	Boljše počutje zaradi več poznanstev	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
G82	<i>Imam zelo dober odnos tudi v svoji novi skupini, z ostalimi kolegi</i>	Dober odnos s kolegi v novi študijski skupini	Spremembe glede študija	Spremembe
G83	<i>s profesorji.</i>	Dober odnos s profesorji	Spremembe glede študija	Spremembe
G84	<i>Zdaj, ko je minilo tri leta pa pol, je boljša situacija, čustveno boljša.</i>	Čustveno boljša situacija	Spremembe glede počutja v novem okolju	Spremembe
G85	<i>sem šel na tečaj slovenskega jezik v tretjem letniku srednje šole in sem dobila B2 certifikat</i>	Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G86	<i>v tem vmesnem času od tretjega letnika srednje šole do začetka študija sem veliko stvari pozabil.</i>	Pozabljanje snovi	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G87	<i>sem vse te učbenike, ki sem jih imel za tečaj slovenskega jezika prinesel v Slovenijo in je v bistvu bilo tako, da sem se eno uro učil</i>	Ponavljjanje snovi po prihodu v Slovenijo	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>stvari za faks potem pa sem vzel tiste učbenike in ponavljal tisto kar sem se učil.</i>			
G88	<i>Veliko sem bral novice,</i>	Branje novic	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G89	<i>veliko sem se pogovarjal s svojimi prijatelji v skupini na faksu in to mi je pomagalo tudi.</i>	Komunikacija s sošolci	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G90	<i>potem je fakulteta spremenila skupine in sem bil edini tujec v svoji skupini, in ni bilo druge možnosti razen, da se naučim govoriti jezik.</i>	Nuja govorjenja v slovenskem jeziku	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G91	<i>Vaja dela mojstra bi jaz rekel, če mojster dela vajo.</i>	Vaja	Način učenja slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G92	<i>Za mene je najhujše bilo to, da ko imam nekaj res pomembnega za reči ampak ne poznam besede, pol pa raje tega sploh ne bom rekel.</i>	Obotavljanje ob pogovoru zaradi nepoznavanja besed	Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G93	<i>Pogovor s profesorji</i>	Pogovor s profesorji	Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G94	<i>če bi se dale organizirati dodatne ure slovenskega jezika na Medicinski fakulteti ker vem, da pri ostalih fakultetah lahko greš na tečaj slovenskega jezika, Leto plus.</i>	Dodatne ure slovenskega jezika na Medicinski fakulteti	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G95	<i>Da bi imeli enkrat na teden kakšno uro, da ponovimo stvari.</i>	Dodatne ure slovenskega jezika na Medicinski fakulteti	Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika	Učenje slovenskega jezika
G96	<i>Prvi izziv je zagotovo birokracija, urejanje dovoljenja za prebivanje pa zdravstvenega zavarovanja je kar težko ker je to prvo srečanje s slovenskim pravnim sistemom kar lahko povzroči precejšnjo zmedo in stres.</i>	Zmeda in stres zaradi prvega srečanja s slovenskim pravnim sistemom	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
G97	<i>sem vedno pošiljal maile, zdaj pa se ne spomnim čisto komu.</i>	Pošiljanje mailov	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
G98	<i>sem starejše prijatelje pa kolege vprašal kako določeni procesi potekajo, koliko časa se nekaj čaka.</i>	Informiranje s strani starejših študentov	Potek urejanja bivanja	Ureditev bivanja
G99	<i>Zdaj vem, da obstaja Društvo bosanskih študentov v Sloveniji, ki organizira konference za tiste ki želijo priti študirat v Slovenijo</i>	Konference za bodoče tuje študente	Spremembe glede oblik pomoči za tuje študente	Spremembe

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
	<i>in govorijo tudi o teh birokratskih zadevah.</i>			
G100	<i>Tega žal ni bilo, ko sem jaz začel študirati ampak zdaj mislim, da je precej lažje iti čez ta birokratski proces ob prihodu in začetku študija v tuji državi.</i>	Lažje soočanje s birokratskim procesom	Spremembe glede oblik pomoči za tuje študente	Spremembe
G101	<i>Najhujša stvar je to, da se čaka veliko.</i>	Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
G102	<i>To dovoljenje za začasno prebivanje sem znal čakati pol leta.</i>	Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
G103	<i>Poznam prijatelja, ki je dobil dovoljenje za začasno prebivanje dan pred iztekom, samo, da bi ga spet dal nazaj v Upravno enoto in dobil novo.</i>	Dobivanje dovoljenja za prebivanje dan pred iztekom	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
G104	<i>Druga stvar je še to, da če ti opravljaš študentsko delo, nisi rezident in potem ta status rezidenta se zna veliko čakati.</i>	Dolgo čakanje na pridobivanje statusa rezidenta	Stiske in težave ob urejanju bivanja	Ureditev bivanja
G105	<i>Potem v tem vmesnem času izgubiš 22% dohodkov, ki bi jih mogel dobiti in to pomeni, da imaš manjšo plačo oziroma plačo pod mejo urne postavke.</i>	Dobivanje plače pod mejo urne postavke	Finančni izzivi	Finančni vidik
G106	<i>Zdaj mislim, da je meja 6,33, to pomeni, da lahko dobiš pod 5 evrov, če nisi rezident.</i>	Dobivanje plače pod mejo urne postavke	Finančni izzivi	Finančni vidik
G107	<i>ne vem, kdo točno se s tem ukvarja ampak predvidevam neki pravnik ali ekonomist, na katerega bi se lahko vsi tujci obrnili z vsemi vprašanji ali maili, ampak samo za tujce.</i>	Zaposlen na Upravnih enotah, na katerega se lahko obrnejo vsi tujci	Predlogi za lažje urejanje bivanja	Ureditev bivanja
G108	<i>V bistvu, če jaz ne bi bil ta, ki je začel pogovor s svojimi prijatelji iz skupine, oni se sploh ne bi pogovorili z mano.</i>	Domači študenti se sploh ne bi pogovarjali, če tuji študent ne bi prvi vzpostavil stik	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
G109	<i>In to je ena zelo huda stvar, ker predvidevam, da je veliko teh stereotipov, ki so podlaga takšnemu odnosu do tujcev.</i>	Prisotnost stereotipov o tujcih	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
G110	<i>V bistvu je izgledalo tako, da sem se jaz prvi začel pogovarjati z njimi in tako vzpostavil odnos.</i>	Vzpostavljane prvega stika na pobudo tujih študentov	Način vzpostavljanja odnosov	Odnosi

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G111	<i>ko sem imel čas na koncu semestra, sem malo razmislil kaj se sploh dogaja, kako hitro vse gre in se kar nekaj teh čustvenih zadev akumuliralo in sem hotel dati vse naenkrat ven ampak ni šlo in to je edina čustvena stiska, ki sem jo jaz imel.</i>	Akumulacija čustvenih stisk	Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje	Prilagajanje
G112	<i>Moja pogumnost.</i>	Pogumnost	Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
G113	<i>Če bi bilo manj stereotipov, ki jih v veliki meri mediji naredijo, mislim, da bi to bil začetek boljšega odnosa do tujcev oziroma domačih študentov do tujcev.</i>	Manj stereotipov o tujcih	Potrebe pri vzpostavljanju odnosov	Odnosi
G114	<i>Sploh ne vem, če temu lahko pravim odnos ker zelo je nerodno bilo to ko ti prideš iz tuje države pa veš da imajo oni neke stereotipe kar se tiče tebe in mesta iz katerega prihajaš.</i>	Prisotnost stereotipov	Odnos s strani domačih študentov	Odnosi
G115	<i>se mi zdi, da so me sprejeli</i>	Sprejetost s strani domačih študentov po določenem času	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
G116	<i>pa se lahko zdaj obrnem vsakemu iz svoje skupine brez, da bi imel kakšen neroden občutek ali pa bariero.</i>	Se lahko obrne na domače študente	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
G117	<i>Zdaj pa gre.</i>	Zdaj gre	Spremembe glede odnosa z domačimi študenti	Spremembe
G118	<i>V bistvu večina bosanskih študentov se ne more zanesti na štipendijo v svoji državi ker študirajo v tujini in je večinoma pogoj, da dobiš štipendijo, študiranje na domačih Univerzah.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v matični državi	Finančni izzivi	Finančni vidik
G119	<i>Prav tako nimajo pravice do slovenskih štipendij ker so tujci.</i>	Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji	Finančni izzivi	Finančni vidik
G120	<i>ali pa morajo delati ob študiju kar je lahko zelo zahtevno, še posebej pri medicinskih in tehničnih programih.</i>	Nuja dela ob študiju, ki je lahko zelo zahtevno	Finančni izzivi	Finančni vidik
G121	<i>Kar se mene osebno tiče, spet imam to srečo, da me starši financirajo brez večjih težav,</i>	Finančna podpora staršev	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G122	<i>si tudi včasih najdem časa delati prek študenta.</i>	Delo prek študentskega servisa	Način reševanja finančnih izzivov	Finančni vidik
F123	<i>V mojem primeru, ni bilo teh finančnih izzivih, vsaj ne v toliki meri kot pri drugih prijateljih.</i>	Odsotnost večjih finančnih izzivov	Finančni izzivi	Finančni vidik
G124	<i>jaz sem prejšnje leto imel neko vnetje zaradi katerega sem šel na Urgenco in sem tam čakal štiri ure, samo da bi mi rekli, da se obrnem na študentsko ambulanto naslednji dan oziroma do konca tedna, jaz sem pa takrat bil v stiski in to mi je bilo zelo hudo.</i>	Dolgo čakanje na Urgenci in nesprijetost s strani zaposlenih na koncu	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
G125	<i>če ti stokrat ne pokličeš študentske ambulante, je najbolj verjetno, da ne boš takoj dobil oziroma, da ne boš kmalu dobil odgovora preko maila.</i>	Počasna odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
G126	<i>Ampak bi rekel, da so moje izkušnje z zdravstvenim sistemom precej v redu.</i>	Precej dobre izkušnje	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
G127	<i>Če bi jih ocenil na lestvici od ena do deset, bi bilo šest recimo.</i>	Precej dobre izkušnje	Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
G128	<i>Dalo bi se nekaj izboljšati, predvsem kar se tiče tujih študentov ker to, da ti ne odgovorijo na mail, pa da se nočejo pogovoriti s tabo ko jih kličeš, je malo čudno.</i>	Počasna odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente	Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom	Zdravstveni vidik
G129	<i>Ne, nisem se poslužil nobene pomoči.</i>	Ni se posluževal psihosocialne ali terapevtske pomoči	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
G130	<i>v enem obdobju sem imel duševno stisko, sem poslal več mailov zdaj ne vem komu ampak vem, da obstajajo maili psihologov, ki bi ti lahko pomagali, ne, da bi kaj plačal.</i>	Pošiljanje mailov brezplačnim psihologom	Psihosocialna pomoč	Podpora in pomoč
G131	<i>Jaz sem se na te psihologe obrnil ampak edini odgovor je bil, da lahko pridem v primeru samomorilnih misli.</i>	Sprejetost s strani brezplačnih psihologov edino v primeru samomorilnih misli	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G132	<i>Edino ko je huda situacija, lahko prideš ali pa dobiš hitro termin, drugače pa te ne bodo sprejeli.</i>	Sprejetost s strani brezplačnih psihologov edino v hudih situacijah	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
G133	<i>Samo, pri meni osebno ni bila nujna situacija, sem se hotel malo pogovoriti, dobiti kakšen strokoven nasvet ampak ni bilo možnosti, da to pridobim.</i>	Nesprejetost s strani brezplačnih psihologov	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G134	<i>Ne bi rekel, da je to diskriminirajoče ampak jaz bi rekel, da ni fer, mislim, da je to tudi mogoče blaga beseda.</i>	Nepravična obravnava s strani brezplačnih psihologov	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G135	<i>bi si lahko pomagali s tem, če bi tujci na vsaki fakulteti imeli psihologa, ki bi bil vedno dostopen za pogovor ali za kakšen nasvet</i>	Psiholog na vsaki fakulteti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G136	<i>ljudje smo različni, se na različne načine soočamo s stresom ali pa zmedo, ali z duševno stisko in bi mogli imeti več razumevanja do tujih študentov.</i>	Več razumevanja do tujih študentov	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G137	<i>da ta psiholog pozna študijski proces, ker veliko čustvenih izzivov pride iz tega, da nisi siguren kaj točno se dogaja v tem študijskem procesu, zato pravim, da bi ta psiholog moral dobro poznati študijski proces fakultete, na kateri bi bil zaposlen.</i>	Psiholog, ki dobro pozna študijski proces na fakulteti	Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči	Podpora in pomoč
G138	<i>S tajnico se ne morem pogovoriti o svojih čustvenih izzivih.</i>	Pomanjkanje strokovne osebe na fakulteti	Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči	Psihosocialna pomoč

9.3. Oso kodiranje

1. SELITEV V LJUBLJANO

1.1. Okoliščine selitve

- Selitev s starši (A9, F8, G15)
- Prihod v Slovenijo z avtom (A10)
- Selitev s prijateljem in njegovim očetom (C6)
- Selitev s stricem (D8)
- Zanimiva selitev (E6)
- Selitev z mamo (E7)
- Selitev celega življenja v Slovenijo (E8)
- Spoznavanje z lastnikom stanovanja in sostanovalko (E9)
- Reševanje stvari počasi (E11)
- Odločitev za študij v Ljubljani že v tretjem letniku srednje šole (G2)
- Prihod na informativne dneve (G3)

- Urejanje potrebnih zadev za vpis na študij (G4)
- Selitev en teden pred začetkom semestra (G14)
- Prihod prijateljev iz srednje in osnovne šole na študij v Ljubljano (G20)

1.2. Občutki ob selitvi

- Občutek osamljenosti (A11)
- Soočanje z realnostjo (A12, E13, E14)
- Stres (B3, D6, D7, G26, E26)
- Strah (D14, F10)
- Žalost (C9, D16)
- Anksioznost (A26)
- Depresivno počutje (A27)
- Slabo počutje (B12)
- Strah pred prihodnostjo (B14)
- Drugačen občutek kot ponavadi (C8)
- Radovednost glede mesta (C10)
- Vzhičenost (C11, F9)
- Sram (C16)
- Mešanica čustev (D9)
- Veselje (D10)
- Vzhičenost zaradi prihoda v novo okolje (D11)
- Vzhičenost zaradi samostojnosti (D12)
- Vzhičenost zaradi začetka novega življenjskega obdobja (D13)
- Zmedenost (E10)
- Dobro počutje (E15)
- Sproščenost (E17)
- Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih (E18)
- Nenavaden občutek (E20)
- Strah zaradi nepridobivanja dovoljenja za prebivanje (E24, E25)
- Občutek, ki ga imaš ko greš v drugo državo študirati na drugem jeziku (F11)
- Dobro počutje zaradi sprejetosti s strani najemodajalcev (G17)
- Občutek izoliranosti (G23)
- Občutek izoliranosti zaradi nepoznavanja jezika (G32)
- Občutek nesprejetosti zaradi nepoznavanja jezika (G33)

1.3. Stiske in težave ob selitvi

- Stiska zaradi velike oddaljenosti od doma (A13)
- Redki odhodi domov (A14)
- Osredotočanje na študij (A15)
- Osredotočanje na učenje (A16)
- Težave zaradi življenja v tuji državi (A17)
- Težave zaradi statusa tujega študenta (A18)

- Težave zaradi pomanjkanja poznanstev (A19, B27, G21, G22)
- Težave zaradi nepoznavanja jezika (A20, B25, C17, F13, G24, G27, G31, C18)
- Osamosvojitve (A21, A31, B20)
- Pogrešanje staršev (A22, E19)
- Pogrešanje starih staršev (A23)
- Razmišljanje o smrti starih staršev (A24)
- Čustvena stiska ob razmišljanju o smrti starih staršev (A25)
- Redki odhodi domov zaradi časovne omejenosti (A28)
- Težava zaradi življenja z neznanci (A29)
- Težave pri navajanju na skupno življenje (A30)
- Težave zaradi komunikacije s sostanovalci (A32)
- Težave zaradi covida-19 (B4, B8, B21, B22, B23, B37, C13, D5, E12, E21, E22, E28)
- Prihod v Ljubljano brez podpore staršev (B5)
- Puščanje družine v domačem okolju (B6)
- Prihod v neznano okolje (B7, B10)
- Hudo obdobje selitve (B11)
- Jok (B13, D15)
- Spraševanje o odločitvah in nezaupanje vase (B15)
- Velik psihični izziv (B16)
- Pogrešanje družine (B17, D124, F72)
- Nezmožnost prihoda z bližnjimi osebami (B18)
- Nezmožnost postopnega prilagajanja (B19)
- Izziv zaradi študija na daljavo (B24)
- Psihična in fizična obremenitev zaradi nepoznavanja jezika (B26)
- Zapuščanje družine prvič (C7)
- Odsotnost večjih težav (C12, E16, F17)
- Negotovost glede odnosa do tujcev (C19)
- Slaba zmožnost prilagajanja na spremembe (D17)
- Samospraševanje o tem, kako se bo prilagodila (D18)
- Samospraševanje o tem, kako jo bodo sprejeli sošolci (D19)
- Samospraševanje o tem, kako jo bodo sprejeli ljudje v novem okolju (D20)
- Domotožje (D123, D125)
- Pogrešanje prijateljev iz srednje šole (D126)
- Preveč obveznosti (D131)
- Skrivanje težav pred družino (D137)
- Ni se ji zdelo fer, da se počuti žalostno (D138)
- Tuji študenti kot »trn v očesu« (D199)
- Osamljenost (E23)
- Odvisnost od drugih glede prevoza (F12)
- Težave pri spoznavanju mesta (F14, F15)

- Komunikacija z družino in prijatelji v matični državi prek socialnih omrežjih (F16)
- Čustvene težave ob prihodu (G16, G18)
- Pomanjkanje sorodnikov v Sloveniji (G19)
- Zmeda pri urejanju birokratskih zadev (G25)
- Težave pri urejanju uradnih postopkov in komunikaciji z institucijami (G28)
- Neprijaznost zaposlene osebe na Univerzi (C15)
- Neprijaznost zaposlene osebe na pošti (C63)

1.4. Način reševanja stisk in težav ob selitvi

- Pogovor z mamo (A33)
- Pomoč s strani sostanovalk (A34)
- Podpora s strani fanta (A35)
- Podpora s strani prijateljic iz matične države (A36)
- Podpora s strani novih prijateljev in znancev (A37)
- Razumevanje in pomoč novih prijateljev in znancev zaradi drugačnih osebnih okoliščin (A38)
- Pogovori z družino (B28, E29)
- Sprehodi (B29)
- Molitev (B30)
- Fokus na tisto, kar rada počne (B31)
- Učenje novega jezika (B32)
- Informiranje glede neznanih zadev (B33)
- COVID test (C14)
- Sprijaznitev s težavami (C20)
- Podpora s strani tete in njene družine (D21)
- Podpora s strani družine v matični državi (D22)
- Nesoočanje s stiskami (D129)
- Nereševanje težav (D130)
- Zadrževanje občutkov zase (D135)
- Nesoočanje z občutki (D136)
- Pogovori s sostanovalko (E27)
- Pogovori s prijatelji (E30, G34)
- Podpora s strani prijateljev in družine (E31)
- Pogovori z bližnjimi osebami (E32)
- Uporaba najbolj enostavne poti (F18)
- Pogovori s sorodniki (G35)
- Pogovori s starši (G36)
- Pogovori z duhovniki iz Islamske skupnosti v RS (G37)

2. ZAČETEK ŠTUDIJA

2.1. Razlog odločitve za študij v Sloveniji

- Prednosti za tuje študente (A1)
- Nizki stroški študiranja (A2)
- Pridobitev visokošolske izobrazbe v Evropski uniji (A3, D4, F7)
- Slabši sistem izobraževanja v matični državi (A4)
- Bolj kvaliteten študij (A5)
- Boljša možnost zaposlitve (A6)
- Pomanjkljivost možnosti za študij v domačem okolju (B1, C4)
- Večja izbira fakultet (B2)
- Priporočanje študija s strani prijateljev (C1)
- Dober študij (C2)
- Zanimiva predavanja (C3)
- Bližina študija (C5)
- Ni želela ostati v matični državi (D1)
- Nezadovoljstvo z urejenostjo sistema v matični državi (D2)
- Predlog tete, ki živi v Ljubljani (D3)
- Želja za študijem v tujini (E1)
- Dobra priložnost študija v Sloveniji (E2)
- Zastonj študij (E3, F5)
- Bilateralni sporazum med Srbijo in Slovenijo (E4)
- Nov izziv (E5)
- Upravičenost do slovenskega državljanstva (F1, F2)
- Upravičenost do študentskega doma (F3)
- Upravičenost do štipendije za Slovence v tujini (F4)
- Študij brez sprejemnega izpita (F6)
- Kvaliteta izobraževanja (G1)

2.2. Občutki ob začetku študija

- Obup (A53)
- Utrujenost (A56)
- Strah (B45, F39)
- Nezaupanje vase (B46)
- Zmedenost (B47, F42)
- Anksioznost pri javnih nastopih (B50)
- Anksioznost pri sodelovanju v skupini (B51)
- Sram (B54)
- Občutek izločenosti (B55)
- Občutek nezaželenosti (B56)
- Hvaležnost do profesorjev (B62)
- Vzhičenost (C25)

- Radovednost glede študijskega sistema (C26)
- Navdušenost nad začetkom študija (C27)
- Dobri občutki (C28)
- Živčnost (D36)
- Občutek manjše pripravljenosti na študij v primerjavi s sošolci (D44)
- Občutek potrebe za večjim trdom v primerjavi s sošolci (D46, B101, B102)
- Čuden občutek zaradi introvertiranosti (E47)
- Pomanjkanje občutka navdušenosti (E50)
- Pomanjkanje občutka sreče (E51)
- Lažna samozavest (F32)
- Presenečenost (F39)
- Mešanica občutkov (F43)
- Pomanjkanje časa za razmišljanje o občutkih (G47, G48, G49)

2.3. Stiske in težave ob začetku študija

- Nepopolno razumevanje jezika (A54)
- Nezmožnost pisanja v slovenskem jeziku (A55)
- Naporen urnik (A57)
- Negotovost glede nadaljevanja študija (A58)
- Obup drugih tujih študentov (A59)
- Vrnitev domov (A60)
- Neizpolnjena pričakovanja (A61, A62)
- Težave zaradi nepoznavanja jezika (A63, A64, A65, A70, A76, B53, D51, D93, E48, E49, F33, G53)
- Osnovno znanje slovenskega jezika (A66)
- Strokovni jezik na fakulteti (A67, F34, G29)
- Hitro govorjenje v slovenskem jeziku (A68)
- Težave zaradi covida-19 (A69, C29, C30, C31, E58, E59, E60, E61)
- Težave pri sporazumevanju s kolegi (A71, A72)
- Zamudno prevajanje v materni jezik (A74, G55)
- Slaba organizacija na fakulteti (A75)
- Enake težave tujih študentov (A165)
- Neznanje o pričakovanjih s strani drugih (B48)
- Poglobljanje introvertiranosti (B49)
- Negativen vpliv zunanjih dejavnikov (B52)
- Tehnične težave (C34)
- Stiska zaradi nerazumevanja profesorjev (D37)
- Nerazumevanje snovi (D38, F35)
- Razmišljanje o vrnitvi nazaj v matično državo (D39)
- Osamljenost (D42)
- Stiska zaradi razmišljanja o sprejetosti s strani sošolcev in prilagoditvi (D43)
- Nepripravljenost na študijske izzive zaradi različnega sistema v matični državi (D45)

- Težave pri iznajdljivosti na študiju (D54)
- Težave pri pridobitvi vseh potrebnih informacijah glede študija (D55)
- Socialna anksioznost (D60)
- Težave zaradi javnih nastopov (D63, D64)
- Prekomerno razmišljanje o poteku dneva na fakulteti (D132)
- Strah pred uporabo napačnih besed (D133)
- Strah pred izpostavljenostjo pred razredom s strani profesorja (D134)
- Težave pri sodelovanju v skupinah (E52)
- Izključevanje s strani sošolcev (E54)
- Na začetku se je morala velikokrat zavzeti zase (E57)
- Tiho govorjenje profesorjev (E69)
- Počasno učenje in razumevanje (F36)
- Težave zaradi obsega gradiva (F37, F38, G52)
- Vsakodnevno učenje (F41)
- Odločba o nesprejetosti na študij (G5)
- Razlog za nesprejetost – zasedeno mesto za Slovence brez slovenskega državljanstva (G6)
- Nezmožnost prijave na drugi študij v matični državi (G7)
- Razlog nesprejetosti ni obstajal v Pravilniku o sprejemu tujih študentov na Medicinsko fakulteto v Ljubljani (G9)
- Težave zaradi neznanja o pravilnem načinu učenja (G50)
- Težek študij (G51)
- Nepoznavanje akademskih izrazov (G54)
- Sam začetek je težek (G65)
- Odsotnost olajšav na začetku študija (G62)
- Učenje jezika in snovi v zelo kratkem časovnem intervalu (G63)
- Težave zaradi pomanjkanja znancev (G66)
- Pozabljanje s strani sošolcev (E53)

2.4. Oblike pomoči pri soočanju s stiskami in težavami ob začetku študija

- Medsebojna pomoč med tujimi študenti (A73, D50, F46, F48)
- Podpora s strani mame (A81)
- Podpora s strani očeta (A82)
- Podpora s strani profesorjev (A83, A86)
- Povezovanje z drugimi tujimi študenti (A121)
- Boljše počutje zaradi povezovanja z drugimi tujimi študenti (A122)
- Pomoč s strani domačih študentov (A164, A166)
- Spodbujanje s strani družine (B57)
- Vztrajnost (B58)
- Trud pri učenju slovenskega jezika (B59)
- Vera v Boga (B60)
- Pomoč s strani sošolcev (C32, C33)

- Podpora s strani sestrični (D47)
- Podpora s strani družine (D48)
- Podpora s strani prijateljev iz srednje šole (D49)
- Pogovori z bližnjimi osebami (E62)
- Veliko število drugih tujih študentov vpisanih na isto fakulteto (F44)
- Druženje z drugimi tujimi študenti (F45)
- Pomoč s strani starejših profesorjev na fakulteti (F81, F82)
- Trud mlajših profesorjev na fakulteti (F83)
- Pisanje pritožbe na odločbo o nesprejetosti (G8)
- Pošiljanje pritožbe na vse relevantne institucije (G10)
- Obveščanje predsedništva v matični državi (G11)
- Pomoč s strani medijev (G12)
- Sklep o sprejetosti (G13)
- Pomoč s strani starejših študentov (G57, G58, G59)

2.5. Prilagoditve študijskega procesa

- Pisanje izpitov v srbo – hrvaškem jeziku (A84)
- Pisanje izpitov v angleščini (A85)
- Leto plus kot olajšava na študiju (A120)
- Pisanje izdelkov v maternem jeziku (B61, D52, E63)
- Izvajanje predmetov v angleškem jeziku (B63)
- Brezplačni tečaj Leto plus (C35, E66)
- Pomanjkanje večjih prilagoditev za tuje študente na študiju (C36, D53)
- Pisanje neznanih besed v maternem ali angleškem jeziku pri enem predmetu (C37)
- Ni potreboval prilagoditev (C38)
- Možnost ustnega izpita namesto pisnega izpita (E64)
- Podaljšan čas pisanja izpitov (E65)
- Organiziranje kvizov in delavnic na fakulteti (E67)
- Pomoč s strani profesorjev, ki govorijo srbo – hrvaški jezik (F50)
- Dajanje literature v maternem jeziku (F51)
- Pisanje izpitov v maternem jeziku (F52)
- Odsotnost prilagoditev za tuje študente na študiju (G60)
- Prepovedano govorjenje maternega jezika (G61)

2.6. Potrebe ob začetku študija

- Boljša organizacija na fakulteti (A77)
- Pomoč s strani starejših študentov (A78)
- Pomoč s strani tutorjev (A79, A80)
- Poznavanje nekoga iz bivših jugoslovanskih držav, ki je končal isti študij (B64)
- Skupina študentov, ki so pripravljeni pomagati (B65)
- Odsotnost potreb (C39)
- Združenje, ki bo pomagalo tujim študentom (D56)

- Usmeritev za tuje študente (D57)
- Večje zavedanje profesorjev, da tuji študenti ne poznajo dobro slovenskega jezika (E68, E70)
- Učenje slovenskega jezika v Sloveniji eno leto pred začetkom študija (F53)
- Psiholog za tuje študente (G64)
- Pogovor in nasveti psihologa glede študija (G65)

3. ISKANJE NASTANITVE

3.1. Stiske in težave pri iskanju nastanitve

- Težave pri iskanju stanovanja zaradi pomanjkanja poznanstev (A7)
- Težave z navezovanjem stikov za iskanje nastanitve (A8)
- Pomanjkanje namestitev za študente (A39)
- Pozno obveščanje o sprejemu na študij (A40)
- Pomanjkanje časa (A41)
- Drage najemnine (A42, D25, D35)
- Nezmožnost bivanja v državnih študentskih domovih (A44, A46)
- Prednost Slovencev pri bivanju v študentskih domovih (A45)
- Nezmožnost iskanja stanovanja v živo (A50)
- Nezmožnost iskanja stanovanja vnaprej (B9)
- Pridobitev stanovanja v zadnjem trenutku (B34)
- Nastanitev v nedokončani hiši (B35)
- Nezmožnost kuhanja v stanovanju (B36)
- Visoki stroški (B38, B39)
- Hitra zasedenost (B42)
- Dolgotrajno iskanje nastanitve (C21, D28, F19, F24, F25)
- Neodzivnost ali negativni odgovori stanodajalcev (C23)
- Nuja zgodnjega iskanja nastanitve (C24)
- Stres zaradi selitve v drugo stanovanje (D24)
- Nezmožnost prilagoditve na skupno življenje s sostanovalci (D26)
- Skrb pri iskanju nastanitve (D27)
- Nerealne cene stanovanj (D34)
- Zapolnjenost mest v študentskih domovih v katerih lahko bivajo tudi tuji študenti (D177)
- Nezmožnost pridobitve nastanitve v študentskem domu v katerem lahko bivajo tudi tuji študenti (D178)
- Slaba situacija v Ljubljani glede iskanja nastanitve (E33)
- Težave pri iskanju novega stanovanja (E35)
- Nezaupanje študentom s strani stanodajalcev (E36, E37, E38, E39)
- Visoko povpraševanje po stanovanjih (E40)
- Težave pri pridobivanju mesta v študentskem domu (E162, G42, G43)
- Stanovanja niso bila ista kot na oglasu (F20, F22)
- Neustrezna lokacija (F21)

- Soba v kleti (F23)
- Stanodajalci niso želeli oddati stanovanja tujcem (F26, F27)
- Težave zaradi nepoznavanja jezika (F30)
- Odsotnost težav pri iskanju nastanitve (G38, G39, G40, G44, G45, G46)
- Neprijaznost stanodajalcev do tujih študentov (G41)

3.2. Način reševanja stisk in težav pri iskanju nastanitve

- Redno spremljanje ponudb nastanitev (A43, B41)
- Skupno iskanje stanovanja (A47, A48)
- Iskanje namestitve preko socialnih omrežij (A49, B44, D31)
- Medsebojna pomoč med tujci (A51)
- Pomoč s strani neznanca (A52)
- Vsakodnevno iskanje stanovanja (B40)
- Pomoč staršev pri iskanju nastanitve (B43, F29, F31)
- Iskanje stanovanj prek spleta (C22, D30)
- Možnost nastanitve pri teti (D23)
- Pomoč sorodnikov pri iskanju nastanitve (D29)
- Informiranje glede izbire stanovanj pri sošolcih in prijateljih (D32)
- Aktivno iskanje stanovanja (D33, E41, E43)
- Pomoč znancev (E34)
- Zavzemanje zase (E42)
- Pomaganje s pridobljenimi socialnimi veščinami (E44)
- Bivanje pri prijateljih (E45)
- Povezovanje z ljudmi (E46)
- Pridobitev pravice do študentskega doma (F28)

4. PRILAGAJANJE

4.1. Stiske in težave pri prilagajanju na novo okolje

- Neiznajdljivost v velikem mestu (A92, A93, A97)
- Težave zaradi nepoznavanja jezika (A94, A99, A100, A101)
- Zamudno ugotavljanje načina življenja (A96)
- Občutek stiske (A105)
- Stiska zaradi osamljenosti (B75)
- Pomanjkanje poznanstev (B76)
- Zamudno samostojno iskanje informacij (B77)
- Težave zaradi covida-19 (B78)
- Neznanje glede prihodnosti (B79, B84)
- Težavno usmerjanje misli v pozitivno smer (B85)
- Težave pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje (C45)
- Odsotnost večjih težav (C46)
- Prilagajanje na raznolikost prebivalstva (D67)

- Stiska zaradi samostojnega reševanja različnih zadev (D99)
- Pomanjkanje informiranosti glede urejanja različnih zadev (D70)
- Težave pri prilagajanju na sistem (D72, D73)
- Razmišljanje o vrnitvi v matično državo (D76)
- Pomanjkanje samozavesti (D77)
- Pomanjkanje vere vase (D78)
- Samostojno življenje (E76, F62, F63, F64, F65, F66)
- Učenje o javnem prevozu (F67)
- Odsotnost težav pri prilagajanju (G75)
- Izziv zaradi kulturnih razlik (G71)
- Akumulacija čustvenih stisk (G111)

4.2. Občutki pri prilagajanju na novo okolje

- Sram (A98)
- Spoštovanje do Slovencev (A102)
- Stres (A103, D71)
- Negotovost (A104, A106)
- Občutek tujosti (A131)
- Strah (B80, D74)
- Žalost (B81, D68)
- Anksioznost (B82)
- Mešanica občutkov (B83)
- Občutek nepripadnosti (C44)
- Sreča (C47)
- Vzhičenost zaradi lastnega uspeha (D75)
- Dobro počutje zaradi pripravljenosti na nove izzive (E79)
- Presenečenost zaradi samostojnega življenja (F68)
- Odgovornost zaradi samostojnega življenja (F69)
- Občutek osamljenosti (F70, F71, G70, G73)
- Občutek izoliranosti (G74)
- Dobro počutje zaradi spoznavanja nove kulture (G76)
- Dobro počutje zaradi spoznavanja prijateljev iz drugačne kulture (G77)
- Občutek zadovoljstva (G78)

4.3. Oblike pomoči pri prilagajanju na novo okolje

- Medsebojna pomoč med tujimi študenti (A111)
- Možnost postopnega prilagajanja na novo okolje (E77)
- Lažje prilagajanje na novo okolje zaradi covida-19 (E78)
- Pomoč s strani profesorjev in kolegov (G30)
- Dobri odnosi z domačimi študenti (G72)
- Zmožnost hitre prilagoditve v novem okolju (G69)
- Razumevanje s strani domačih študentov (G79)

5. UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

5.1. Način učenja slovenskega jezika

- Online tečaj slovenskega jezika (A116)
- Osnovno znanje slovenskega jezika (A117, F77)
- Brezplačni tečaj Leto plus (A118, A119, C50, E83, E84, F80)
- Samostojno učenje slovenskega jezika (B88, D94, E85, E86)
- Prevajanje vsebine predavanj v materni jezik (B89)
- Obisk tečaja slovenskega jezika v matični državi (C48, C49, D84, E81, E82, G85)
- Pogovor v slovenskem jeziku med tujimi študenti (C51)
- Branje literature v slovenskem jeziku (D88)
- Pogovor s širšo družino v slovenskem jeziku (D89)
- Učenje slovenskega jezika v Društvu Slovencev v matični državi (F75, F76)
- Nujno vsakodnevno učenje slovenskega jezika po prihodu (F78)
- Poudarek na pogovornem jeziku pri učenju (F86)
- Ponavljanje snovi po prihodu v Slovenijo (G87)
- Branje novic (G88)
- Nuja govorjenja v slovenskem jeziku (G90)
- Vaja (G91)

5.2. Stiske in težave pri učenju slovenskega jezika

- Težave zaradi dvojine (A123, B94, E87, F84, F85)
- Težave zaradi sklonov (A124, A125)
- Drugačnost slovenskega jezika v primerjavi z znanimi jeziki (A126)
- Prvo srečanje s slovenskim jezikom (A127)
- Težave pri učenju jezika zaradi starosti (A128)
- Stiska zaradi nerazumevanja s strani Slovencev (A129)
- Stiska zaradi mnenja Slovencev (A130)
- Neupravičenost do brezplačnega tečaja Leto plus (B92)
- Slovensko državljanstvo in materni jezik bosanščina (B93)
- Jezik kot najmanjši problem (C52)
- Težave pri iskanju tečaja slovenskega jezika (D83)
- Visoka cena tečaja slovenskega jezika (D85)
- Obremenjenost zaradi zahtevnega tempa učenja slovenskega jezika (D86)
- Težave pri razlikah v slovenskem in maternem jeziku (D87)
- Težave zaradi različnih narečij (D90)
- Potrebovala je veliko časa za nemoteno spremljanje predavanj (D91)
- Zamudno prevajanje v materni jezik (D92)
- Težave zaradi primerjanja slovnice v slovenskem in maternem jeziku (E88, E89)
- Težave zaradi istočasnega učenja slovenskega in francoskega jezika (E90)
- Težave zaradi enakih besed v slovenskem in maternem jeziku (F79)
- Pozabljanje snovi (G86)

- Obotavljanje ob pogovoru zaradi nepoznavanja besed (G92)

5.3. Oblike pomoči pri učenju slovenskega jezika

- Vsakodneven pogovor v slovenskem jeziku (A132, B98, C54)
- Pomoč s strani domačih študentov (A133, D97, D98, D99)
- Pomoč na študiju (B90)
- Pomoč s strani profesorice (B91)
- Prevajanje besed v materni jezik (B95, F88)
- Komunikacija s sošolci (B96, B97, G89)
- Odsotnost srama pri govoru v slovenskem jeziku (C53)
- Poslušanje ljudi, ki govorijo v slovenskem jeziku (D95)
- Pogovor s širšo družino v slovenskem jeziku (D96)
- Branje literature v slovenskem jeziku kot koristno (D100)
- Pripravljenost drugih ljudi, da se pogovarjajo v slovenskem jeziku (E91)
- Pripravljenost za učenje slovenskega jezika (E92)
- Popravljanje napak v pogovoru z drugimi ljudmi (E93)
- Spodbujanje s strani profesorice na tečaju Leto plus (E94)
- Priložnosti pogovarjanja v slovenskem jeziku (E95)
- Učenje na študiju (F87)
- Nezmožnost nadaljevanja študija brez poznavanja jezika (F89)
- Pomoč s strani starejših tujih študentov (F91)
- Pogovor s profesorji (G93)

5.4. Predlogi za lažje učenje slovenskega jezika

- Učenje jezika s pomočjo filmov in nadaljevank (A134, D104)
- Pravica do brezplačnega tečaja Leto plus (B99)
- Večji poudarek na pogovoru (C55, D101)
- Več poslušanja v slovenskem jeziku (D102,
- Več pogovora v živo v slovenskem jeziku (D103,
- Dostopnost tečaja slovenskega jezika vsem tujim študentom (E96)
- Dostopnost tečaja Leto plus tujim študentom na drugih Univerzah v Sloveniji (E97)
- Tutorji za tuje študente (F90)
- Dodatne ure slovenskega jezika na Medicinski fakulteti (G94, G95)

6. UREDITEV BIVANJA

6.1. Potek urejanja bivanja

- Začetek urejanja dokumentacije v matični državi (A135)
- Informiranje s strani starejših študentov (A137, C56, D111, G98)
- Oddaja vloge za dovoljenje za prebivanje (A139, C58, E101, F92, F93)
- Informiranje o potrebni dokumentaciji prek spleta (D110)
- Pomoč tete pri urejanju bivanja (D112)
- Iskanje informacij o potrebni dokumentaciji prek socialnih omrežij (E98)

- Naročanje na termin na Upravni enoti (E99)
- Pomoč družinskega prijatelja pri urejanju bivanja (E100)
- Oddaja vloge za pridobitev slovenskega državljanstva po določenem času (F94)
- Pošiljanje mailov (G97)

6.2. Stiske in težave ob urejanju bivanja

- Problemi zaradi neinformiranosti o potrebni dokumentaciji (A136)
- Zmeda zaradi različnih informacij s strani starejših študentov (A138, A149, D106)
- Stres zaradi dolgega čakanja na dovoljenje za prebivanje (A140, A142)
- Zamudno spraševanje o dovoljenju za prebivanje (A141)
- Študiranje brez dovoljenja za prebivanje (A143)
- Dolgo čakanje na dovoljenje za prebivanje (A144, C60, E103, E114, G101, G102)
- Plačljivo dovoljenje za prebivanje (A145)
- Stres zaradi negotovosti glede pridobivanja dovoljenja za prebivanje (A151, E26)
- Pomanjkanje potrebnih dokumentov (C57, D108, E102)
- Veljavnost dovoljenja za prebivanje samo eno leto (C59)
- Neprijaznost zaposlenih na Upravni enoti (C66)
- Težave pri informiranju o potrebni dokumentaciji (D105, E110)
- Različne izkušnje starejših študentov glede potrebne dokumentacije (D106)
- Nepotrebno zapravljanje denarja zaradi neinformiranosti (D107)
- Neznanje o potrebni dokumentaciji (D109)
- Odsotnost večjih težav pri urejanju bivanja (D113)
- Zamujajoč in kompliciran proces pridobivanja dovoljenja za prebivanje (D115)
- Težave pri urejenosti sistema Upravne enote (D116)
- Nezmožnost ureditve zadev prek spleta (D117)
- Neodzivnost zaposlenih na Upravni enoti (D118)
- Dolge čakalne vrste na klicih (D119)
- Skrb zaradi pomanjkanja dokumentov (E104)
- Nejasnost glede potrebne dokumentacije (E105)
- Slab odnos zaposlenih na Upravni enoti do tujih študentov (E106, E107)
- Nezmožnost pridobivanja potrebnih informacij na Upravni enoti (E108)
- Pomanjkanje pomoči s strani zaposlenih na Upravni enoti (E109)
- Slabo počutje zaradi procesa pridobivanja dovoljenja za prebivanje (E111)
- Stres zaradi procesa pridobivanja dovoljenja za prebivanje (E112, E117)
- Največ težav pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje (E113)
- Nezmožnost naročanja na termin (E115)
- Dolge čakalne vrste v živo (E116)
- Ni imel nobenih težav pri urejanju bivanja (F95)
- Zmeda in stres zaradi prvega srečanja s slovenskim pravnim sistemom (G96)
- Dobivanje dovoljenja za prebivanje en dan pred iztekom (G103)
- Dolgo čakanje na pridobivanje statusa rezidenta (G104)

6.3. Predlogi za lažje urejanje bivanja

- Seznam potrebne dokumentacije (A146)
- Večja informiranost s strani fakultete (A147)
- Povezanost med fakulteto in Upravno enoto (A148)
- Zmožnost prehajanja meje brez potrdila (A150)
- Posebno okno za tuje študente (C61, E121)
- Hitrejša pridobitev dovoljenja za prebivanje (C62, E118)
- Brezplačno urejanje bivanja (A153)
- Seznam potrebne dokumentacije v različnih jezikih (D114)
- Več informacij na spletu (D120)
- Potrebne informacije napisane v maternem jeziku (D121)
- Boljša organizacija na Upravni enoti (D122)
- Krajše čakalne dobe (E119)
- Urejanje dovoljenja za prebivanje s strani enega zaposlenega (E120)
- Zaposlen na Upravni enoti, na katerega se lahko obrnejo vsi tujci (G107)

7. ODNOSI

7.1. Način vzpostavljanja odnosov

- Povezovanje z drugimi tujimi študenti (A153, F96, F97)
- Lažje vzpostavljanje odnosov z drugimi tujimi študenti kot s Slovenci (A154)
- Vzpostavljanje odnosov na daljavo (B104)
- Vzpostavljanje prvega stika na pobudo tujih študentov (B108, D139, D143, G110)
- Hitrejše vzpostavljanje odnosov med domačimi študenti (B109)
- Medsebojna pomoč pri študiju (C67)
- Enostavno vzpostavljanje odnosov (C68)
- Redko vzpostavljanje prvega stika na pobudo domačih študentov (D142)
- Spoznavanje drugih tujcev prek sestanov (E123)
- Druženje z drugimi tujci (E124)
- Povezovanje s sošolci na organiziranem druženju (E125)
- Spoznavanje sošolcev pri delu v skupinah (E126, E127)
- Povezovanje z drugimi ljudmi prek prijateljev (E133)
- Vzpostavljanje stika z domačimi študenti je več trajalo (F98)

7.2. Razlike med domačimi in tujimi študenti

- Večja odprtost tujih študentov v primerjavi z domačimi študenti (A155)
- Razlika med obnašanjem tujih in domačih študentov (F104)
- Domači in tuji študenti pridejo iz različnih svetov (F107)

7.3. Stiske in težave pri vzpostavljanju odnosov

- Težave zaradi nepoznavanja jezika (A157, B100, E131, F100, F106)
- Večja odprtost tujih študentov v primerjavi z domačimi študenti (A158)
- Pomanjkanje poguma (A170)

- Težave zaradi covida-19 (B103, E122, E128)
- Občutek tujosti (C69)
- Občutek nesprejetosti (C70)
- Neznanje o tem, kako premagati osebne stiske (C71)
- Površni odnosi (D127)
- Nepoznavanje nikogar (D148)
- Osamljenost (D149)
- Introvertnost domačih študentov (D156)
- Težave pri vzpostavljanju odnosov ker se domači študenti nočejo truditi (E130)
- Ločenost med domačimi in tujimi študenti (F48)
- Težave zaradi različne kulture (F103)
- Pomanjkanje podobnih tem pogovora pri vzpostavljanju odnosov z domačimi študenti (F110, F112)
- Nepoznavanje vseh sošolcev (F121)

7.4. Oblike pomoči pri vzpostavljanju odnosov

- Iskanje pomoči od domačih študentov (A161)
- Vrnitev pomoči nazaj in dajanje daril domačim študentom (A162)
- Pokazovanje hvaležnosti in spoštovanja do domačih študentov (A163)
- Skupinsko delo na študiju (B105, D151)
- Prijaznost sošolcev in ostalih ljudi (C65)
- Sprejetost s strani sošolcev (C66, C72)
- Večja samozavest glede jezika (C73)
- Usvojitev slovenskega jezika (C74)
- Druženje ob kavi (D150)
- Povezovanje zaradi študijskih obveznosti (D152)
- Prilagajanje sošolcem (E129)
- Se trudila, da se čim več pogovarja v slovenskem jeziku (E132)
- Velika socialna mreža (E134)
- Poznavanje jezika pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti (F105, F108)
- Poznavanje tem pogovorov pri vzpostavljanju odnosov z drugimi tujimi študenti (F109, F111)
- Minuli čas (F114)
- Pogumnost (G112)

7.5. Potrebe pri vzpostavljanju odnosov

- Večja odprtost pri vzpostavljanju odnosov (A167)
- Vzpostavljanje odnosov brez sramu in stresa (A168)
- Iskrenost pri vzpostavljanju odnosov (A169)
- Več poguma pri vzpostavljanju odnosov (A171)
- Večja odprtost slovenskih študentov (B106)
- Odsotnost potreb (C75)
- Potreb po večji samozavesti (D153)
- Potreba po manjšem razmišljanju o mišljenju drugih (D154)

- Večja komunikativnost s strani domačih študentov (D155)
- Organiziranje skupnih druženj na fakulteti s strani tutorjev (E135)
- Manj stereotipov o tujcih (G113)

7.6. Odnos s strani domačih študentov

- Nesprejetost s strani domačih študentov (A159)
- Se držijo zase (B107)
- Nesprejemanje tujih študentov (B110)
- Prisotnost predsodkov (B111, D157, D158)
- Obravnavanje tujih študentov kot manj vrednih (B112)
- Pokazovanje zanimanja s strani domačih študentov (D140, D141, D160)
- Prijaznost domačih študentov (D144, D147)
- Apatija domačih študentov do doseljencev (D145)
- Neprijaznost domačih študentov (D146)
- Sprejetost s strani domačih študentov (D159)
- Sočutje do tujih študentov s strani domačih študentov (D161)
- Pomoč s strani domačih študentov (D162)
- Občutek nesprejetosti s strani domačih študentov (E136)
- Strokovni odnosi z domačimi študenti (F99)
- Hladen odnos (F116)
- Prisotnost stereotipov o tujcih (G109, G114)
- Domači študenti se sploh ne bi pogovarjali, če tuji študent ne bi prvi vzpostavil stik (G108)

8. FINANČNI VIDIK

8.1. Finančni izzivi

- Samostojno upravljanje z denarjem (A176)
- Visoka najemnina (A177, D164, E148)
- Omejenost študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti (A179)
- Visoki stroški bivanja (B120)
- Nesorazmerno veliki stroški stanovanj (B121)
- Zaskrbljenost zaradi financ (B122)
- Neupravičenost do državne štipendije v matični državi (B126, C86, E155, E156, E157, G118)
- Neupravičenost do državne štipendije v Sloveniji (B128, C85, D181, E158, G119)
- Drago osnovno zdravstveno zavarovanje za tujce (B132)
- Nezmožnost študiranja brez finančne podpore staršev (C79)
- Srečevanje s finančnimi izzivi vsak mesec (D163)
- Občutek pritiska zaradi financ (D165)
- Občutek stiske zaradi financ (D166)
- Občutek velike obremenitve staršem (D167)
- Nezmožnost študentskega dela zaradi obveznosti na fakulteti (D168, D169, F139)
- Stiska zaradi popolnega financiranja s strani staršev (D171)

- Podražitev življenjskih potrebščin v Sloveniji (D174)
- Srečanje s finančnimi izzivi (E147, E150, F127)
- Nezmožnost privoščanja določenih stvari brez veliko varčevanja (E149)
- Ni si mogla privoščiti pogostih odhodov domov (E151)
- Težave zaradi dodatnih davkov (E163)
- Štipendija ni dovolj za življenje (F128)
- Finančna stiska (F131)
- Dobivanje plače pod mejo urne postavke (G105, G106)
- Nuja dela ob študiju, ki je lahko zelo zahtevno (G120)
- Odsotnost večjih finančnih izzivov (F123)

8.2. Način reševanja finančnih izzivov

- Delo prek študentskega servisa (A178, D173, E152, F130, F134, G122)
- Finančna pomoč s strani staršev (A180)
- Pomoč s strani države (A181)
- Študentske ugodnosti (A182)
- Veliko prednosti za tuje študente (A183)
- Finančna podpora staršev (B123, C80, F129, G121)
- Finančna podpora širšega kroga družine (B124)
- Štipendija za študij v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu (B127)
- Skrbno ravnanje z denarjem (D172)
- Izogibanje dodatnim stroškom (D175)
- Pametno ravnanje z denarjem (D176)
- Zastavljanje prioritete (E153)
- Izposojanje denarja med prijatelji (F132)
- Izposojanje denarja med sorojenci (F133)
- Iskanje še ene službe (F135)
- Varčevanje denarja (F136)

8.3. Predlogi za lažje soočanje s finančnimi izzivi

- Boljši urnik (A184)
- Študentsko delo dopoldne (A185)
- Potreba za več časa za študentsko delo (A186, F138)
- Pravica do državne štipendije (B125, D182, E154, E160, E165)
- Finančne olajšave za tuje študente (C81)
- Štipendija na podlagi učnega uspeha (C82)
- Finančna podpora s strani države (C83)
- Finančna podpora s strani matične države (C84)
- Dostop do študentskih domov (D179)
- Štipendija brez pogojev glede učnega uspeha (E159)
- Dodatne subvencije (E161, E164)
- Nediskriminatorno obravnavanje tujih študentov (E166)

9. ZDRAVSTVENI VIDIK

9.1. Urejenost zdravstvenega zavarovanja za tuje študente

- Urejanje zdravstvenega zavarovanja prek zdravstvenega zavarovanja v matični državi (A187, E172, F141)
- Kritje določenega odstotka stroškov (A188)
- Zdravstveno zavarovanje le v nujnih primerih (B129, D183, E173)
- Plačevanje zasebnega zavarovanja (C90)

9.2. Dobre izkušnje z zdravstvenim sistemom

- Pomoč s strani države (A189, A190)
- Brezplačni pregledi (A191)
- Boljše možnosti zdravljenja v Sloveniji kot v matični državi (B131)
- Dobre izkušnje glede čakalne dobe (D185)
- Dobro urejeno zdravstveno zavarovanje (E167, E171)
- Enostavna pridobitev potrebnih informacij na spletu (E168)
- Dober odnos zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente (E169)
- Zastonj zdravilo (E170)
- Operacija kolena, ki je dobro potekala (F140)
- Večina zdravstvenih storitev je bila zastonj (F142)
- Precej dobre izkušnje (G126, G127)

9.3. Slabe izkušnje z zdravstvenim sistemom

- Dolge čakalne vrste (A192)
- Nezmožnost kontrolnega pregleda (B130, D184)
- Nezadovoljstvo z zdravstvenim sistemom (C87)
- Slaba organiziranost (C88)
- Storitve na nizkem nivoju (C89)
- Slabo kakovostna obravnava (D186)
- Dolgo čakanje na Urgenci in nesprejetost s strani zaposlenih na koncu (G124)
- Počasna odzivnost zaposlenih v Zdravstvenem domu za študente (G125, G128)

10. PODPORA IN POMOČ

10.1. Psihosocialna pomoč

- Ni se posluževala psihosocialne pomoči (A193, E174)
- Terapevtska pomoč med zdravljenjem raka (B133)
- Reševanje stisk brez psihosocialne ali terapevtske pomoči (B134)
- Ni se posluževal psihosocialne pomoči (C91, F143, F144, G129)
- Odsotnost potrebe za iskanjem psihosocialne ali terapevtske pomoči (C92)
- Psihosocialna pomoč v matični državi (D188, D189)
- Brezplačna psihosocialna pomoč (D190)
- »Duševni dnevi« na Fakulteti za arhitekturo (F145)
- Predavanja za pomoč pri premagovanju stresa (F146)

- Psihoterapevt na razpolagi za vse študente (F147)
- Pošiljanje mailov brezplačnim psihologom (G130)

10.2. Izzivi pri iskanju psihosocialne pomoči

- Plačljivost psihosocialne pomoči (A194, E175)
- Nepoznavanje oblik pomoči (A195)
- Težave zaradi nepoznavanja jezika (A197)
- Omejena dostopnost do psihosocialne pomoči zaradi financ in nepoznavanja jezika (A198)
- Dolge čakalne vrste (A199)
- Drage zasebne storitve (A200)
- Odsotnost izzivov pri iskanju psihosocialne ali terapevtske pomoči (B135)
- Drage storitve psihosocialne pomoči v času iskanja (D191, D192, D194)
- Pomanjkanje psihoterapevtov in psihologov na fakulteti (D193)
- Nezmožnost pogovora z nekom na fakulteti (E180)
- Sprejetost s strani brezplačnih psihologov edino v primeru samomorilnih misli (G131)
- Sprejetost s strani brezplačnih psihologov edino v hudih situacijah (G132)
- Nesprejetost s strani brezplačnih psihologov (G133)
- Nepravična obravnava s strani brezplačnih psihologov (G134)
- Pomanjkanje strokovne osebe na fakulteti (G138)

10.3. Potrebe pri iskanju psihosocialne pomoči

- Informiranje s strani starejših študentov o možnih oblikah pomoči (A196)
- Večja odprtost glede psihosocialne in terapevtske pomoči (B136)
- Organiziranje delavnic (B137)
- Skupina tujih študentov, ki se ukvarja z dostopnostjo psihosocialne pomoči (C93)
- Psihosocialna pomoč s strani tujca (C94)
- Boljša dostopnost psihosocialne pomoči (D195)
- Pridajanje več pozornosti psihosocialni podpori (D196)
- Brezplačna možnost psihosocialne pomoči na fakulteti (E176, E177)
- Boljša povezanost med tujimi študenti (E178)
- Možnost pogovora s starejšimi tujimi študenti (E179)
- Pomoč na fakulteti glede socialnih zadev (E181)
- Psihološka pomoč za vse študente na Univerzi (E182)
- Psiholog na vsaki fakulteti (G135)
- Več razumevanja do tujih študentov (G136)
- Psiholog, ki dobro pozna študijski proces na fakulteti (G137)

11. SPREMEMBE

11.1. Spremembe glede študija

- Manj stresno počutje (A87)
- Boljše razumevanje študijskega procesa (A88, A89, A90, E71)
- Navajenost (A91, D40, D65, F54)

- Občutek sprejetosti (B67)
- Odsotnost težav glede slovenskega jezika (B68)
- Odsotnost težav glede javnih nastopih (B69)
- Odsotnost težav pri sodelovanju v skupinah (B70)
- Večja sproščenost (B71, D61, E75, F59)
- Odsotnost anksioznosti pri javnih nastopih (B72)
- Pozitiven vpliv študija (B73)
- Skupinsko delo kot pripomoček v hitrejši integraciji (B74)
- Usvojitev slovenskega jezika (C40, F56)
- Spoznavanje veliko sošolcev (D41)
- Sprememba načina učenja (D58)
- Prilagoditev študijskemu sistemu (D59, E73, E74)
- Večja samozavest (D62)
- Bistveno lažje kot na začetku (D66)
- Napredek v akademskem smislu (D81)
- Večje zaupanje v poznavanje jezika (E55)
- Večje zaupanje v lastne sposobnosti (E56)
- Boljša zmožnost zavzemanje zase (E72)
- Boljša integracija (F55, F60)
- Lažje razumevanje študijskega gradiva (F57)
- Učenje z razumevanjem, ne na pamet (F58)
- Boljše razumevanje razporeditve časa (F61)
- Večja odpornost pri študijskih dogajanjih (G67)
- Večja zdržljivost pri študijskih dogajanjih (G68)
- Dober odnos s kolegi v novi študijski skupini (G82)
- Dober odnos s profesorji (G83)

11.2. Spremembe glede počutja v novem okolju

- Navajenost (A95, A107, A113, F73)
- Sprememba glede počutja zaradi redkih odhodov domov (A108)
- Oboževanje Ljubljane (A109)
- Boljše počutje zaradi druženja s tujimi študenti (A110)
- Pridobitev izkušenj (A112)
- Odsotnost stresa (A114)
- Boljše počutje zaradi poznavanja jezika (A115)
- Dobra integracija v novo okolje (B66)
- Težave pri pripovedovanju o prejšnjih izkušnjah (B86)
- Občutek hvaležnosti za pridobljene izkušnje (B87)
- Zmanjšanja anksioznost (B114)
- Boljša asimilacija v celotno družbo (C41)
- Veliko lažje kot na začetku (C42)

- Občutek življenja v Sloveniji (C43)
- Ponos zaradi lastnega uspeha (D79, D80)
- Napredek v smislu osebnostnega razvoja (D82)
- Odsotnost sprememb glede počutja (E80)
- Bolj redka potreba za pogovarjanjem z družino (F74)
- Odsotnost večjih sprememb (G80)
- Boljše počutje zaradi več poznanstev (G81)
- Čustveno boljša situacija (G84)

11.3. Spremembe glede odnosa z domačimi študenti

- Sprejetost s strani domačih študentov po določenem času (A160, E140, E141, G115)
- Drugačen odnos s strani domačih študentov (A172)
- Odsotnost občutka tujosti med domačimi študenti (A173)
- Lažje razumevanje med tujimi in domačimi študenti (A174)
- Medsebojna pomoč med tujimi in domačimi študenti (A175)
- Sprememba v odnosu zaradi večje integracije (B113)
- Večja odprtost tujih študentov (B115)
- Odsotnost težav glede jezika (B116)
- Spoštljivost s strani domačih študentov (B117)
- Občutek vključenosti tujih študentov (B118)
- Vključevanje s strani domačih študentov (B119)
- Boljše prijateljstvo (C76)
- Odsotnost sprememb v odnosu (C77)
- Boljši odnos (C78, E139, E143)
- Večja odprtost domačih študentov (E137)
- Več pogovarjanja med domačimi in tujimi študenti (E138)
- Skupno delo (E142)
- Ohranjen stik (E144)
- Vzpostavljeno tesno prijateljstvo (E145)
- Popolna sprememba (E146)
- Več povezanosti z domačimi študenti (F101)
- Lažje vzpostavljanje odnosov z domačimi študenti (F102, F115, F117, F125)
- Več tem pri pogovorih z domačimi študenti (F113)
- Isti odnos kot s tujimi študenti (F118)
- Domači študenti ne opazijo takoj, da se pogovarjajo s tujim študentom (F119)
- Hitreje vzpostavljanje odnosov (F120)
- Poznavanje vseh sošolcev (F122)
- Deljenje študijskega gradiva (F123)
- Druženje (F124)
- Vidna razlika pri vzpostavljanju odnosov (F126)
- Se lahko obrne na domače študente (G116)

- Zdaj gre (G117)

11.4. Predlagane spremembe glede dostopnosti psihosocialne pomoči

- Sprememba sistema (A201)
- Večja prednost študentov pri iskanju terapevtske pomoči (A202)
- Boljša dostopnost terapevtske pomoči (A203, D197)

11.5. Spremembe glede oblik pomoči za tuje študente

- Formiranje Društva bosansko – hercegovskih študentov (D198, G99)
- Lažje soočanje z birokratskim procesom (G100)

11.6. Predlagane spremembe glede urejenosti zdravstvenega sistema

- Več zdravstvenih domov za študente v Ljubljani (D187)